

B. INST. ISTORIE
A. R. S. R.

II

12738

I

**RELATIILE
comerciale ale
TĂRII
ROMÂNEȘTI
cu
PENINSULA
BALCANICĂ**

(1829–1858)

U 12738 L

**RELAȚIILE COMERCIALE
ALE ȚĂRII ROMÂNEȘTI
CU PENINSULA BALCANICĂ
(1829 – 1858)**

ACADEMIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

INSTITUTUL DE STUDII SUDE-EST EUROPENE

Biblioteca istorică XXII

Vladimir Diculescu
Sava Iancovici
Cornelia Papacostea Danielopolu
Mircea N. Popa

RELATIILE COMERCIALE ALE ȚĂRII ROMÂNEȘTI
CU
PENINSULA BALCANICĂ
(1829—1858)

Inst. c. 9532

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
BUCUREȘTI — 1970

II 12738 L

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea de față a fost elaborată în cadrul secției de istorie a Institutului de studii sud-est europene al Academiei Republicii Socialiste România, de către un colectiv alcătuit din: Vladimir Diculescu, Sava Iancovici, Cornelia Papacostea Danielopolu și Mircea N. Popa.

Lucrarea are două părți. Prima parte tratează despre *exportul* de mărfuri, iar partea cealaltă despre *importul* acestora. Mai dezvoltată este partea I, care cuprinde date despre 23 categorii de mărfuri, în timp ce partea a II-a cuprinde date despre 18 categorii de mărfuri. Mai întinse sînt capitolele privind exportul de vite, derivate animale și sare. Menționăm, spre exemplificare, și alte câteva categorii de mărfuri mai frecvente în statistici: pește și derivate ale acestuia, mărfuri de băcănie, tutun și produse de tutungerie, textile, metale etc.

La baza lucrării stau exclusiv date arhivistice, inedite, culese din diverse fonduri, îndeosebi din registrele vamale ale schelelor de la Dunăre, pentru anii mai reprezentativi în ceea ce privește comerțul exterior, și anume: 1834, 1840, 1850 și 1858.

Datele masive culese din materialul arhivistic au fost generalizate și sintetizate în formă de tabele statistice, indicînd atît volumul, cît și valoarea mărfurilor, cu constatările și comentariile necesare pentru fiecare fel de marfă, pe anii menționați. Numai în unele cazuri, excepționale, în text au fost inserate date statistice și din alți ani.

Din vastul material documentar, astfel prelucrat, rezultă curba comerțului Țării Românești cu sudul Dunării în perioada de după pacea de la Adrianopol și pînă la Unirea Principatelor, cînd au loc importante prefaceri economice, sociale și politice în țara noastră.

Una dintre constatările importante care se desprind din materialul cercetat este aceea că, în ciuda scăderii treptate a exportului peste Dunăre, în favoarea creșterii acestuia spre centrul Europei, balanța comercială a Țării Românești cu Balcanii rămîne aproape toată vremea excedentară.

În general, credem, lucrarea de față se poate include printre materialele de bază necesare la înțelegerea unor aspecte ale evoluției societății noastre în această perioadă.

Totodată ea constituie o contribuție dintre cele mai importante la lămurirea unor aspecte ale vieții economice din sudul Dunării, în condițiile dominației otomane. Avem în aceste materiale date concrete despre mărfurile care circulau în ambele sensuri peste Dunăre, date despre negustorimea din Balcani (inclusiv cea turcă), precum și despre legăturile con-

stante ale unor orașe de acolo cu țara noastră. Asemenea date, succedându-se an de an, se găsesse numai în arhivele românești și doar sporadic ele se pot găsi și în arhivele din sudul Dunării (excluzînd, eventual, Grecia sub acest raport).

Întrucît în literatura de specialitate nu există o lucrare de acest gen, cea de față va constitui o contribuție nouă și originală nu numai la elucidarea unor probleme de istorie economică a țării noastre, dar, după cum arată însuși titlul, ea va scoate în evidență legăturile economice trainice cu popoarele balcanice. Or, o astfel de temă n-a constituit pînă în prezent obiectul unei cercetări speciale.

În ceea ce privește investigațiile și metoda de lucru, precizăm că, ținînd seamă de volumul imens al materialului și de faptul că statistica din anumiți ani nu a fost concludentă, din cauza condițiilor nefavorabile comerțului (epidemii, calamități naturale, momente de criză politică), s-au ales cîțiva ani considerați caracteristici pentru stabilirea fluxului comercial în sudul Dunării. Autorii s-au oprit asupra anilor 1834, 1840, 1850 și 1858, deoarece aceștia prezintă o plină funcție a import-exportului.

Anul 1834 a fost ales avîndu-se în vedere noua reglementare a vieții economice și politice decurgînd din Tratatul de la Adrianopol (1829) și intrarea în vigoare a Regulamentului organic (1831). Anul 1840, spre deosebire de anii de frămîntări social-politice care au urmat, reprezintă un moment de desfășurare normală a vieții comerciale. Revoluția de la 1848, evenimentele legate de problema orientală (războiul Crimeii) au stîrjenit relațiile comerciale normale în regiunile dunărene. Din acest motiv, statistica s-a întocmit pentru anul 1850. În sfîrșit, anul 1858 este ultimul care precede actul Unirii Principatelor Române, eveniment în urma căruia se modifică și înfățișarea problemei studiate în prezenta lucrare.

Din analiza datelor statistice pe anii menționați mai sus rezultă totuși curba generală a fluxului comercial dintre Țara Românească și regiunile sud-dunărene.

Tehnica de lucru a fost următoarea. Pentru fiecare marfă, cu cantitatea și cu prețul ei, s-a întocmit o fișă, pe care s-a indicat în plus proveniența și destinația mărfii, precum și numele negustorului. Fișele au fost grupate pe schelele de trecere a mărfurilor, notînd ziua, luna și anul înregistrării lor. Pe această *fișă de bază* s-a menționat sursa de informație (fondul arhivistic, dosarul, fila).

Cea de-a doua operație a constat în centralizarea datelor din fișa de bază pe o *fișă centralizatoare*, care conținea următoarele elemente: schele, anul, luna, import sau export, marfa, cantitatea și valoarea. Această fișă exprima: A. cantitatea și valoarea mărfii respective, importată sau exportată printr-o anumită schelă, *lunar*; B. cantitatea și valoarea totală a acelei mărfi *anual*.

Cea de-a treia operație a fost alcătuirea *tabelelor statistice*, pe baza fișelor centralizatoare. La întocmirea lor s-a ținut seamă de categoriile

diferite în care se grupau mărfurile. În felul acesta, fiecare tabel indică pentru marfa respectivă evoluția importului sau exportului în cei patru ani aleși. S-a recurs la această metodă deoarece în arhive nu s-au găsit, cel puțin pînă acum, decît două situații centralizatoare ale Vistieriei. În schimb, în fondurile de arhivă ale Vistieriei, Vorniciei Dinlăuntru, Obștescului control și al Comitetului carantinilor se păstrează, cu foarte mici lipsuri, registrele punctelor de vamă. În ele sînt trecuți zilnic toți negustorii care au importat sau au exportat mărfuri, arătîndu-se precis felul, cantitatea și valoarea mărfurilor și foarte frecvent și taxa vamală plătită.

O derogare de la principiul împărțirii pe import-export s-a făcut la capitolul vitelor și acela al sării, unde cantitățile de import, fiind infime și sporadice, au fost înfățișate laolaltă cu exportul (vezi p. 54—55 și 96).

Pe baza materialului sistematizat după principiile arătate mai sus, s-a trecut la comentarea și interpretarea datelor statistice.

Primele două operațiuni, prin dificultățile ridicate: fișarea unei cantități enorme de material (peste 30 000 fișe de bază) și calcularea anevoioasă a datelor conținute în fișa centralizatoare, au necesitat volumul cel mai mare de lucru. De aceea, ele au fost realizate în mod egal de cei patru autori.

Întocmirea tabelelor statistice și redactarea pe capitole s-a făcut după cum urmează :

— Vladimir Diculescu, importul și exportul următoarelor categorii de mărfuri: derivate animale; pește și derivate; miere și ceară; zarzavaturi, legume și fructe; semințe și altoiuri; textile, haine și împletituri; bogaserie, lipscănie, manufactură și marchitanie; produse chimice; medicamente și drogherie; lemnărie; împletituri; ceramică; sticlărie și metale;

— Sava Iancovici, comerțul cu vitele și cu sarea, pentru sare efectuînd în mod exclusiv toate investigațiile și toate fazele de lucru;

— Cornelia Papacostea Danielopolu, importul și exportul următoarelor mărfuri: blănuri, bijuterii și podoabe;

— Mircea Popa, importul și exportul de: tutun și mărfuri de tutungerie; băcănie și dulciuri; papetărie; sticlărie.

Drept surse de informare au fost folosite următoarele fonduri și dosare de la Arhivele Statului din București :

1. Vistieria Țării Românești, dosarele nr. : 53, 56, 73, 161/1830; 2 906, 2 916, 2 936/1831; 4 725/1832; 517, 4 925 (I—III), 5 023, 5 035/1833; 4 721—4 729, 4 915, 8 779/1834; 3 342, 8 124/1835; 6 373, 6 393/1837; 5 681—5 688/1838; 800, 4 592/1839; 1 624/1843; 663/1847; 698/1848; 1 475, 1 483/1849, 1 491/1850; 1 299/1850; 1 248/1851; 837, 950, 960/1853; 1 117, 2 542/1855.

2. Obșteasca Adunare a Țării Românești: 55/1837; 500, 561/1852.

3. Comitetul carantinilor: 1 118/1834; 473/1836; 1 148/1837; 627/1839; 1 275/1849; 190, 1 416/1850; 1 431/1850; 1 127/1851; 55, 508/1852;

4. Obștescul control: 2 430, 2 469, 2 470/1835; 2 799/1836; 1 811/1838; 472/1851; 4 766/1852; 1 124—1 134/1857.

5. Ministerul de Război: 68/1843; 71/1844; 247/1850.

Pentru ca cititorul să-și poată face o idee de felul cum se prezintă acest material arhivistic, vom face, în legătură cu aceasta, câteva mențiuni.

Dosarele (numite în termenul epocii : „delă”, pl. „dele”) se pot împărți în trei categorii principale, în funcție de conținutul lor.

1. O primă categorie ar fi masivele registre ale vămilor și carantinelor de la Dunăre, intitulate : *Emportația și exportația mărfurilor pe anul...* (1834, 1835, 1836 etc.) în 5 (sau : 6, 8, 12) părți. Aceste registre au pînă la 2 000 de file, scrise pe ambele pagini. Ele înregistrează toate mărfurile trecute prin punctele de vamă și pe la carantine.

Registrele cuprind : indicația anului (sus, în titlu), indicația punctului de trecere (sus, în titlu) ; ziua și luna cînd s-a trecut ; denumirea mărfii ; unitatea de măsură (bucată, cap, capete, ocale, kile, suta de ocale, mia de ocale sau de kile, turale, topuri, coși etc.) ; prețul pe unitatea de măsură (exprimat în lei și în parale sau bani) ; uneori este prevăzută o rubrică specială pentru notarea totalizării parțiale a valorii mărfii în cauză, pe cantitatea ce aparține unui anumit negustor la data respectivă a trecerii ; urmează numele negustorului, cu indicația localității de unde vine ; în sfîrșit, urmează rubrica de observații. Toate aceste rubrici cuprind de obicei două pagini în lat. Rareori, numai la unele puncte, ca de exemplu Izvoarele, se nota și numele cumpărătorului, precum și localitatea de destinație a mărfii.

Registrele sînt de obicei separate pentru mărfurile importate și pentru cele exportate, iar „părțile” de dosar cuprind registrele a 2—3—4 puncte de vamă.

2. O altă categorie de dosare cuprinde registrele numai pentru anumite mărfuri, acelea care de regulă se trec în cantități masive. Acestea sînt menționate în titlurile dosarelor respective, de exemplu : *Exportația seului și a cervișului ; Exportul vitelor, boi și vaci ; Exportația produselor și vitelor mari ; Tutunul și tabacul intrat în prințipat ; Sarea vîndută pe seama statului etc.*

Aceste dosare sînt organizate la fel ca cele descrise la punctul 1.

3. O a treia categorie de dosare cuprinde, în ordinea cronologică a sosirii lor la cancelarie : acte oficiale, corespondență oficială, jalbe, rapoarte și alte diferite hîrtii referitoare la export și import. Natura lor se vede din titluri : *Turcii ce au cerut voie să cumpere vite în țară ; Trimiterea rîmătorilor peste graniță ; Oprirea oilor și porcilor de a trece peste graniță ; Contract cu baronul Sachelarie pentru lumînările de seu ; Corespondență exportație și importație etc.*

Trebuie știut că absolut toate chestiunile privind comerțul exterior al țării sînt clasate în dosare speciale, separat de orice material care ar privi comerțul din interiorul principatului.

Menționăm, de asemenea, că au fost consultate o serie de materiale românești și străine, publicate, care cuprind informații documentare despre importul și exportul țării noastre, dintre care mai importante sînt următoarele :

Buletin oficial al Țării Românești, pe anii 1847 și 1856 ; tratatul de Istoria României, vol. III ; Analele parlamentare, vol. II ; Colecția Hurmu-

zaki, vol. XVII; *Regulamentele organice ale Valahiei și Moldovei*; I. C. Filitti, *Corespondența consulilor englezi din Principate, 1828 — 1836*, București, 1916; idem, *Domniile române sub Regulamentul organic, 1834 — 1848*; N. Iorga, *Istoria comerțului românesc*, vol. II; *La Valachie au point de vue économique et diplomatique*; Felix Colson, *De l'état présent et de l'avenir des Principautés de Moldavie et de Valachie*, Paris, 1839; Jules de Hagemester, *Mémoire sur le commerce des ports de la Nouvelle Russie, de la Moldavie et de la Valachie*; Neigebauer, *Beschreibung der Moldau und Wallachay*, Breslau, 1854 — 1858; Ivan Katargiev, *Serskata oblast (1780 — 1879)*, Skopje, 1961; Edouard H. Michelson, *The Ottoman Empire and its resources, with Statistical Tables*, London, 1854; Marcel Emerit, *Les paysans roumains depuis le traité d'Adrianople jusqu'à la libération des terres (1829 — 1864)*, Paris, 1937.

Desigur, lucrarea nu epuizează problema și ea nici nu și-a propus acest scop. Ea dă rezultate definitive în ceea ce privește volumul comerțului extern în anii menționați și stabilește direcția în care acesta evoluează. Totodată însă lucrarea oferă o serie de puncte de plecare pentru investigații mai largi și pentru o serie de studii speciale de aprofundare a multor aspecte ale comerțului exterior în trecut.

INTRODUCERE

TRATATUL DE LA ADRIANOPOL

La 14 septembrie 1829 se semna la Adrianopol tratatul de pace care punea capăt războiului izbucnit cu un an înainte între Rusia și Turcia. O serie de articole reglementau relațiile politice dintre cele două mari puteri, punctele de frontieră, regimul Mării Negre în ceea ce privește navigația vaselor comerciale și de război ale țărilor foste beligerante.

Alte prevederi reglementau situația Principatelor Române. Articolul V stipula că se garantează în continuare regimul creat fie prin „tratale încheiate între cele două puteri, fie prin hătișerifurile emanate în diverse epoci anterioare”. Ca atare, țările române continuau să se bucure de o completă libertate a cultului, de o administrație națională independentă și de o deplină libertate a comerțului¹. Amănunțele acestor prevederi urmau să fie stabilite într-un act separat, care era considerat ca parte integrantă a tratatului. Prin articolul VII tratatul prevedea în continuare : „Le passage du canal de Constantinople et du détroit des Dardanelles est déclaré libre et ouvert à tous les bâtiments marchands des puissances qui se trouvent en état de paix avec la Sublime Porte soit qu'ils aillent dans les ports russes de la Mer Noire ou qu'ils en viennent chargés ou sur l'est, aux conditions qui sont stipulées pour les navires sous pavillon russe...”².

Actul separat, prevăzut de articolul VI, era semnat în aceeași zi și cuprindea prevederi relative la alegerea domnitorilor, administrația și granițele țărilor, organizarea armatei etc.

În general, se căuta să se limiteze mai mult decât prin tratatele anterioare imixtiunile Porții în treburile interne ale Principatelor. În acest sens, actul prevedea : „Pour mieux assurer l'inviolabilité du territoire moldave et valaque, la Sublime Porte s'engage à ne conserver aucun point fortifié, à ne tolérer aucun établissement quelconque de ses sujets musulmans sur la rive gauche du Danube. En conséquence, il est invariablement arrêté que sur toute cette rive, dans la grande et petite Valachie, comme aussi en Moldavie, aucun mahométan ne pourra jamais avoir son domicile, et que l'on y admettra les seuls marchands munis de firmans, qui viendront

¹ D. A. Sturdza și C. Colescu Vartic. *Acte și documente relative la istoria renascerei României*, vol. I, București, 1900, nr. 62. În continuare se va cita : *Acte și documente*.

² *Ibidem*.

acheter pour leur propre compte dans les principautés, les denrées nécessaires pour la conservation de Constantinople, ou d'autres objets".

În ceea ce privește situația raialelor, ele urmau să fie restituite Principatelor, iar cetățile existente mai înainte nu mai puteau fi refăcute sub nici un motiv, niciodată. Cetățenii musulmani care ar fi posedat bunuri imobile în cele două țări erau obligați să le lichideze în termen de 18 luni. Se stabilea de asemenea dreptul Principatelor de a înființa cordoane de carantină, de-a lungul Dunării sau în țară, obligatorii atât pentru creștinii, cât și pentru musulmanii ce ar fi intrat din afara granițelor.

O prevedere foarte importantă o constituia desființarea totală a furniturilor în natură, atât pentru aprovizionarea Constantinopolului și a arsenalului, cât și a garnizoanelor turcești de la Dunăre. Aceasta întrucât procurarea lor constituia o largă sursă „de abuzuri și vexațiuni” pentru populația românească.

Ca urmare, Principatele puteau dispune liber de oile, cerealele, lemnul și alte produse, în întregimea lor. De asemenea, se renunța definitiv la rechiziții, mîna de lucru pentru cetăți și orice alte corvezi de orice natură, la care populația era obligată să răspundă pînă acum și care constituiau una dintre cele mai grele forme de exploatare a dominației otomane. În schimbul acestor scutiri, cele două țări românești trebuiau să plătească drept despăgubire o sumă anuală, ce urmează să fie stabilită ulterior, în afara tributului.

În urma acestor prevederi, toți locuitorii dispuneau de toate produsele pe care le aveau, făcîndu-se liber și comerțul pe Dunăre³.

REGULAMENTUL ORGANIC

Prevederile tratatului internațional menționat mai sus corespundeau în linii generale necesităților

interne create de dezvoltarea economică a Principatelor în epoca anterioară și în special după tratatul de la Kuciuk-Kainargi. În toată această epocă concepțiile mercantiliste și-au făcut loc din ce în ce mai mult în ideile economice ale oamenilor. Sîntem într-o epocă în care crește simțitor atât numărul negustorilor, cât și al boierilor antrenați în comerț. S-au dezvoltat în special schimburile comerciale cu produse agricole — vite și cereale. Situația de vasalitate și obligațiile economice pe care le aveam față de Poartă stinghereau în mare măsură dezvoltarea comerțului. Faptul acesta se vede clar din memoriile adresate atât Porții, cât și altor puteri, de către boieri, la finele secolului al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea⁴. O parte a revendicărilor exprimate în acele memorii erau satisfăcute prin actele internaționale încheiate în anul 1829. Regulamen-

³ *Acte și documente*, I, nr. 631. Vezi și *Hurmuzaki*, XVII, p. 263, raportul lui Lagan, și p. 506, raportul lui Cochefert din 1835.

⁴ *Istoria României*, vol. III, București, 1964, p. 907-923.

tele organice care intră în vigoare în ambele Principate după 1831 vor oglindi din punct de vedere economic în primul rînd interesele celor două clase menționate mai sus, boierimea și negustorimea. Reprezentanții boierimii care au luat parte la redactarea Regulamentului organic al Țării Românești și care reprezentau în același timp pe marii proprietari de pămînt fac să se consemneze în articolul 154 expresia acestor interese, prin formularea : „Slobozenia comerțului, fiind știută de toți că este mijlocul cel mai singuratic și înființat pentru destinderea lucrării pămîntului și înaintarea a tot felul de meserie, care sînt izvorul cel adevărat al fericirii obștești”. Ca urmare, se stipula faptul că exportul de vite, cereale și produse manufacturate „este pentru totdeauna slobod”, în limitele stabilite de organele administrative românești, care aveau în permanență în vedere satisfacerea în primul rînd a nevoilor interne⁵.

Un alt articol (156) preciza de asemenea că „orice product al pămîntului Țării Românești sau a meserii lăcuitorilor ei” putea face obiectul unei tranzacții libere între stăpînul obiectului și cumpărător („stăpînul și cumpărătorul să vor învoi între dînsii după voința lor”), atît unul cît și celălalt fiind liberi să exporte marfa, conform prevederilor tratatului de la Adrianopol.

Pentru a înlesni și mai mult circulația mărfurilor, atît a celor locale, cît și a celor de import, „ministerul trebilor din lăuntru” era obligat să întrețină în stare bună „drumurile cele mari” și să construiască anual o serie de poduri „după cererea trebuințelor și după mijloacele cele în putința statului” (art. 163). În același scop prevedea și desființarea tuturor vămilor interne.

S-au luat de asemenea o serie de măsuri în ceea ce privește organizarea negustorilor și stabilirea obligațiilor lor fiscale. În ceea ce privește comerțul dunărean, se preciza că porturile și schelele „sînt slobode fără deosebire pentru toate corăbiile puterilor care sînt în pace cu Prea Înalta Poartă” (art. 155).

PUNCTELE VAMALE

Prin Regulament se fixau punctele principale de vamă de pe Dunăre, în număr de 14. Pe lîngă toate aceste porturi urma să se înființeze cîte o carantină, unde să fie dezinfectate atît mărfurile ce veneau din Imperiul otoman, cît și călătorii. Funcționarii acestor carantine, pe lîngă obligațiile menționate, aveau și pe aceea de a ține o evidență contabilă a importului și exportului. În acest sens ei dublau pe funcționarii vamali. Dubla evidență desigur că își avea explicația în dorința de a înlătura cît mai mult posibil evaziunile vamale pe care funcționarii vamali ar fi fost tentați să le comită. Situațiile lunare erau trimise aceluiași organ central — Vistieria.

⁵ *Regulamentele organice ale Valahiei și Moldovei*, București, 1944, LIV + 368 p.

În ceea ce privește cele 14 puncte principale de vamă, stabilite prin Regulament, ele erau împărțite în 3 categorii:

Schelele de categoria întâi erau în număr de trei: Calafat, așezată în fața Vidinului, Giurgiu, așezată în fața Rusciucului și Brăila, schelă în care veneau vase maritime încărcate atit cu mărfuri turcești, cit și cu mărfuri din alte părți ale Europei.

Schelele de categoria a doua erau în număr de patru: Cerneți (Turnu-Severin), așezată în fața Cladovei, Turnu (Măgurele), așezată în fața Nicopolului, Zimnicea, așezată în fața Șistovului și Călărași (Știrbei), așezată în fața Silistrei.

Schelele de categoria a treia (schele mici) erau în număr de șapte: Virciorova, așezată în fața Orșovei, Izvoarele, așezată în fața punctului Birza-Palanca, Celei, așezată în fața punctelor Lom și Țibru, Bechet, în fața Rahovei, Slobozia, așezată în apropierea Rusciucului, Oltenița, opusă punctului Turtucaia, și Piuă-Petrii, vizavi de Hirșova.

În afara acestor puncte vamale mai existau o serie de puncte de importanță mult mai redusă și asupra cărora autorii legislației opinau să fie desființate.

În decursul anilor, în afara punctelor menționate mai sus, au funcționat la Dunăre o serie de puncte vamale care se înființau și se desființau după necesitățile momentului. Prezența sau absența lor erau în funcție în special de necesitățile exportului de cereale. În dorința de a înlesni cit mai mult exportul acestor produse, Vistieria, la simpla cerere a negustorilor care dovedeau că au achiziționat o cantitate însemnată de marfă în unul din punctele de pe Dunăre, înființa temporar un punct de vamă în acel loc, care, în momentul cînd exportul întregii cantități era terminat, se desființa. În situația aceasta erau punctele de la Gruia, Islaz etc. Sistemul s-a practicat și pentru exportul de seu și cerviș, pe scară însă mult mai redusă. Așa bunăoară, în luna iulie 1836 se deschidea schela de la Virciorova, în urma cererii pașei de la Ada-Kaleh, pentru a se ușura aprovizionarea populației din insulă⁶. În 1834 s-a deschis temporar, în urma cererii unor negustori, schela de la Islaz, cu condiția ca cinovnicii vamali să fie plătiți de către exportatori⁷. Un deceniu mai tîrziu (1844), încetînd epidemia de ciumă din Peninsula Balcanică, Vistieria anunța înființarea a 18 puncte noi de export. În continuare, circulara Vistieriei anunța: „Iar la întîmplare de a voi vreunii... a face exportație și pe la alte picheturi... li se va putea îmbunătăți cererea, însă sub această îndatorire ca cel puțin cu 20 de zile mai înainte să se arate cu cererea la Vistierie”⁸.

Pentru buna desfășurare a tranzacțiilor, Vistieria era obligată să organizeze vămile „după un chip mai metodicesc decît cel ce au urmat pe vremea trecută”, să instaleze la punctele respective birouri unde se făcea plata obligațiilor vamale și să numească „prețuitori” ai mărfurilor (art. 152).

⁶ V. Diculescu, Corina Pătrașcu, G. Penlea, *Comerțul extern al Țării Românești, 1829-1858. Documente* (lucrare în manuscris la Institutul de istorie „N. Iorga”), doc. din 8.VII.1836. (Se va cita în continuare *Comerțul extern*).

⁷ *Ibidem*, doc. din 21.IX.

⁸ *Ibidem*, doc. din 20.I.

CARANTINELE

Una din calamitățile ce se abăteau destul de des asupra țărilor române și care aduceau nenorociri însemnate o constituiau epidemiile de ciumă și holeră. Boala era adusă de obicei de către corăbiile ce veneau din Orient sau din diferite părți ale Imperiului otoman. Pentru a se pune capăt acestor epidemii, tratatul de la Adrianopol, așa cum am arătat, permitea înființarea de carantine de-a lungul Dunării. Regulamentul organic legiferează înființarea lor pe lângă schelele principale de import. Aici urmau să fie dezinfectate atât mărfurile, cât și călătorii⁹. Evaziunea de la această operație se pedepsea extrem de sever¹⁰.

De la regulile respective nu se făcea nici o excepție¹¹. Însuși domnitorul Alexandru Ghica, întorcându-se de la Constantinopol, este nevoit să se supună rigorilor legii.

În ceea ce privește mărfurile, după natura lor, erau împărțite în patru categorii, în ceea ce privește regimul de carantină. Prima categorie o formau untdelemnul, măslinile, icrele, peștele, care erau scutite de dezinfectare; a doua categorie, produsele de băcănie și fructele se curățau fie prin spălare, cum era cazul cu fructele (lămii, chitre, portocale etc.), fie că se socotea suficientă scoaterea din ambalaje, apoi acestea erau arse, iar cenușa aruncată pe apă (în acest regim intrau smochinele, halvaua și produsele de băcănie în general).

Stofele și țesăturile formau cea de-a treia categorie, care erau expuse la soare timp de 16 zile.

Dezinfectarea bumbacului, lînii și a altor produse era prelungită patruzeci și două de zile. Blănurile se curățau „numai 24 de zile”¹². Ulterior s-a redactat un regulament special în care se fixau întreaga tehnică și termenele.

Pentru toate aceste operații statul a construit clădiri speciale în porturile principale menționate mai sus și s-au angajat oameni instruiți special. Regimul carantinelor a durat pînă în anul 1853, cînd a fost desființat.

Sub aspectul pămîntului sănătății publice, carantinele au jucat un rol pozitiv, în special pentru epoca 1830 — 1840, cînd Peninsula Balcanică a avut de suferit din cauza epidemiei de ciumă, care a făcut zeci de mii de victime, Țara Românească fiind scutită de acest sacrificiu. Din punctul de

⁹ *Regulamentul organic al Valahiei*, art. 202.

¹⁰ „Cei ce vor trece în silă sau într-ascuns cordonul sănătății și vor călea regulele carantinei să va pedepsi după chipul de mai jos”; cei ce intrau în țară fără să îndeplinească prescripțiile sanitare erau condamnați la ocnă pe viață. Cînd se introduceau mărfuri clandestin, vina se socotea dublă, marfa era confiscată, iar „călătorul cordonului” condamnat la ocnă pe viață. Cei ce veneau în contact („atingeau”) cu un călător sau cu un lucru aflat în carantină erau obligați ca și ei să facă dezinfectarea. Cei ce ar fi trecut cordonul și nu s-ar fi supus somației sentinelelor puteau fi împușcați fără nici un fel de răspundere din partea sentinei (art. 205).

¹¹ *Regulamentul organic al Valahiei*, art. 203.

¹² *Ibidem*, art. 201.

vedere al comerțului, ele au constituit o frână. Multe mărfuri erau deteriorate în timpul dezinfectării (în special cele ce se spălau cu acizi — soluții de vitriol, oțet, afumate cu pucioasă etc. — sau chiar cele ce erau scoase din ambalajele lor și întinse la aer timp îndelungat). În același sens stau mărturie numeroasele plângeri ale negustorilor.

TARIFELE VAMALE

Țara Românească, continuând și după 1829 să rămână vasală Imperiului otoman, nu putea să ducă o politică vamală de sine stătătoare. Vistieria era obligată să aplice tuturor mărfurilor străine ce intrau în țară taxele vamale ale imperiului suzeran — 3% *ad valorem* — și regimul capitulațiilor încheiate de Poartă cu celelalte țări.

În ceea ce privește regimul ce se aplica negustorilor români în Turcia, el era fixat prin hațișeriful dat în anul hegirei 1250. Aici se stipula : „Corăbiile negustorilor români... viind atît în limanul Țarigradului, cît și în celelalte limanuri ale împărăției, să aibă a plăti pentru cîte mărfuri va aduce numai 3% vama”. Pentru mărfurile ce se cumpărau din imperiu de către negustorii români „se va plăti vama după chipul ce se urmează de către cei ce avînd beraturi ale împărăției se neguțătoresc cu mărfuri ale Europei, și plata... se va face potrivit cu tarifa împărăției ale căror producturi vor fi (acele mărfuri)”¹³. Se asimila deci situația negustorilor din Țara Românească „în ce privește taxele vamale și comerțul pe apă cu națiunile cele mai favorizate”¹⁴.

Datorită faptului că la 16 august 1838 Poarta semnă la Balta Liman cu Anglia un tratat (cunoscut sub numele de tratatul Ponsomby), conform căruia taxele vamale de import se ridiau la 5% *ad valorem*, iar cele de export la 12% *ad valorem*, acestea s-au extins și asupra comerțului Țării Românești. Situația a durat puțin timp, datorită dificultăților care se creau în modul de percepere a taxelor¹⁵.

În acest cadru de prevederi generale era necesar să se ia o serie de măsuri interne sub aspect legislativ. În raportul vel-vistierului Alexandru Vilara adresat Obșteștii Adunări a țării se arată că „vămile țării dintru a lor înființare sunt în cea mai proastă organizare”. Pentru a se curma o serie de abuzuri, raportul preconiza să se redacteze de către o comisie „alcătuită din oameni cu știință de vămi” un tarif pentru mărfuri. Taxele ce urmau să fie plătite se stabileau, pentru negustorii ce veneau cu marfă de la sudul Dunării, pe baza facturilor prezentate de aceștia. „Iar nepuținându-se înființa un asemenea regulat obicei, să se ia un temei de obște,

¹³ Apud I. C. Filitti, *Domniile române sub Regulamentul organic, 1834 - 1848*, București, 1915, p. 15, 189 și urm.

¹⁴ *Ibidem*, p. 19.

¹⁵ Pentru amănunte, vezi I. C. Filitti, *op. cit.*, 192 - 194.

adică de a se vămui toate aceste mărfuri cu 3%, pe un preț scăzut cu 30% din cel ce se va urma pe acea vreme în București, socotindu-se cu aceasta scăzământul din preț cu 30%, câștigul negustorului, și cel rămas preț, adevăratul preț al cumpărătorii după loc”¹⁶. Acest punct de vedere a fost adoptat și în Regulamentul organic, care preconiza redactarea acestui tarif, specificând că „jandarmii cei orînduiți de paza hotarelor n-au voie să ceară de la neguțatori nici un havaet pentru trecerea produsurilor, vitelor și altor mărfuri; ci aceștia după ce vor plăti vama sint slobozi să treacă fără nici o altă bîntuire”¹⁷.

Chiar în anul 1832 s-a redactat primul tarif vamal în lumina acestor linii generale. El cuprindea un număr de 86 articole; ulterior, numărul de articole a fost sporit la 181. În general, cu mici fluctuații, negustorii au plătit pentru mărfurile importate această taxă de 3%. Pentru exportul de vite și cereale se percepeau taxe speciale, stabilite în condițiile de arendare a venitului vamal respectiv.

ALTE PREVEDERI ADMINISTRATIVE Toate măsurile de natură organizatorică preconizate în raportul lui Al. Vilara erau menite, după cum singur mărturisește, să înlătore mai întii năpăstuirile pe care le avea de suportat comerțul și să dea un nou impuls dezvoltării acestuia, să înmulțească schimburile comerciale și să dezvolte „dorința duhurilor românilor întru deprinderea comerțului”. Toate acestea aveau să ducă în scurt timp — spera vel-vistierul — la crearea „întru această țară [de] burse, bancă neguțătorească, gazetă comercială, comisionari în toate locurile [și a] mai multor capitaliști”.

Pentru a stăvili contrabanda — una din formele sub care se aduceau cele mai mari neajunsuri veniturilor Vistieriei — s-au luat măsuri dintre cele mai severe. Dintre acestea menționăm în primul rînd înmulțirea pi-chetelor de grăniceri. Pe de altă parte, Regulamentul organic căuta să cointereneze personalul administrativ în descoperirea contrabandiștilor. În acest scop, jumătate din cantitatea de marfă ce constituia delictul se acorda celui ce o descoperea, cealaltă jumătate rămînînd a statului sau a contracciului venitului vamal respectiv.

Pentru înlesnirea schimburilor comerciale între locuitorii de pe ambele maluri ale Dunării, aceeași legislație prevedea prin articolul 160 „ca bez bilciurile cele întocmite și [care] se va întocmi de acum înainte, precum și prin schelele Dunării, [să se înființeze] tîrguri în zilele hotărîte ale săptămîinii”. Locuitorii satelor puteau să aducă aici orice mărfuri ar fi avut spre vînzare (vite, legume, cherestea etc.). Toate erau scutite de aceste

¹⁶ *Analele parlamentare*, vol. II (1831—1832), București, 1892, p. 576—577.

¹⁷ *Regulamentul organic*, art. 161.

taxe. Negustorii din Peninsula Balcanică erau liberi să vină aici ca să cumpere sau să vîndă, cu condiția de a respecta regulile carantinești, să vină fără arme și să plătească taxele vamale. Articolul 204 aduce noi precizări referitoare la aceste tranzacții. Locurile de schimb trebuiau înființate pe lângă carantine, fiind împrejmuite, astfel că „linia carantinelor nu se va trece niciodată”. O serie de funcționari erau obligați să vină aici pentru „a priveghea a să păzi strașnic regulile cele rînduite” și în mod special „ca orice fel de monedă să se bage în oțet” spre dezinfectare.

URMĂRILE APLICĂRII MĂSURILOR ADMINISTRATIVE

Aplicarea măsurilor prevederilor tratatului de la Adrianopol au dat rezultate rapide, atît pentru comerțul Țării Românești, cît și al regiunilor balcanice. La numai cinci ani de la semnarea tratatului de pace (1834), Jules de Hagemeister constata că „peste 600 bastimente cu un tonaj între 100 și 300 t intră anual pe Dunăre”. Din cauza condițiilor de navigație însă, cele mai multe nu puteau depăși Brăila. Pînă la Rusciuk nu ajungeau decît vasele de maximum 200 t. Legătura între porturile situate mai sus de Giurgiu era făcută de vase mici (între 30 t și 100 t), numite cîrlace, și care în cea mai mare parte erau sub pavilion turc. Astfel, la Rusciuk se găseau circa 50 de cîrlace, la Șiștov 70 — 80, la Nicopole 15 — 20 și la Vidin 30 — 40. Dezvoltarea schimburilor comerciale atrage chiar din partea unor elemente românești tendința de a-și construi corăbii proprii. Multitudinea acestor vase înlesnea, după cum mărturisește același călător, transportul mărfurilor, la Brăila și Galați, de la schelele românești din sudul Dunării (Cerneți, Calafat, Bechet, Islaz, Turnu, Zimnicea, Giurgiu și Călărași) sau cărau „sare din porturile Țării Românești în cele bulgărești”¹⁸.

Vorbind despre situația din portul Brăila se subliniază că aici carantina și vama erau bine organizate, iar magaziile erau adunate chiar pe malul fluviului. Înflorirea orașului impresiona în mod deosebit. Cu pietrele scoase din fostul zid al cetății se pavau străzile aliniat și se construiau case¹⁹.

În decurs de numai 9 ani populația orașului crescuse de aproape trei ori. Astfel, Hagemeister preciza că aici erau (în 1834) circa 4000 — 5000 locuitori, pentru ca în 1843 să se ridice la 14 000²⁰.

Tot acest aflux de populație este atras în special de mărirea portului. Dacă în 1831 în Brăila intrau două vase grecești, 19 ioniene, 17 austriece, 31 rusești și 4 italiene, în 1840 numărul lor se ridica la : 321 turcești, 197 grecești, 7 ioniene, 48 sarde, 39 rusești, 32 austriece, 7 românești, 5 napoli-

¹⁸ Jules de Hagemeister, *Memoire sur le commerce des ports de la Nouvelle Russie, de la Moldavie et de la Valachie*, Odesa, 1835, p. 72—73.

¹⁹ *Ibidem*, p. 78.

²⁰ N. Iorga, *Istoria comerțului românesc*, vol. II, București, 1925, p. 148.

tane, 3 englezești, 1 francez, 1 samos ²¹. După cum se vede, preponderența o au vasele care făceau legătura cu porturile balcanice și din părțile Levantului. Multe din ele veneau goale și încărcau aici produse românești. Astfel, în lunile ianuarie — martie 1840, din 40 de corăbii care vin la Brăila numai două sînt încărcate, și anume cu marfă din Țarigrad (manufactură, zahăr, mobilă, roșcove, săpun etc.). Între 1 și 15 aprilie au venit 25 de corăbii, toate goale, între 15 și 30 aprilie vin două corăbii încărcate și 43 „deșarte”, între 1 și 31 mai au sosit 122 corăbii, dintre care numai 9 încărcate (toate cu marfă de la Țarigrad, ca: fier, bumbac, untdelemn, măsline, vitriol, piatră acră, catran, rom etc.). Situații similare sînt menționate și pentru lunile următoare ²², și se întîlnesc atît în anii precedenți, cît și în cei ulteriori. Pe baza analizei chiar numai a acestor cifre, făcînd raportul între numărul corăbiilor ce sosesc la Brăila încărcate și al celor „deșarte”, putem să înclinăm a anticipa concluzia că balanța comercială între regiunile de pe cele două maluri ale Dunării este excedentară pentru Țara Românească. Pentru situația importului și exportului cu Turcia în portul Brăila în anul 1852, Thibault Lefebvre dădea următoarele cifre: export 5 427 806 piaștri, import 2 559 310 franci ²³. În cadrul exportului românesc pe primul plan se situau produsele agricole (vite, derivate animale și cereale) ²⁴.

Menționăm că în anul 1836 portul Brăila era declarat porto-franc. Situații înfloritoare au cunoscut și celelalte porturi dunărene ²⁵. Construcții și „modernizări” au început să se facă și la Giurgiu. O dovadă în acest sens o constituie marele număr de negustori balcanici ce sînt menționați în documente că vin să facă negoț în părțile de la nordul Dunării. Așa, bunăoară în județul Teleorman se aflau veniți numai în lunile iunie și iulie ale anului 1831 un număr de 13 negustori turci și bulgari din Nicopole și Plevna, ca să cumpere vite mari și mici din județele Teleorman și Olt. Pe la Giurgiu, Brăila și Călărași în același an au venit în răstimpul 1 mai — 29 noiembrie 99 negustori din Rusciuc, Șumla, Adrianopol, Țarigrad, Silistra, Șistov, Vidin sau chiar din Anatolia și Trebizonda. Ei aduceau spre vînzare o serie de mărfuri, ca: lămii, portocale, chitre, tutun, smochine, stafide, untdelemn, pește (pe care urma să-l desfacă în județele Vlașca și

²¹ *Ibidem*, p. 147—148.

²² Vezi: *Buletinul. Gazeta oficială*, 1840.

²³ *La Valachie au point de vue économique et diplomatique*, Paris, [1856], p. 47—49.

²⁴ Exportul de cereale lipsește din lucrarea de față, întrucît documentele de arhivă pe care le-am folosit pentru stabilirea statisticilor sînt incerte în ceea ce privește destinația. După alte surse se poate afirma că, în majoritate, pînă după războiul Crimeii, producția de cereale românești era exportată în regiunile Imperiului otoman. Grîul era mai puțin căutat pe piețele occidentale, fiind recoltat în condiții proaste. Hagemeister afirma că grîul din Țara Românească era amestecat cu secară și conținea și boabe muced (*op. cit.*, p. 91—92). Același lucru îl afirmă și Thibault Lefebvre. După cifrele date de el, în anul 1851 s-au exportat la Constantinopol 366 626 hl. grîu (față de 252 479 hl. în Anglia, 152 830 hl la Triest-Veneția, 60 096 la Livorno, 16 259 hl în Franța, 7 598 hl la Genova), 502 582 hl porumb (față de 759 895 hl în Anglia, 305 997 hl la Triest-Veneția, 7 364 hl la Genova, 3 754 hl la Livorno, 1 150 hl în Franța) și 313 345 hl orz (*op. cit.*, p. 46¹). În același sens vezi și I. C. Filitti, *op. cit.*, p. 223).

²⁵ N. Iorga, *op. cit.*, p. 146.

Teleorman), bumbac (pe care-l vindeau în județul Vlașca). Alături de aceste produse, negustorii aduceau și o serie de mărunțișuri; de exemplu, Mustafa Ahmet și Husein Mustafa din Rusciuc aduceau aramă și brățări de sticlă pentru a le vinde în județele Vlașca și Ilfov. La întoarcere ei duceau o serie de produse locale, ca: unt, miere, vite, pastramă, tutun etc.²⁶

În anul următor (1832), prin carantina Giurgiului au intrat 124 negustori numai în răstimp de 9 luni. Prin schelele județului Mehedinți, în lunile ianuarie — aprilie au venit 18 negustori, atît din Bulgaria, cît și din Macedonia, prin cele ale județului Teleorman între 1 martie — 30 iunie au venit de asemenea 98 negustori. Toți caută să cumpere în special vite mari și mici²⁷. Situații similare sînt și în anii următori.

VALOAREA MONEDELOR

O chestiune care se ridică în fața cititorului sau a cercetătorului cînd va voi să utilizeze materialul din lucrarea de față este cea a valorii mărfurilor importate sau exportate. Autorii, ținînd seama de indicațiile prețurilor în registrele de vamă ale schelelor dunărene, exprimate în lei, au efectuat calculele necesare în vederea centralizării datelor pe baza unei singure unități monetare — aceea a leului. În consecință, valorile mărfurilor în tabelele statistice din lucrare nu sînt reale, ci nominale, deoarece în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea — pînă la reforma monetară de la 1867, deci în perioada „haosului monetar” — leul nu era decît o monedă de socoteală, nu avea „ființă materială”. Pentru a cunoaște valoarea reală a mărfurilor exportate sau importate în perioada de care ne ocupăm, prețul lor ar trebui să fie exprimat într-o monedă de aur stabilă — galbenul austriac, francul francez etc. O asemenea operație de calcul nu este posibilă deocamdată, deoarece problema circulației monetare nu a fost încă rezolvată.

În această situație se poate urmări doar evoluția deprecierei leului. Leul, ca monedă de calcul, a fost supus unor influențe multiple, unei deprecierei continue. Astfel, pentru a se menține situația creată de Regulamentul organic (care a consacrat sistemul monetar consuetudinar, bimetalist, și a statuat existența legală a leului ca monedă de socoteală²⁸), în anul 1837 echivalența leului de calcul a fost ridicată la 60 de parale, în loc de 40 de parale, cît fusese în perioada anterioară. În 1843, echivalența leului este 80 de parale²⁹. Dintre cauzele care au dus la deprecierea leului, menționăm cîteva mai importante: influența constantă a modificării raportu-

²⁶ Arh. St. Buc., Vornicia Dinlăuntru, dos. 340/1831, f. 217, 340, 314.

²⁷ Arh. St. Buc., Vornicia Dinlăuntru, dos. 470/1832.

²⁸ Vezi Gh. Zane, *Problema monetară în România și reforma de la 1867*, în *Crearea sistemului monetar național la 1867*, Edit. Academiei, București, 1968, p. 20.

²⁹ C. C. Kirișescu, *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*, vol. I, Edit. Academiei, București, 1964, p. 143—144.

lui de valoare dintre aur și argint, mai cu seamă începînd din anul 1848, cînd „tendința seculară de scădere a valorii argintului față de aceea a aurului a fost răsturnată”³⁰; confundarea leului de calcul cu piastrul turcesc, fapt care a accelerat deprecierea leului.

Raportat la francul francez, monedă de aur stabilă, piastrul a cunoscut următoarea evoluție³¹:

în anii 1821 — 1822	un piastru era echivalent cu	70 — 75	de cenți
în anul 1826	„ „ „ „ „	40	„ „
„ „ 1832	„ „ „ „ „	38	„ „
„ „ 1839	„ „ „ „ „	35	„ „
„ „ 1856	„ „ „ „ „	25	„ „

Rezultă deci că în perioada 1821 — 1856 valoarea intrinsecă a piastrului raportat la franc a scăzut de circa 3 ori.

Galbenul austriac era echivalent, în 1829, cu 31 lei și 20 de parale. Acesta era cursul oficial care s-a menținut și în anii următori. Cursul comercial însă al galbenului austriac „... era de două ori mai ridicat decît cel al Ministerului Finanțelor”³². Așadar, deprecierea piastrului și a leului de calcul a fost aproximativ aceeași. Dar acest fapt nu infirmă și nici nu micșorează importanța tabelelor statistice cuprinse în lucrare. Chiar nominale, valorile mărfurilor au fost calculate aci cu exactitate și exprimate în aceeași monedă — leul. Trebuie deci să se țină seamă de faptul că valoarea reală a mărfurilor a fost mai mică decît cea exprimată în lei, ea evoluînd proporțional cu deprecierea leului de calcul.

PROBLEMA PREȚURILOR

Cele arătate mai sus condiționează și înțelegerea chestiunii prețurilor indicate pe listele mărfurilor impor-

tate sau exportate. În anii 1829—1858, continuîndu-se un proces anterior, s-a manifestat un fenomen care a frapat pe contemporani: neobișnuita creștere a prețurilor³³.

³⁰ C. C. Kirițescu, *Sistemul monetar național din 1867 și Uniunea monetară latină, în Crearea sistemului monetar național la 1867*, p. 91.

³¹ Datele au fost luate din: J. J. Paris, *Considérations sur la crise actuelle de l'Empire Ottoman, les causes qui l'ont amenée et les effets qui doivent la suivre*, Paris, p. 12; Lejeune-Raicevich, *Voyage en Valachie et en Moldavie*, Paris, 1822, p. 29, nota 2; Ami Boué, *La Turquie d'Europe ou observations sur la géographie, la géologie, l'histoire naturelle, le commerce*, vol. III, Paris, 1840, p. 122; Hurmuzaki, vol. XVII, p. 264, nota 1; Colson F., *De l'état présent et de l'avenir des Principautés de Moldavie et de Valachie*, Paris, 1839, p. 17.

³² C. C. Kirițescu, *op. cit.*, vol. I, p. 242.

³³ Thibault Lefebvre dă cîteva date semnificative. Astfel, dacă în 1759 kila de grîu costa 200 de parale (= 5 piaștri), în 1837 prețul ei era 50 de piaștri, iar în 1839 ajunge la 90 de piaștri. Ocăua de lînă țigăie se vinde în 1759 cu 9—10 parale, în 1837 cu 3,10 piaștri și în 1839 cu 4 piaștri și 12 parale (*Etudes diplomatiques et économiques sur la Valachie*, Paris, 1858, p. 291).

Deprecierea monedei de socoteală, a leului, s-a manifestat nu numai în raport cu monedele cu o valoare intrinsecă, în primul rând cele de aur, dar și în raport cu celelalte mărfuri. De aceea, în Țara Românească „prețurile alimentelor și ale altor bunuri de consum, exprimate în lei, erau în continuă creștere”³⁴. Această situație se reflectă și în tabelele statistice din lucrare, deoarece valoarea totală a mărfurilor dată în aceste tabele a fost calculată pe baza prețului în lei, indicat pe unitatea de măsură în registrele vamale. Dar, ținând seama de cele precizate, trebuie avut în vedere că nu atât prețul real al mărfurilor a crescut sau s-a micșorat, cât mai ales prețul lor nominal, acesta fiind indicat într-o monedă aflată în continuă depreciere.

Într-adevăr, urmărind evoluția prețurilor (la care ne-am referit în paginile lucrării), putem observa, în cazul majorității categoriilor de mărfuri mai importante, la prețuri ușoare majorări în anii studiați; uneori se revine la prețuri mai vechi. În cazul unor mărfuri, precum: lina, icrele, tutunul ș. a. (la export), prețurile rămân aproape aceleași pe toată perioada studiată de noi (1834—1850—1858). La exportul vitelor, de exemplu, constatăm că între anii 1834—1840 prețurile rămân aceleași la cai și iepe, câțiri, măgari, oi și berbeci, iar la rimători se produce o scădere a prețului. La celelalte vite observăm majorări de prețuri, după cum urmează: boul — 150—230 lei; vaca — 100 — 140 lei; bivolul — 320 — 400 lei; bivolița — 300—320 lei.

Firește, prețurile prezintă mici oscilări în perioada unui an, chiar și în cadrul unei luni, precum și în cazul unuia și aceluiași negustor. Observăm diferențe de prețuri de la o schelă la alta, la o anumită schelă predominând de obicei același preț. Aci joacă rol mai ales calitatea mărții, întrucât pe la un punct se trece de obicei marfă dintr-o anumită zonă a țării.

Arătăm, spre exemplificare, cum se înfățișau prețurile curente ale câtorva mărfuri în anul 1834:

<i>marfa</i>	<i>prețul variază între :</i>	<i>unitate de măsură</i>	<i>preț mai frecvent</i>
brînza	0,90—0,96—1 leu	ocaua	1 leu
ceara albă	10 —10,60—11 lei	„	10 lei
ceapa	0,8 —0,10—0,20 parale	„	
cervișul	2,20—2,60—2,90—3 lei	„	3 lei
lina	2—2,20—3—3,60 (la Brăila	4) lei	ocaua 3
mierea	1,60—2 lei	ocaua	
păcura	6—7—8—9,10 lei	vadra	10 lei
seul	1,90—2,10—2,20—2,60 lei	ocaua	2,20 lei
tutunul românesc	1,30—1,60—2—2,80—3 lei	„	1,60—2 lei
untul	2—2,30—2,40—3(—4)	„	3 „
zahărul	4—5	„	

³⁴ C. C. Kirițescu, *op. cit.*, I, p. 144.

La aceleași mărfuri, în cadrul oscilării prețurilor, se produce pînă în anul 1840 o deplasare în direcția majorării (uneori în direcția scăderii), după cum urmează :

<i>marfa</i>	<i>prețul în 1834</i>	<i>prețul în 1840</i>
brînza	1 leu	2,30 lei
ceara galbenă	11 lei	13 „
ceapa	0,18 parale	0,60 parale
lîna	3,20 lei	3,60—5 lei
mierea	2 „	2,60 „
păcura (scade)	8 „	7—6 „
seul	2 „	2,60 lei (adică nu depășește prețul maxim din 1834, însă acum prețul cel mai frecvent este de 2,60—2,90 lei, pe cînd în 1834 acesta era de 2,20 lei)
tutunul românesc	3 „	1,60—2 lei (adică prețul rămîne în continuare în aceleași limite ca în 1834)
untul	3 „	4—5 lei

În felul acesta decurge evoluția prețurilor și în restul perioadei.

Este interesant de remarcat raportul dintre prețurile de export și cele de import la unele mărfuri. Luînd drept exemplu situația pe anul 1834, acest raport se prezintă în felul următor :

<i>marfa</i>	<i>prețul de export</i>	<i>prețul de import</i>
brînza	96 parale —1 leu	108 parale
ceara galbenă	10—11 lei	10—14 lei
ceapa	8—20 parale	20 parale
fierul	1,60 lei	1—1,73 lei
tutun bohcea	4,60 „	8—9—10 „

După cum se poate observa, raportul general se caracterizează prin aceea că mărfurile de import se aduc la un preț mai mare decît acela cu care aceleași mărfuri se exportă din țară.

Cît privește prețurile mărfurilor care figurează numai la import, acestea de asemenea variază. De exemplu, în 1834, în cazul mărfurilor indicate mai jos, oscilarea se prezintă astfel :

<i>marfa</i>	<i>prețul minim</i>	<i>prețul maxim</i>
orezul	1,30 lei ocaua	1,96 lei ocaua
bumbacul	11,60—14 „ „	19 „ „
smochinele	1,30 „ „	1,60 „ „
zahărul	3,10 „ „	5,30 „ „

Așadar, la aprecierea unor situații este necesar a ține seama și de aceste aspecte ale problemei comerțului exterior.

DRUMURILE COMERCIALE ALE ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Țara Românească era străbătută încă din epoca medievală de o serie de drumuri comerciale, atât de la nord la

sud, cât și de la est la vest. Aceste artere de comunicație făceau legătura, pe de o parte, între porturile dunărene și punctele cele mai importante ale țării, iar pe de alta între aceste porturi și Transilvania. Datorită lor se facilita atât desfacerea produselor și mărfurilor balcanice în țară, cât și transportul mărfurilor balcanice în tranzit spre provincia românească de peste munți.

Țara era străbătută în primul rînd de un drum transversal ce pornea de la Focșani — Rîmnicul Sărat — Buzău — Ploiești, trecînd prin București, Pitești, Slatina, Craiova, Cerneți (mai tîrziu Turnu-Severin) și ajungea la Vîrciorova, făcînd astfel legătura cu Banatul. În ceea ce privește celelalte drumuri, ele urmează în general principalele cursuri de apă ale țării. Astfel, exista un drum care urma de la nord la sud valea Buzăului, trecînd prin orașul Buzău, și ajungea pînă la Brăila. Un altul, venind din Transilvania pe Valea Teleajenului, ajungea la Vălenii de Munte, unde se bifurca, o parte luînd-o spre Buzău—Brăila, iar altă parte luînd-o spre Ploiești—București — Giurgiu. Un alt drum comercial, venind dinspre Transilvania, ajungea la Cîmpina, unde se ramifica, o parte luînd-o spre sud, trecînd prin Ploiești — București, de unde se ajungea la Oltenița și Giurgiu. O altă ramificație de la Cîmpina se îndrepta spre Tîrgoviște, de aici existînd un alt drum care făcea legătura cu Bucureștii și apoi cu Giurgiu și Oltenița. Tot din Transilvania (Brașov) venea un alt drum prin pasul Bran-Rucăr pînă la Cîmpulung, unde se trifurca, o parte luînd-o spre Curtea de Argeș — Pitești, o altă parte mergea către Pitești — București, de unde se ajungea ușor la Oltenița și la Giurgiu, sau de la Pitești prin Slatina se ajungea pe valea Oltului la Turnu-Măgurele și la Islaz. Cea de-a treia ramificație de la Cîmpulung ajungea la Tîrgoviște și de aici la București. Un alt drum important venea de la Sibiu, pe valea Oltului, pe la Rîmnicu-Vîlcea și la Slatina, unde se întîlnea cu drumul ce venea dinspre Pitești și mergea spre Craiova, făcînd în același timp legătura cu drumul care de la Slatina cobora la Turnu-Măgurele și la Islaz. Un ultim drum, care venea dinspre Transilvania spre Dunăre, urma cursul Jiului, prin Tîrgu-Jiu la Craiova, de unde porneau alte drumuri spre Bechet și Calafat și, în același timp, spre Cerneți-Vîrciorova.

După cum se poate vedea, țara era străbătută de o importantă rețea de drumuri comerciale, care facilitau atât legăturile comerciale cu Peninsula Balcanică (nu exista nici un centru mai important al țării care să nu fie legat cu un punct de pe malul Dunării), cât și, în același timp, legătura cu Transilvania.

Dunărea în această perioadă devine, și va rămîne aproape patru decenii, principala cale de legătură a țărilor române cu restul Europei.

DRUMURILE DE COMERȚ ALE PENINSULEI BALCANICE

Spre deosebire de alte peninsule ale Europei, Peninsula Balcanică nu este despărțită de restul continentului de

un lanț de munți, ca să îngreuneze legăturile și în același timp să o izoleze. Toată regiunea aceasta este străbătută de spărtura pe care o fac de la nord la sud văile Moravei și Vardarului. Este principalul drum comercial care a fost folosit ca atare în toate epocile, alături de un alt drum important — „drumul oștilor” —, care pornea de la Constantinopol prin Adrianopol, Filipopol (Plovdiv), Sofia, Niș, continuând în partea de vest a Serbiei, spre Italia și Europa Centrală. Către aceste axe principale converg o serie de drumuri laterale. Menționăm printre acestea pe cel care pe valea Timocului făcea legătura (prin Niș) cu Skopie și cu regiunile de cîmpie de la Dunărea de jos. La răsărit, de la Niș, pornea drumul care lega aceste regiuni cu cele ale Sofiei și Constantinopolului, traversînd orizontal întreaga Tracie. La apus, altă arteră lega prin Valea Topliței regiunile dunărene cu Adriatica și mai ales Raguza. Alte artere legau același drum cu „via Bosna” și cu „via di Zenta”. Din valea Vardarului, o serie de artere făceau legătura, pe de o parte, cu regiunile lacurilor din Macedonia și cu un alt drum important, cel de pe văile Isker-Struma, care ajungea pînă în regiunile Șistov-Rusciuc ³⁵. În afara acestor artere principale mai erau o serie de drumuri care legau Țara Românească cu părțile de sud ale peninsulei, traversînd Balcanii. Așa, bunăoară, era cel ce trecea de la Constantinopol — Adrianopol — Varna spre porturile dunărene: Brăila, Călărași, Oltenița și Giurgiu. Un altul lega regiunile sud-balcanice prin Cazanlic, Gabrovo—Tîrnovo — Giurgiu (prin pasul Șipea) sau cel ce traversa munții prin pasul Troian.

Această configurație a căilor de comunicație în cadrul Peninsulei Balcanice a înlesnit foarte mult o legătură permanentă, sub toate aspectele, dar mai ales sub cel comercial, între părțile din nordul și sudul Dunării. Aici fluviul, de altfel ca și în alte părți, nu a constituit o graniță de netrecut, ci mai mult o punte de legătură.

Din cele arătate, reiese clar faptul că prevederile tratatului de la Adrianopol, toată suita de măsuri de ordin administrativ ce i-au urmat în Țara Românească, au atras după sine sporirea volumului de schimburi comerciale dintre regiunile nord și sud-dunărene. Desființarea obligațiilor în natură față de imperiul suzeran și libera circulație a mărfurilor au creat o mare disponibilitate de produse românești ce se puteau negocia liber și care se căutau pe piața de la sudul Dunării.

³⁵ Gaston Gravier, *Les frontières historiques de la Serbie*, Paris, 1919, p. 7—10.

Totodată se creau noi surse de câștig pentru negustorii de produse balcanice din Țara Românească. Toate acestea au dus la o lărgire simțitoare a pieții interne românești.

Importul și exportul, după cum se poate vedea din statisticile pe care le prezentăm în continuare, cunosc o înflorire deosebită în perioada 1829—1858. Ea constituie o etapă importantă în procesul de formare a burgheziei române.

I

EXPORTUL

EXPORTUL DE VITE

Vitele au constituit din vechime una dintre cele mai de seamă bogății ale Țării Românești. Dispunând de un prisos considerabil, țara noastră a întreținut în trecut un comerț viu cu țările vecine, exportând vite atât în Europa Centrală, cât și în sudul Dunării. Acest export continuă să fie intens și în perioada de după tratatul de la Adrianopol, pînă spre anul Unirii celor două Principate într-un singur stat (1859), deși în ultimii ani ai acestei perioade el înregistrează o scădere.

O pondere deosebită în comerțul extern al țării aveau vitele mari. De aceea, la puțini ani (în 1832) după terminarea războiului ruso-turc și după încheierea tratatului de la Adrianopol, se va constata că exportul de vite mari este „una din cele mai folositoare întreprinderi într-această țară și din cele mai însemnate ramuri ale comerțului Prințipatului”. Pentru acest motiv, se vor lua din cînd în cînd diferite măsuri socotite oportune pentru înlesnirea acestui export.

Se exportă în număr mare : boi și vaci ; bivoli și bivolițe ; cai (și iepe) ; oi și berbeci, precum și rimători (porci și scroafe). Mai redus este exportul de capre și țapi, catiri și măgari (asini). Destul de sporadic apar în export viței sugari, mînji, malaci (bivoli în creștere), iezi, ca urmare a măsurilor de asigurare a șeptelului. Aceste măsuri se extind și asupra mieilor, dar aceștia totuși apar în număr destul de mare în export, bineînțeles în sezonul cînd ei erau crescuți suficient pentru a fi dați în export, și în acest scop se dădea dezlegarea necesară.

În legătură cu exportul de vite se puneau în fața administrației țării o serie de probleme, ca : stabilirea taxei de export și concesionarea vămii pe vite ; fixarea punctelor de trecere a vitelor peste graniță și indicarea măsurilor în vederea combaterii epizootiei ; limitarea periodică a exportului unor categorii de vite, cum erau, de pildă, caii ; informare asupra șeptelului disponibil pe țară, calcularea consumului intern și stabilirea, în funcție de aceasta, a numărului de vite disponibil pentru export etc.

Toate aceste chestiuni sînt supuse revizuirii în perioada de redresare economică după pacea de la Adrianopol (septembrie 1829), stabilindu-se în privința exportului de vite o serie de măsuri noi, corespunzătoare situației date.

Înainte de toate, în vederea reluării exportului de vite peste Dunăre, de la 1 iulie 1830 s-a revizuit în mod documentat chestiunea taxelor de export pe cap de vită, deoarece din cauza devalorizării monedei țara suferea pagube mari. Potrivit așezămintelor mai vechi, se percepea la export pentru un bou taxa de 2,35 lei, din care 1,12 lei erau socotiți vamă și 1,23 taxa cornăritului. Dar această taxă de 2,35 lei fusese stabilită pe vremea cînd moneda turcească valora la fel cu moneda de argint europeană și suma respectivă echivala cu o jumătate de galben. Acum însă, în 1830, un galben costa $31\frac{1}{2}$ lei, încît prin taxa veche depășită, dar încă în vigoare, se lua abia a 14-a parte din galben, în loc de o jumătate de galben. Pentru o vacă se lua a 31-a parte, în loc de a 4-a parte din galben.

În vederea curmării acestei situații, evident păgubitoare, se stabilește ca, „după cursul vremii asupra prețului vitelor cu care să urmează acum vînzarea și după cursul monettii banilor”, vama pe vitele exportate să fie următoarea: 20 taleri de bivoli, 17 de bou, 13 de vacă, 25 de cal.

Aceste taxe fac parte din condițiile contractului pe care medelnicerul Ioan Budișteanu îl încheie la sfîrșitul lunii iunie, pe perioada iulie—decembrie 1830, pentru vama pe oi, boi, vaci, bivoli și bivolițe. Exportul de cai se va face numai de la 1 septembrie. Contracciul I. Budișteanu a cumpărat vama exportului de vite pe perioada menționată cu 242 050 lei, urmînd a achita suma în 6 termene. În condițiile contractului se preciza că de la export sînt excluse caprele, acestea neputîndu-se trece nici în Turcia și nici în Austria, deoarece sînt menite a se tăia la zalhanalele țării și „seul lor pentru trebuința țării, după cum din vechime s-au urmat”. Se prevede trecerea vitelor în Turcia prin următoarele schele: Brăila, Calafat, Călărași, Cerneț, Giurgiu, Izvoare și Zimnicea. Puțin mai tîrziu se admite însă trecerea vitelor și pe la punctele Turnu, Islaz și Bechet, întrucît locuitorilor exportatori din județele Dolj, Olt și Romanați le era peste mîna a veni cu vitele la Calafat sau la Zimnicea. Schela Bechetul fu înființată în locul punctului Izvoare, desființat la cererea negustorilor craioveni, care mai anevoie puteau întreține pe aci legăturile cu sudul Dunării. Există o oarecare repartizare a vitelor de export pe schele. În timp ce bivoliile se puteau exporta pe la toate punctele, oile și berbecii, de pildă, se puteau exporta numai prin Călărași și Zimnicea, din Muntenia, și prin Calafat, din Oltenia. Din cauza stricării podului de la Călărași, mai tîrziu se admite trecerea vitelor respective pe la orice altă schelă.

Pe lîngă categoriile de vite menționate, se încuviințează de la începutul lunii octombrie și exportul de asini și catîri, cu plata vămii de cîte trei taleri la sută. Așa se face că și aceste vite figurează în tabelul

care ilustrează exportul de vite pe județele țării, efectuat în cursul celor câteva luni de export activ în 1830 :

județul	felul vitelor						
	boi	vaci	bivoli	oi	cai	catrli	viței
Dolj	—	—	744	200	—	—	—
Ialomița *)	90	70	14	740	—	—	59
Mehedinți	486	176	51	806	—	—	—
Prahova	383	228	2	322	9	11	—
Romanați	—	—	1 240	1 050	—	—	—
Râmnicul Vilcii	—	—	—	460	—	—	—
Teleorman*)	302	788	1 472	3 473	1	187	—
Vlașca	—	—	380	652	—	—	—
total	1 261	1 262	3 903	7 703	10	198	59

*) Aici au fost introduse și bivolițele.

Avem aci repartitia teritorială a diferitelor feluri de vite, de unde sînt livrate. Oile dau cel mai mare număr de capete în export și totodată ele sînt livrate din toate județele menționate, fără excepție, pe locul întii situîndu-se județul Teleorman, cu un număr de oi de aproape trei ori și jumătate mai mare decît județul Romanați, care e pe locul al doilea. Urmează ca număr de capete bivoli, cel mai mare număr dînd tot Teleormanul, urmîndu-i iarăși Romanații. Romanații livrează numai oi și bivoli, la fel Vlașca și Dolj, dar în cantități mai mici. Varietatea cea mai bogată de vite se observă la județele Teleorman și Prahova. Se mai poate observa că numărul boilor și vacilor exportate este egal, pe cîtă vreme acela de viței, exportați numai din Ialomița, este foarte redus, iar cel de cai, exportați din Prahova, este infim. Numărul bivolițelor nu poate fi precizat, deoarece ele sînt socotite laolaltă cu vacile și figurează numai la județele Ialomița și Teleorman. De altfel, judecînd după statisticile din anii ulteriori, numărul lor trebuie să fie și în acest an relativ redus.

Desigur, situația arătată a vitelor exportate din județe nu reflectă întocmai și comercializarea lor pe această cale, nu constituie un indiciu absolut sigur al venitului încasat din acest export. În această vreme

încă se resimt serios urmările războiului și anumite situații caracteristice perioadei postbelice apasă exportul. Un număr considerabil de vite se lua pentru trupele rusești din sudul Dunării, în special pentru garnizoana din Silistra; altele, de obicei trecute pe la Piuș Pietrii, erau destinate spitalelor de pe teritoriul Bulgariei. Astfel, contracciul se plîngea la sfîrșitul anului 1830 că, în privința sumelor ce le are de reglementat cu Vistieria, i se pricinuieste neajuns din cauza vitelor trecute peste Dunăre în scopuri excepționale, și anume: s-au trecut pentru armată „cu știrea comandantului” 401 boi, 163 vaci, 6 viței și 25 bivoli; alte vite au fost trecute fără plată de negustori ruși, cu voia comandantului: 92 boi, 25 vaci sau bivolițe, 11 viței, 43 bivoli și 622 oi sau berbeci; pentru spitalele din Bulgaria s-au trecut pe la Brăila 62 boi. Acestea, precum și alte vite trecute cu bilete deosebite, dădeau o sumă totală de 34 630 lei taxe, pentru care contracciul se considera în litigiu cu Vistieria.

Erau la mijloc și alte dificultăți care loveau direct pe exportatorii particulari, ca în cazurile semnalate cînd „stau vitele neguțătorilor de să prăpădesc în drum” din cauza lipsei de „cărțulie”, adică autorizația de export, iar aceasta se elibera cu multă întîrziere din pricina absenței slujbașului competent sau a lipsei de formulare.

Merită să fie semnalat faptul că în această vreme, deci îndată după restabilirea păcii, apar în țară negustori de vite turci care, cu aprobări speciale, strîng un număr mai mare de vite și le trec peste Dunăre, în condițiile de plată a vămii legiuite. Astfel, seraschier-pașa de Vidin achiziționează 1 000 de berbeci, muhafizul de la Ada-Kaleh cumpără 500 de berbeci. Osman turcul, Ahmet Abdula, Osman Juganeroglu trec prin punctul Islazul respectiv cite 320, 680 și 50 de oi. Abdi turcul trece pe la Bechet 120 de bivoli; la fel și negustorii pămînteni Sterie Nicolau Sapungiu și Vasile Lupu trec tot pe acolo cite 120 și 110 capete de bivoli. Alți turci: Hagi Mustafa, Hagi Hasan, Hagi Ibrahim, precum și armenii Murat și Kemal Agop au aprobare să treacă în Turcia boi și vaci pentru îndestularea oștirilor turcești.

Exportul de vite înregistrează o simțitoare creștere în următorii doi ani, 1831—1832, cînd venitul acestuia este contractat de către baronul Sachelarie cu 3 200 000 lei pe cei doi ani și cu obligația de a exporta în primul an 16 mii capete numai de vite mari, socotind aci exportul în Turcia, Austria și Moldova. Se prevede ca numai vitele mari să fie trecute peste graniță pe baza biletelor de incuviințare, pe cînd celelalte vite se vor trece fără bilete. În legătură cu aceasta, se lărgeste numărul categoriilor de vite admise în export, fixîndu-se totodată și taxele respective. Rămînînd valabile taxele stabilite în anul precedent pentru vitele mari, se precizează și următoarele taxe: 8 lei de măgar; 1,60 de oaie sau berbec, 12 lei de catîl, 2 $\frac{1}{2}$ lei de rimător pînă la data de 1 aprilie, iar după această dată 7 $\frac{1}{2}$ lei.

În anul următor, taxa de vite mari se stabilește la 15,30 lei una, adică un galben olandez de o pereche. Această reducere a tarifului vamal face parte din măsurile de înlesnire a exportului de vite în acest an, cînd pentru export se planifică un număr dublu de capete față de anul pre-

cedent, adică 32 000. O altă înlesnire se face exportatorilor prin acordarea unor gratificații sub forma scutirii de vamă a unui număr de vite : la un export de 10 000 capete se acordă scutire de vamă pentru 1 000 de capete în plus, la 15 000 capete exportate se acordă gratificație pentru alte 1 500 capete și la un export de peste 20 000 capete gratificația se ridică la 4000 capete scutite de taxă. Nu se admite exportul de junci și de minzați, în schimb se încuviințează exportul vițeilor sugari, dar numai cu vitele maii.

Se motivează aceste măsuri de stimulare prin creșterea numărului de vite în țară.

O situație globală ne arată volumul exportului de vite sub raport numeric și valoric, indiferent de țara de destinație a acestui export efectuat în 1832. Astfel s-au exportat :

10 029 cai,	socotiți la	prețul de	300 lei =	3 008 700 lei
19 558 boi și vaci	„ „ „ „	130 „ =	2 542 540 „	
6 843 bivoli	„ „ „ „	250 „ =	1 710 750 „	
1 325 catiri	„ „ „ „	400 „ =	530 000 „	
127 măgari	„ „ „ „	80 „ =	10 160 „	
80 084 oi și berbeci	„ „ „ „	14 „ =	1 121 176 „	
32 558 rimători	„ „ „ „	60 „ =	1 963 080 „	

Calculul organelor de resort asupra încasărilor făcute pe seama exportului Țării Românești indică suma totală de 32 651 078 lei.

O seamă de cumpărători de vite din exportul românesc sînt negustori turci din diferite localități sud-dunărene. O serie de date din anul 1831 ne permit să reconstituim o listă aproximativă a acestora și a localităților sud-dunărene din care vin ei. De menționat în primul rînd faptul important că în Țara Românească se achiziționează cai pentru corpul de artilerie otomană și pentru cavaleria gărzii imperiale de la Constantinopol. Cumpărarea este făcută de colonelul Arif bei, în urma înțelegerii dintre ministrul de externe otoman și ambasadorul rus de la Constantinopol. Din partea pașei de Adrianopol vine aici Mustafa aga pentru a achiziționa vite. Pe baza aprobărilor date din partea Divanului sau a Spătăriei, circulă prin țară diverși negustori turci, cumpărînd vite.

Din Plevna vin : Haji Mustafa, împreună cu un alt Mustafa și cu Ismail ; Hristea. Cei mai mulți negustori turci de vite vin din Ruscuc : Mustafa Abdula, Aref Haji Ismail, Iusuf geambașul, Hasan aga, Mehmet aga, Suliman, Husein Mangu, Ismail. Din Sviștov au venit : Hasan, Mustafa, Ahmet și bulgarul Cociu Netcu. Din Silistra : Ali Husein și Haji Omer Ibrahim. Altora cumpărători nu li se indică locul de origine : Husein aga, Sărif aga, Hasan Bairactar, Salih Iazagi. Uneori fac cumpărături pe seama turcilor și negustori de altă naționalitate, ca, de pildă, State Giurgiuveanu, Ilicea Haji Apostol din Zimnicea ș.a.

În cazul onora dintre turcii menționați mai sus se specifică ce fel de animale domestice și din ce regiuni urmează a cumpăra. Astfel, Suliman și Hasan din Ruscuc vor cumpăra oi și berbeci din județele Vlașca și

Teleorman; Ismail din Rusciuc cumpără oi din județul Argeș; cei din Nicopole au voie să cumpere din Vlașca, Teleorman și Oltenia; cei fără indicarea localității de unde vin au teșcherele (autorizații) ca să cumpere de oriunde boi, vaci, bivoli, cai, oi și berbeci. Îi întâlnim pe negustorii turci cumpărând vite și în anii următori. În martie 1833, voievodul de Sviștov recomanda Vistieriei pe Mihail Adrianopolitul să aibă voie a cumpăra vite din Ialomița, Olt și Vlașca. În aprilie 1834, pașa de Vidin cerea voie să cumpere boi, vaci și oi din județele Olteniei, ceea ce i se încuviințează. După o lună de zile, musulimul de Nicopole de asemenea obține aprobare să exporte boi și vaci, nu și miei, cum ceruse, prin schela Turnu, inițial lăsată înafara listei de puncte prin care se face export de vite mari. Acestea erau, spre Turcia: Călărași, Calafat, Bechet, Giurgiu și Zimnicea. Exportul altor vite se putea face și prin celelalte șase puncte. Exportul de miei, capre, țapi și iezi este în continuare oprit.

Exportul general al vitelor din Țara Românească se limitează la cîte 15 000 capete pe anii 1833 și 1834, pentru vitele mari stabilindu-se taxa de un galben și cinci sfanțihi de pereche, galbenul constituind taxa Vistieriei, iar taxa în sfanțihi fiind destinată pentru magistratura Bucureștiului.

Limitarea numărului de vite la export a fost dictată de necesitatea de a asigura vite de tracțiune pentru muncile cîmpului, „de care spînzură fericirea pămîntului”. Măsura se baza pe o cunoaștere reală a „sumei” generale a vitelor din județe și din întreaga țară, precum și a necesităților consumului și negoțului intern în materie de vite. În cele 18 județe ale țării existau în total 379 363 capete de boi și 306 780 capete de vaci. Dintre acestea: 322 079 boi erau de jug și 249 270 vaci de lapte, adică nu erau de vînzare. Pentru negoț deci erau restul de 57 284 boi și 57 510 vaci, adică în total 114 794 capete de comercializat în anul 1834. Se socotea pe baza datelor din anul 1833 că din acest total 35 837 capete boi și vaci se vor tăia la zalhanale pentru facerea seului și a cervișului, iar 40 000 de capete pot acoperi necesitățile consumului intern. Scăzînd totalul acestora, 75 837 capete, din totalul de 114 794 capete menite în general negoțului, rămîneau pentru export 38 957 capete.

Din aceleași tabele statistice generale se poate constata că dintre județele țării de cele mai multe vite mari dispuneau:

Dolj,	avînd	35 687	capete de boi și	27 803	capete vaci
Dimbovița	„	26 300	„ „ „ „	22 901	„ „
Mehedinți	„	279 363	„ „ „ „	24 799	„ „

Pe locul întii se situează județul Mehedinți, dispunînd de aproape cinci ori mai mulți boi decît celelalte două județe laolaltă, deși acestea înseși sînt cele mai productive sub acest raport din restul județelor.

Din situația generală de mai sus se vede că suma vitelor disponibilă pentru export era cu puțin sub aceea a consumului intern. Cît privește vitele tăiate la zalhanale, acestea în mod indirect se includ tot în exportul sud-dunărean, deoarece seul și cervișul fabricat din ele era exportat în cea mai mare parte în Turcia. Această formă de consum a vitelor cornute

este ilustrată indirect foarte bine prin existența celor 50 de zalhanale în 14 din județele țării, fiind repartizate astfel pe județe : Argeș 9, Buzău 1, Dimbovița 9, Ilfov 11, Mehedinți 3, Muscel 1, Prahova 4, Romanați 1, Olt 1, Saac 3, Slam Rîmnic 2, Teleorman 3, Vlașca 1, Vilcea 1. În afară de acestea, existau și unele zalhanale mai mici.

Proprietarii ai zalhanalelor erau boieri (Costache Caragea, Filipeștii) sau mari negustori (Nicola Dumba, Costache Glogoveanu).

Ca exemplu de număr de vite ce se tăiau la zalhanale și ce cantități de seu și cerviș se produceau din ele luăm pe cele din județele Teleorman și Saac. La cele trei zalhanale din Teleorman s-au tăiat în 1830 : 1 939 boi, 3 039 vaci și 275 bivoli, realizându-se : 980 157 ocale seu, 104 292 ocale cerviș, 499 foi și 185 șchembele. În județul Saac s-au tăiat : 670 boi, 2 287 vaci și 44 bivoli și s-a realizat din acestea, precum și din 2 021 capre tăiate acolo : 45 258 ocale, 39 tulumbe și 6 090 șchembele de seu și 37 763 ocale și 117 tulumbe de cerviș.

Înainte de a înfățișa sub toate aspectele situația exportului de vite pe 1834, unul din anii de reper în tratarea materialului din lucrarea de față, este cazul să ne referim și la problema caracteristică a exportului de miei care s-a iscat în 1833.

În ciuda repetatelor circulare prin care se făcea cunoscut că nu se admite exportul mieilor, totuși în cursul verii lui 1833 s-a produs un export de 5 550 miei prin punctul Zimnicea și 3 668 prin Călărași. Unii negustori, îndeosebi dintre cei veniți din Turcia, pretextînd necunoașterea interdicției privind exportul mieilor, i-au cumpărat și s-au prezentat cu ei la punctele de trecere. Întrucît problema prezenta o serie de aspecte serioase de ordin material, ea s-a soldat în cele din urmă cu admiterea în mod excepțional a acestui export, cu diferite motivări de la caz la caz. Dar între organele de resort se iscă o controversă întreagă pe chestiunea ce trebuie considerat miel și ce taxă trebuie percepută. Unii afirmau că mielul se socoate miel pînă la sf. Petru, iar după aceea intră și mieii „în rîndul oilor”, sau, cum arăta Eforia vămilor într-o largă expunere pe tema aceasta, „își iau numirea de oi”. În schimb, Sfatul Administrativ susținea că mielul nu se poate numi oaie cu începere de la 29 iunie, căci el devine aceasta numai cînd începe să dea lînă și lapte. Pînă atunci trebuie socotit prăsilă și tocmai de aceea este oprit exportul mieilor, pentru a nu imputina oile în țară, distrugînd prăsila. Se mai nota în acte că miel se numește în primul an al vieții, iar în cel de-al doilea an se numește noaten, și deci nu trebuie imitat criteriul măcelăriilor, care de la 29 iunie vînd carnea de miel sub nume de carne de oaie. În fond, aci se discuta problema tarifului vamal, întrucît de oaie se plătea 60 de bani, iar de miel ar urma să se plătească jumătate. Trecînd mieii în categoria oilor, Vistieria beneficiază prin perceperea taxei respective, în caz contrar ea este în pierdere. Acest fapt a fost determinat pentru aplicarea taxei de 30 de parale din aprilie pînă la 29 iunie, dată de la care se percepe taxa de 60 parale pentru mieii exportați în 1833. Din cei trecuți prin Călărași, 401 capete au fost taxați cu 30 parale, încasîndu-se adică 300 taleri și 30 parale, iar 2 840 au fost taxați cu 60 de parale, încasîndu-se în total 2 938 lei (după cum se

specifică în scripte). Vreo 240 mii au fost trecuți fără vamă, fiind destinați pentru oștirea rusă din cetatea Silistrei.

Dintre motivele care au determinat autoritățile să admită scoaterea din țară a unui număr de mii atât de mare, mai interesant este acela invocat în cazul aianului de Șistov, căruia i se admite scoaterea din țară a 2 000 de capete, nu numai pentru faptul că acesta a apucat de a cumpărat mii, dar mai ales pentru considerentul că „numitul voievod la tot felul de întâmplări s-au arătat cu măsuri prietenești asupra înclinărilor vecinătății” cu Țara Românească.

Întâmplarea cu exportul acestor mii a stat la baza hotărârii, încă o dată luată în ianuarie 1834, de a nu se admite pe viitor exportul lor, cum s-a făcut în 1833 pentru motivul că negustorii nu au știut și au cumpărat oi cu mii.

De aceea, în anii viitori, mii vor fi întâlniți rar și în număr foarte redus în export.

În 1834 se exportă în sudul Dunării: boi, vaci, bivoli, bivolițe, cai, iepe, mînji, catiri, măgari, oi, berbeci, mii și rîmători. Rubricile exportului de animale domestice sînt însă în număr de 16, deoarece la evidența exportului s-au creat și rubrici mixte, ca de pildă: boi-vaci, cai-iepe, oi-berbeci. *Exportul se efectuează prin 11 puncte; așadar, pe categoriile de vite și pe schele, el se desfășoară în acest an astfel:*

felul vitelor	punctul de trecere											
	Brăila	Calafat	Călărași	Cerneț	Giurgiu	Gura Ialom.	Izvoare	Oltenița	Piua Pietrii	Turnu	Zimnicea	total
boi	13	492	7	754	390	—	—	—	—	—	2	1 658
vaci	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	4
boi și vaci	96	—	2 221	—	—	—	—	—	—	—	528	2 845
bivoli	10	6	162	—	203	—	—	26	—	851	1 274	2 532
bivolițe	—	30	1	—	—	—	—	9	—	10	—	50
cai și iepe	228	1 582	287	158	270	7	22	2	—	912	258	3 726
catiri	—	—	—	2	—	—	—	—	—	210	141	353
măgari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	2	22
mînji	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
oi	525	932	5 440	161	1 439	1 403	4	12	79	897	1 075	11 967
berbeci	—	521	—	1 976	—	—	—	—	—	805	48	3 350
oi și berbeci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 678	3 678
mii	—	—	—	—	1 000	—	—	—	—	—	—	1 000
rîmători	—	—	1	2 326	—	434	—	—	—	—	—	2 761
total	872	3 563	8 120	5 381	3 302	1 844	26	49	79	3 705	7 006	33 947

Ca număr de capete, în exportul anului 1834, pe primul loc se situează ovinele, urmează ca număr bovinele, iar dintre acestea cel mai mult se exportă boi. Ceea ce se consideră vită mare depășește numărul de 13 000 capete, adică mai puțin cu vreo 20 000 decât vitele mărunte.

Cercetînd situația pe punctele de trecere, se vede că cele mai multe vite se exportă prin Călărași, apoi prin Zimnicea, urmînd apoi în ordine descrescîndă : Cerneț, Turnu, Calafat și Giurgiu. Cam aceeași ordine se urmează și în ceea ce privește varietatea categoriilor de vite trecute prin punctele respective. Pe ultimul loc se situează Piuș Pietrii, Oltenița și Gura Ialomiței, prin acest din urmă punct trecîndu-se doar 4 oi și 22 cai. Minjii în general foarte rar figurează în datele exportului.

Prețurile la care se vînd vitele exportate variază foarte mult. Mișcarea prețurilor se poate vedea din situația de mai jos. Astfel :

boul	se vinde cu	35, 70, 100, 120 sau cel mult cu	150 lei
vaca	„ „ „	100 lei ; la evidența mixtă boii și vacile au indicate prețuri de	80, 100, 120 și 130 lei
bivolul	„ „ „	70, 100, 120, 130, 150, 160, 180, 200, 220, 250, 300, 320 lei	
bivolița	„ „ „	163, 170, 180, 200, 220, 250 pînă la cel mult	300 lei
calul	„ „ „	80, 130, 150, 200, 240, 300 pînă la cel mult	400 lei
iapa	„ „ „	100, 125 și 130 lei ; la evidența mixtă caii și iepele au prețul general de	110 lei
catîrul	„ „ „	150, 170, 200, 250, cel mult cu	300 lei
măgarul	„ „ „	50, 60, 65, 72, 80, cel mult	90 lei
mînzul	„ „ „	120 lei	
oaia	„ „ „	8, 11, 12—16, 18, 20, 22, unele socotite „mari”	cu 50 lei
berbecul	„ „ „	12, 14, 15 și 20 lei ; la evidența mixtă, oile și berbecii au indicate prețuri de	10, 12, 13, 14 și 15 lei
mielul	„ „ „	5 lei	
rimătorul	„ „ „	27, 50, 75 și în puține cazuri cu	100 lei

Itată un exemplu concret de felul cum se vindeau la prețuri diferite boi — vaci trecute prin punctele Brăila și Călărași :

2 capete a	80 lei unul =	160 lei, la Brăila
7 „ „	120 „ „ =	840 „ „ „
182 „ „	120 „ „ =	21 840 „ „ Călărași
156 „ „	125 „ „ =	19 500 „ „ „
118 „ „	100 „ „ =	11 800 „ „ „
87 „ „	120 „ „ =	10 440 „ „ Brăila.

Calculind astfel pe grupări și totalizind prețurile, reiese suma valorică a tuturor vitelor exportate în 1834, indicate în tabelul general anterior, după cum urmează :

1658	boi	valorează în total	132 843	lei
4	vaci	„ „ „	400	„
2 845	boi și vaci	„ „ „	182 148,40	„
2 532	bivoli	„ „ „	399 967	„
50	bivolițe	„ „ „	11 767	„
3 631	cai	„ „ „	533 184,50	„
33	iepe	„ „ „	3 580	„
62	cai și iepe	„ „ „	6 820	„
353	catiri	„ „ „	73 190	„
22	măgari	„ „ „	1 347	„
1	mînz	„ „ „	120	„
11 967	oi	„ „ „	185 117,20	„
3 350	berbeci	„ „ „	48 755	„
3 678	oi și berbeci	„ „ „	47 545	„
1 000	miei	„ „ „	5 000	„
2 761	rimători	„ „ „	139 609	„
<hr/>				
Total			1 771 393,10	„

Cea mai mare valoare prezintă caii, care dau aproape o treime din suma valorică totală. De altfel și numărul lor e cel mai mare, fiind depășit doar de acela al oilor de mai mult de trei ori, care însă prezintă o valoare globală de trei ori mai mică. O sumă proporțional mai mare se obține din exportul bivoliilor, aproape 400 000 lei la cele 2 532 capete. Sume aproape egale se obțin la boi-vaci și oi, urmînd după aceea rimătorii și categoria numai boi.

După cum am văzut la tabelul punctelor de vamă, dintre acestea lipsea în 1834 schela Islazul. Ea fusese închisă în acest an pe motivul că nu avea carantină. Se constată însă în vara anului 1835 că acest lucru este dăunător, întrucît stingherește comerțul care „aduce bani streini în țară”. De aceea se încuviințează în principiu redeschiderea acestie schele, prevăzîndu-se exportul prin ea numai din Oltenia. Printre cele 11 puncte vamale de export se enumeră în 1835 și Bechetul, care nu funcționase în anul precedent, în schimb nu mai figurează punctul sub denumirea Piuă Pietrii. În vara lui 1836, pașa de la Ada-Kaleh va cere deschiderea schelei la Virciorova, pentru a se înlesni comunicația cu Fetislamul în Serbia. Se procedează în continuare la perfecționarea sistemului de evidență a exportului și a importului. Printre altele, în 1836 se simplifică procedeul de obținere a autorizației de export. De unde înainte aceste autorizații se dădeau la Vistierie, cu începere din martie 1836 exportatorii de boi și de vaci sau de vite mari și de capre mergeau la graniță, biletul de export completîndu-se pe loc la punctul de vamă. Această măsură administrativă nouă constituia o înlesnire pentru exportatori.

Taxa rămânea în continuare aceeași ca în trecut, plătindu-se pentru o vită o jumătate de galben împărțesc și 2 $\frac{1}{2}$ sfanții. Se înregistrează și alte măsuri care dovedesc că problema exportului de vite se află în atenția deosebită a cîrmuirii. De această natură este sistarea provizorie a exportului de boi și vaci cu începere din ianuarie 1835, apoi încuviințarea în martie același an a unui export limitat la 5 000 de capete boi și vaci.

În 1840, pe care de asemenea îl luăm ca punct de reper în lucrarea de față, situația este normală. În acest an exportul de vite, repartizat pe schele, se prezintă după cum urmează :

felul vitelor	punctul de trecere											total
	Bechet	Brăila	Calafat	Călărăși	Giurgiu	Oltenița	Turnu	Zimnicea	Severin	Izvoarele	Gura Ialomiței	
boi și vaci	—	—	—	36	36	34	—	—	1	—	—	107
bivoli	109	3	40	31	309	47	311	149	—	—	—	999
bivolite	—	—	—	—	—	13	—	1	—	—	—	14
cai	323	40	258	12	221	41	124	218	61	1	195	1 494
catfri	1	—	1	—	23	—	69	418	—	—	—	512
măgari	—	—	—	—	10	—	4	5	—	—	—	19
oi	403	—	—	—	2 190	264	1 222	130	—	—	—	4 209
berbeci	—	—	466	—	66	43	394	59	6	—	—	1 034
miei	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
rimători	330	—	—	—	70	—	—	36	—	—	—	436
total	1 166	43	765	79	2 925	442	2 126	1 016	68	1	195	8 826

Din acest tabel vedem că, față de 1834, în anul 1840 exportul global de vite a scăzut de patru ori. Acum se exportă de 34 de ori mai puțini boi, de 6 ori mai puțini rimători, de trei ori și jumătate mai puțini berbeci, de două ori și jumătate mai puțini bivoli și cai. O scădere ușoară se observă la măgari. Doar la catfri exportul din 1840 depășește pe cel din 1834 cu 159 capete.

Cît privește traficul schelelor, în cadrul acestei exportății reduce cea mai activă este schela Giurgiului, iar după ea se situează Turnu și Bechet. În comparație cu acestea, Zimnicea e cu mult mai prejos față de poziția avută în 1834. Punctul Călărăși, care deținuse locul întâi, acum e printre cele din urmă prin numărul global al vitelor exportate pe aci.

Prețurile vitelor exportate a crescut în decurs de șase ani față de cel din 1834. Acum un bou sau o vacă se vinde la prețuri care variază în limitele de 140—230 lei; un bivol costă între 120-400 lei; un cal între 140—300 lei, adică prețul maxim rămâne același și numai prețul minim

s-a oprit la un nivel superior (cu 60 lei) față de 1834 ; cei doi miei exportați acum prețuiesc 9 lei unul (față de 5 lei altădată). Prețurile catirilor, asinilor, oilor, berbecilor și rîmătorilor variază cam între aceleași limite ca înainte. De obicei însă, organele vamale însărcinate cu evidența exportului de vite calculează în această vreme valoarea pe baza unui preț mediu, care în orice caz este ceva superior celui din 1834. Astfel, prețul mediu la boi și vaci este 180 lei, la bivoli — 200 lei, la cai—245 lei, la catîri—236 lei, rîmătorii 43 lei etc. Potrivit acestor calcule, valoarea parțială și globală a vitelor trecute peste Dunăre în 1840 este următoarea :

107 boi	=	9 630 lei	19 asini	=	1 050 lei
999 bivoli	=	178 089 „	4 209 oi	=	55 757,60 lei
14 bivolițe	=	20 832 „	1 034 berbeci	=	14 502,40 „
1 494 cai	=	366 030 „	2 miei	=	18 „
512 catîri	=	28 672 „	436 rîmători	=	18 748 „
			Total lei 693 329 lei		

Rezultă din aceasta că valoarea globală a exportului de vite pe 1840 este de aproape două ori și jumătate mai mică decît cea din 1834, fapt care încă o dată arată că prețurile s-au mărit între timp, de vreme ce volumul acestui export înregistrează o scădere mult mai mare.

Desigur că scăderea exportului de vite peste Dunăre este legată de creșterea acestuia spre alte țări vecine. O comparație cifrică între volumul exportului integral de vite și cel ce merge acum spre sudul Dunării ne arată ponderea acestuia din urmă în cadrul celuilalt :

felul vitelor	numărul vitelor		valoarea	
	export integral	diferența față de exportul sud-dunărean	exportul integral	diferența față de valoarea celui sud-dunărean
boi-vaci	11 997	11 890	2 159 460	2 149 830
bivoli	1 208	910	241 600	63 511
cai	2 094	600	513 030	147 000
catîri	512	nici o diferență	120 832	nici o diferență
măgari	28	9	1 960	910
oi, miei și berbeci	69 928	64 685	839 136	768 776
rîmători	84 432	83 996	3 630 576	3 611 828
			7 506 594	6 741 594

Diferențele, atît cele globale, cît și cele parțiale, de la suma vitelor și de la sumele valorice, arată o preponderență netă, uneori chiar copleșitoare, a exportului de vite peste granițele de pe uscat ale țării, în defa-

voarea exportului spre sud. Aceasta din urmă pare infim în comparație cu primul la rubrica boi — vaci, oi și berbeci și rimători. Caii sînt trecuți în sud într-un număr de trei ori mai mic. Numai la rubrica bivoli diferența nu este izbitoare. Dintre toate aceste categorii de vite, doar catirii se vînd exclusiv în sudul Dunării și nu figurează în statistică nici un exemplar la importul Austriei din țara noastră.

Este de asemenea evidentă precumpănirea exportului spre centrul Europei din cifrele de la rubrica valorilor.

Trecînd la analiza exportului de vite pe anul 1850, moment care stă în primul rînd în atenția noastră, ne vom ocupa de el într-un context puțin mai larg, cuprinzînd și situația din anii vecini, în vederea unei edificări mai bune prin comparație.

În primul rînd, trebuie avut în vedere faptul că anii din preajma lui 1850 se caracterizează printr-o situație aproape identică determinată de condițiile în care se concesionează venitul vămilor din exportul de vite, aceasta făcîndu-se acum pe o perioadă mai lungă — cinci ani (1849—1853).

Taxele care se percep acum pe exportul de vite sînt următoarele : cîte 25 lei de bivol, catîr, cal și iapă ; 31,20 lei de bou și vacă ; 10 lei de măgar ; 1,20 lei de oaie, berbec sau miel și 3,30 lei de porc sau scroafă. Vom urmări de data aceasta sumele de taxe pentru a putea observa veniturile realizate de stat din exportul vitelor. Acesta a fost concesionat în condițiile menționate încă de la începutul anului 1849.

Situația exportului din 1850 este următoarea :

punctul de trecere	felul vitelor								
	bivoli	boi	cai	catrî	asini	oi	berbeci	porci	miei
Bechet	138	—	27	1	1	—	—	—	—
Brăila	—	—	4	1	2	38	1	24	40
Calafat	66	—	72	29	2	259	1 024	—	—
Călărași	5	2	20	5	5	1 609	—	—	—
Giurgiu	157	80	169	8	5	676	—	15	283
Gruia	—	—	11	—	—	—	—	—	—
Gura Ialomiței	—	—	7	154	193	512	—	46	—
Islaz	—	—	25	—	1	28	42	—	—
Oltenița	21	—	10	—	1	302	—	—	—
Plaiul Dîmboviții	—	—	10	—	—	—	—	—	—
Severin	—	—	30	—	—	—	222	—	17
Turnu	249	—	57	55	5	156	—	—	12
Zimnicea	188	—	97	77	3	35	—	81	119
total	824	82	539	330	218	3 615	1 289	166	471

Deci, cel mai mare este numărul de oi și de berbeci. Urmează apoi bivoli, caii și catirii. Față de 1834, exportul vitelor este în considerabilă scădere. Această scădere se observă mai cu seamă la bovine, în general la vite cornute. La catiri se menține aproape la același nivel. Doar numărul asinilor exportati este mult mai mare față de cel din 1834, crescînd de la 22 la 218.

Cele mai multe vite se exportă prin Giurgiu, Calafat și Călărași.

O comparație între situația exportului de la punctele din tabelul de mai sus și aceea a exportului efectuat prin punctul Vîrciorova, care merge nu numai în Austria, dar în bună parte și la Ada-Kaleh, ne edifică în ce direcție gravitează mai mult exportul unor categorii de vite. Astfel, numai în lunile ianuarie — aprilie se exportă prin Vîrciorova 17 312 capete de rîmători, 774 oi și 2 cai. După cum se vede, exportul rîmătorilor către Apus este covârșitor, fapt care explică de ce acesta este atît de redus spre sudul Dunării.

Situația exportului pe țară, adică acela efectuat inclusiv prin punctele dinspre Austria, este următoarea : 815 bivoli exportati, 2 063 cai, 81 asini, 97 749 rîmători (porci) etc. Reiese că bivoli se vînd aproape exclusiv în sudul Dunării, caii se vînd în număr de peste trei ori mai mare în Austria, asinii de două ori și jumătate mai mult în sud, iar vînzarea de rîmători în sud este infimă în comparație cu aceea făcută înspre Europa centrală.

În ceea ce privește valoarea exportului de vite efectuat, acum stă în centrul atenției organelor însărcinate cu evidența taxa încasată și nu prețul de vînzare a fiecărui cap de vită. De fapt aceasta este mai importantă pentru aprecierea valorii exportului din punctul de vedere al veniturilor realizate pentru bugetul țării. Avînd în vedere taxele în vigoare percepute în această vreme pe cap de vită la export, Vistieriei îi revin din acesta următoarele sume :

824 bivoli	= 20 600 lei	3 615 oi	= 4 338,00 lei
82 boi	= 2 050 „	1 289 berbeci	= 1 546,80 „
539 cai	= 13 475 „	166 porci	= 547,80 „
330 catiri	= 8 250 „	471 miei	= 565,20 „
218 asini	= 2 180		
		<hr/>	
		Total	53 552,80 lei

Venitul cel mai mare se obține din exportul bivolilor, apoi din acela al cailor și al oilor. Puține venituri se scot din exportul boilor, redus la 82 capete. În general, boii figurează acum în actele de evidență în legătură cu urmărirea prețului lor de la o lună la alta, în diferite ținuturi de la cîmpie. Bunăoară în ianuarie — februarie (1850) prețurile cornutelor se mișcau, după criteriul de vită mîna întii, de mîna a doua și a treia, între 200—300 lei la Călărași, între 200—400 la Calafat, între 180—280 lei la Zimnicea, în ceea ce privește boii ; iar prețul vacilor era între 90—139 lei.

Dacă numărul boilor este atît de redus la export, iar vacile lipsesc cu totul, în schimb el este foarte mare la consumul intern, după cum se

poate constata din situația tăierilor la zalhanale în acest an. Pe județe, numărul cornutelor și al ovinelor tăiate la zalhanale se repartizează astfel :

județul	numărul vitelor tăiate		
	boi și vaci	oi și berbeci	bivoli
Argeș	—	10 613	—
Brăila	11 228	—	—
Buzău	4 182	7 885	—
Dimbovița	1 436	29 063	24
Dolj	12 327	58 725	—
Mehedinți	30	25 961	—
Muscel	1 428	3 492	12
Olt	—	6 822	—
Râmnicul Sărat	9 598	—	—
Vilcea	—	6 036	—
Vlașca	4 129	13 471	649
total	44 358	162 068	685

Este clar că producția de vite merge la consumul intern și desigur la exportul de produse derivate, pe cînd exportul animalelor vii constituie o parte cu totul mică față de numărul disponibil. Excepție fac bivoli, numărul lor fiind cu 139 capete mai mare la export decît la tăiere pentru consumul intern.

Cele mai multe bovine și ovine furnizează pentru zalhanale județul Gorj, care numai la oi și berbeci dă de două ori mai mult decît județele Dimbovița și Mehedinți laolaltă, iar la boi și vaci dă de patru ori mai mult decît aceste două județe. Județele Brăila și Râmnicul Sărat nu furnizează ovine, în schimb dau un număr considerabil de boi și vaci. Situația e inversă pentru județul Argeș, care nu dă bovine, dar livrează peste 10 000 oi și berbeci. Vilcea figurează numai cu ovine, în număr printre cele mai reduse.

Revenind la problema exportului, se poate socoti drept utilă încercarea de a surprinde măcar aproximativ destinația vitelor exportate. În parte, aceasta se poate deduce după locul de origine al negustorilor indicați nominal. Nu putem ști unde ajung vitele vîndute în export de negustorii pămînteni. La Giurgiu, bunăoară, toți negustorii, vreo 40 la număr, sînt localnici, fie că sînt români, fie că sînt turci; la Islaz, de asemenea, cei doi negustori sînt localnici. La Brăila și Calafat, mare parte din exportatori, respectiv 18 și 28, sînt din prălea locului. Totodată însă la Calafat, prin al cărui punct se trece un număr relativ mare de vite, cei mai mulți negustori sînt din sudul Dunării, din nouă orașe din acele părți.

La fel la Turnu și în oarecare proporții și la Călărași. Orașele spre care sînt îndreptate vitele, dacă judecăm după obîrșia exportatorilor respectivi, sînt situate pe teritoriul Bulgariei și al Macedoniei; excepțional apar cîteva orașe din Grecia și Serbia. Luete în ordine alfabetică, acestea sînt :

orașul	numărul negustorilor originari de acolo	vitele cu precădere destinate
1. Adrianopol	1	1 cal
2. Bitolia	9	24 cai, 1 catlr
3. Blața	5	4 „ 8 catlri
4. Clisura	2	7 „ 1 catlr
5. Cladova	1	30 „
6. Ianina	1	3 „
7. Iatropol	3	10 „
8. Leascovița	1	1 cal, 58 bivoli
9. Nicopole		1 „ 1 bivol, 2 asini, 109 oi
10. Ohrida	14	14 cai, 1 catlr
11. Ortachioi	1	3 catlri
12. Pazargic	4	2 cai, 1 catlr, 1 asin
13. Plevna	5	13 „ 125 bivoli
14. Rahova	1	2 „
15. Razlog	1	15 catlri
16. Silistra	5	2 „ 1 003 oi
17. Servia	1	1 cal
18. Tetovo	7	6 cai, 1 asin
19. Tîrnovo	4	3 „ 2 bivoli
20. Veles	8	6 cai, 1 asin
21. Velestin	1	1 cal
22. Vidin (Dii)	17	15 cai, 300 oi

În aceste 22 de orașe merge deci un număr oarecare de vite exportate. Datele, deși rămîn foarte relative, arată totuși în linii generale volumul cererii și repartitia felurimii vitelor. Cea mai frecventă este cererea de cai, dar numărul lor este în general mic pentru fiecare oraș, reducîndu-se în cele mai multe cazuri la 1—2, cel mult 6 capete. Peste acest număr se cumpără mai mulți cai pentru orașele cele mai apropiate de Dunăre : Cladova, Vidinul și Plevna. Dintre orașele îndepărtate, cel mai mare număr se procură pentru Bitolia și Ohrida. Destulă căutare au catîrii, pe care-i vedem cumpărați pentru Ohrida, Clisura, Bitolia, în număr mai mare pentru Blața și pentru Razlog, adică în general pentru orașele din sudul îndepărtat. Cel mai mare e numărul oilor, avînd destinația orașele apropiate (Silistra, Vidinul, Nicopole), apoi acela al bivolilor, cei mai mulți fiind trimiși la Plevna.

În ceea ce privește numărul negustorilor, aceștia se prezintă în număr mai mare din apropiatul Vidin, apoi din îndepărtatele orașe macedonene Ohrida, Bitolia și Veles.

Acești negustori sud-dunăreni de obicei luau și alte mărfuri o dată cu vitele, după cum de asemenea aduceau mărfuri din localitățile respective, foarte rar însă și vreo vită.

Anul 1850, luat ca punct de reper pentru cunoaşterea exportului de vite, poate că nu ne ilustrează în chipul cel mai corespunzător situaţia reală a acestui export dacă nu recurgem la o comparaţie cu anul care-i premerge sau cu cel care-i urmează. Aceasta se impune, credem, mai cu seamă când avem în vedere diferenţa destul de mare între situaţiile din 1834 şi 1840.

Pe anul precedent, 1849, exportul vitelor prezintă următoarele proporţii :

punctul de trecere	bivoli	cai-iepe	catfri	asini	oi-berbeci	porci-scroafe
Bechet	331	117	39	7	1 253	1
Brăila	—	30	—	2	527	9
Calafat	—	221	19	—	203	—
Călăraşi	99	3	—	—	1 088	—
Giurgiu	—	54	3	—	288	74
Gruia	—	54	1	—	—	—
Gura Ialomiţei	—	—	—	13	321	—
Islaz	—	53	5	1	177	—
Olteniţa	17	6	—	—	480	—
Severin	—	9	5	—	—	—
Turnu	389	113	1	4	994	—
t o t a l	836	660	73	27	8 240	84

Pentru ambii ani, 1849 şi 1850, exportul bivolilor şi al cailor prezintă aproape acelaşi nivel ; acela al catrilor, asinilor şi rimătorilor a înregistrat o urcare considerabilă în 1850, iar numărul oilor, berbecilor (probabil şi al mieilor), socotiţi aci laolaltă, este mai mare cu vreo 3 000 faţă de 1850. Prin Zimnicea se exportă în 1849 numai oi şi berbeci.

Suma taxelor încasate pe acest export în 1849 este următoarea :

de la	lei	de la	lei
Bechet	14 128,10	Gura Ialomiţei	178
Brăila	1 594,10	Islaz	1 725,20
Calafat	6 304,20	Olteniţa	1 871
Călăraşi	4 782	Severin	350
Giurgiu	2 235	Turnu	17 121,10
Gruia	1 375	Zimnicea	1062

Total : 56 725,70

Observăm lipsa totală a exportului de boi în 1849 și numărul redus al lor în 1850, ca și în 1840. Situațiile globale pe întreaga țară ne arată însă că exportul lor era mare, precum și taxele încasate, pe anii 1849—1852.

Anul	suma boilor (și vacilor)	suma taxelor
1849	4 981	78 540,20
1850	5 124	80 703
1851	6 165	144 078,15
1852	9 308	198 958,20

Cum se repartiza numărul de bovine exportate pe județe se poate vedea din exemplul privind anul 1851 :

Argeș	395 capete	Muscel	460 capete
Brăila	6 „	Prahova	516 „
Dolj	2 975 „	Teleorman	2 „
Gorj	360 „	Vilcea	1 180 „
Mehedinți	270 „	Vlașca	1 „
		total	6 165 „

După calculele Vistieriei, făcute la sfârșitul anului 1853, exportul de boi și vaci a adus în casa statului un venit de 3 606 $\frac{1}{2}$ galbeni. Ținând seama de acest fapt și de unele propuneri avantajoase făcute de Gheorghe Gherman, se reanalizează avantajele și dezavantajele sistemului de concesionare a veniturii din exportul vitelor și altor măfuri mai importante. Gherman a oferit 996 galbeni în plus, respectiv 7 936 galbeni, peste câștigul din ultimii trei ani realizat la exportul de vite și la oierit. Se făcu socoteala că dacă aceste venituri s-ar căuta în continuare de către stat, acesta va trebui să investească în lefurile slujbașilor necesari suma de 2 500 galbeni pe an, sumă cu care s-ar putea căuta în plus și venitul din exportul seului și cel din exportul cerealelor. De aceea, vama la export-import de vite pe 1854 este cumpărată de Gh. Gherman, cu obligația ca el să achite Vistieriei lunar banii din acest venit în sfanțihi sau glbeni, socotind câte 14 sfanțihi galbenul.

Taxele la exportul de vite se majorează față de trecut după cum urmează :

22,10 lei de bou	27,10 lei de catir
14,10 „ „ vacă	12,10 „ „ asin
7,5 „ „ vițel sugar	4,20 „ „ rimător
27,10 „ „ bivoli sau bivoliță	4,20 „ „ țap
27,10 „ „ cal sau iapă	3 „ „ capră
	1,20 „ „ oaie, miel sau berbec

Se prevăd deci în export și vițeii sugari, caprele și țapii. Numai la ovine se menține taxa nemajorată de 1,20 lei.

În această vreme se resimte efectul războiului Crimeii asupra exportului de vite. Admițându-se exportul de vite pentru armata franceză din Crimeea, fără vamă, se oprește exportul de vite cornute în alte părți pentru motivul că „îndestularea locuitorilor ar suferi”. Exportul de vite mari este îngăduit din nou abia din mai 1856. În acest an, vama vitelor fiind ținută în continuare de Gh. Gherman, care o cumpăraseră pe trei ani, s-au exportat pe întreaga țară :

4 939 boi	2 512 capre
4 182 vaci	829 țapi
4 161 bivoli	63 143 oi și berbeci
1 121 cai	16 860 miei
418 catiri	118 987 rîmători
71 asini	

Acum apare și importul, care în trecut se făcuse doar în puține cazuri, izolate. S-au importat : 1 886 boi, 224 vaci, 1 064 cai, 15 catiri, 17 asini, 155 capre, 3 țapi, 877 berbeci, 1 681 miei și 6 836 rîmători. Aceste sume indică exportul integral, nu numai pe acela în sudul Dunării. S-au încasat în total, din import și export, 985 637 lei.

În anii 1857—1858 exportul nu decurge toată vremea în condiții normale. El se întrerupe deseori din cauza diferitelor interdicții. Bunăoară în iulie este interzis exportul de vite din județul Mehedinți, invocându-se ca motiv bintuirea epizootiei. În august guvernatorul Vidinului interzice la rîndul său importul de vite din Țara Românească, fără să arate vreun motiv. În 1858 survine o interdicție generală din cauza epizootiei și demersurile celor interesați de a se relua exportul în Turcia devin mai insistente. După o temporară reluare, exportul vitelor este iarăși restrîns la minimum prin închiderea schelelor Gruia, Bechet și Zimnicea, tot din cauza epizootiei. Desigur că și situația politică, sîntem în anul frămîntărilor în preajma unirii, a contribuit în parte, pe lângă cauzele arătate, ca negoțul de vite peste hotare să nu se desfășoare sistematic, încît datele pentru acest an, luat de noi ca ultim an de reper în comerțul extern general, sînt sporadice și absolut neconcludente în ceea ce privește negoțul de vite.

De aceea vom recurge la datele privind anul precedent, 1857, care sînt mai sistematice și mai concludente.

Iată situația exportului pe acest an, pe schele și felurimea vitelor (vezi tabelul prim de la pag. 46).

Concluzia generală care se desprinde din datele cuprinse în tabela de mai jos este că în 1857 exportul de vite a sporit. Aceasta se datorește în primul rînd faptului că acum sînt incluse în export și felurimile de vite

punctul de trecere	boi-vaci	viței	cal-jepe	mînji	bivoli	malaci (bivoli în creștere)	cațfri	asini	oi-berbeci	mici	capre	țapi	rimători
Bechet	74	—	32	—	589	2	94	14	2 226	—	—	1	242
Brăila	9	36	25	—	—	—	2	14	464	105	33	—	63
Calafat	507	—	179	—	63	3	99	9	2 290	1 433	—	2	880
Călărași (Știrbei)	585	3	36	—	105	8	—	4	2 298	2 117	16	23	280
Curmătura Oltețului	12	—	62	—	—	—	—	1	359	—	—	—	—
Giurgiu	565	—	16	—	305	32	2	4	2 400	4 217	2	—	1 188
Gruia	—	—	35	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Gura Ialomiței	198	63	37	—	4	—	—	10	1 366	—	58	11	160
Oltenița	3	—	26	—	6	4	7	—	306	203	—	—	46
Severin	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	914
Turnu-Măgurele	18	1	20	1	546	10	1	30	2 811	6 378	36	—	368
Zimnicea	847	4	53	4	1 388	31	32	8	474	1 145	4	—	—
total	2 818	107	522	5	2 506	90	242	94	13 994	13 638	149	37	4 141

(+ 40 Islaz)

punctul de trecere	luna și						
	ian.	febr.	mart.	april.	mai	iun.	iul.
Bechet	—	39,20	1 047	2 857,60	4 223,30	2 333,20	1 750,30
Brăila	9	13,20	285,40	105,50	682,15	39,30	107,35
Calafat	85,20	1 117,50	3 331,50	583,70	1 642,10	1 883,20	3 710,20
Călărași	108,40	365,70	1 103,60	229,85	1 464,10	2 977,55	1 476,90
Curmătura Olt.	—	—	424	—	509,30	—	—
Giurgiu	39	267,10	—	4 354,30	2 256,10	2 838,30	4 749,25
Gruia	—	—	54,20	—	136,10	—	135,10
Gura Ialom.	—	319,35	1 577,30	1 579,35	1 776	85	811
Islaz	—	—	—	—	—	—	—
Oltenița	—	—	934,40	—	89,30	179,20	133,20
Severin	—	—	2 765,20	—	—	—	27,10
Turnu-Măgurele	—	54,20	1 350,10	12 043,60	3 796,20	4 624,50	3 773,20
Zimnicea	165	—	410	8 675	11 328,20	1 816	13 157,10
total	406,60	2 176,25	13 282,70	30 428,90	27 902,85	16 776,25	29 830,70

altădată prohibite, cum sînt : caprele, țapii, mieii, vițeeii, precum și bivoliile în creștere (malacii), care în trecut nici nu au fost menționați vreodată ca marfă de comercializat. Numărul rîmătorilor, de obicei plasați în Austria, crește acum și în exportul sud-dunărean mai mult ca oricînd în trecut, cel puțin în anii pe care noi i-am studiat.

În general, prin volumul său, exportul de vite se apropie și în unele privințe îl depășește pe cel din 1830 sau pe cel din 1834. Ca număr de capete, suma oilor și berbecilor, aparte socotită, și aceea a mieilor, se ridică aproape la 14 000, rîmătorii la peste 4 000. Urmează ca volum boii cu vacile și cu vițeeii, precum și bivoliile cu malacii, și unii și alții în număr aproape egal.

Intensificarea exportului de vite a impus deschiderea pentru el a tuturor punctelor de trecere, încît numărul acestora este acum de 13.

Totuși, acest export pe care-l socotim sporit, numai cu puțin este depășit de o schelă cu trafic de mărfuri foarte dezvoltat, cum e Vîrciorova, iar la unele felurimi de vite este chiar cu mult depășit de această singură schelă. Bunăoară prin Vîrciorova se exportau în același an 1 956 oi și 213 mieii, dar 30 365 rîmători.

Taxele încasate din exportul vitelor în cursul anului 1857 se pot urmări chiar cu rigurozitate, lună de lună, pe fiecare punct de trecere (— vezi tabelul al doilea de la pag. 46 și 47).

s u m e l e

aug.	sept.	oct.	nov.	dec.	total
7 134	1 997,20	1 913	261,30	1 089	24 645,10
120,20	330,30	629,10	433,20	63,20	2 817,90
3 189,30	3 944,30	1 831,30	1 962,20	397,10	23 677,60
2 101,80	2 278,90	7 631,70	894,80	1 301,80	21 935,10
546,10	—	—	—	—	1 479,40
1 634	9 748	2 209,35	848,20	603,70	29 547,30
	81,30	190,30	488,40	—	1 085,40
479,10	951,35	239,50	168,40	154,40	8 140,75
48	—	—	—	—	48
50,10	45	163,20	407	67,30	2 068,70
—	—	—	—	803,10	3 595,40
3 849	421	13 49,20	371,15	108,20	31 740,35
8 640,20	11 938,25	2 463,15	874,10	175,20	59 642,20
27 791,80	31 735,60	18 619,80	6 708,75	4 763,00	210 423,20

Așadar, adunate, pe de o parte, pe cele 13 puncte de trecere (coloana orizontală), iar pe de altă parte pe cele 12 luni ale anului 1857 (coloana verticală), sumele parțiale ale taxelor vamale, conform tarifului stabilit și așa cum sint consemnate în registrele de evidență, dau același total de 210 423 lei și 20 de parale, venit pe anul 1857.

Totodată aceste sume oglindesc repartiția exportului celor 13 felurimi de vite pe schele și luni, volumul lui global de la o lună la alta și între schele comparativ.

Observînd desfășurarea exportului de vite pe luni, prin prisma cifrelor de mai sus, constatăm că el este cel mai intens în luna septembrie, întrucît acum se înregistrează suma maximă de taxe (peste 31 700 lei). Urmează luna aprilie, cu o diferență neînsemnată, și luna iulie cu aproape 2 000 lei mai puțin; tot atîta e diferența între luna iulie și lunile mai și august, în defavoarea acestora din urmă, care prezintă cifre egale. Cel mai puțin se exportă în lunile extreme ale anului: ianuarie, februarie, septembrie și decembrie, primele două dînd un export foarte redus, chiar în comparație cu celelalte două luni menționate. În general, exportul este mai intens în lunile de vară și e mai mare în cea de-a doua parte a anului decît în prima parte a lui.

Repartiția pe schele este de asemenea destul de inegală. Cea mai activă din punctul de vedere al traficului de vite se prezintă schela Zimnicea, fapt oglindit în suma de aproape 60 mii lei taxe percepute, sumă ce depășește cu 18 000 pe aceea încasată la punctul Turnu-Măgurele și care e pe locul al doilea ca mărime. Pe locul al treilea e Giurgiu, apoi urmează în ordinea sumelor: Bechet, Calafat și Călărași. Toate acestea prezintă sume între 20—30 mii lei. Restul schelelor dau sume sub patru mii, exceptînd dintre cele cu volum mai mic punctul Turnu-Măgurele, care figurează cu suma de peste 8 mii. Cel mai puțin se exportă prin Gruia și prin Curmătura Oltețului, punct care de altfel este și cel mai nou pus în folosință. Pe la Islaz nu se trece altceva decît 40 de miei, pentru care se încasează cei 48 de lei incluși în socotelile din tabela de mai sus.

Schelele prin care exportul de vite funcționează lună de lună, fără excepție, sînt: Brăila, Calafat și Călărași. Nu se exportă în luna ianuarie pe la punctele Bechet și Turnu-Măgurele, în restul lunilor exportul prin acestea fiind foarte activ. Prin Curmătura Oltețului și prin Severin se exportă numai trei luni și nu succesiv. Întreruperi de cîte o lună au Gruia, Oltenița și Zimnicea.

Toate acestea arată încă o dată că exportul de vite spre sudul Dunării înregistrează o sporire după oarecare stagnare în vremea războiului Crimeii, la fel cum s-a produs o intensificare a lui și după lichidarea urmărilor războiului din 1828—1829.

Dar, cu toată sporirea lui în 1857, exportul de vite în sudul Dunării tot nu ajunge să aibă o pondere așa de mare în comerțul extern general de vite al țării. Pentru a constata acest lucru este suficient să facem comparație și sub raport valoric cu situația punctului Vîrciorova. Deși e

parțială, comparația e totuși edificatoare. Iată, la fel, sumele lunare ale taxelor încasate pe 1857 la Vîrciorova :

ianuarie	8 259,10 lei	iulie	9 506 lei
februarie	1 848,60 „	august	18 058 „
martie	15 258 „	septembrie	35 034,20 „
aprilie	16 595,80 „	octombrie	14 444,30 „
mai	11 572,20 „	noiembrie	6 954,10 „
iunie	9 930,20 „	decembrie	9 714,20 „
		total	158 174,50 „

Diferența dintre sumaglobală a taxelor obținute la punctul Vîrciorova și suma globală a taxelor întregului export de vite spre sudul Dunării este de numai 52 248,70 lei. La o comparație cu numai încă un punct de export spre Austria, cum e de pildă Ciinenii sau Vălenii de Munte, diferența deja ar indica o inferioritate pentru exportul sudic. Constatarea că Vîrciorova concurează puternic toate celelalte puncte de la Dunăre se desprinde și din comparația sumelor lunare. Astfel, luna septembrie, de asemenea lună de vîrf pentru Vîrciorova ca și pentru exportul sudic, indică o sumă cu peste trei mii cinci sute mai mult decît la acesta din urmă. De asemenea, Vîrciorova depășește sudul în lunile ianuarie, martie, iunie, noiembrie și decembrie, iar în august e cu foarte puțin depășită. Valoarea exportului efectuat prin Vîrciorova crește foarte mult datorită numai numărului mare de rîmători care se vînd prin acest punct. Pentru cei 30 365 rîmători cîți se vînd în 1857 se încasează aproximativ 98 000 lei taxă, adică două treimi din întregul tarif al exportului de vite prin acest punct în anul amintit.

E drept că nu absolut toate vitele trecute prin punctul Vîrciorova merg în Austria. O parte din acestea excluzînd rîmătorii, merg la Ada-Kaleh. Exportul prin Vîrciorova era orientat spre Ada-Kaleh, după cum cel prin Gruia și Severin era orientat spre Serbia. Aceasta însă nu schimbă cu nimic situația sub raport general.

Curba exportului general de vite în sudul Dunării în perioada 1830—1858 se poate constata prin înfățișarea situației comparate a lui în anii principali ai acestei perioade (vezi tabelul în pag. 50).

Din aceste situații comparate, intervalul dintre ele fiind șase, șapte sau zece ani, se vede că exportul vitelor din Țara Românească în sudul Dunării este aproape la toate felurile de vite mai intens în 1834, scade la numărul și, parțial, la felul vitelor în anul 1840, se reduce întrucîtva în 1850 față de 1840 și din nou sporește pînă în 1857, ajungînd aproape la același nivel ca în 1834 sau depășînd considerabil acest nivel la unele feluri de vite.

La rîndul său, anul 1834 prezintă o însemnată sporire față de 1830, atît în ceea ce privește numărul de vite exportate, cît și în ceea ce privește adăugarea altor feluri de vite la export. În privința anului 1850, trebuie menționat faptul că, deși în comparație cu anii din tabela de mai sus prezintă exportul cel mai scăzut, acest export este totuși superior celui din anul 1849.

Referindu-ne acum la fiecare categorie de vite în parte, trebuie să menționăm în prealabil că unele dintre acestea sînt notate în actele de evidență în diferite chipuri. Din această cauză, pare uneori că lipsește la export cite o categorie de vite; dar această lipsă este numai aparentă,

felul vitelor	1834	1840	1850	1857
boi	1 658	—	82	—
vaci	4	—	—	—
boi și vaci	2 845	107	—	2 818
viței	—	—	—	107
bivoli	2 521	999	824	2 506
bivolițe	50	14	—	—
malaci	—	—	—	90
cai	3 631	1 494	539	—
cai și iepe	95	—	—	522
mînji	1	—	—	5
cattri	353	512	330	242
asini (măgari)	22	19	218	94
oi	11 967	4 209	3 615	—
berbeci	3 350	1 028	1 289	—
oi și berbeci	3 678	—	—	13 994
miei	1 000	2	471	13 638
capre și țapi	—	—	—	186
rimători (porci)	2 761	436	166	4 141

deoarece, în realitate, s-a exportat și categoria respectivă, numai că ea a fost înregistrată la o rubrică comună. Știm însă că în asemenea cazuri, în mod cert, numărul boilor era mult mai mare decît acela al vacilor, la fel numărul bivolilor față de acela al bivolițelor, iar că la ovine situația se prezintă invers, oile exportîndu-se în număr mult mai mare decît berbecii.

Boii și vacile se exportă cel mai mult dintre toate vitele mari. Înregistrați la rubrică comună, ei se exportă în număr egal în 1834 și 1857. În 1834 însă se mai exportă și un număr considerabil de boi, înregistrați ca atare. Este foarte mic exportul de boi în 1850. Vițeii se exportă numai în 1857, cînd s-a permis în general și exportul vitelor încă în creștere, care pînă atunci era oprit. De obicei vițeii sugari se vindeau împreună cu vaca. Datorită aceluiași fapt se găsesc numai în 1857 la export malacii și mînji,

iar mieii, exportați și mai înainte în număr foarte redus se exportă acum în număr atât de mare.

Bivolii au căutare destul de mare în sudul Dunării, de vreme ce numărul lor e cu puțin inferior numărului boilor și vacilor, menținându-se la cifra considerabilă de 800—900 capete și în anii de declin în exportul altor feluri de vite.

În exportul catirilor nu se produc salturi în această perioadă, ci numai ușoare oscilări între 240 și 512 capete exportate.

Ovinele, ca număr de capete, sînt cele mai multe în export. La cifra mieilor se observă salturi mari de la un an la altul, de la 1 000 la numai 2 miei apoi la 471, ca în 1857 această sumă să urce la peste 13 000. Tot așa de mare este saltul în acest an la oi și berbeci. Un număr de oi excepțional de mare se mai exportă în 1834. Numărul asinilor, cu excepția anului 1850, cînd depășește 200 capete, este relativ mic în restul perioadei. În unele cazuri asinii sînt trecuți ca animale de povară pentru alte mărfuri scoase din țară de către unul și același negustor. Caprele și țapii se exportă numai în 1857, deoarece în anii anteriori exportul lor a fost tot timpul oprit în vederea asigurării producției de seu.

Numărul rîmătorilor este și el destul de mare în comparație cu numărul altor feluri de vite. Dar acest export peste Dunăre este cu totul modest în comparație cu acela înspre Austria, unde rîmătorii sînt plasați cu zecile de mii. Se știe că, din cauza interdicției cărnii de porc la musulmani, porcinele aveau puțină căutare în Turcia. În schimb acolo aveau multă căutare mieii și în general ovinele.

Generalizînd datele cu privire la valoarea exportului în anii indicați în lucrarea noastră, observăm că evaluarea lui se poate face după tariful vamal perceput pe cap de vită la export. Taxele vamale evoluează în această perioadă după cum se vede mai jos :

felul vitelor	anul :		1834	1840	1850	1857
bou	17	lei	17	lei	31,20 lei	22,10 lei
vacă	13	„	13	„	31,20 lei	14,10 „
vițel sugar					(perechea)	7,5 „
bivol (sau bivoliță)	20	„	20	„	25 „	27,10 „
cal sau iapă	25	„	25	„	25 „	27,10 „
catir	12	„	12	„	25 „	27,10 „
asin (măgar)	8	„	8	„	10 „	12,10 „
oaie sau berbec, miel	1,60	„	1,60	„	1,20 „	1,20 „
rîmător (porc sau scroafă)	2½		2½		3,30 „	4,20 „
țap	—		—		—	4,20 „
capră	—		—		—	3 „

Taxa vamală rămîne în 1834 și în 1840 aceeași stabilită în 1830 și precizată în anul următor, în legătură cu constatarea făcută că vechile taxe nu mai corespundeau din cauza devalorizării leului, fapt care aducea

mari pagube țării. La boi, taxa inițială fusese stabilită la 15,30 lei, fiind pe urmă urcată la 17 lei. Ea este cam aceeași în 1850, cînd e indicată în suma de 31,20, însă cu mențiunea că e pentru o pereche. În acest an taxele se majorează considerabil la toate felurile de vite, cu excepția ovinelor, în cazul cărora, dimpotrivă, taxa se reduce cu 40 de procente. O altă majorare a tarifului se produce pînă în 1857. Față de taxele din 1834—1840, cele percepute în 1857 s-au majorat cu 7,10 lei la boi, cu 11,10 lei la vaci și bivoli, cu 2,10 lei la cal sau iapă, cu 15,10 lei la catiri, 4,10 la asini și 1,70 la rîmători. Cea mai importantă majorare a taxelor e la catiri. Pînă în 1857 sînt egale taxele pentru cai, bivoli și catiri, acestea fiind totodată cele mai mari pe cap de vită (27,10 lei). Cu cinci lei rămîne mai mică decît aceasta taxa boilor. Tariful vacilor este totdeauna mai mic decît acela al boilor, mai întii cu 4, apoi cu 8 lei diferență.

În ceea ce privește prețurile cu care se vindeau vitele în export peste Dunăre, acestea variază destul de mult pe cap de vită în cadrul aceleiași categorii. Ca evoluție în timp ele înregistrează o urcare ușoară. O idee despre evoluția prețurilor ne dă comparația anilor 1834 și 1840 după aceea prețurile rămînînd în general aceleași:

felul vitelor	anul : 1 8 3 4	1 8 4 0
	limitele prețurilor	

boi	70—150 lei	90 —230 lei
vacii	70—100 „	80—140 „
bivoli	70—320 „	120—400 „
bivolite	163—300 „	180—320 „
cai	80—335 „	160—300 „
iepe	100—130 „	?
catiri	100—300 „	130—290 „
măgari	50— 90 „	50— 70 „
oi	12— 30 „	14— 30 „
berbeci	15— 20 „	14— 17 „
rîmători	27—100 „	36— 40 „

Trebuie menționat că de obicei la prețurile extreme, atît la cele minime, cît și la cele maxime, se vinde un număr redus de capete; uneori găsim doar cîte o singură vită vîndută la prețul respectiv. Cele mai multe se vînd la prețul de mijloc, între aceste extreme.

Evidența se făcea de obicei adunînd numărul de vite vîndute la același preț și dînd totalul sumelor de cost de vînzare pentru fiecare astfel de grup. Din lista de mai sus se poate deduce că ponderea cea mai mare, ținînd seamă de preț, o au bivoli, apoi catirii și boii. Dar evidența strictă a încasărilor cu mențiunea prețurilor este preconizată în prima parte a perioadei de care ne ocupăm; ulterior însă este preferată evidența taxelor încasate pe număr de capete la orice fel de vite, prețul de vînzare fiind menționat în cazuri excepționale, atunci cînd acest preț ieșea din comun (de pildă dacă un cal se vindea cu 600 sau 800 de lei).

Deci, o idee mai precisă despre valoarea exportului de vite peste Dunăre în 1834 și în 1840 vom avea observînd suma prețurilor :

felul vitelor	anul: 1834	1840
boi	132 843	9 630
boi și vaci	182 548,40	-----
bivoli	399 967	178 089
bivolițe	11 767	20 832
cai	533 184,50	366 030
cai și iepe	10 400	-----
catiri	73 190	28 672
asini	1 347	1 050
mînz	120	
oi	185 117,20	55 757,60
berbeci	48 755	14 502,40
oi și berbeci	47 545	-----
miei	5 000	18
rîmători	139 609	18 748
	1 771 393,10 lei	693,329 lei

Deci ponderea cea mai mare o au caii, în ambiî ani, deși numărul cailor este mult mai mic decît acela al oilor și berbecilor. Urmează apoi bivoliî, boii și vacile.

Valoarea globală a exportului pe 1834 este de aproape trei ori mai mare decît aceea a exportului pe 1840.

După cum am mai amintit, valoarea exportului pe anii 1850 și 1857 reiese pentru noi mai limpede prin urmărirea sumelor de taxe.

Comparativ, acestea prezintă următoarele proporții pe cei doi ani :

felul vitelor	1850	1857
	suma taxelor :	
boi și vaci	2 050	72 667,80
viței	-----	702,50
cai	13 475	-----
cai și iepe	-----	13 146,20
mînji	-----	134,50
bivoli	20 600	65 962,60
catiri	8 250	6 558,20
asini	2 180	1 137,40
oi și berbeci	5 884,80	16 342,80
miei	565,20	15 677
rîmători	547,80	17 392,20
țapi și capre	-----	702
total :	153 552,80 lei	210 423,20 lei

Suma cea mai mare provine de la bovine, dar aceasta numai în cazul anului 1857. Pentru anul 1850, ponderea o are exportul bivoliilor, care și la anul 1857 se situează pe locul al doilea sub raport valoric. Urmează ca mărime a sumei taxelor caii și iepele, la ambii ani fiind aproape egale. Sume însemnate se obțin în 1857 la ovine și la rimători, iar în 1850 la catiri. După cum ne amintim, suma vitelor mari care sub raport valoric au toată ponderea în ambii ani, sub raport numeric este cu mult inferioară vitelor mici, care, ca număr de capete, indică cifre impresionante.

Vitele exportate peste Dunăre sînt plasate în Bulgaria de astăzi, în Serbia, Macedonia și nordul Greciei. Printre negustorii de vite se găsesc români, bulgari, sirbi, macedoslavi și destui turci.

Numărul vitelor vîndute în export este de obicei redus pe cap de negustor. Deosebit de lungi sînt listele negustorilor care vînd cîte un singur cal. În general, vitele mari sînt vîndute în număr mai redus de către unul și același negustor, chiar cînd acesta reapare ca vînzător în mai multe rînduri. Nu întîlnim negustori care să exporte *en gros*. Numai la exportul oilor apar unii negustori cu număr mai mare de vînzări, cîte 100,400 și rareori mai multe oi. Turme mari de oi sau cirezi de vite mari trec de obicei turcii cu aprobări speciale, cum a fost în 1833 și 1834 sau în 1849. În cazurile acestea, turmele exportate sînt de cîte 300—600—700, chiar și 2—3 000 capete (oi sau miei).

Ca o ultimă precizare în legătură cu comerțul extern al vitelor, menționăm că acesta există numai la capitolul exportului în proporțiile arătate. De un import de vite sistematic și constant nu se poate vorbi multă vreme, ci ne putem referi numai la cazuri sporadice, individuale, de aducere a unor vite în Țara Românească. Se pare că acestea sînt aduse în vederea transportului de către negustorii care circulă cu marfă peste Dunăre și trec aceleași vite înapoi. Importul de vite, după cîte se observă din unele documente, începe să prindă consistență de la anul 1849 încoace, cînd se înțeșc cererile de aprobare pentru aducerea vitelor de prăsilă și de rasă. Astfel, Andrei Deșu, acela care fusese implicat în mișcarea bulgarilor de la Brăila în 1843, obține în 1850 autorizația de a importa din Serbia 300 porci pentru prăsilă. Tot din Serbia importă un alt negustor 100 de scroafe, în 1853. În acest an se obțin o serie de încuviințări pentru importul de vaci de rasă din Serbia și Turcia, în număr de cîte 20—26 capete.

În 1857 putem vorbi de un import mai constant de vite. Iată situația lui pe schele și felurimea vitelor, în acest an: (vezi tabelul de la pag. 55).

Se importă cel mai mult oi și berbeci, apoi rimători și cai.

Caii depășesc chiar exportul pe acest an, importîndu-se în număr de două ori mai mare (la export sînt indicați 522 cai). Față de export e mare și numărul rimătorilor importați. Valoarea totală a importului echivalează cu aproape a șasea parte din valoarea totală a exportului pe 1857. Ea este egală, de pildă, cu valoarea exportului de oi și rimători în același an. Sub raport valoric, cel mai mare e importul prin Călărași, apoi prin Brăila, Calafat, Giurgiu și Bechet. Importul prin Zimnicea se rezumă doar la un cal, adică proporția e inversă față de export, care tocmai prin Zimni-

punctul de trecere	felul vitelor										suma taxelor
	boi	vaci	viței	bivoli	cai	catfri	asini	oi-berbeci	capre	rimători	
Bechet	—	—	—	161	4	—	—	—	—	598	3 962,80
Brăila	—	—	—	—	34	—	10	48	3	1	5 663,15
Calafat	84	1	—	—	6	1	2	—	—	921	5 114,47
Călărași	2	1	1	—	461	—	2	366	—	—	7 391,32
Curmătura Oltețului	—	—	—	—	38	—	1	882	—	—	1 730,90
Giurgiu	—	—	—	—	353	—	—	—	—	—	4 995,60
Gruia	—	—	—	—	13	1	—	—	—	20	598,20
Gura Ialomiței	5	8	5	—	93	—	—	—	—	5	747,90
Oltenița	77	8	6	—	48	—	—	384	—	—	3 244,22
Severin	4	—	—	—	1	—	—	—	—	40	378,50
Turnu-Măgurele	6	10	1	—	2	—	—	—	—	—	318,10
Zimnicea	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	36
total	178	28	13	161	1 009	2	15	1 680	3	1 585	34 181,16

cea se realizează la valoarea cea mai mare. O comparație și sub acest raport cu Virciorova ne dă un indiciu în plus de proporțiile importului.

Prin acest punct se importă : 28 boi, 1 vacă, 3 viței, 61 cai și 1 catir, taxa vamală globală a acestora fiind de 5 650,13 lei.

Creșterea importului de vite din sudul Dunării în Țara Românească, intensificarea exportului de vite din acele părți spre țara noastră, ar fi un indiciu de dezvoltare a comerțului și lărgire a pieței regiunilor din sud, în condițiile accentuării luptei popoarelor respective de emancipare de sub dominația otomană.

EXPORTUL DE DERIVATE ANIMALE

Locul principal în exportul Țării Românești îl ocupă ca volum și ca valoare derivatele animale. În categoria acestora intrau grăsimi, carne (proaspătă și conservată), produse lactate, lână, păr și obiecte confecționate din păr, piei brute și lucrute, obiecte de pielărie, cojocărie și o serie de subproduse.

Din categoria grăsimilor care dădeau cele mai mari cantități întâl-
nim :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cerviș	479 841 ocale	1 439 523	1 427 422 ocale	4 218 477	1 013 092 ocale	3 039 276	586 441 ocale	1 759 323
mantecă	50 632 ocale	151 896	38 754 ocale	250 375	28 021 ocale	56 681	30 195 ocale	90 437
seu	86 325 ocale	215 812	604 367 ocale	1 549 586	433 456 ocale	1 083 135	108 700 ocale	271 750
slănină	5 714 ocale	11 428	185 ocale	296	481 ocale	960	902 ocale	2 706
unt	215 200 ocale	753 600	215 988 ocale	782 045	115 686 ocale	347 058	131 996 ocale	593 961
untură	—	—	—	—	1 804 ocale	3 608	1 362 ocale	3 784
luminări de seu	10 ocale	—	—	—	1 341 ocale	4 392	3 779 ocale	11 114
săpun	—	—	—	—	6 505 ocale	10 616	3 102 ocale	8 817

Pe primul loc se situa cervișul, grăsimea de cornute mari, scoasă în special din oase. Curba de export cunoaște o linie sinuoasă, pornind de la circa 480 000 ocale în anul 1834, ca să crească de aproape trei ori în anul 1840, să scadă cu aproape o treime în anul 1850, pentru ca în anul 1858 să scadă cu aproape jumătate față de anul 1850. Prețul la care se vindea era stabilit prin tariful vamal oficial de 3 lei ocaua. Produsul constituia grăsimea alimentară de bază, alături de seu, în cadrul gospodăriei musul-

mane. Cea mai mare parte din producția Țării Românești mergea pe piața constantinopolitană, ieșind din țară în special prin porturile Brăila și Giurgiu. Din toată cantitatea exportată în anul 1840, 1 125 008 ocale au plecat din portul Brăila, iar 202 78 ocale prin portul Giurgiu. Situația similară era și în anii 1850, când prin portul Brăila ieșeau 862 735 ocale, iar prin Giurgiu 150 357, și în 1858, când pe la Brăila au ieșit 426 319 ocale, iar pe la Giurgiu 154 722 ocale.

Cerșiful, de obicei, se exporta ambalat în burdufuri mari din piele de bou sau de bivoli sau în șchembele, ambalaj făcut din burta acelorăși cornute. Acest gen de ambalaje producea multe necazuri negustorilor, mai ales când era transportat în lunile de vară. În general se căuta să se evite acest anotimp, folosindu-se în special sezonul de la sfârșitul toamnei sau începutul primăverii, atît cît permiteau apele Dunării navigația.

Pe locul imediat următor se situa exportul de seu, al cărui volum este în creștere, pornind de la 86 325 ocale în anul 1834, ca să ajungă la un spor de circa 7 ori în anul 1840 și de circa cinci ori în anul 1850, pentru ca în anul 1858 să fie mai mare numai cu circa 25% față de anul 1834. Prețul de vânzare stabilit prin tariful vamal era de 2 lei și 20 parale ocaua. Portul principal de export și pentru acest articol este tot Brăila, prin care în anul 1850 se exportau 299 277 ocale, iar în anul 1858 numai 4 841 ocale, centrul de greutate trecînd la Bechet, pe unde s-au exportat, din totalul de 108 700 ocale, 65 623 ocale și Giurgiu pentru anul 1850, unde erau încărcate pe corăbii o cantitate de 132 179 ocale. Seul reprezenta în special grăsimea strînsă de la cornutele mici tăiate (oi și capre), care se transporta în același gen de ambalaje ca și cerșiful, prezentînd aceleași neajunsuri.

Locul al treilea îl ocupă exportul de unt de vacă și de oaie, care pentru anii 1834 și 1840 se menține la același nivel (215 200 ocale și 215 988 ocale), pentru anii 1850 și 1858 suferind o scădere simțitoare, de circa 100 000 ocale pentru 1850 și de circa 80 000 ocale în anul 1858. Prețul la care se vindea untul oscila, pentru întreaga perioadă 1834—1858, între 3 lei și 4 lei ocaua.

Portul principal de export al untului era Giurgiu, prin care în anul 1850 s-au exportat, din totalul de 115 686 ocale, peste 93 000 ocale, iar în anul 1858, din 131 996 ocale, se exportau pe aici 121 815 ocale.

Se mai exportau anual în afară de grăsimile menționate mai sus și cantități destul de mari de mantecă (drojdie de unt), articol al cărui comerț în linii generale era în scădere, pornind de la circa 50 000 ocale în 1834, ca să ajungă la circa 30 000 ocale în anul 1858. Pe lângă mantecă se exportau și grăsimi de porc (untură și slănină), export care de asemenea este în scădere.

Făcînd un calcul global al valorii exportului de grăsimi brute se constată că valorile cele mai mari s-au înregistrat în anii 1840 și 1850 (6 801 279 lei în anul 1840 și 4 530 718 lei în anul 1850), față de anii 1834 și 1858 (2 572 259 lei în anul 1834 și 2 651 964 lei în anul 1858). Decalajul între primii și ultimii ani menționați se explică prin faptul că anul 1840 a fost un an de secetă grea în unele regiuni din Țara Românească

și locuitorii neavînd cu ce să hrănească vitele au fost nevoiți să le taie, iar anul 1850 era primul an de relații comerciale normale, după revoluția din 1848.

Alături de grăsimile brute se exportau și unele mărfuri produse din prelucrarea grăsimilor, ca luminările de seu, al cărui export este în creștere, și săpun, a cărui curbă este în scădere. În general, toate aceste produse erau destinate aprovizionării capitalei Imperiului suzeran, numai mici cantități (cîteva mii de ocale) erau consumate în celelalte orașe ale Peninsulei Balcanice. Din categoria produselor alimentare animale menționăm, de asemenea, exportul de carne conservată (și numai mici cantități de carne proaspătă). Cele mai mari cantități în acest grup de mărfuri erau cele de pastramă de capră și de oaie, urmată de cavurmă (carne murată) și altele, după cum urmează: (vezi tabelul în pag 59).

În ceea ce privește exportul de pastramă, luat în ansamblu, se constată că este în scădere, pornind de la 147 108 ocale în 1834 și 216 135 ocale în 1840, pentru ca să ajungă la numai 46 091 ocale în anul 1858. Aceeași situație se înregistrează și în ceea ce privește cavurmuaua și carnea proaspătă, care de la 3 848 ocale în anul 1834 crește la 15 345 ocale în 1840 și 28 429 ocale în 1850, pentru ca să scadă la numai 8 452 ocale în anul 1858.

În ceea ce privește prețul de vînzare al pastramei, pentru întreaga epocă 1834—1858 se menține în jurul sumei de 1 leu ocaua, ca și cel al cavurmalei și al cîrniî proaspete. Punctele principale de export al acestor produse erau în anul 1840 la Giurgiu, pe unde s-au exportat 117 686 ocale pastramă din totalul de 216 315 ocale, urmat de Zimnicea, pe unde în același an se exportau 29 142 ocale, și Brăila cu 18 624 ocale, urmate de celelalte porturi. În 1850, pe locul întii se situa Brăila cu un export de 92 521 ocale, Giurgiu cu 39 005 ocale, urmată de Zimnicea și Turnu. În anul 1858, pe locul prim se situa Giurgiu, cu un total de 30 612 ocale, din cele 46 091 ocale exportate.

În ceea ce privește cavurmuaua, s-au exportat prin Brăila, în anul 1840, 12 072 ocale din totalul de 15 345 ocale. În 1850, tot pe aici ieșeau din țară 14 762 ocale (întreaga cantitate de cavurma exportată în acel an). Aceeași situație o întilnim și în anul 1858, cînd întreaga cantitate de cavurma, 5 644 ocale, s-a exportat tot numai prin acest port.

În afară de produsele mai sus menționate se mai exportau mici cantități de cîrnați și șuncă, precum și unele produse, ca: ghiuden, caiser și mușchi, salam, care însă constituiau mai mult cumpărături ocazionale (cu excepția cîrnaților și a șuncilor), făcute chiar de consumatori sau mici negustori, așa cum reiese din cifrele statistice de mai sus.

Produsele lactate de asemenea ocupau o pondere destul de mare în exportul Țării Românești. În această ramură a avut loc exportul următoarelor produse: (vezi tabelul în pag. 60).

După cum se vede, ponderea cea mare o dădea cașcavalul și brinza, ambele produse foarte căutate în lumea musulmană. Pe primul loc se situa exportul de cașcaval, a cărui curbă este însă în scădere. Dacă în anul 1834 s-au exportat 310 055 ocale, în anul 1840 cifra scade la 274 184 ocale, în 1850 la 190 854 ocale, pentru ca să crească în

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
caiser de vacă	50 ocale	—	996 ocale	1 207	5 149 ocale	6 964	90 ocale	240
carne proaspătă și ca- vurma	3 848 ocale	4 000	15 345 ocale	15 272	28 429 ocale	30 554	8 452 ocale	8 985
cîrnați	2 810 ocale	2 810	2 175 ocale	2 175	2 912 ocale	2 599	530 ocale	439
costiță afumată	—	—	—	—	—	—	42 ocale	129
ghiuden	10 ocale	30	—	—	18 ocale	54	—	—
limbi de vacă și de ca- pră	379 ocale	—	—	—	3 012 ocale	4 204	48 ocale	192
limbi de vacă și de ca- pră	—	—	—	—	—	—	170 bucăți	255
liver de vacă	80 bucăți	—	—	—	—	—	—	—
mezelicuri	—	—	—	—	—	—	4 ld	—
„	—	—	—	—	—	—	—	3 594
pastramă	147 108 ocale	140 000	216 315 ocale	181 748	134 591 ocale	130 019	46 091 ocale	55 526
salam	20 ocale	—	—	—	6 ocale	18	5 ocale	37
șuncă	153 ocale	—	1 269 ocale	3 807	162 ocale	486	141 ocale	321
„	—	—	14 bucăți	—	—	—	—	—

1858 la 266 009 ocale. În ceea ce privește brinza, întâlnim în general brinză de puțină, felii, și numai în mică măsură brinză de burduf. Raportate la cantitățile de cașcaval exportat, cele ale exportului de brinză sînt cu mult inferioare, curba fiind destul de sinuoasă. Dacă în 1834 se exportau peste 48 000 ocale de brinză, în 1840 exportul este mai mult decît dublu față de 1834, pentru ca în anul 1850 să scadă la numai 13 222 ocale, iar

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
brinză	48 736 ocale	73 104	100 635 ocale	164 503	13 222 ocale	14 222	72 642 ocale	108 963
cașcaval	310 055 ocale	465 083	297 464 ocale	581 487	190 854 ocale	381 708	266 009 ocale	519 747
apte de oi la puțină	—	—	—	—	2 024 ocale	1 954	252 ocale	284
urdă	—	—	—	—	—	—	15 ocale	28

în 1858 să crească de peste cinci ori față de 1850 și cu circa 50% față de anul 1834, rămînînd însă cu mai mult de o treime sub nivelul anului 1840.

Prețul la care se vindeau aceste produse era cel al cașcavalului, între 1 leu și jumătate și 2 lei ocaua, iar cel al brinzei de puțină de circa 1 leu ocaua. Brinza de burduf, care se exporta în cantități mai mici (în anul 1850 sînt menționate 938 ocale), era 2 lei ocaua. Portul principal prin care plecau, mai ales spre piața constantinopolitană, atît cașcavalul, cît și brinza, rămînea Brăila. Pe aici, în anul 1840, se exportau 274 199 ocale cașcaval, 122 123 ocale în 1850 și 158 910 ocale în 1858, urmată de Călărași cu 44 721 ocale în anul 1850 și 59 183 ocale în 1858, Oltenița și Zimnicea. În ceea ce privește brinza, în anul 1840, prin Giurgiu, s-au exportat 19 385 ocale, iar prin Brăila 62 511 ocale. Situația similară se prezintă și în anii 1850 și 1858.

Pentru anii 1850 și 1858 s-au mai exportat și unele cantități de lapte de oi la puțină și urdă.

În afara produselor alimentare, tot din categoria derivatelor întâlnim în listele de export mari cantități de lînă și, alături, unele mai mici, de pâr și obiecte confecționate din pâr (vezi tabelul în pag. 61).

În această grupă locul principal îl ocupa lînă, al cărei export este însă în scădere, pornind de la 500 813 ocale, ca să scadă cu peste 50% în 1840, înregistrînd o creștere în 1850, pentru ca în 1858 să scadă iarăși la 203 609 ocale. Scăderile acestea se explică în bună măsură prin creșterea exportului de lînă, chiar pe Dunăre, spre Austria și Franța. Prețul de vînzare al ocalei de lînă nespălată era de circa 2 lei și jumătate, iar cea țigaie spălată de circa 3 lei, pentru întregul interval 1834—1858.

Alături de lână se exportau și unele cantități de păr de capră și de porc ce serveau la confecționarea de țesături (cel de capră) și perii și bidinele (cel de porc). Exportul spre sudul Dunării este în scădere, în timp ce crește exportul, pe Dunăre, spre Austria. Așa, bunăoară, în anul 1858,

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
lână, mițe	500 813 ocale	1 502 439	224 333 ocale	669 284	317 869 ocale	1 061 607	203 609 ocale	509 018
păr de capră	15 163 ocale	18 953	1 953 ocale	2 400	75 ocale	75	90 ocale	110
păr de porc	419 ocale	—	—	—	—	—	912 ocale	—
bidinele	26 buc.	—	63 buc.	145	10 buc.	27	—	—
perii	46 buc.	—	1 buc.	—	5 buc.	17	—	—
..	4 duz.	—	1 tuț.	—	1 1/2 tuț.	34	—	—
traiste de păr	—	—	—	—	—	—	100 buc.	155

din totalul de 7 452 de ocale ce se exportau prin portul Giurgiu, numai 912 ocale merg spre sud. Obiectele confecționate din păr reprezintă atît cantități, cît și valori infime, în raport cu situația generală a exportului întregii categorii.

Dintre celelalte derivate animale se exportau însemnate cantități de piei și unele articole de cizmărie (vezi tabelul în pag. 62).

În grupa pielăriei întîlnim atît piei brute, cît și lucrate. Pe primul loc se situau ca volum și valoare pieile netăbăcite (crude), iar dintre acestea cantitatea cea mai mare o dădeau pieile de vițel, vaci și de bou și pieile de capră. Prețurile la care se vindeau cele din prima categorie erau în general de circa 40 lei pentru anii 1840 și 1850 și de 50 — 55 lei în anul 1858. Cele de capră, pentru întregul interval 1834—1840, se vindeau cu circa 3 lei bucata. La prețuri mai ridicate erau evaluate pieile de bivoli, care în anul 1834 se plăteau cu circa 40 lei bucata, pentru ca să ajungă în 1850—1858 la 70 lei bucata.

Pieile lucrate aveau o pondere redusă în cadrul exportului, dînd un număr destul de mare de sortimente, în funcție de calitate. Se întîlnesc piei dintre cele groase, cum erau iuful și teletinul, piei mijlocii, ca cele de bou și vițel (boxul) și meșinile, alături de pieile fine, care erau în cea mai mare parte reexportate, cum sînt saftianele, cordovanele, pieile de capră (*chevreau*) și chiar piei de lac.

Considerat în general, acest capitol, cu mici excepții, se constată că constituia un export mai mult întîmplător.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
piei	106 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„	3 test.	—	—	—	—	—	—	—
„	379 tur.	—	—	—	—	—	—	—
piei de bivol	609 1/2 buc.	24 360	—	—	78 buc.	4 819	38 buc.	2 863
piei de vaci, boi, viței	13 569 buc.	—	6 231 buc.	280 895	2 695 buc.	71 239	4 605 buc.	234 987
piei de cal	9 buc.	180	1 buc.	20	69 buc.	262	—	—
piei de capră și ied	3 942 buc.	—	10 533 buc.	31 599	—	—	—	—
piei de porc	—	—	683 buc.	10 928	—	—	—	—
cicintii	1 421 tur.	—	—	—	—	—	—	—
cordovane	9 159 buc.	—	1 buc.	4	—	—	—	—
meșini	178 tur.	—	30 buc.	150	1 212 buc.	6 058	5 pach.	60
piei de boi, vițel	—	—	—	—	36 1/2 buc.	1 573	20 buc.	1 213
piei de boi, vițel	—	—	—	—	9 1/2 ocale	223	12 per.	204
piei de capră	—	—	787 buc.	18 888	—	—	894 buc.	30 100
„	—	—	34 ocale	204	—	—	—	—
piei galbene	—	—	—	—	8 buc.	72	—	—
piei de luf	—	—	2 buc.	40	3 ocale	60	—	—
piei de lac	—	—	—	—	2 1/2 tur.	325	—	—
piei de porc	—	—	—	—	—	—	327 ocale	7 194
piei saftiane	16 buc.	—	203 buc.	1 421	900 buc.	—	—	—
talpă	—	—	—	—	36 ocale	436	302 ocale	1 753
„	—	—	—	—	—	—	16 per.	57
„	—	—	—	—	—	—	2 bal.	—
talpă franțuzească	—	—	—	—	12 1/4 ocale	175	—	—
talpă de iminei	50 buc.	—	—	—	—	—	—	—
teletin	5 buc.	—	2 ocale	40	1 buc.	180	81/2 ocale	229
„	—	—	—	—	—	—	4 buc.	240

Articolele de cizmărie prezentau de asemenea o pondere mică în cadrul exportului. Sortimentele pe care le întâlnim sînt de asemenea reduse ca număr (numai 9 sortimente) :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cipici	—	—	—	—	20 per.	334	15 per.	186
cizme	156 per.	—	198 per.	3 044	99 per.	1 706	136 per.	2 938
ghete	—	—	—	—	—	—	5 per.	236
iminei	6 per.	—	57 per.	173	—	—	—	—
meși	—	—	26 per.	104	—	—	—	—
opinci	4 305 per.	—	97 per.	441	74 per.	180	334 per.	825
pantofi	1 093 per.	—	338 per.	1 474	539 per.	1 929	43 per.	284
„	4 duz.	—	—	—	4 tuț.	176	—	—
papuci	62 per.	—	42 per.	158	26 per.	160	15 per.	75
căvăfie	—	—	—	—	—	—	—	3 949

Pe primul loc se situa exportul opincilor, ce se vindeau la circa 2 lei și 20 parale și 4 lei și jumătate perechea. Totodată se întilnesc și alte obiecte de încălțăminte, ca : cizme, iminei, meși etc., toate în cantități și valori foarte mici. Privită pe ansamblu, curba exportului de articole de cizmărie este în scădere.

Categoria produselor de curelărie era de asemenea redusă, atit ca sortimente, cit și ca volum și valoare : (vezi tabelul în pag. 64).

După cum se constată din lista de mai sus, singura marfă care dădea o pondere mai mare în cadrul valorii erau hamurile, al căror preț era în medie între 300 și 400 lei perechea. Ca volum, se constată un export ceva mai ridicat la căpestre, dar numai pînă în anul 1850, și friie, în anul 1858.

În ansamblu și curba obiectelor de pielărie este în scădere.

O pondere mai mare în cadrul pielăriei lucrate o aveau pieile de miel și de oaie, alături de articolele de cojocărie (vezi tabelul prim în pag. 65).

În ramura pieilor, pe primul loc se situau pieile brute (netăbăcite), al căror preț varia între 3 lei și jumătate și cinci lei bucata, pentru întreaga epocă 1834—1858. Pe locul al doilea se situau hîrșiile (piei tăbăcite), care se vindeau între 5 și 6 lei bucata.

În ce privește obiectele confecționate, menționăm exportul redus de căciuli (la prețul de 8 pînă la 14 lei bucata, alături de căciuli de slabă calitate, la prețul de 4 lei și 5 lei bucata), cojoace (la prețuri variind între 15 și 20 lei bucata) și mesade.

Luat în ansamblu, și în acest domeniu curba de export este în scădere. Cu excepția pieilor și hîrșiiilor, la celelalte articole nu se poate vorbi decît de un export sporadic, constituit în general din cumpărături izolate, făcute direct de consumatori.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
bice	10 buc.	—	—	—	1 buc.	—	—	—
căpestre	60 buc.	—	702 buc.	18 465	10 buc.	75	—	—
„	3 test.	—	—	—	—	—	—	—
căpice	1 ¹ / ₂ test.	60	—	—	—	—	—	—
chimire	1 buc.	—	3 buc.	52	3 buc.	51	10 buc.	25
chingi	—	—	40 buc.	86	—	—	—	—
„	—	—	15 test.	156	—	—	—	—
curele	58 test.	—	54 test.	415	12 buc.	150	10 buc.	22
„	4 duz.	—	—	—	—	—	—	—
friie	—	—	4 buc.	59	—	—	32 buc.	1 776
geamantane	1 buc.	—	1 buc.	100	—	—	—	—
hamuri	25 per.	—	18 per.	5 428	4 per.	1 540	9 per.	2 709
pungi de piele	4 buc.	—	12 buc.	12	10 buc.	16	—	—
„ „ „	8 test. 2 duz.	—	2 test.	24	8 test.	33	—	—
șei	—	—	—	—	2 buc.	169	1 buc.	126

Ultima grupă de produse derivate animale o constituiau subprodusele (vezi tabelul al doilea în pag. 65).

Cantitățile cele mai mari le dădeau mațele, iar în anul 1850 oasele. Exportul acestei grupe, după cum se vede din listă, reprezintă o valoare infimă.

Judecat în ansamblu, grupa derivatelor animale constituie capitolul cu valoarea cea mai mare din întregul export al Țării Românești în regiunile din sudul Dunării. Analizînd gradul de prelucrare al acestor produse, pe locul întii se situau cele de primă prelucrare, grăsimile, lina, pieile brute (numai curățate) și carnea conservată. Articolele care necesitau o prelucrare industrială mai dezvoltată se situau pe locul al doilea (pieile tăbăcite), fiind urmate la mare distanță de obiectele confecționate din piele. Curba de ansamblu a exportului este în general în scădere în anul 1858, valorile maxime fiind atinse în anii 1840 și 1850.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
hârşii	2 268 buc.	—	24 buc.	230	309 buc.	1 448	2 693 buc.	10 153
	1 leg.	—	—	—	—	—	235 per.	1 463
piei de oi şi miei	18 485 buc.	—	4 755 buc.	20093	5 597 buc.	28 983	1 426 buc.	9 435
„	—	—	—	—	3 buţi	111	1 tur.	47
căciuli	26 buc.	—	21 buc.	171	85 buc.	397	67 buc.	926
cauce	3 buc.	—	—	—	—	—	3 buc.	15
cojoace	39 buc.	—	13 buc.	325	—	—	28 buc.	534
mesade	17 buc.	—	3 buc.	150	1 buc.	10	21 buc.	376
„	—	—	—	—	—	—	1 per.	22
pieptare	42 buc.	420	3 buc.	49	—	—	—	—
cojocărie grosă şi subţire	4 145 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„	231 test.	—	—	—	—	—	—	—
„	44 col.	—	—	—	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
burţi de capră	—	—	—	—	540 ocale	540	—	—
coarne	6 000 buc.	—	9 025 buc.	4 574	—	—	—	—
	1 car	—	—	—	—	—	—	—
maţe de ca- pră şi bou	16 200 buc.	—	22 ocale	110	39 leg.	146	20 000 buc.	806
„	—	—	—	—	—	—	7 023 leg.	615
„	—	—	—	—	—	—	6 ld.	2 130
oase	—	—	—	—	305 000 ocale	13 585	—	—

EXPORTUL DE PEȘTE ȘI DERIVATE, MOLUȘTE

românești, în special din părțile de sud ale țării, exportul spre regiunile balcanice înregistrează cantități și valori reduse. Între sortimentele de pescărie se întîlnesc :

Între articolele cu pondere redusă la export (cu excepția anului 1858) este peștele și derivatele. Deși pescuitul este o îndeletnicire veche a populației

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
lacherdă	196 ocale	—	—	—	—	—	—	—
marinată	30 ocale	—	—	—	4 ocale	20	20 ocale	120
pește	10 280 ocale	—	40 607 ocale	66826	5 547 ocale	6 177	97 270 ocale	138 236
sardele	1 800 buc.	—	60 ocale	180	—	—	—	—
scrumbii	5 putini	—	—	—	170 buc.	107	—	—

După cum se vede, cele mai mari cantități le reprezenta peștele așa-zis „ordinar” (crap, ciortan, somn, știucă, șalău etc.), proaspăt și sărat. Curba exportului la această categorie este în creștere, pornind de la 10 280 ocale în 1834, ca să ajungă în 1840 să fie de trei ori mai mare, iar în 1858 să fie de aproape zece ori mai mare față de 1834 și de aproape două ori și jumătate mai mare față de 1840. Un an slab în ceea ce privește acest export l-a reprezentat anul 1850, cînd cifra înregistrată depășește cu puțin jumătatea exportului din 1834. Celelalte sortimente, ca lacherda, marinata, scrumbiile și sardelele reprezintă cantități cu totul neînsemnate, ele tinzînd să dispară din listele vămilor. Prețul de vînzare al peștelui proaspăt și sărat se menține pentru întreaga epocă între 30 parale și 2 lei ocaua. În ceea ce privește porturile principale prin care se făcea acest export în 1840, pe primul loc se situa Oltenița cu 18 017 ocale, urmat de Brăila cu 3 000 ocale, Giurgiu cu 2 587 ocale etc. În anul 1850, din întreaga cantitate de pește exportată, prin Brăila au ieșit 5 397 ocale. În anul 1858, din totalul de 97 270 ocale, Brăila singură înregistra 87 627 ocale, Zimnicea 4 138 ocale, Giurgiu 2 650 ocale și Călărași 1 853 ocale.

În afara peștelui obișnuit, se exportau și cantități mici de pește mai fin, în special sturioni (morun, nisetru, cegă), pe primul loc situîndu-se morunul și nisetrul :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cegă	178 ocale	—	—	—	20 ocale	40	—	—
hel	—	—	208 ocale	1 248	—	—	—	—
morun, nisetru	—	—	100 ocale	—	—	—	9 824 ocale	39 296
caracatiță	—	—	3 ocale	42	18 ocale	216	—	—

Cele mai mari cantități, după cum se vede din tabelul de mai sus, au fost exportate în anul 1858, prețul ocalei de morun fiind de 4 lei. Porturile principale prin care în anul 1858 se exporta acest pește erau Brăila, cu 8 338 ocale, urmat de Calafat cu 806 ocale și Bechet cu 680 ocale.

După morun și nisetru, celelalte sortimente reprezentau cantități cu totul neglijabile.

În acest capitol menționăm și exportul de caracatiță, care în realitate era reexport.

În ceea ce privește exportul de derivate de pescărie, se întâlnesc în listele vămilor următoarele sortimente :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
icre	616 ocale	--	226 ocale	518	20 ocale	60	112 ocale	336
„	--	--	1 co- vătea	12	--	--	--	--
icre de chefal	--	--	3 ocale	96	--	--	--	--
icre negre	48 ocale	--	1 150 ocale	9 236	10 ocale	100	1 072 ocale	10 720
lapți	--	--	245 ocale	784	--	--	--	--
nevre	11 ocale	--	--	--	--	--	--	--
„	1 buc.	--	--	--	--	--	--	--
clei de pește	37 ocale	--	70 ocale	730	--	--	--	--
melci	--	--	10 000 buc.	100	--	--	--	--

Pe primul loc se situează icrele, atît cele obișnuite (de crap și știucă), cît și icrele negre. Prima categorie cunoaște o curbă de export în scădere, de la 616 ocale în 1834 la 226 ocale în 1840, pentru ca în 1858 cifra să nu reprezinte decît circa a șasea parte față de 1834 și jumătate față de cantitatea din 1840. Prețul la care se vindeau icrele oscila între 2 lei și 3 lei ocaua; cantitățile și valorile cele mai mari le reprezentau icrele negre, al căror export în anii 1840 și 1858 a depășit 1 000 ocale.

În general, prețul de vînzare oscila între 8 lei și 15 lei ocaua, iar în cazul celor tescuite putea să ajungă și la 25 lei ocaua (în 1850 se exportau pe la Călărași 2 ocale, evaluate la 50 lei). Celelalte derivate, cum ar fi icrele de chefal, lapții, nevrele și cleiul de pește și de morun, reprezintă un export cu totul întîmplător, valorile fiind extrem de mici (sub 1 000 lei). Este de remarcat prețul ridicat la care se vindea cleiul de morun (în 1840, 70 ocale de clei de morun erau evaluate la 730 lei).

Ponderea generală pe care o ocupau aceste sortimente în cadrul exportului general este de ordin secundar, în anul 1858, an în care s-au înregistrat cele mai mari valori, totalul fiind sub 200 000 lei.

EXPORTUL DE SARE Spre deosebire de celelalte mărfuri, importate sau exportate, care erau înregistrate zi de zi și cu amănuntul în listele comune, pe numele negustorilor respectivi, cu sarea ca marfă de export situația se prezintă altfel.

Fiind una dintre cele mai importante mărfuri, plasată exclusiv în sudul Dunării, al cărei export se vindea în otcup pe mai mulți ani, sarea constituia obiectul unei evidențe speciale, ținută de slujbașii contractanților și de organele Vistieriei. Conform diferitelor condiții din contractele încheiate de la o perioadă la alta pentru arendarea veniturii din exportul sării, cantitățile prevăzute variau, printre altele, și în funcție de volumul de sare rămasă nevândută în anii contractelor precedente. Situația reală a exportului de sare în sudul Dunării se poate cunoaște deci pe baza contractelor și a evidenței prin care se urmărea îndeplinirea condițiilor stipulate în textul acestora și nu pe baza registrelor de mărfuri trecute în mod curent prin schele. Acestea din urmă, în privința exportului de sare, oferă date sporadice și cu totul insuficiente.

Astfel, pentru anul 1834, în registrele schelei Brăila sînt consemnate cantități între 200—20 000 ocale de sare exportată individual de către diferiți pescari, dînd suma totală de vreo 126 000 ocale. Or, cu această cantitate infimă, Brăila nici nu figurează în situația generală a marelui export al țării, care în același an se ridică la 38 474 555 ocale. Și mai edificator în această privință este faptul că însăși balanța comerțului Țării Românești pe 1840 indică drept cantitate de sare exportată 311 125 ocale și sumă încasată 46 668 lei. În realitate, după cum reiese din evidența specială a exportului sării, s-au exportat în anul respectiv 1 182 505 ocale, la rîndul ei sumă mult prea mică față de cea programată și care va fi recuperată în anii următori.

La verificarea volumului total al exportului de sare ne ajută și datele privind cantitățile de sare transportate de la ocne la magaziile de pe lîngă schele, destinate exportului. La schele, sarea se aducea de la cele trei ocne ale Țării Românești: Slănic (județul Saac), Telega (județul Prahova) și Ocnele Mari (județul Vilcea).

Dreptul de concesiune a exploatarii ocnelor de sare, care înainte aparținea domnului, trece din 1831 sub controlul Adunării Obștești.

Cantitatea de sare extrasă din cele trei ocne la începutul secolului al XIX-lea era de 38 000 000 ocale pe an. Pe atunci ea se vindea cu 3,60 taleri suta de ocale și aducea țării un venit de 1 055 555 lei anual, ceea ce însemna a patra parte din venitul anual al țării. În anii de care ne ocupăm, datorită dezvoltării forțelor de producție și a intensificării comerțului, vor crește tot mai mult atât producția de sare și exportul ei, cît și venitul global realizat din vînzarea sării pe piața internă și din exportul ei peste Dunăre. Acest venit capătă o greutate atât de mare în bugetul țării, încît în 1847 se va spune oficial că vînzarea sării constituie „cea mai însemnată ramură de venit a statului”.

În anul 1832, numărul total al lucrătorilor de la ocele Țării Românești era de 1556, fiind repartizați pe fiecare ocnă în felul următor: 430 la Telega, 547 la Slănic și 579 la Ocele Mari. Cei specializați la tăiatul sării în subsol, ciocănașii, erau în total 406 și lucrau la norma de 2—2,50—3 bolovani pe zi. Această normă, precum și problema retribuirii lucrătorilor, a sistematizării extracției au fost reglementate printr-un statut special, intrat în vigoare cu începere din ianuarie 1833. Tot atunci a fost stabilit și regimul osîndiților la muncă silnică în ocele, incluși în procesul de producție, ținînd seama de cerința sporită de mină de lucru.

O dată cu introducerea noului regulament al ocnelor, începe o etapă nouă în arendarea acestora de către Ștefan Meitani. El le luase în arendă încă din 1828, întii pe doi, apoi pe alți trei ani. Pe ultimii trei ani, otcupul ocnelor a fost plătit cu 800 000 lei anual. În contract se prevedea ca sarea să se vîndă cu 7 lei suta de ocale la gura ocnei. Înainte, vînzătorii de sare particulari nu aveau voie s-o ducă la o distanță mai mare de 6 ore de la ocele; acum li se încuviința s-o transporte chiar pînă în satele de pe marginea Dunării. Valoarea sării exportate peste Dunăre în 1831 se ridica la 5 740 000 lei, ceea ce alcătuieste a treia parte din venitul total al Țării Românești pe acel an (17 255 196 lei). În anul următor, 1832, venitul realizat din sare sporește la 6 750 000 lei (cel general fiind acum de 32 651 078 lei). Dar pentru sarea exportată în Turcia în vremea deținerii monopolului de către Meitani nu se împlinise suma de 9 306 024 lei după cursul monedei din Turcia sau 6 204 016 lei socotiți în moneda primită de Vistieria țării. Diferența urma să fie acoperită în 1833 prin vînzarea sării rămasă în 1832 la schele, care valora 1 081 696 lei. Din pricina războiului din 1828—1829 și din alte cauze, Vistieria nu fusese în stare să-și îndeplinească toate angajamentele asumate prin contract față de Meitani. Pe această chestiune se ajunge acum la înțelegerea ca Meitani să renunțe la „orice pretenție de despăgubire atîngătoare de otcupul ocnelor din anul 1828 și pînă acum” (1833), de asemenea nici urmașii lui să nu pretindă vreo despăgubire, iar în schimbul acestei renunțări el să fie preferat la acordarea monopolului sării pe anii 1833—1834, pentru ambele Principate. Cele trei ocele din Țara Românească sînt date acum în otcup cu 4 565 314 lei pe an, adică în total 9 130 628 lei pe cei doi ani ai otcupului. În ceea ce privește exportul, Meitani se obliga să vîndă peste Dunăre sare în valoare de 5 000 000 lei pe anul 1833, desigur din ambele Principate. Pentru anul 1834 se precizează obligația pentru Meitani de a exporta numai din Țara Românească sare în valoare de 2 906 461 lei. El urma să achite Vistieriei mai întii suma de 354 166 lei convenită pe lunile august-decembrie 1833, iar suma de 495 833 lei convenită pe lunile ianuarie-iulie același an urma să fie achitată ulterior, în cadrul sumei totale ce se va plăti pentru cei doi ani ai contractului. Prețul de vînzare se stabilea la 15 lei suta de ocale la gura ocnei, iar peste Dunăre sarea să se vîndă la prețul asupra căruia se va cădea de acord cu cumpărătorii de acolo.

În cadrul acestor condiții s-a desfășurat exportul sării peste Dunăre, în cursul anilor 1833 și 1834. Pentru acești ani dispunem de date statis-

tice complete, care ne arată situația exportului de sare pe luni și pe schele. Iată situația în 1833 :

luna	s c h e l a						total ocale
	Bechet	Calafat	Cerneț	Giurgiu	Oltenița	Zimnicea	
Până la sfârșitul lui iul.	684 500	12 805	391 050	1 265 655	2 080 165	362 150	4 796 325
aug.	1 600 800	—	137 380	1 008 055	2 359 450	1 161 175	6 266 860
sept.	956 800	18 600	17 000	910 335	1 912 430	870 125	4 685 290
oct.	629 100	—	—	170 355	1 514 535	389 515	2 703 505
nov.	210 100	910 780	22 400	306 260	943 935	10 800	2 404 275
total ocale :	4 081 300	942 185	567 830	3 660 660	8 810 515	2 793 765	20 856 255

Rezultatul general pe ambele linii este deci același : 20 856 255 ocale. La acesta trebuie să adăugăm 195 000 ocale sare exportată prin Brăila la Prahova, în Serbia, în luna noiembrie, și obținem cifra volumului întreg de 21 051 255 ocale sare exportată din Țara Românească în cursul anului 1833.

Pentru comparație putem să adăugăm aici și situația exportului de sare din Moldova, pe aceleași luni. Se exportă prin Galați :

până la sfârșitul lunii iul.	1 908 457	ocale	la	Rusciuc, Șistov și Vidin ;
în luna	aug.	390 260	„	„ Șistov și Vidin
„	sept.	510 533	„	„ Vidin și Prahovo (Serbia)
„	oct.	766 639	„	„ „ „
„	nov.	396 700	„	„ Prahovo (Serbia) „

total 3 972 595 ocale sare exportată din Moldova.

Adăugind această sumă la suma exportului realizat de Țara Românească, reiese un total de 25 023 850 ocale exportate din ambele Principate.

Cea mai mare cantitate se exportă lună de lună prin Oltenița, iar totalul exportului pe aici, în 1833, este dublu față de acela efectuat prin Bechet, care se situează pe locul al doilea, urmînd Giurgiu, Zimnicea, Calafatul și pe locul ultim Cernețul, cu numai cîteva sute de mii de ocale. Patru schele exportă lună de lună, Cernețul nu exportă o lună, iar Calafatul nu exportă două luni și alternează lunile pasive cu cele active. Luna de vîrf pentru toate schelele este august, cînd exportul total de sare este de aproape trei ori mai mare decît în octombrie și noiembrie, luate fiecare în parte. Pe luna septembrie și pînă la sfârșitul lunii iulie (cum se notează în hîrțile de evidență), exportul este considerabil, fiind cu circa 2 000 000 ocale mai mic față de cel din august. Din această lună și pînă în noiembrie exportul e în scădere.

Cunoaştem şi destinaţia acestor cantităţi de sare exportată în cursul anului 1833. Ea era cărată şi depozitată în opt oraşe mai apropiate din sudul Dunării. În ordinea sumei de sare importată, începînd cu cantitatea cea mai mare, aceste localităţi sînt :

Vidin ———	10 167 354	ocale	import
Rusciuc ———	4 928 286	”	”
Şiştov ———	4 293 705	”	”
Prahovo ———	1 776 670	”	”
Rahova ———	1 190 280	”	”
Lom ———	1 401 000	”	”
Ţibru ———	613 500	”	”
Nicopole ———	70 940	”	”

total 24 441 735 ocale sare importată în sud.

Din această cantitate, 1 776 670 se exportă în Serbia prin portul Prahovo, eliberat de sub stăpînirea turcească în aprilie acest an, iar restul de 22 665 065 ocale merg în Turcia, respectiv în oraşele Bulgariei de astăzi. În Serbia, sarea se aducea de la Brăila şi din Moldova, prin Galaţi. Scăzînd suma exportată din Moldova, 3 972 595 ocale, din totalul importului în sud, indicat mai sus, 24 441 735 ocale, rămîn 20 469 140 ocale pe seama Ţării Româneşti, adică cu o diferenţă de 582 115 ocale faţă de suma ce reiese din evidenţa expediierilor prin schele. Aceeaşi diferenţă reiese cînd scădem suma importului în sudul Dunării, 24 441 735 ocale, din totalul exportului din ambele Principate, 25 023 850 ocale (= 582 115). Ea se datoreşte faptului că unele cantităţi de sare sînt înregistrate fără precizarea destinaţiei şi deci nu au putut fi incluse în socoteala vreunuia dintre oraşele sud-dunărene. Astfel, figurează la export, dar nu şi la încărcături pentru trecerea peste Dunăre, următoarele cantităţi de sare :

12 805	ocale	la Calafat,	sfîrşitul lui iulie
391 050	”	” Cerneţ	” ” ”
137 380	”	”	în luna august
22 400	”	”	noiembrie, date lui Meitani
18 840	”	Olteniţa	” vîndută pe loc
150	”	Galaţi	” ” ” ”

total 582 625 ocale sare fără precizarea destinaţiei, dar despre care este clar că merge tot în Turcia. Această diferenţă depăşeşte cu 510 ocale pe cea de 582 115 obţinută la confruntarea sumelor totale pentru export şi pentru import în oraşele sud-dunărene. Această sumă infimă, care scapă controlului riguros, dar nu schimbă cu nimic situaţia constatată, se poate datora risipei la încărcătură sau, mai degrabă, faptului că de la momentul întocmirii unei situaţii pînă la întocmirea alteia se mai face între timp cîte o mică vînzare. Găsim, bunăoară, notată în evidenţa exportului pe august la Giurgiu suma de 1 008 055 ocale, iar în altă parte, la evidenţa încărcărilor în caiace, această sumă se ridică la 1 008 870 ocale (adaosul este pentru Rusciuc, respectiv 740 595 şi, în cealaltă parte, 741 410 ocale).

Deci putem considera aceste socoteli exacte sub toate raporturile.

Mai sus am putut observa că cea mai mare cantitate de sare mergea la Vidin, apoi la Rusciuc și la Șiștov, mai puțin la Lom și la Rahova, cantități neînsemnate la Țibru și la Nicopole. Să vedem însă acum care este raportul dintre fiecare punct de export și orașele sud-dunărene menționate. Acest raport se prezintă astfel :

de la schela Bechet	sarea se trimite la	Lom, Rahova, Rusciuc, Șiștov, Țibru și Vidin ;
„ „ „ Calafat	„ „ „ „	Vidin ;
„ „ „ Cerneț	„ „ „ „	Rusciuc și Vidin ;
„ „ „ Giurgiu	„ „ „ „	Rusciuc, Șiștov și Vidin ;
„ „ „ Oltenița	„ „ „ „	„ „ „ „
„ „ „ Zimnicea	„ „ „ „	Șiștov mereu, mai rar la Vidin și la Nicopole ;
„ „ „ Brăila	„ „ „ „	Prahovo ;
„ „ „ Galați	„ „ „ „	Rusciuc, Șiștov, Vidin și Prahovo.

Cele mai multe localități se aprovizionează cu sare prin schela Bechet. Giurgiu și Oltenița furnizează pentru aceleași trei localități, iar Calafatul numai pentru Vidin. Proporția cantităților de sare care au aceeași destinație, repartizate pe schele, se prezintă astfel, exprimat în ocale :

orașul	s c h e l a						total
	Bechet	Calafat	Cerneț	Giurgiu	Oltenița	Zimnicea	
Vidin	910 550	929 380	17 000	737 150	5 969 245	847 075	9 446 400
Rusciuc	—	—	—	2 823 085	584 310	1 875 750	3 407 395
Șiștov	—	—	—	30 755	2 238 120	—	4 144 625
Lom	1 401 000	—	—	—	—	—	1 401 000
Rahova	1 156 250	—	—	34 030	—	—	1 190 280
Țibru	613 500	—	—	—	—	—	613 500
Nicopole	—	—	—	—	—	70 940	70 940
total :	4 081 300	929 380	17 000	3 661 020	8 791 675	2 793 765	20 274 140

Reiese că Vidinul importa din toate schelele, realizând astfel volumul cel mai mare de import, aproape de trei ori mai mare decât Rusciucul și de peste două ori mai mare decât Șiștovul, care se situează pe locul al doilea. Din acest punct de vedere, Vidinul corespunde dincoace Olteniței, prin care de fapt importă două treimi din toată cantitatea de sare ce o ia din Țara Românească. Rusciucul importă prin trei schele, iar Șiștovul numai prin două, în schimb mai mult cantitativ decât Rusciucul. Rahova importă cantitatea ei mult mai mică tot prin două schele, iar Lom, Țibru și Nicopole se aprovizionează cu sare prin câte o singură schelă.

Pe de altă parte, constatăm că dintre schele sînt mai solicitate periodic Bechetul și Giurgiul, furnizînd fiecare pentru patru dintre cele șapte localități sud-dunărene, dar totuși ele nu depășesc împreună volumul realizat de Oltenița, care exportă în trei localități, ca și Zimnicea. Calafatul și Cernețul furnizează cantitățile lor neînsemnate doar pentru Vidin.

Cifra volumului total este exactă, ea rezultînd atît din adunarea sumelor de la rubrica verticală, adică a localităților sud-dunărene, cît și a celor de la rubrica orizontală, adică a schelelor. Mai sus nu figurează însă exportul prin schela Brăilei, de 195 000 ocale, care merge la Prahovo și se include în exportul Munteniei. Adăugînd această sumă la rezultatul general de mai sus, obținem 20 469 140 ocale, ceea ce reprezintă suma importului din Țara Românească pus pe seama celor opt localități sud-dunărene. Iarăși, pentru comparație și pentru verificare, adunăm cu acest total suma totală a importului din Moldova în aceleași localități, adică 3 972 595 ocale, și se confirmă suma generală a importului în Turcia și Serbia : 24 441 735 ocale, care a rezultat și la lista celor opt localități. Iar sarea din Moldova (Galați) se repartizează pe aceste localități, după cum urmează :

720 954	ocale	la	Vidin ;
149 080	„	„	Șiștov ;
1 520 891	„	„	Rusciuc ;
1 581 670	„	„	Rahova ;

total : 3 972 595 ocale

Sumele de mai sus, adunate fiecare în parte cu sumele totale din dreptul localităților respective, iarăși dau sumele importului integral pentru fiecare localitate. În Prahovo (Serbia), care nu figurează în tabel, pe lingă cele 195 000 ocale de la Brăila, se importă 1 581 670 ocale de la Galați.

Este util ca, pe lingă repartizarea importului de sare pe schelele furnizoare, să observăm cum se repartizează aceleași cantități în localitățile sud-dunărene și din punctul de vedere al timpului.

localitatea	luna de import					total ocale
	pînă la sfîrșitul de iulie	aug.	sept.	oct.	nov.	
Vidin	1 472 885	3 038 885	2 269 410	1 249 525	1 415 695	9 446 400
Rusciuc	1 283 260	830 200	555 785	244 440	493 710	3 407 395
Șiștov	1 334 445	1 014 355	947 655	604 640	243 530	4 144 625
Lom	31 000	386 500	463 500	410 500	109 500	1 401 000
Rahova	199 500	553 400	207 380	142 400	87 600	1 190 280
Țibru	21 000	306 500	221 000	52 000	13 000	613 500
Nicopole	50 380		20 560			70 940
total :	4 392 470	6 129 840	4 685 290	2 703 505	2 363 035	20 274 140

Totalul general este același la ambele coloane. Totalurile parțiale la localități corespund întocmai cu cele de la tabelul anterior, întocmit pe schele. După cum se observă de la prima vedere, cu excepția Nicopolei, care importă cantități mici numai în iulie și septembrie, celelalte localități sud-dunărene efectuează importul toată vremea, ceea ce indică un ritm constant în operațiile lor pentru importul sării. Luna de vîrf este, ca și la situația pe schele, august, urmînd în ordinea cantităților lunile :septembrie, iulie, octombrie, noiembrie.

Situația cantităților de sare încărcate la ocne și transportate la schele arată, firește, un excedent față de exportul total : pină la sfîrșitul lui august s-au descărcat la toate schelele 18 108 315 ocale ;

în sept.	3 448 150	„
„ oct.	3 503 330	„
„ noie.	568 490	„
	<hr/>	
total	25 628 285	„

Ca exemplu, cum se repartiza pe luni aducerea sării de la ocne, luăm Oltenița, schela cea mai activă. Acolo s-au descărcat în mai 607 950 ocale, în iunie 854 250 ocale, în iulie 3 954 730 ocale, în august 1 272 430 ocale, în septembrie 2 314 800 ocale, în octombrie 1 367 910 ocale, în noiembrie 185 850 ocale total 10 557 920 ocale.

Ca și la situația generală, se constată un excedent față de cantitatea exportată. Cea mai mare cantitate se aduce în luna iulie, ceea ce face posibil ca, după cum am văzut mai înainte, în luna august, cea mai potrivită, să se efectueze maximum de export.

Cumpărători ai sării, dincolo de Dunăre, erau negustorii sărari turci. Astfel, după unele date de care dispunem, au importat la Rusciuc următorii : Hagi Omerolu — 69 275 ocale, Derviș Ahmed reiz — 24 515, Hasan aga Osta pașa — 20 130, Kuoglu Omer pașa — 8 585 ocale.

Observăm că în anul 1833 aproape toată sarea mergea în Turcia, respectiv în părțile Bulgariei de astăzi. Alt debușeu, în afară de Turcia, pentru plasarea sării românești în această vreme era Serbia.

În vremea războiului ruso-turc din 1828—1829, Miloș Obrenovici, cîrmuitorul Serbiei, obținuse de la turci monopolul pentru importul și vînzarea sării în Serbia, în schimbul sprijinului pe care-l va acorda la aprovizionarea armatei turcești cu alimente din Austria. În legătură cu aceasta, el încheiase un contract cu Ștefan Meitani, deținător în acea vreme a otcupului sării în ambele Principate. În 1831, cînd Meitani suferă faliment, este pusă sub sechestru și sarea aflată în Serbia, în cantitate de 1 200 000 ocale. În vederea desfacerii socotelilor cu casa Meitani, este trimis la București Stoian Simiei, în noiembrie 1831. Trebuia rezolvată problema datoriei de 115 516 florini și 12 crăițari a contraccțiilor din Belgrad către Meitani, ale cărui afaceri cu sarea fuseseră preluate de ocîrmuirea țării. Pină la lichidarea socotelilor, contractul negustorilor sîrbi care lucrau în numele lui Miloș fusese depus la Ghiță Opran din Orșova. Pe de altă parte, în aprilie 1833, Miloș făgăduia să înlătore toate piedicile ivite în

calea transportului și plasării sării în Serbia. Rezultatul acestor aranjamente este un acord încheiat între Ghiță Opran și Meitani, prin care primul își asuma obligația să asigure vânzarea sării în Serbia, cu dobîndă de un sfanțih, respectiv 20 de creițari în argint, la suta de ocale. Opran se obliga de asemenea să deschidă la Prahovo o magazie pentru depozitarea unei cantități de vreo 2—3 milioane ocale sare. Înțelegerea este semnată la începutul lunii septembrie 1833. Astfel se explică faptul de ce în acest an se exportă sare la Prahovo, pentru Serbia, numai în lunile septembrie, octombrie și noiembrie. Din cele 1 776 670 ocale sare trecută la Prahovo, 1 581 670 sînt trimise din Galați, adică din Moldova, și numai 195 000 sînt trimise din Muntenia, prin Brăila. Toate acestea se lămuresc în lumina evenimentelor politice care au loc în părțile dinspre Serbia. În luna aprilie și în prima jumătate a lunii mai 1833, Serbia reușește să-și realipească cele șase județe rămase sub turci după înăbușirea primei răscoale antiotomane a sîrbilor. Printre acestea erau și ținuturile din nord-estul Serbiei, vecine la Dunăre cu Țara Românească. De fapt, acum se stabilește o graniță comună pe Dunăre cu țara noastră. Acest fapt va înlesni de acum înainte plasarea sării în Serbia și de aceea cantitatea sării importate va crește.

În mai anul următor (1834), cînd Ștefan Meitani era mort și contractul lui fusese preluat de către baronii Costandin Sachelarie și Gheorghe Meitani, Ghiță Opran, în asociație cu Solomon Halfon din Belgrad, încheie un contract nou cu Eforia ocnelor din Muntenia pentru plasarea în Serbia a unei cantități de 5—6 milioane ocale, în comision. Sarea urma să fie transportată la Fetislam și la Belgrad. Acest fapt se va oglindi în situația exportului de sare în anii viitori. Chiar în anul următor crește nu numai cantitatea de sare importată de Serbia, dar saltă simțitor exportul general al sării din Țara Românească.

Iată situația acestui export pe luni și pe schele în cursul anului 1834 :

luna	s c h e l a						
	Bechet	Calafat	Cerneț	Giurgiu	Olteneița	Zimnicea	total
mai					1 319 690		1 319 690
iun.		166 030		1 087 685	4 201 700		5 455 415
iul.	6 248 150	221 370		1 613 295	2 950 025	1 799 115	12 831 955
aug.		478 175		1 490 500	1 851 555	850 145	4 670 475
sept.		136 855		2 060 625	2 282 315	148 480	4 628 375
oct.		647 010		1 282 740	635 190	211 975	2 776 915
nov.		1 000	866 040	684 025		5 239 680	6 790 745
dec.		985					985
total :	6 248 150	1 651 425	866 040	8 218 870	13 240 475	8 249 595	38 474 555

În cursul anului 1834, ca și în cel precedent, pe locul întii prin volumul de export realizat se situează schela Olteneiței, exportînd acum cu circa

cinci milioane mai mult ca în 1833. Giurgiu și Zimnicea își dublează sau triplează exportul, atingând aproape nivelul Olteniței cu un an în urmă. Giurgiu și Oltenița exportă șase luni succesiv, fără decalaje mari în ceea ce privește cantitatea de la o lună la alta; Zimnicea exportă cinci luni succesiv, dar în acest timp, mai scurt față de cele două schele menționate anterior, prin cantitatea de peste 5 000 000, cea mai mare cantitate exportată într-o singură lună din cursul acestui an, ea depășește cu 28 000 ocale Giurgiul și se situează pe locul al doilea. Calafatul, care în anul precedent avusese un export redus, acum îl dublează, exportând în șapte luni succesiv cantități mai mici. Cernețul are și în acest an exportul cel mai mic, realizând însă într-o singură lună de livrare o cantitate cu 300 000 ocale mai mare ca în anul precedent. În cazul schelei Bechet se înregistrează o singură livrare, mai mult de două milioane peste cea din 1833, livrare valabilă de fapt pentru lunile iunie, iulie și august.

Luna de vîrf este acum iulie, în cursul căreia se exportă dublu față de august, lună de export maxim în 1833. Urmează luna noiembrie, care dă mai mult de jumătate din cantitatea lunii iulie, datorită acelei sume de peste cinci milioane expediată prin Zimnicea chiar în această ultimă lună de livrare a sa. Urmează în ordinea cantităților scăzînde lunile: iunie, august, septembrie și octombrie. Cantitatea trimisă în mod excepțional în decembrie, cînd exportul de obicei încetează, este atît de mică, încît pare simbolică.

Volumul global al exportului de sare sporește în 1834 cu 17 618 300 ocale față de 1833, adică aproape se dublează. La această sumă am adăuga cantitatea de 125 690 ocale sare exportată prin Brăila în lunile iunie-decembrie, la prețul de 35 lei sută de ocale, cantitatea lunară variînd între 10—20 000 ocale. Aceste cantități nu sînt notate în evidența specială a exportului de sare, ci le găsim în registrele mărfurilor curente trecute prin schelă spre sudul Dunării, ca exportatori figurînd persoane particulare, de obicei pescari.

În ceea ce privește destinația sării, pe anul 1834 nu dispunem de date statistice complete pentru toate schelele, ci numai pentru patru dintre ele: Bechet, Giurgiu, Oltenița și Zimnicea, prima furnizînd pentru cinci localități sud-dunărene, celelalte trei furnizînd pentru patru localități fiecare.

orașul	s c h e l a				
	Bechet	Giurgiu	Oltenița	Zimnicea	total ocale
Vidin	590 900	5 537 975	8 409 105	2 645 275	17 183 255
Ruciuc		2 267 260	1 513 205		3 780 465
Șiștov	76 000	240 765	545 200	5 604 320	6 466 285
Lom	2 488 500				2 488 500
Rahova	2 229 750				2 229 750
Fetislam		34 370	2 769 715		2 804 085
Tibru	863 000				863 000
total	6 248 150	8 080 370	13 237 225	8 249 595	35 815 340

Prin urmare, privind situația dinspre orașele sud-dunărene importatoare de sare, constatăm că volumul general al acestui import este de 35 815 340 ocale. Aceasta înseamnă că în anul 1834 se importă numai din Țara Românească cu 11 373 605 ocale mai mult decât ce s-a importat din ambele Principate cu un an în urmă sau, fapt care aici ne interesează în primul rînd, cu 15 346 200 ocale mai mult față de importul efectuat atunci numai din Țara Românească. Între suma totalizată la import și cea înregistrată la export e o diferență de peste două milioane și jumătate de ocale, adică :

38 474 555	ocale export
35 815 340	„ import

rest de 2 659 215 „ ce reprezintă diferența dintre
suma totală a importului și cea înregistrată la exportul efectuat prin schele.

În cazul schelelor Bechet și Zimnicea, cifra totală a cantității de sare livrată corespunde întocmai cu cifra totală a volumului de import în diferite orașe sud-dunărene. La schela Giurgiu, avem o diferență de 138 500 ocale față de suma exportului (8 218 870), pe care însă o găsim înregistrată ca „rămasă la Ruscuiuc” din exportul pe luna iulie destinat Vidinului și neinclusă în suma totală a importului făcut prin Giurgiu. Diferența de 3 250 ocale pe care o observăm în cazul schelei Oltenița constituie suma de sare indicată într-un loc drept „dar” făcut aianului de la Ruscuiuc, iar în alt loc drept sumă „vîndută pe loc”. La fel e notată și o cantitate de 28 550 ocale sare pe care nu o găsim inclusă la export, decât atunci cînd cămărașii de la Oltenița prezintă socoteala sării adusă de la ocne, care e de 13 269 025 ocale, și ei includ aci și cantitatea de mai sus pentru a justifica plasarea întregii sume primită de la ocne. Dar aceste cantități care alcătuiesc în total 150 300 ocale sînt departe de a lămuri problema diferenței. Ea se acoperă, desigur, prin cele două milioane și jumătate de ocale ce figurează ca export la schelele Calafat și Cerneț, pe care însă nu le regăsim și la situația importului pentru diferite orașe sud-dunărene. De presupus că aceste cantități, cel puțin în parte, să fi mers în localitățile Nicopole și Prahovo, pe care la rîndul lor nu le găsim în acest an printre localitățile destinate exportului de sare. Pentru Serbia figurează în socoteli doar Fetislamul, cu suma de import apreciabilă de 2 804 085 ocale.

Că sarea exportată prin schelele care lipsesc din tabelul importului era destinată și acum aceluiași localități de dincolo de Dunăre, ca în anii precedenți, se vede din însemnările privind socotelile diferiților negustori turci cumpărători de sare. Astfel, de la Calafat s-a vîndut sare următorilor turci din Vidin : Ibrahim Bairactar — 187 745 ocale ; Mola Ahmet haznatarul și Ahmet skelegiul — 337 610 ; aceluiași, împreună cu Ahmet reiz — 16 505 ; Boșneag aga și Ahmet schelegiul — 54 850. Tot pentru Vidin au mai cumpărat : Mehmet aga, Suliman Ali, Husein aga și alții.

Se găsesc date și despre cumpărările negustorilor sărari turci, făcute de la schelele care figurează în tabelul orașelor din sud. Dăm cîteva nume

de la Rahova, indicate fără a se preciza de la ce schelă provine sarea cumpărată, deși știm că aceasta poate fi numai de la Bechet. Cumpără, bunăoară, Osman aga 8 300 ocale în mai și iulie, Ali Mola 717 200 ocale în iun.-oct., Ferhat aga 175 000 ocale în iul.-aug., Tătar Husein 540 800 ocale în iun.-oct., Hiazu aga 124 250 ocale în iul.-oct., Zinal aga 145 750 ocale în iul.-oct., Sali Fiarli 132 650 ocale în iul.-oct., Hafis Abdi aga 231 200 ocale în iul.-oct., Hasan Bairactar 97 200 ocale în aug., Mola Halil aga 53 200 ocale în aug.

La Țibru găsim cumpărător pe Ibraim aga cu 323 000 ocale, pe iunie-septembrie. La Lom sînt cumpărători: Mola Mustafa — 218 500 ocale; Hagi Halil aga — 130 000 ocale; Malaku — cu 253 000 ocale etc.

La Șiștov, Atanasie Iconomu cumpără din Zimnicea 1 015 355 ocale.

La Fetislam, toți cumpărătorii de asemenea sînt turci. Dar tot de acolo cumpără și cunoscutul Mola aga haznatarul din Vidin, Bairactar Vrencali ș.a. Mola aga mai cumpără de la Zimnicea 1 050 425 ocale și de la Giurgiu 554 170 ocale. Din cantitatea exportată pe la Cerneț, 706 440 ocale fac parte din socoteala sării lui Mola Mehmet aga haznatarul, iar restul se vindeau la Cladușnița, Smederevo și alte localități din Serbia, la prețul de 14 $\frac{1}{2}$ sfanțihii suta de ocale. Ion Toma din Smederevo cumpără 88 900 ocale, Nicola Atanascovici cumpără 15 000 ocale etc. În felul acesta se vede destinația sării de la schela Cerneț, care nu figurează în tabelul situației pentru importul orașelor sud-dunărene.

Cum se asigurau cantitățile necesare exportului se vede din evidența transporturilor efectuate lunar de la ocne la schele și a primirilor la magazinele acestora. În cursul anului 1834 au primit de la ocne:

Bechet	6 120 730	ocale
Calafat	1 651 425	„
Cerneț	629 740	„
Giurgiu	8 080 370	„
Oltenița.	13 269 025	„
Zimnicea	5 018 680	„
total :	34 769 970	„

Cantitățile primite corespund întocmai celor exportate în cazul schelelor Calafat și Giurgiu, în timp ce alte schele exportă de obicei mai mult decît ce primesc. Această diferență este acoperită din excedentul anului precedent pentru Țara Românească, deoarece atunci se depozitase la schele cu 5 159 145 ocale mai mult decît ce se exportase. Iar diferența dintre cantitatea totală adusă de la ocne în cursul anului 1834 și cea exportată în același an este de 3 704 585 ocale.

Transportul de la ocne sau de la depozitele intermediare, cum erau Filipeștii și Băneasa, era efectuat de către căraușii sărari organizați în cete, un transport fiind efectuat de obicei de către cinci cete de cărauși.

Volumul încărcăturilor diferea. Astfel, 5 cete transportă de la Ocele Mari, în luna :

mai	1 102 840	ocale	în	1 099	care	
iun.	2 100 690	„	„	2 117	„	
iul.	589 060	„	„	570	„	
aug.	1 390 390	„	„	1 612	„	
sept.	543 280	„	„	537	„	
oct.	87 740	„	„	90	„	; cele mai reduse sînt
transporturile pe mart.	20 960	„	„	24	„	
apr.	3 470	„	„	4	„	

Tot de la Ocele Mari se transportă în 1834 : 8 158 190 ocale în 6 816 care numai la Giurgiu.

Încărcătura medie la aceste transporturi este de vreo 960 ocale la o căruță.

Exemplul cu aceste 13 996 620 ocale, cit totalizează sumele de mai sus, este suficient pentru a vedea cum decurgea în general transportul sării, cum era el organizat pe luni și pe mijloacele de transport.

Merită a fi cunoscut, cel puțin în linii generale, și un alt aspect al operațiilor complexe adiacente exportului de sare: modul de încasare a veniturilor de către Vistierie. Luînd ca exemplu o situație din anul 1833, constatăm că Vistieria avea de primit de la cămărașii din Vidin bani pe „sarea lui Meitani”, împărțiți pe luni și pe condeie (puncte de socoteli contabile) : 35 condeie pe luna aprilie, 40 condeie pe luna mai, 58 pe iulie și alte sume cu condeie neprecizate pe lunile octombrie, noiembrie și decembrie. Iată, bunăoară, ce socoteli cuprindeau cele 35 de condeie pe aprilie, din care se vede totodată varietatea monedelor în care trebuiau făcute încasările :

588 rubiele cu funduci	110 dereclii
75 misiri	2 „ jumătăți
105 jumătăți de misiri	6 sferturi dereclii
59 sferturi de misiri	56 ichiliți
164 dodecari	151 jumătăți ichiliți
8 jumătăți de dodecari	6 sferturi ichiliți
116 sferturi de dodecari	113 lei noi turcești
44 mahmudele moi	6 jumătăți de sferturi de lei turcești
34 jumătăți de mahmudele moi	12 mariași
9 sferturi de mahmudele moi	58 tuzluți
796 icosari	9 beșliți vechi
137 icosari împărătești	6 sferturi beșliți
199 mahmudele jumătăți	5 crontalери
10 stamboli	18 jumătăți crontalери
13 stamboli jumătăți	18 sferturi crontalери
1626 sfañhi turcești	
342 jumătăți de sfañhi turcești	23 taleri urdinari
2 sferturi de taleri urdinari	2 jumătăți taleri urdinari

Vistieria nu reușea să încaseze la timp toate veniturile din exportul sării și în general din ocupul ocnelor, ci plata acestora era uneori tergiversată câțiva ani. Astfel, printr-un jurnal din 30 decembrie 1833 se constata că toată rămășița banilor ce are de primit Vistieria pentru sare se ridică la 11 942 416 lei și 92 de bani. Din această sumă se va încasa treptat, după cum urmează : 2 509 590,30 lei în (iulie) 1834

1 499 041,119	„ „	1835
1 386 849,66	„ „	1836
13 500—	„	de la fosta Eforie a ocnelor
548 369,47	„	primiți pe seama cheltuielilor făcute în Turcia.

total : 5 957 351,22 lei

La 1 ianuarie 1836 mai rămâneau de încasat 5 985 065,70 lei. În acest an se mai încasează 2 861 973,12 lei în contul anilor 1834—1835. În urma încheierii tuturor socotelilor, se constată că rezerva Vistieriei este păgubită cu 1 206 579 lei, sumă care nu s-a încasat din datoriile precizate în jurnalul din 30 decembrie 1833.

Iată acum o situație paralelă a cantităților de sare livrate în Turcia pe la Gura Ialomiței în anul 1835 și a sumelor de bani corespunzătoare încasate :

luna iul.	exportat	200	ocale,	încasat	54,10	lei
1—7 sept.	„	1 500	„	„	438,30	„
tot „	„	2 238	„	„	654,36	„
în oct.	„	3 380	„	„	789,10	„
1—14 „	„	300	„	„	88,5	„

La situația generală anuală reiese că în aceste trei luni se exportaseră prin Gura Ialomiței 5 718 ocale, valorind 1 673 lei. Se exporta la prețul de 13 sfanțihi suta de ocale.

În anul 1835, exploatarea salinelor și exportul sării nu a mai fost cumpărat de particulari, ci a rămas pe seama Vistieriei, care avea de recuperat sumele rămase neachitate, după cum s-a văzut mai sus, și nu avem în acest an date și statistici certe.

Situația se limpezește în următorii doi ani, 1836—1837, când ocupul exportului de sare este luat de sârbi. În legătură cu aceasta au fost purtate tratative la Poiana, în noiembrie 1835, între Miloș Obrenovici, cneazul Serbiei, și Alexandru Ghica, domnul Munteniei. Pe baza celor stabilite în cursul acestor tratative, exportul sării românești pe doi ani este luat în antrepriză de Miloș, în asociație cu Nicola Gherman, frații Stoian și Alexa Simici și cu maiorul Mișa Anastasievici. Contractul încheiat acum și respectat ulterior oglindește el însuși situația exportului pe anii 1836—1837. Contracții sârbi se obligau să exporte prin cele șase schele 30 000 000

ocale sare, adică 15 000 000 anual, eşalonate în perioada 1 martie—30 octombrie, după cum urmează :

prin Bechet	1 500 000	ocale ce vor fi aduse de la	Ocele Mari
„ Calafat	1 000 000	„ „ „ „ „ „	„ „ „
„ Cerneţ	500 000	„ „ „ „ „ „	„ „ „
„ Giurgiu	4 000 000	„ „ „ „ „ „	„ Slănic
„ Olteniţa	4 000 000	„ „ „ „ „ „	„ „
„ Zimnicea	4 000 000	„ „ „ „ „ „	„ Telega

total : 15 000 000 ocale export într-un an.

Se sistematizează deci mai precis, de la început, aprovizionarea schelelor cu cantitatea necesară de sare, aceasta fiind repartizată pe ocele astfel : Slănic 8 000 000 ocale

Telega 4 000 000 „

Ocele Mari 3 000 000 „

Se puna însă problema plasării şi a 10 000 000 ocale sare rămasă nevîndută în anul 1835. De aceea se face contrapropunerea ca plasarea acestei sări să fie inclusă între obligaţiile contractului, urmînd ca cele 40 000 000 ocale să se exporte cîte 20 000 000 ocale într-un an şi să fie repartizate pe schele în felul următor :

Bechet	5 000 000	ocale de la	Ocele Mari
Calafat	3 000 000	„ „	„ „
Giurgiu	6 000 000	„ „	Telega
Olteniţa	6 000 000	„ „	„

Schelele Zimnicea şi Cerneţul sînt eliminate pe motiv că întreţinerea lor necesită cheltuieli mari, care nu s-ar justifica cu volumul redus al exportului lor. Pînă la urmă însă, Zimnicea totuşi va figura la export, pe cînd Cerneţul va lipsi cu totul.

Preţul de export se stabilea la 8 sfanţihi suta de ocale. Ce însemna acest lucru se poate înţelege mai uşor dacă menţionăm faptul că în contractul polcovnicului Paraschiva pe 1835, încheiat numai pentru exportul Brăilei, se prevedea preţul de vînzare de 10 sfanţihi în oraş şi de 13 sfanţihi peste Dunăre.

Conform prevederilor contractului pe 1836—1837, exportul sării se eşalonează în așa fel, încît în luna octombrie să rămînă spre lichidare doar 1—2 milioane ocale. De asemenea, contractul prevede ca pe timpul duratei lui nimeni, nici Vistieria, să nu vîndă sare peste Dunăre ; nici rămăşiţa din anul trecut nu poate fi plasată decît numai de contracţiii sîrbi. Numai de la aceştia vor cumpăra sare şi turcii. Vistieria se mai obliga să construiască oboare-magazii pe la schele, în vederea depozitării sării în bune condiţii.

În mod practic, într-adevăr, exportul sării peste Dunăre în cei doi ani ai contractului s-a făcut în cea mai mare parte prin „găzdia Serbiei” şi un sfert s-a făcut prin Mola Mehmet haznatarul de la Vidin. La sfîrşitul

exercițiului se constata că din cele 40 000 000 ocale, în cursul anului 1836 s-au exportat 22 071 918 ocale, pînă la sfîrșitul anului 1837 s-au exportat prin „găzdia Serbiei” 33 875 281 ocale și prin Mola aga restul de 6 124 719 ocale.

Condițiile de luare în antrepriză a exportului de sare, anunțate pentru anii 1838—1839, prevedeau un export tot de 20 000 000 ocale anual, din care două părți urmau să se exporte din Muntenia prin Oltenița, Giurgiu și Zimnicea, iar o treime să se exporte din Oltenia prin Bechet, Calafat și Cerneț. Presupunîndu-se că la oțcup ar putea iarăși să concureze sîrbii, proiectul de contract prevedea că, în cazul cînd cumpărătorul venitului pe exportul de sare ar fi străin, el să fie tratat întru totul ca un pămîntean, să nu poată deci recurge la imixtiunea vreunui stat străin în afacerea sării. Dar Miloș Obrenovici și oamenii lui, vizați prin această stipulație, nu s-au prezentat la licitație ca mușterii. De aceea exportul sării rămîne în acești doi ani pe seama statului. S-a intrat atunci din nou în legătură cu negustorii sărari turci în vederea asigurării plasării sării în interiorul Turciei, respectiv al Bulgariei de astăzi, în primul rînd. Dar exportul de sare pe anul 1838, cum îl stabilim pe baza diferitelor date disparate, nu atinge nici cantitatea de 15 milioane ocale. Urmărit pe schele și după locul de destinație, el se prezintă astfel :

destinația	s c h e l a					
	Bechet	Calafat	Giurgiu	Oltenița	Zimnicea	total ocale
Vidin	87 920	1 273 300			8 000	1 369 220
Rusciuc			524 600		66 000	590 605
Șistov	44 500		360 215		2 581 055	2 985 770
Lom (Rahova)	888 545					888 545
Tibru	48 000					48 000
Nicopole					355 020	355 020
localități neprecizate	19 560		443 150	7 167 095		7 629 805
total	1 088 525	1 273 300	1 327 965	7 167 095	3 010 080	13 866 965

Pe primul loc se situează și de data aceasta Oltenița, cu peste o jumătate din exportul total. Urmează Zimnicea, cu un export ceva mai puțin de jumătate din acela al Olteniței. Bechet, Calafat și Giurgiu sînt la nivelul de peste un milion, diferența între ele fiind de 200—300 000 ocale.

Dintre localitățile sud-dunărene, cu sume de import foarte inegale, pe primul loc se găsește Șistovul, care procură dublu decît Vidinul, acesta la rîndul său importînd considerabil mai mult decît celelalte localități luate în parte. De la o singură schelă importă Lom, Tibru și Nicopole, prin două schele importă Rusciucul și prin trei schele Vidinul și Șistovul, adică cele cu volume maxime.

În ceea ce privește exporturile cu destinație neprecizată, efectuate prin Giurgiu și prin Oltenița, putem totuși stabili că cea mai mare parte a acestora merge tot în Turcia și o parte mai mică merge în Serbia. Spre această țară se trimit cele 443 150 ocale de la Giurgiu și încă 2 200 920 ocale de la Oltenița, adică Serbia importă în total 2 664 070 ocale. Rămîne deci că în Turcia se exportă 11 202 895 ocale, dacă includem și ultima, deși neînsemnata cifră de 19 460 ocale, cu destinație necunoscută.

Nu dispunem de date complete pentru a restabili desfășurarea exportului de sare pe luni în anul 1838. Aceasta din cauză că exportul a funcționat numai pe patru luni : august, septembrie, octombrie și noiembrie. Avem însă clară situația Olteniței sub acest raport și din ea se vede cum sînt repartizate cantitățile lună de lună pentru Turcia și pentru Serbia :

luna	exportat de Vistierie (în Turcia)	primit de Eforia Serbiei	total ocale
aug.	821 795 ocale	1 178 285 ocale	2 000 000
sept.	1 293 765 „	460 740 „	1 754 505
oct.	1 084 775 „	457 215 „	1 541 990
nov.	1 765 840 „	104 680 „	1 870 520
total	4 966 175 „	2 200 920 „	7 167 095

Deci luna de maxim export, în cazul schelei Oltenița, este august, fără a se detașa însă cu mult de lunile următoare. Tocmai în august Serbia importă mai mult. În următoarele trei luni situația e inversă.

Printre cumpărătorii de cantități mai mari, care de obicei importă de la Oltenița, se găsesc :

Atanasie Ionomu cu 500 000 ocale
 Const. Stancioglu „ 173 000 „
 Hristache Hagi Dimeiu 152 000 „

Toți trei sînt din Șistov.

Ținînd seama de deficiența exportului de sare în 1838, cîrmuirea Țării Românești a apelat la Mola Mehmet aga haznatarul din Vidin, de ani de zile negustor foarte activ în comercializarea sării românești, să preia oțcupul acestui export pe anul 1839. Acesta acceptînd, se încheie contractul încă din octombrie 1838, pentru o livrare de 15 000 000 ocale, la prețul de 1 (unu) icosar nou suta de ocale. Exportul se planifică pe schele, după cum urmează :

Bechet	2 000 000 ocale
Calafat	1 500 000 „
Cerneț	1 500 000 „
Giurgiu	2 000 000 „
Oltenița	5 000 000 „
Zimnicea	3 000 000 „
total	15 000 000 „

Dar deși acest contract a fost pus în aplicare imediat, pentru a suplini golul în export pe 1838, totuși nu se reușește a se plasa cantitatea integrală și rămân nevândute 10 500 000 ocale. Deci în 1839 s-au exportat 4 500 000 ocale, poate și ceva din rămășițe.

Această situație a determinat o cotitură în sistemul de arendare a ocnelor și a exportului de sare, marcată mai cu seamă prin durata deosebit de lungă a contractului de export : 7 ani succesiv (1840—1846).

Înainte de a analiza însă acest contract și aplicarea lui, este cazul să dăm un exemplu concret de felul cum se realizau veniturile din exportul sării în 1839 și cum se vărsau acestea la Vistierie. Acest lucru se poate vedea parțial în cazul schelei Zimnicea, care în cursul acestui an trimite următoarele sume realizate din vânzarea sării peste Dunăre :

4 ian.	25 821,20	lei	30 aug.	27 019	lei
11 „	59 517,24	„	26 sept.	42 650	„
5 feb.	26 041,20	„	4 oct.	79 865,20	„
22 „	32 250	„	22 „	52 603	„
1 mart.	32 326	„	1 nov.	62 653	„
8 „	30 064	„	6 „	37 601	„
20 iul.	82 564,20	„	24 „	153 029	„
13 aug.	55 785	„	26 dec.	210 000	„

total : 1 009 788 lei și 104 parale.

Problema venitului global din exportul sării va fi mai clară în anii viitori.

Contractul care se încheie în ianuarie 1840, pe lângă faptul că pentru prima oară prevede un termen de durată atât de lungă, conține și condiția principală ca la sfârșitul lui să nu rămână nimic nevândut din cantitatea prevăzută pentru export ; în caz contrar urmează a se confisca, în folosul Vistieriei și în dauna contracciiilor, orice cantitate disponibilă. Această prevedere include și cele 10 500 000 ocale rămase nevândute din contractul anterior al lui Mola aga. Deci se cerea ca la expirarea contractului să existe o situație cu totul limpezită. Prin aceasta ocirmuirea țării dorea să pună capăt în cele din urmă situațiilor confuze și dificultăților iscate mereu din pricina sării ce rămânea nevândută și stingherea îndeplinirea normală a condițiilor stabilite apoi prin noile contracte pentru exportul sării.

Prin contractul din ianuarie 1840 se stabilește ca exportul peste Dunăre să fie de 16 500 000 milioane ocale sare pe an, repartizate pe schelele : Bechet, Brăila, Calafat, Cerneț, Giurgiu, Oltenița și Virciorova. Apar deci la export Brăila și Virciorova și nu mai contează ca punct de export Zimnicea, iar numărul schelelor exportatoare de sare se mărește la șapte. În cazul când contracciuul nu reușește să exporte într-un an suma indicată, el are dreptul să recupereze acest export în anii următori, cel mai târziu până în cel de-al cincilea an al contractului, avînd grijă ca pentru ultimii doi ani să nu rămână mai mult decît 17 500 000 ocale de exportat. Contracciuul are obligația să instaleze la schele cîntare zecimale, pentru

a se putea urmări cu mai multă exactitate exporturile viitoare, iar Vistierii îi revenea îndatorirea să construiască oboare speciale de încărcat și depozitat sarea. Prin luarea acestor și altor citorva măsuri se punea mai multă ordine în exportul sării.

Otcupul ocnelor și al exportului de sare este luat acum de către un întreg consorțiu, alcătuit din români și sirbi : Ion Otetelișanu, frații Gheorghe și Ioan Gherman, avînd ca asociați pe Al. Villara și pe doctorul Arsa-chi, apoi frații Alexa și Stoian Simici, împreună cu Mișa Anastasievici. Aceștia din urmă, sirbii adică, se însărcinară cu exportul. Suma otcupului fu de 3 517 000 lei.

Exportatorii se obligau să plaseze peste Dunăre în total 112 000 000 ocale sare pe durata contractului, peste aceasta să asigure vînzarea celor 10 500 000 ocale rămase nevîndute din anul precedent. Dat fiind riscul de a se pierde la sfîrșit fără despăgubire cantitățile ce ar rămîne neplătute, sarcina nu era tocmai ușoară. Dar acest fapt a stimulat inițiativa contracciilor, care au construit aproape o întreagă flotă fluvială, alcătuită din 74 ceamuri și caiace, precum și magazii încăpătoare în sudul Dunării, transportînd sarea acolo chiar dacă deocamdată nu era vîndută. În felul acesta ei au contribuit la înviorarea navigației și a transporturilor pe Dunăre.

Reamintind că în cei șapte ani, 1840—1846, se exportă în total 112 000 000 (respectiv : 122 500 000) ocale sare, trebuie precizat de la început că exportul anual nu a urmat riguros realizarea sumei de 16 500 000 ocale prevăzută pentru a fi livrată anual, deoarece, conform contractului, exportatorii aveau latitudinea să exporte într-un an sub această cantitate sau mai mult. De aceea livrările anuale sînt inegale.

În primii cinci ani, termen pentru asigurarea exportului celei mai mari cantități din volumul total prevăzut în contract, se exportă anual următoarele cantități :

1840 —	1 182 505	ocale
1841 —	14 259 610	„
1842 —	14 835 427	„
1843 —	16 474 140	„
1844 —	41 511 002	„
total :	88 262 732	„

După cum se vede, exportul de sare este foarte redus în primul an al contractului, cînd el se face numai în lunile octombrie și noiembrie. În următorii doi ani el crește foarte mult, fără să atingă însă volumul prevăzut pe un an, pe care nu-l realizează nici în cel de-al patrulea an, cînd se apropie atît de mult de cifra de 16 milioane și jumătate. În ultimul an exportul face un salt uriaș, livrîndu-se numai acum peste 41 de milioane ocale, adică de două ori și jumătate mai mult decît în anul precedent. Suma totală a exportului pe acești cinci ani depășește cu 5 762 732 ocale pe cea contractată, care este de 82 500 000 ocale. Dacă socotim că această depășire constituie jumătate din rămășița de sare

veche, atunci mai rămăneau de exportat în următorii doi ani 12 000 000, respectiv 17 500 000 ocale, pînă la împlinirea sumei totale a contractului, inclusiv rămășița.

Evidența exportului de sare prin schele pe anii 1840—1841 nu este completă, dar datele de care dispunem în cea mai mare parte ne arată totuși repartizarea generală pe diferite schele. Iată tabelul exportului pe acești doi ani :

	anul 1840	Bechet	Calafat	Oltenița	Virciorova	total ocale
oct.			33 555			
nov.		451 920	2 245	5 000		
total		451 920	35 800	5 000		492 720
anul 1841						
mai		276 760		1 718 050		
iun.		255 100		2 622 070		
iul.		61 765		2 041 220	4 165	
aug.		131 310		1 694 725	12 400	
sept.		100 725		446 025	24 100	
oct.		883 700		1 377 030	253 695	
nov.		715 550		1 015 240	135 610	
dec.		38 000		88 300	145 350	
total ocale (1841)		2 462 910		11 002 660	579 320	14 044 890

La suma totală pe anul 1840 putem adăuga suma de 311 125 ocale, notată în cu totul altă parte ca export, și obținem suma totală de 803 845 ocale, pe care o cunoaștem ca export pe acest an.

Observînd că diferența de numai 214 720 ocale pînă la suma de 14 259 610 a exportului pe 1841, consemnată în situația generală a țării, și diferența de 378 660 ocale pe 1840 s-ar putea datora lipsei de date pentru Virciorova pe 1840 și pentru Calafat pe 1841, constatăm că exportul maxim trece prin Oltenița, fiind de două ori și jumătate mai mare față de exportul celorlalte carantine laolaltă. Lunile de vîrf sînt cele de vară, în general iunie—august. Mai observăm că exportul masiv de la Oltenița și Bechet se desfășoară pe o perioadă de opt luni succesiv, pe cînd exportul Virciorovei se desfășoară tot succesiv, dar numai în ultimele șase luni, luna „de vîrf” la această schelă fiind octombrie.

Prin Virciorova, sarea mergea în Serbia și acolo diverși negustori intermediari cumpărau cantități mai mici din ea. Astfel, cele 24 100 ocale pe septembrie 1841 erau cumpărate de următorii negustori :

Gheorghe Borcan	din	Milanovaț	1 500	ocale
Iovo Rosimovici	„	„	20 000	„
Dinu Ivancea	„	Tekia	1 100	„
Iovan Milanovici	„	„	600	„
Nicola Iliovici	„	„	700	„
Crăciun Nicola	„	„	200	„
total			24 100	„

Alți 8 negustori din Tekia, 8 din Milanovaț și 4 din Cladova cumpără cele 149 350 ocale exportate pe decembrie.

Cum se repartiza exportul pe ani și pe schele în această perioadă se vede foarte clar din situațiile complete de care dispunem pentru anii 1843 și 1844.

	Bechet	Giurgiu	Izvoare	Oltenița	Vlrciorova	total ocale
1843	4 373 690		858 355	9 235 480	2 006 615	16 474 140
1844	8 975 125	2 577 530	1 788 832	24 353 950	3 815 565	41 511 002

În amândoi anii exportul masiv se face prin Oltenița, fiind o dată și jumătate mai mare decât restul exportului din țară. În 1844 se exportă prin toate schelele cantități duble față de exportul anului precedent prin aceleași schele, cu excepția Giurgiului, care atunci nu exportase nimic, iar în 1844 exportă o cantitate ce prezintă depășire numai față de Izvoarele.

Aceleași cantități se repartizează pe luni, după cum se vede din tabelul de mai jos.

1843	Bechet	Giurgiu	Izvoare	Oltenița	Vlrciorova	total ocale
febr.				137 400		137 400
mart.	6 500			253 988		260 480
apr.	47 000			802 945		849 945
mai	644 000			514 625	28 500	1 187 125
iun.	661 185			1 298 320	637 415	2 596 920
iul.	889 315			801 800	522 950	2 214 065
aug.	762 900		159 835	2 942 545	339 450	4 204 730
sept.	508 550		690 765	622 920	282 900	2 105 135
oct.	507 000		7 755	1 190 575	42 000	1 747 330
nov.	236 240			642 750	153 400	1 032 390
dec.	111 000			27 620		138 620
total:	4 373 690		858 355	9 235 480	2 006 615	16 474 140

Deci, în cursul anului 1843, exportul se face în toate lunile din an, cu excepția lui ianuarie. El este maxim în luna august, când se livrează o cantitate aproape echivalentă cu aceea de pe lunile iunie și iulie, care se situează pe locul al doilea, respectiv al treilea, după suma exportului lor. În continuare vin în ordine lunile : septembrie, octombrie, mai, noiembrie, aprilie și martie. Lunile extreme, februarie și decembrie, care de altfel figurează numai la schela Oltenița, dau cantități neînsemnate. În

general, exportul crește în lunile martie—iunie și scade treptat în octombrie—noiembrie. În decembrie exportul revine aproape la suma din februarie, deși de data aceasta el se efectuează prin două schele.

Schelele cele mai active sînt Bechet și Oltenița. Ele exportă aproape tot anul, volumul Olteniței fiind mai mult decît dublu față de cel al Bechetului. Livrarea Vîrciorovei, care exportă șapte luni, este mai puțin de jumătate decît aceea a Bechetului. Prin Izvoare se exportă numai în lunile august—octombrie, iar Giurgiu este cu totul exclus de la export în acest an.

În 1844, situația pe luni se prezintă în felul următor:

1844	Bechet	Giurgiu	Izvoare	Oltenița	Vîrciorova	total ocale
febr.				516 165		516 165
mart.				1 347 485		1 347 485
april.	57 000			2 580 665		2 637 665
mai	755 250	43 510	283 112	4 705 220		5 787 092
iun.	925 500	453 210	528 270	5 929 255		7 836 235
iul.	484 500	593 025	144 785	4 781 275	79 000	6 082 585
aug.	1 770 550	813 670	558 410	1 861 275	1 427 185	6 431 090
sept.	2 230 470	584 965	228 020	2 063 795	980 455	6 087 705
oct.	1 575 185	77 570	46 235	536 075	1 252 325	3 487 390
nov.	1 176 670	11 580		32 740	76 600	1 297 590
total	8 976 125	2 577 530	1 788 832	24 353 950	3 815 565	41 511 002

Se poate observa imediat că cele mai active rămîn, ca și în anul precedent, schelele Bechet și Oltenița, la prima dublindu-se exportul, iar la cealaltă ajungînd să fie peste două ori și jumătate mai mare față de anul precedent. Acesta e anul în care schela Oltenița, de regulă situată pe locul întii după volumul exportului de sare, livrează cantitatea maximă din toată perioada pe care o studiem aici. Vîrciorova este mai puțin activă; lucrează două luni mai puțin decît în 1843, în schimb exportul ei este mai intens, încît realizează un volum de 1 800 000 ocale mai mare decît cu un an în urmă. Schela Izvoarele își dublează activitatea în timp și totodată volumul ei sporește foarte mult. Portul Giurgiu, deschis în acest an de către Direcția ocnelor pentru exportul sării, depășește în livrări pe cel de la Izvoare.

Ca de obicei, și în acest an Oltenița se detașează cu mult de celelalte schele și prin ea se scurge peste o jumătate din exportul de sare total al țării în 1844. Volumul atât de mare se realizează nu numai prin cantitățile mari expediate, ci și datorită faptului că tocmai Oltenița livrează timp de 10 luni succesiv, în timp ce Bechetul livrează 8 luni, Giurgiu 7 luni, Izvoarele 6 luni și Vîrciorova 5 luni. Livrarea maximă a Olteniței este în luna iunie, a Bechetului și Vîrciorovei în august-octombrie. La Giurgiu și Izvoare cantitățile exportate lunar se numără doar cu sutele și, în câteva rînduri, cu zeci de mii de ocale. Suma globală a exportului crește în acest an mai repede, culminînd în luna iunie, pe cînd în anul precedent el ajunsese la apogeu în august. Se menține mare în lunile iulie—septembrie, iar în octombrie este mai mare decît în oricare lună a anului precedent, în afară de august, care nu-l depășește cu mult.

Cantitățile de sare transportate de la ocne la schele în vederea exportului depășesc în 1843 pe cele livrate peste Dunăre, iar în 1844 sînt mai mici decît acestea din urmă.

Situația primirilor de la ocne e următoarea :

1843	schela Bechet	Giurgiu	Izvoarele	Oltenița	Vîrciorova
	de la Ocnele Mari		Ocnele Mari	Slănic și Telega	Ocnele Mari
april.				104 405	
mai	284 370			1 760 785	429 985
iun.	1 404 770			4 177 880	614 820
iul.	1 040 235			2 549 500	111 780
aug.	1 115 610		159 835	1 498 465	519 890
sept.	449 315		690 965	2 102 355	7 605
oct.	126 065		7 755	810 540	10 855
nov.	5 480			23 410	
dec.	5 375				
total ocale	4 431 220		858 555	13 027 340	1 694 935

În general proporționale cu cantitățile exportate, cele aduse de la ocne le depășesc în oarecare măsură, îndeosebi la schela principală — Oltenița. În cazul Vîrciorovei, livrarea peste Dunăre este mai mare decît aprovizionarea făcută în acest an de la Ocnele Mari, dar diferența este acoperită din „sarea veche”, adică cea înmagazinată din anul precedent. De fapt, toate schelele dispun de asemenea rezerve depozitate „în coșare”.

Înainte de a începe transportul de la ocne și înmagazinarea pe anul în curs, schelele dispuneau de următoarele rezerve :

Bechet	—	4 050 685	ocale
Oltenița	—	4 057 185	„
Virciorova	—	311 680	„

Schela Izvoarele nu a avut rezerve. Acum, la Bechet și Oltenița rămăneau rezerve importante pentru anul următor. În cazul Virciorovei, suma sării vechi, de 311 680 ocale, împreună cu suma adusă de la Ocnele Mari în cursul anului 1843 întrunesc exact suma exportului pe acest an.

Privind acum volumul de sare total din tabela de mai sus, după ocnele furnizoare, cantitățile ei se repartizează astfel :

Ocnele Mari	—	6 985 110	ocale
Slănic și Telega	—	13 027 540	„
		<u>total :</u>	<u>19 932 340</u> „

Proporția este aproape egală : Ocnele Mari furnizează cam jumătate din ceea ce furnizează Slănicul și Telega împreună. De la acestea din urmă se aprovizionează doar Oltenița, iar Ocnele Mari furnizează pentru celelalte trei schele. Giurgiu, bineînțeles, nu figurează nici la primiri. Primește însă în anul următor, după cum se vede din tabelul de mai jos privind primirile de la ocne pe 1844 :

1844	schela : Bechet	Giurgiu	Izvoarele	Oltenița	Virciorova
	de la : Ocnele Mari	Telega	Ocnele Mari	Slănic și Telega	Ocnele Mari
april.		5 135		46 535	
mai	4 222 840	99 375	283 112	770 140	434 005
iun.	1 405 675	179 015	528 470	2 652 610	1 098 860
iul.	394 640	654 915	144 785	2 315 010	180 350
aug.	1 124 525	732 600	558 015	1 845 300	520 345
sept.	841 560	592 905	228 020	2 138 460	220 055
oct.	256 640	43 550	46 235	501 210	10 315
nov.	54 900	31 465		73 645	
total ocale	8 300 780	2 338 960	1 798 637	10 342 910	2 463 930

Confruntînd totalurile cantităților aduse de la ocne, pe schele, cu totalurile corespunzătoare de la export pe 1844, constatăm că în general acestea sînt sub nivelul exporturilor. În cazul Olteniței diferența sub acest

raport urcă la 14 000 000 ocale. Diferențele au fost acoperite prin cantități de „sare veche”, adăugate aproape lună de lună la cele nou primite și date imediat în export.

În comparație cu anul precedent, furnizările de la ocne sînt mai active și mai ample, deși ca timp ele sînt acum reduse cu o lună. În general, primirile sînt mai mari în lunile mai, iunie și august. Oltenița și Giurgiu au primiri în toate cele opt luni, Bechetul primește timp de șapte luni, iar celelalte schele înregistrează primiri pe cîte șase luni. Giurgiu, care în anul precedent nu primise și nu exportase nimic, primește acum o cantitate prin care se situează pe locul al patrulea la primiri și pe același loc la export, după cum am văzut mai sus.

Pe ocne, cantitățile de sare furnizată se repartizează astfel :

Ocnele Mari	—	12 563 347	ocale
Slănic și Telega	—	12 681 870	„
total :		25 245 217	„

În ceea ce privește transportul însuși, dăm ca exemplu ruta Telega — Giurgiu, pe unde în luna iulie se transportă : 6 300 ocale în 6 care ; 10 800 ocale în 10 care ; 11 860 ocale în 11 care ; 20 250 ocale în 14 care etc., plătindu-se cărăușilor 4,20 lei de om. Sau un alt exemplu care ne arată mai precis costul transportului : în noiembrie se plăteau la Oltenița 168 lei pentru transportul a 5 170 ocale sare în 5 care, 604 lei pentru transportul a 18 600 ocale sare în 15 care.

În cele de mai sus au fost arătate diferite aspecte ale problemei exportului de sare pe anii 1840—1844. Putem preciza că în mod similar s-a desfășurat acest export și pe ultimii doi ani ai contractului, cînd s-a livrat restul cantității de sare prevăzută în contract. Prin volumul exportului anual, Oltenița rămîne pe locul întii. Volumul exportului ei sporește chiar, datorită defecțiunilor produse la alte schele și trecerii livrărilor acestora în seama Olteniței. Astfel, se prevăzuse pentru anul 1846 a se exporta prin Oltenița 11 373 227 ocale sare. Din aceasta, suma cea mai mare — 4 108 785 ocale — a fost livrată în iulie. Cum însă în toamna anului 1846 nu funcționa transportul de la Ocnele Mari la Izvoare și la Bechet, cantitățile prevăzute a fi exportate prin aceste două schele au fost trecute la Oltenița și astfel pe aci se transportă în total 12 973 227 ocale.

La expirarea termenului de contract pe anii 1840—1846 s-a putut constata că toată cantitatea de sare prevăzută a se vinde în sudul Dunării a fost trecută peste Dunăre, adică era exportată. Acolo însă nu a fost comercializată toată această sare, ci a rămas depozitată ca nevîndută în magaziiile construite pe celălalt mal al Dunării. Acest fapt avea repercusiuni asupra exploatării salinelor din Țara Românească și amenința direct exportul sării, căci prin scăderea cererii se reducea și prețul acestei mărfi. Se creează iarăși o situație dificilă, care și de data aceasta este determinantă pentru modul de organizare a exportului în următorii nouă ani.

La început, Obșteasca Adunare a Țării Românești stabilește condițiile noului contract de exploatare a salinelor și de export al sării pe 6 ani :

1 ianuarie 1847 — 31 decembrie 1852. Dar această îmbinare a otcupului exportului cu acela al exploataării salinelor și al comercializării sării în interior era dezavantajos pentru viitorii contracții. Condiția de a plăti surplusul de sare nevîndută pe piața internă și mai ales concurența pe plan intern și pe plan extern a sării moldovenești creau serioase riscuri pentru antreprenori. De aceea, la licitația otcupului în decembrie 1846 nu s-a prezentat nici un mușteriu.

Atunci domnul Gheorghe Dimitrie Bibescu personal a intrat în tratative cu foștii antreprenori, sîrbii Mișa Anastasievici și Alexa Simici, solicitîndu-i să ia otcupul și pe perioada următoare. Aceștia au acceptat în principiu, dar au pus unele modificări în condițiile formulate de comisia Obșteștii Adunări. Contrapropunerile lui Simici și Anastasievici erau menite să asigure extracția din saline și exportul pe o perioadă de 9 ani, condițiile menținerii prețului convenabil și a neutralizării concurenței sării din Moldova.

Contractul încheiat pe baza condițiilor propuse de Simici și Anastasievici conține următoarele prevederi principale în ceea ce privește exportul de sare. Contractul se încheie pe nouă ani, adică este valabil de la 1 ianuarie 1847 pînă la 31 decembrie 1855, cea mai lungă perioadă acordată vreunui antreprenor în istoria exportului sării românești în secolul trecut. În primii doi ani ai acestui contract nu se va exporta nici un fel de sare, nici din Țara Românească și nici din Moldova, cu care va trebui să se realizeze o înțelegere în această privință. Exportul se va face numai în următorii 7 ani, cînd în vederea menținerii prețului el va fi limitat la 16 500 000 ocale anual, neavînd voie nici Moldova să exporte în acești ani mai mult de 8 000 000 ocale pe an. Numărul schelelor pentru export se stabilește la opt, adică : Bechet, Brăila, Giurgiu, Calafat, Cernet, Oltenița, Vîrciorova și Zimnicea. Exportul total pe cei 7 ani va fi de 115 500 000 ocale, adică cu ceva mai mult decît pe perioada anterioară de 6 ani.

Prețul otcupului este de 32 945 000 lei, socotit pe cei 9 ani. Pe primii doi ani, 1847 și 1848, urmează a se plăti cîte 2 472 500 lei, în cîte 15 000 de galbeni. În continuare, în perioada celor 7 ani de export efectiv, contracții vor plăti statului cîte 4 000 000 lei anual, sumă eșalonată în patru cîștiuri, adică 1 000 000 lei trimestrial. În felul acesta se realizează prețul global arătat mai sus. Dar suma reală a perioadei contractului se socoate de 31 644 000 lei, iar diferența de 1 301 000 lei constituie un beneficiu al statului, o recompensă în schimbul sumelor mai mici care se varsă la Vistierie în primii doi ani.

Prețul sării pe piață se stabilește a rămîne cel vechi (prevăzut în Regulamentul organic), adică 15 lei suta de ocale la gura ocnei și 10 parale ocua la vînzare în interior. În felul acesta, 18 000 000 ocale sare, cît era consumul intern, costa 2 700 000 lei.

Aranjamentul acesta cu sarea satisfăcea interesul ambelor părți. În timp ce contracții sîrbi asigurau pentru ei otcupul pe cel mai lung termen acordat vreodată în trecut și totodată mențineau un preț stabil

al sării, statul își asigura plasarea întregii producții de sare, inclusiv a cantității rămasă nevândută pe piața internă. Prin stipulația cuprinsă în contract ca din 1849 Moldova să nu exporte peste Dunăre mai mult de opt milioane ocale de sare anual, „vătămătoarea concurență dintre ambele Prințipaturi se depărtează pe șase ani” (pe atîția ani se încheia acum în Moldova contractul sării). Obșteasca Adunare se declara satisfăcută că a găsit cumpărători dispuși să plătească un „așa folositor preț” și că totodată a fost înlăturată primejdia ce amenința vînzarea venitului ocnelor țării „din pricina citățimii de sare ce se află nevîndută în Turcia”.

În timpul celor doi ani cît nu se făcea exportul, contraccii s-au ocupat de exploatarea salinelor, de plasarea sării pe piața internă și de pregătirea și depozitarea cantităților menite exportului viitor. Dar între ei și guvern survin neînțelegeri din cauza pagubelor suferite la huzmetul ocnelor în vremea revoluției de la 1848. În urma acestor neînțelegeri se ajunge la o revizuire a contractului și la o nouă vînzare a otcupului. De data aceasta se arendează separat exploatarea salinelor și comerțul intern al sării, de asemenea se vinde separat otcupul exportului de sare, vînzîndu-se aparte și așa-numitul „adaos al sării”. Otcupul consumului intern este luat în 1849 de Ion Otetelișanu și Nicolae Alexandrescu cu 1 806 000 lei pe an.

Exportul sării este luat în continuare de Alexa Simici și de Mișa Anastasievici, cu 2 700 000 lei pe an. Cantitatea de export stabilită este de 15 000 000 ocale anual, cu adaosul de 1 500 000 ocale pe an drept zeciuală pentru risipa produsă la încărcat și la transport.

Se hotărăște ca livrările peste Dunăre să se facă prin schelele Bechet și Oltenița, Vistieria urmînd să trimită la prima schelă 3 000 000 ocale cu zeciuală lor și la cealaltă schelă 12 000 000 ocale cu zeciuală respectivă. Transporturile de la ocne la schele se vor efectua cu începe din luna martie sau aprilie pînă la sfîrșitul lunii octombrie. Din cele 12 000 000 ocale menite a se exporta prin schela Oltenița, 8 000 000 ocale se vor aduce de la ocna Slănic și 4 000 000 de la ocna Telega. La Bechet, sarea se va aduce numai de la Ocnele Mari. În cazul cînd Vistieria va avea condiții prielnice să aprovizioneze și celelalte schele, contraccii vor trebui să accepte pînă la 1 500 000 ocale de fiecare schelă. Atunci însă, la Vircio-rova și la Izvoare se va aduce sare de la Ocnele Mari, iar la Giurgiu și la Zimnicea se va aduce de la ocnele Slănic și Telega.

Se admite includerea în export și a celor 4—5 000 000 ocale de sare din perioada anterioară, adică mai degrabă din cei doi ani cît nu s-a efectuat exportul, ce se vor găsi la Bechet și la Oltenița, urmînd a se eșalona pe ani atît această cantitate de sare, cît și plata către stat a sumei de bani corespunzătoare.

Plata otcupului pe 1849 se va face în patru rate a cîte 675 000 lei, prima rată achitîndu-se la sfîrșitul lunii iunie a acestui an, a doua și a treia la sfîrșitul lunilor septembrie și decembrie același an, iar a patra rată urmînd a fi achitată la sfîrșitul lunii martie 1850. La fel se vor succeda ratele pînă la sfîrșitul ultimului an al contractului.

Prin urmare, suma totală a exportului de sare pe acești șapte ani (1849—1855) era de circa 110 000 000 ocale, dacă socotim fără cele 10 500 000 ocale ce reprezintă suma totală a cotei considerată drept zeciuială. Suma totală ce se încasa pe acest export era de circa 18 900 000 lei.

Pentru a vedea cum a decurs exportul de sare în condițiile arătate, luăm ca exemplu caracteristic situația schelei Oltenița pe anii 1850—1852. În acești ani sînt livrate lunar prin Oltenița următoarele cantități :

luna	1850	1851	1852
febr.			220 445
mart.	752 597		446 555
april.	787 788		15 000
mai	460 030	1 017 016	92 335
iun.	3 431 137	1 071 012	912 902
iul.	2 496 330	3 025 614	2 313 885
aug.	1 616 414	2 566 700	965 622
sept.	1 039 028	3 863 821	754 477
oct.	98 000	332 278	2 313 885
nov.	837 387		1 378 727
dec.	342 944		
total ocale	11 861 705	11 856 441	9 413 833

În 1852, oarecare cantități au fost exportate și prin alte schele : Bechet — 19 000 ocale; Giurgiu — 441 853 ocale; Zimnicea — 35 644 ocale.

După cum se vede din situația de mai sus, operațiile de export au fost extinse în timp cu trei luni peste limitele menționate în contract (martie—octombrie) la transportul sării. În 1850 se exportă din martie pînă în decembrie inclusiv, iar în 1852 din februarie pînă în noiembrie. Exportul pe 1851 prin Oltenița este limitat în timp la lunile mai—octombrie. În primii doi ani din tabel cantitățile exportate sînt aproape egale; în 1852 acestea sînt simțitor reduse și așa rămîn chiar dacă adăugăm suma de la cele trei schele secundare. În toți cei trei ani luați aci ca exemplu, exportul Olteniței nu atinge cifra de 12 milioane menționată în contract, ci doar se apropie de ea în 1850—1851. Diferența este desigur suplinită prin exportul de la alte schele, pentru care însă nu dispunem de o evidență strictă.

Trebuie menționat faptul că din 1851 exportul sării din Țara Românească rămâne exclusiv în mâinile lui Mișa Anastasievici. Alexa Simici, celălalt semnatar al contractului pe această perioadă, s-a retras de la oțcup, renunțând la drepturile sale în schimbul sumei de 50 000 lei ce i-a plătit tovarășul său Mișa. Mai mult, din 1853 Mișa a luat în mâinile sale și monopolul exportului de sare din Moldova. Acesta fusese cumpărat de boierul muntean Alexandru Vilara pe șase ani, cu începere de la 1 ianuarie 1847 pînă la 31 decembrie 1852. La expirarea acestui termen, Vilara cumpără acest export pe încă trei ani, dar murind la scurt timp după aceea și lăsînd datorii pe care moștenitorii lui nu le-au putut achita, le plătește Mișa, în schimbul luării oțcupului. Prin aceasta, Mișa Anastasievici devine singurul deținător al monopolului pentru exportul sării din ambele Principate. Cînd după aceea mai cumpără și monopolul importului de sare din Austria în Serbia, Mișa devine atotputernicul dirigiuitor al întregului comerț de sare în sud-estul Europei. Introdus în comerțul sării românești încă din 1834, asociat la acesta din 1836 împreună cu alți mari antreprenori, Mișa Anastasievici este timp de trei decenii factorul subiectiv cel mai influent și în ultimul deceniu decisiv în exportul sării românești în sudul Dunării. Reprezentant al burgheziei sîrbești în ascensiune după eliberarea Serbiei de sub jugul turcesc, Mișa întruchipează spiritul de inițiativă al acestei burghezii, care se extinde pe tărîm economic și în țara noastră, devenind animatoarea comerțului sării românești în toate regiunile balcanice, în decursul a peste două decenii.

În ianuarie 1856, cînd, după expirarea termenului contractului pe 9 (respectiv pe 6) ani, sosi momentul pentru a scoate oțcupul din nou la licitație, nimeni nu mai încearcă să-l concureze pe Mișa Anastasievici.

Vistieria pune acum condiția ca cheltuiala pentru transportul de la ocale la schele a sării destinată exportului să cadă în sarcina antreprenorului, deoarece această cheltuială era atît de simțitoare, încît în perioada oțcupului anterior prețul real al sării exportate se reducea la $7\frac{1}{2}$ sfanțihi pe suta de ocale.

De data aceasta, oțcupul exportului de sare se vindu pe termen de 6 ani, prevăzîndu-se livrarea a cîte 12 000 000 ocale pe an, la prețul de 9 sfanțihi suta. Domnul Barbu Dim. Știrbei trată însă după aceea direct cu Mișa Anastasievici și-l înduplecă să plătească 11 sfanțihi suta de ocale, în loc de numai 9 sfanțihi, ceea ce Mișa acceptă. Pe temeiul acestui aranjament, cîrmuirea țării consideră că a asigurat „mai ales viitorul aceștii importante ramuri de venit ce amerința a conteni pentru o vreme îndelungată din pricina covîrșitoarei cîtățimi de sare ce se da în exportatie la prețuri cu totul înjosite, căci, după contractul cel de pînă acum, suta dreaptă de oca sare transportată de guvern la schelă nu se plătea statului decît $7\frac{1}{2}$ sfanțihi”.

Totuși, printr-o modificare a contractului în martie 1856, prețul definitiv al sării la export rămîne 9 sfanțihi suta de ocale.

Pentru schela Vîrciorovei se repartizau în vederea exportului 4 000 000 ocale pe doi ani (1856—1857). Pentru Oltenița, Giurgiu și Bechet se dădeau cîte 2 800 000 ocale, din ianuarie 1857. După cum se

arată chiar în socotelile Sfatului extraordinar, această cantitate socotind la prețul de 9 sfanțihii suta de ocale, făcea 567 000 lei. Constatăm în mod concret că în acest an, în contul exportului sării, se varsă către stat următoarele sume trimestriale : mart. 742 500 lei, iul. 94 500 lei, sept. 94 500 lei, oct. 742 500 lei, în total 1 674 000 lei.

Această proporție a exportului și a sumelor încasate pe 1857 ne dă o idee și despre exportul efectuat în anul 1858, pentru care nu dispunem de date concrete.

În general, în ultimii trei ani ai perioadei de care ne ocupăm, exportul de sare s-a desfășurat în conformitate cu prevederile contractului lui Mișa Anastasievici. Acesta rămîne în continuare singurul antreprenor al exportului sării din ambele Principate. Exportul sării moldovenești este cumpărat de Mișa tot în ianuarie 1856, în urma expirării termenului de ocupat luat inițial de Vilara, apoi trecut asupra lui Mișa. El cumpără acum acest export în condiții deosebit de avantajoase, obținute pe motivul că în anii precedenți Vistieria Moldovei nu a asigurat transportul sării de la Tirgu-Ocna la Brăila și prin aceasta i-a pricinuit pagube. Un alt motiv însă, desigur mai convingător, pentru a se ajunge la acest aranjament cu Moldova în chestiunea sării a fost împrumutul de 2 750 000 lei pe care Mișa îl acordă Vistieriei chiar în 1856, precum și împrumutul acordat cu un an în urmă în suma de 2 500 000 lei.

Astfel, cele două ocupuri ale exportului de sare mergeau acum paralel, aflindu-se de la început în mâinile aceluiași antreprenor.

În concluzie, generalizînd datele privind exportul de sare din Țara Românească în perioada dintre pacea de la Adrianopol și Unirea Principatelor, se pot face cîteva constatări asupra desfășurării și valorii acestuia.

Reșinem înainte de toate două constatări de ordin general: întîi, că există numai export, nu și import de sare; al doilea, că sarea se exportă numai în sudul Dunării, nu și peste granițele de pe uscat ale țării (spre Transilvania).

Bogate în zăcăminte de sare, Principatele Române, și îndeosebi Țara Românească, au o producție de astfel de marfă, atît de necesară, cu mult mai mare peste nevoile consumului intern și găsesc un deuseu natural pentru plasarea ei în regiunile balcanice, cu totul sărace în asemenea zăcăminte.

Există și un „import” de sare, redus la cantități infime de cîte 150 ocale pînă la cel mult 500 ocale sare de mare, necesară „pentru căutarea sănătății”, care se introducea în țară prin Giurgiu și Zimnicea, cum constatăm, bunăoară, în anul 1851. Această sare era importată ca leac de către negustori particulari, pe baza aprobării din partea autorităților țării.

Orice vînzare a acestei sării fie în interiorul Munteniei, fie peste Dunăre, prin zona rezervată Munteniei, era socotită contrabandă și ca atare supusă confiscării. De altfel, contracții vedeau totdeauna în negoțul sării moldovenești o concurență dăunătoare intereselor lor și condiționau ocupul de măsurile de îngrădire a acestei concurențe. Restricțiile ce se impun exportului moldovenesc vor să-l reducă pe acesta cel puțin

la jumătate din nivelul exportului muntenesc, în anii 1849—1855. Mai înainte, în 1833 de pildă, volumul exportului de sare moldovenească alcătuia peste a cincea parte din exportul Munteniei. Firește, nu se mai puneau problema concurenței atunci când oțcupul ambelor Principate era în mîinile aceluiași antreprenor, cum a fost în vremea lui Meitani (1830—1832) și în vremea lui Mișa Anastasievici (1853—1858). Dar concurența pe tărîmul negoțului de sare nu ducea la rivalitate economică serioasă, ci, după cum am văzut, se ajungea la înțelegeri menite să promoveze interesele ambelor Principate.

Dat fiind faptul că negoțul de sare intern și extern constituia o sursă de venit dintre cele mai bogate pentru bugetul Țării Românești, el a constituit totdeauna obiectul unei preocupări deosebite din partea ocîrmuirii țării. În centrul atenției se afla exportul de sare, de multe ori mai mare decît consumul intern. Pe acest aspect al intereselor economice s-au grefat în bună parte relațiile generale cu autoritățile otomane și relațiile cu Serbia. Prin orașele sud-dunărene depozitoare ale sării românești importate și prin Serbia, sarea românească ajungea pe căile comerciale pînă la Constantinopol, departe, în Macedonia, Albania și Bosnia, pătrunzînd prin vînzarea cu amănuntul pînă în cele mai retrase așezări omenești de prin Balcani. Mișa Anastasievici și angajații lui au mers pînă și pe potecile munților din Serbia, vînzînd sarea.

Se formează în decursul anilor o întreagă pătură de negustori sărari turci, care prosperă ca intermediari în comerțul de sare între marii antreprenori din Principate și micii negustori și consumatori din interiorul Imperiului otoman. Sînt acei numeroși „reizi”, categorie de oameni care trăiesc și-și făuresc o stare bună de pe urma negoțului cu sarea, după cum „gelepîi”, la rîndul lor, constituie o categorie de negustori care prosperă pe seama negoțului cu vitele importate din Principate. Sesizăm aci un aspect al dezvoltării burghezii incipiente în societatea turcă, observînd totodată o diferențiere în sinul acestei burghezii comerciale turcești sau bulgărești. Din virfurile acestei burghezii comerciale sud-dunărene din părțile Turciei și Bulgariei face parte cunoscutul Mola Mehmet haznatarul din Vidin, care, cînd nu este antreprenor al sării din Muntenia, ca în 1839, rămîne principalul importator și livrant al sării românești în sudul Dunării. Alți sărari turci de la Rahova și bulgari de la Șiștov au un rol intermediar foarte activ în comerțul sării.

Dar îngrădirile regimului feudal turc, care nu poate asigura condițiile necesare dezvoltării libere a comerțului, se fac simțite în mod evident. Pătura burghezii sirbe în dezvoltare, scăpată de sub apăsarea jugului feudal turc, evoluează mai rapid, își dovedește puterea, iar în concurența pentru acapararea importului de sare românească în sud capătă preponderență față de negustorimea turcă, deținătoare exclusivă a acestui import pînă la pacea de la Adrianopol. Acum această negustorime, afirmată în domeniul comerțului de sare, este subordonată în această privință burghezii sirbe, care o depășește și ai cărei reprezentanți o obligă un timp să procure sare de la Fetislam din Serbia; în orice caz, o pune în situația să nu poată procura sare altfel decît prin contracții sirbi.

Penetrația tot mai puternică a reprezentanților burgheziei sîrbe în afacerile sării românești se explică de asemenea prin frînarea dezvoltării unei pături burgheze mai puternice în Principate de către orînduirea feudală dominantă, în timp ce în Serbia rămășițele orînduirii feudale fuseseră definitiv înlăturate.

Boierimea nu se dovedește în stare a se adapta pe deplin noilor relații de producție și nici a păstra pozițiile cheie în comerțul sării, fapt care deschide terenul inițiativei unor reprezentanți ai burgheziei sîrbe de talia unui Miloș Obrenovici sau Mișa Anastasievici, „un adevărat Rott-schild” în zona Dunării de Jos.

Aceștia sînt principalii succesori ai lui Meitani la oțcupul și exportul sării. Ștefan Meitani deține oțcupul în anii 1828—1834. În 1835 acesta rămîne pe seama Vistieriei. În 1836—1837 principalul antreprenor este Miloș Obrenovici. În 1838, oțcupul iarăși rămîne pe seama Vistieriei, care în anul următor îl concesiunează lui Mola Mehmet aga. Peste un an concesiunea este luată de consorțiul româno-sîrb în care rolul principal îl are Mișa Anastasievici, pînă în 1846. În 1847—1851, antreprenori rămîn Mișa Anastasievici și Alexa Simici. Din 1851 pînă la Unirea Principatelor și după aceea, monopolul exportului de sare este cęținut numai de Mișa. Astfel, unele vîrfuri ale burgheziei sîrbești sînt principalele beneficiare, după Vistieria Țării Românești, ale comerțului de sare extern.

Evoluția exportului de sare se caracterizează printr-un salt considerabil înregistrat la începutul perioadei de care ne ocupăm, apoi printr-un nivel mai redus, dar constant timp de peste două decenii, ca în ultimii doi ani ai perioadei noastre să înregistreze o scădere. Cifric, curba exportului în toată această perioadă se prezintă astfel :

1833 — 21 051 255 ocale; 1834 — 38 474 555 ocale; 1835—1837 — 15 000 000 ocale pe fiecare an; 1838 — 13 866 964 ocale; 1839 — 15 000 000 ocale; 1840 — 1846 — 16 500 000 ocale pe fiecare an; 1847 — 1855 — 15 000 000 ocale pe fiecare an; 1856 — 1858 — 12 000 000 ocale pe fiecare an.

Deci media exportului anual este între 15—16 000 000 ocale. Excepție face anul 1834, cînd această medie este depășită cu o cantitate o dată și jumătate mai mare. În 1833 avem vreo cinci milioane peste această medie. O ușoară scădere sub medie constatăm în 1838, pentru ca apoi să se stabilească pe șapte ani (1840—1846) o medie superioară. Reamintim însă că în acest interval avem un an extrem de pasiv (1840), cu numai 1 182 505 ocale export, precum și anul celui mai mare salt al exportului din toată perioada (1844), cu 41 511 002 ocale, adică dublu față de 1833. Ultimii ani prezintă o scădere de cite trei milioane ocale, adică nici a treia parte din exportul pe 1834.

Suma totală a exportului de sare pe acești 25 de ani se ridică la circa 390 000 000 ocale.

Două treimi din această cantitate, după cum ne-o arată un calcul sumar, este livrată numai prin Oltenița. Numai în patru rînduri exportul anual prin această schelă este sub opt milioane ocale; în restul anilor el se ridică la 9, 11, 12 și 13 milioane ocale, iar o dată (în 1844) la 24

milioane ocale. Traficul intens de sare a contribuit în cea mai mare parte ca Oltenița să devină destul de rapid un însemnat port la Dunăre, jucînd un rol de seamă în întreținerea comunicațiilor cu regiunile sud-dunărene. Influența stimulatorie a traficului de sare se poate observa în oarecare măsură și în propășirea celorlalte schele preferate ca puncte de export pentru sare și alte mărfuri.

Firește, acest fapt nu rămîne fără urmări nici în ceea ce privește viața pe malul celălalt al Dunării. Intensificarea comerțului de sare la Dunăre a produs mai multă animație în porturile orașelor de dincolo, importatoare de cantități mai mari de sare. Felix Kanitz atribuia marea animație din portul Vidinului tocmai traficului de sare. Pe baza datelor certe, mai cu seamă a celor din 1833 și 1834, cînd Vidinul resoarbe circa 10 milioane, respectiv peste 17 milioane ocale sare din exportul românesc, știm că acest oraș constituie principalul punct de debarcaș pentru sarea livrată de la noi.

Prețul sării de asemenea crește în prima jumătate a secolului trecut, atît pe piața internă, cît și la export. La începutul secolului, 100 ocale de sare se vindeau la prețul de 3,60 taleri. Pe la 1830—1831 el ajunge la 7 lei sută de ocale la gura oanei și 6 parale ocaua pe piață. Prin Regulamentul Organic, adică din 1833, prețul sării se stabilește la 15 lei sută de ocale la gura oanei. Prețul vînzării peste Dunăre este lăsat pe seama învoielii dintre antreprenor și cumpărătorii de acolo. În 1836—1837 acesta este socotit la 8 sfanțihii 100 de ocale. Din 1847, cînd prețul pe piața internă ajunge la 10 parale ocaua (cel de la gura oanei rămînînd mai departe 15 lei sută), cel de export urcă la 9 sfanțihii sută. Din 1856 se constată tendința ca el să urce la 11—11 $\frac{1}{2}$ sfanțihii sută.

Această creștere treptată a prețului sării la export influențează mai puțin decît ne-am putea închipui schimbarea sumelor de venit în bugetul țării de pe urma exportului sării. Căci în vremea cînd prețul e mai mic, exportul de sare e mai mare, iar cînd exportul scade prețul se mărește, încît printr-un fel de lege a compensației suma totală a venitului rămîne cam la același nivel. Astfel, în 1834, cînd avem maximum de export, acesta este valorificat la 2 906 461 lei. Valoarea sumei de 15 000 000 ocale export anual în perioada 1849—1855 era apreciată la 2 700 000 lei. Adică pe exportul integral al acestor ani se încasau aproape 19 000 000 lei. Aceasta înseamnă cu mult peste o jumătate din prețul otcupului întreg, adică inclusiv monopolul consumului intern, plătit pentru această perioadă cu 31 644 000 lei și din care Vistieria are un beneficiu de circa 12 700 000 lei. Cam aceeași proporție reiese și din condițiile contractelor separate pentru otcupul consumului intern și cel extern, încheiate în 1849: față de prețul exportului anual — 2 700 000 lei, prețul otcupului intern e de 1 806 000 lei pe an. Acesta nu depășește venitul din otcupul exportului, nici dacă-l adunăm cu venitul din „adaosul sării”, vîndut separat, care e de 720 000 lei (= 2 526 000 lei).

Finanțele Țării Românești au avut deci însemnate beneficii de pe urma exportului de sare în Peninsula Balcanică. Beneficii importante a

avut și negustorimea turcă, bulgară și sîrbă, interesată și antrenată în comerțul sării. Această marfă, prin care se satisfăceau necesitățile elementare ale maselor largi, a constituit un factor important de legături economice permanente cu majoritatea popoarelor din sudul Dunării.

EXPORTUL DE MIERE ȘI CEARĂ Unul din articolele principale de export ale Țării Românești în Imperiul otoman, în secolele anterioare secolului al XIX-lea, îl forma ceara și mierea. În epoca de care ne ocupăm, aceste articole sînt în declin, ele reprezentînd o pondere mică în raport cu alte categorii de mărfuri. Deși apicultura era o ramură dezvoltată a economiei românești și ca atare ar fi de așteptat să întîlnim în listele de export cantități apreciabile de ceară și miere, în realitate nu se exportau decît cantități cu totul neglijabile de ceară și ceva mai multă miere :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
boșlină	—	—	—	—	70 ocale	88	40 ocale	120
ceară	24 ocale	—	45 ocale	27	—	—	—	—
lumnări de ceară	—	—	6 buc.	24	7 ocale 32 buc.	132 130	9 1/4 ocale	164
miere	17 697 ocale	26 542	17 272 ocale	39 597	73 782 ocale	147 564	66 168 ocale	162 135

După cum se vede, mierea ocupă locul principal, ea menținîndu-se în anii 1834 și 1840 la același nivel (între 17 000 și 18 000 oca), pentru ca să ajungă în anul 1850 la un export de peste 4 ori mai mare decît în 1840 și în 1858 cu aproape 4 ori mai mare față de același an (1840). Prețul de vînzare al unei ocale de miere scursă varia între 2 lei și 2 lei și 20 parale ocaua în toată perioada 1834—1858. În ceea ce privește punctele de vamă principale prin care ieșea din țară acest articol pe locul întii se situa Giurgiu, prin care în anul 1840 se exportau 9 712 ocale, în 1850, 46 923 ocale, iar în anul 1858, 42 494 ocale. Pe locul al doilea se situa vama de la Turnu cu 4 002 ocale în 1840, cu 13 729 ocale în 1850 și 4 160 ocale în anul 1858.

În ceea ce privește exportul de ceară, după cum am menționat mai sus, este aproape inexistent pentru anii 1850 și 1858 și cu cantități

infime în anii 1834 și 1840. Faptul se explică prin aceea că mari cantități de ceară erau consumate în țară pentru fabricarea luminărilor.

În aceeași situație se găsea și exportul luminărilor de ceară.

Privit în ansamblu, exportul de miere și ceară se situează printre categoriile cu pondere mijlocie în cadrul exportului general.

EXPORTUL DE ZARZAVATURI, LEGUME ȘI FRUCTE

Deși regiunile dintre Dunăre și Balcani dădeau mari cantități de zarzavaturi, din care o parte destul de însemnată se importau în Țara Românească, totuși de aici se exportau unele produse de grădinărie în cantități destul de însemnate. Această categorie de produse prezintă importanță în ansamblul general al comerțului extern cu regiunile sud-dunărene numai în ceea ce privește unele produse (reduse ca număr), restul, deși uneori însemnate ca volum, totuși sînt reduse ca valoare. În anii pe care ni i-am propus ca repere de studiu întîlnim în total 19 sortimente de zarzavaturi și legume (vezi tabelul la pag. 102).

Din statistica de mai sus se constată că exportul acestor produse varia ca număr de articole. Astfel, dacă în anul 1834 figurează în listele de export numai nouă articole, în anul 1840 numărul lor se reduce la cinci articole, pentru ca în anii 1850 și 1858 sortimentele să se ridice la 15 și respectiv 14. Numărul mic de articole pe care le întîlnim pentru anul 1840 se explică și prin faptul că în acest an regiunile sud-dunărene, ca de altfel în bună măsură și Țara Românească, au fost bîntuite de secetă. Putem afirma totuși că începînd din 1850 în relațiile comerciale ale Țării Românești cu Peninsula Balcanică întîlnim o sporire a sorturilor de zarzavaturi exportate.

Două sînt articolele care se situează ca valoare pe primele locuri: fasolea uscată și ceapa. Ambele sînt exportate în cantități destul de mari în toți cei patru ani de care ne ocupăm. În ceea ce privește fasolea, cu excepția anului 1850, cantitățile exportate depășeau 400 000 ocale, ajungînd în anii 1840 la 1 320 070 ocale, iar în anul 1858 la 12 681 953 ocale. Prețul se menține pentru întreaga perioadă 1834—1840 la 3—4 ocale 1 leu, iar în anul 1850—1858, 2—3 ocale 1 leu. Porturile principale prin care se exportau cele mai mari cantități erau: în anul 1840, din totalul de 1 320 070 ocale, prin Brăila s-a scos 875 306 ocale, prin Giurgiu 320 253 ocale, urmate de Turnu cu 32 961 ocale, Zimnicea 25 389 ocale, Oltenița 19 143 ocale, Călărași 18 566 ocale și Calafat cu 17 194 ocale. Situația similară întîlnim pentru anul 1850, cînd pe primele locuri se situează porturile Brăila (132 289 ocale) și Giurgiu (47 014 ocale) cu cele

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ardei	—	—	—	—	90 000 buc.	879	498 200 buc.	—
„	—	—	—	—	—	—	36 ocale	114
arpagic	1 619 ocale	3 100	—	—	100 ocale	—	—	—
cartofi	3 saci	—	—	—	580 ocale	116	250 ocale	108
bob	—	—	—	—	—	—	1 491 ocale	1 491
castraveți	1 000 buc.	—	—	—	300 buc.	60	5 550 buc.	—
ceapă	14 019 ocale	4 500	23 870 ocale	9 028	14 287 ocale	3 287	13 926 buc.	4 282
„	—	—	—	—	—	—	2 600 leg.	82
ciuperci	270 ocale	—	—	—	4 ocale	—	—	—
conopidă	—	—	—	—	185 buc.	185	—	—
fasole	403 843 ocale	110 000	320 070 ocale	435 710	184 033 ocale	91 344	3 046 512 ocale	1 618 563
hrean	120 ocale	100	—	—	117 ocale	88	—	—
linte	—	—	100 ocale	15	—	—	640 ocale	412
mazăre	—	—	—	—	5 ocale	—	—	—
pătăgele	—	—	—	—	—	—	—	—
roșii	1 300 buc.	—	1 oca	0.16	5 600 buc.	104	1 000 buc.	25
pătăgele	—	—	—	—	—	—	—	—
vinete	—	—	—	—	—	—	13 100 buc.	1 039
praz	—	—	—	—	1 000 buc.	16	33 400 buc.	1 302
„	—	—	—	—	—	—	600 ocale	18
sfeclă	—	—	—	—	325 buc.	25	—	—
țelină	—	—	—	—	1 620 buc.	268	1 100 buc.	121
usturoi	—	—	—	—	—	—	216 600 buc.	3 541
varză	3 948 buc.	—	50 500 buc.	1 313	19 136 buc.	1 923	14 560 buc.	1 279
zarzavat	—	—	—	—	—	—	—	1 926

mai mari cantități, urmate la distanță destul de mare de Oltenița, Calafat și Severin. În anul 1858, din totalul de 3 046 512 ocale, prin vama de la Oltenița s-au exportat peste 1 000 000 ocale din întreaga cantitate, pe la Brăila 1 608 725 ocale pe la Călărași 336 869 ocale, urmînd la mari diferențe celelalte porturi dunărene, ca Giurgiu, Gura Ialomiței etc.

Avînd în vedere porturile principale prin care se exporta, credem că cea mai mare parte mergea spre piața constantinopolitană și părțile de sud ale peninsulei. În ceea ce privește fasolea exportată prin Calafat, credem că urma drumul spre sud, pe uscat, în special spre Macedonia. În sprijinul părerii noastre vine și faptul că în toți acești ani se și importă cantități destul de importante de fasole, produsă mai ales în regiunea dintre Balcani și Dunăre, și care deci nu era în lipsă.

Al doilea articol dintre zarzavaturi care ocupă o pondere mai mare și permanentă în cadrul exportului de zarzavaturi este ceapa. Spre deosebire de fasole, exportul de ceapă se menține la un nivel relativ constant de 10 000 ocale pînă la 14 000 ocale, cu excepția anului 1840, cînd se depășește cu aproape 70% exportul din 1834 și 1858. Prețul pentru întreaga perioadă 1834 — 1858 varia între 2 ocale și 3 ocale la 1 leu, valoarea generală pe anii studiați nedepășind 4 500 lei.

Ca volum, urmează pentru anul 1834 arpagicul (1 619 ocale), varza, care își menține un volum ridicat și în anii 1850 și 1858, prazul (pentru 1850 și 1858), bobul (pentru 1858), țelina (1850 și 1858) etc.

O altă categorie de mărfuri exportate, dar care ocupă un loc mult mai mic decît zarzavaturile, o reprezentau fructele, ca :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
caise	370 ocale	—	—	—	—	—	—	—
cireșc	400 ocale	—	—	—	—	—	1 578 ocale	887
gutui	—	—	—	—	—	—	152 ocale	195
merc	134 732 ocale	—	98 273 ocale	18 921	92 065 ocale	28 348	148 870 ocale	69 863
nuci	776 928 buc.	—	60 000 buc.	251	281 600 buc.	796	3 145 000 buc.	12 299
"	—	—	684 ocale	410	—	—	—	—
pepeni	100 buc.	—	11 440 buc.	3 672	77 994 buc.	6 929	5 646 buc.	1 415
perc	21 ocale	—	447 ocale	81	7 304 ocale	1 113	12 828 ocale	6 415
prune	62 513 ocale	20 837	4 677 ocale	2 250	15 043 ocale	8 802	23 274 ocale	14 995
stru- guri	1 000 ocale	—	375 ocale	135	—	—	150 ocale	102
zar- zăre	—	—	340 ocale	68	—	—	—	—

Pe primul loc, atit ca volum, cit și ca valoare, pentru anii 1834, 1840, 1850 și 1858 se situează merele. Cantitățile exportate oscilează între circa 90 000 ocale și circa 150 000 ocale, cele mai mari cantități întilnindu-le în anii 1834 și 1858 (134 732 ocale și 148 870 ocale), anii 1840 și 1850 situându-se relativ la același nivel (98 273 ocale și 91 904 ocale). Prețul la care se vindeau era oscilant, desigur în funcție de calitate. Așa bunăoară, în 1840 se exporta pe la Calafat o cantitate de 62 192 ocale socotită la 16 lei suta de ocale, în același an pe la Bechet se exporta același articol evaluat la 20 lei, 28 lei și chiar 30 lei suta de ocale. La Brăila se exportau însă mere (1 430 ocale) evaluate la 1 leu ocaua, în timp ce la Călărași se vindeau cu 35 lei suta de ocale. Oscilațiile sînt similare și pentru anii 1850 și 1858.

Punctele de vamă prin care s-au exportat cele mai mari cantități în anul 1840 au fost Calafat, Bechet, Gura Ialomiței etc. În anul 1850, pe primul loc se situa vama de la Calafat cu 38 350 ocale, apoi Brăila cu 37 143 ocale, urmate de Turnu, Călărași, Severin ș.c.l. În anul 1858, locul întii îl ocupa vama de la Brăila cu 69 748 ocale, urmată de cea de la Calafat cu 45 727 ocale și cea de la Călărași cu 18 338 ocale. Primele se situau, ca valoare și volum, pe locul al doilea, cele mai mari cantități fiind exportate în anul 1834, în anii următori exporturile lor fiind în scădere. Prețul de vînzare oscilează între 35 lei suta de ocale la Oltenița și 90 lei suta de ocale la Cerneți, Zimnicea și Brăila, în anul 1840. Oscilațiile sînt similare și pentru anii următori. Cele mai mari cantități în anul 1840 se exportau pe la Oltenița, Brăila și Gura Ialomiței. În anul 1850, pe locul întii se situa Brăila, pe unde s-au exportat 12 785 ocale prune afumate și numai 246 ocale prune proaspete, Giurgiu cu 1 130 ocale prune afumate, Călărași cu 720 ocale prune afumate și Zimnicea cu 160 ocale prune opărite. În 1858 se constată același fenomen ca și cel semnalat în anul 1850, se exportă numai prune afumate, pe primul loc fiind Brăila, de unde se exportau 14 066 ocale, Giurgiu cu 5 188 ocale, Călărași cu 3 550 ocale și Gura Ialomiței cu 120 ocale. Faptul că exportul se făcea numai cu prune afumate — cele proaspete reprezentînd cantități foarte mici, sau în unii ani lipsind chiar complet, mai ales prin porturile mari ca Brăila și Giurgiu — ne face să deducem că erau destinate în special pieții constantinopolitane și regiunilor de sud ale Peninsulei.

Pe locul următor se situa ca valoare și volum exportul de nuci uscate, al căror preț era de circa 3 lei mia, urmat de pepeni (în special cei verzi), pere etc.

Din cele arătate mai sus se poate vedea că o pondere mare în cadrul exportului de fructe o ocupau fructele uscate (prunele și nucile), iar dintre cele proaspete, merele, pepenii și perele (al căror export este în creștere continuă, începînd de la 21 ocale în 1834, pînă la 12 828 ocale în anul 1858). Privit în ansamblu, exportul de fructe în nici unul din anii studiați nu a depășit cu mult valoarea de 100 000 lei, anul vîrf fiind 1858.

Exportul de fructe a fost cu mult sub valoarea importului.

EXPORTUL DE SEMINȚE ȘI ALTOIURI

În cadrul exportului Țării Românești se întilnesc și cantități destul de însemnate de semințe și altoiuri de pomi ca :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
altoiuri	—		13 leg.	360	15 buc.	107	—	—
sămînță de cînepă	756 ocale	—	7 575 ocale	3 188	650 ocale	225	675 ocale	398.
sămînță de grădină	—	—	598 ocale	358	5 1/2 ocale	55	—	—
sămînță de in	80 164 ocale	—	172 622 ocale	163 990	84 739 ocale	60 469	70 989 ocale	35 494
sămînță de borceaĝ	—	—	—	—	—	—	54 ocale	540.
sămînță de rapiță	—	—	—	—	342 841 ocale	—	203 274 ocale	101 637

Ceea ce se remarcă în primul rînd este faptul că pe primul loc se situează pentru întreaga epocă semințele de plante industriale, inul și rapița, iar la mare diferență sămînța de cînepă. În ceea ce privește sămînța de in, se constată pentru anii 1834 și 1850 un export relativ egal, pentru 1840 cantitatea este mai mult decît dublă, în comparație cu ambii ani (1834 și 1850), pentru ca în 1858 să scadă la mai puțin de jumătate față de anul 1840. Porturile principale prin care se exportau cantitățile cele mai mari ale acestui produs erau în 1840 portul Brăila cu 163 510 ocale, Oltenița cu 8 324 ocale și Călărași cu 788 ocale. În 1850, situația se menține relativ similară, pe primul plan menținîndu-se Brăila cu 74 674 ocale, Călărași cu 6 100 ocale și Islaz cu 3 975 ocale. În anul 1858, întreaga cantitate s-a exportat numai prin două puncte de vamă: Călărași cu 46 000 ocale și Brăila cu 24 989 ocale. În ceea ce privește prețul de vînzare se constată o scădere. Dacă în anul 1840 o sută de ocale de sămînță de in se plătea cu 95 lei, în anul 1850 aceeași cantitate se plătea cu 65 lei, pentru ca în 1858 să se plătească cu 50 lei. Foarte probabil că în bună măsură sămînța de in, ajunsă pe piața constantinopolitană, era reexportată spre Occident.

În anul 1850 apare la export și sămînța de rapiță, pe care nu am întilnit-o nici în 1834 și nici în 1840. Cultura acestei plante probabil că înregistra la această dată o extindere destul de mare, avînd în vedere cantitățile însemnate de sămînță ce se exportau. Din întreaga cantitate exportată în anul 1850, numai prin portul Brăila ieșeau 263 241 ocale și pe la Giurgiu 79 350 ocale. În 1858, pe primul loc se situa portul Oltenița

cu 108 696 ocale, Brăila cu 55 474 ocale și Giurgiu cu 39 104 ocale. În ceea ce privește prețul de vânzare al rapiței în anul 1858 era egal cu cel al sămânței de in, 50 lei suta de ocale. Ambele produse se foloseau în cea mai mare parte la fabricarea uleiurilor.

Din aceeași categorie a plantelor industriale întâlnim exportându-se și unele cantități de sămânță de cînepă. De subliniat este faptul că pentru toți anii studiați, cu excepția anului 1840, exportul se menține la un nivel apropiat, între 650 și 750 ocale. În 1840, cantitatea sporește de zece ori față de anul 1834, cea mai mare parte exportându-se prin Calafat (7 521 ocale). Prețul de vânzare în epoca 1840—1858 oscila între 40 lei și 50 lei suta de ocale.

În ceea ce privește semințele de grădinărit și altoiurile de pomi, ele reprezintă cantități și valori cu totul minore.

Privit în ansamblul valorii exportului general al țării, acest capitol reprezintă o pondere mijlocie, variind între circa 1 138 000 lei în 1858, 168 896 în 1840, pentru ca în 1850 să depășească 200 000 lei.

EXPORTUL DE TUTUN, TABAC ȘI AL MĂRFURILOR DE TUTUNGERIE

I. Din Țara Românească s-a exportat în Peninsula Balcanică, paralel cu importul unor mărfuri similare, tutun (bohcea, cîrjaliu, giuma, prost, românesc, tăiat) și tabac (românesc, de țară etc.). De la început trebuie să menționăm faptul că unele sortimente de tutun (cîrjaliu, giuma etc.) și de tabac (chevot) erau reexportate. Probabil că faptul se producea astfel: importat din anumite regiuni ale Peninsulei Balcanice, aceste sortimente de tutun și tabac erau reexportate în alte regiuni ale aceleiași zone geografice.

Tablelul de mai jos ilustrează evoluția exportului acestor produse :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
tutun	44 846 ocale	--	219 024½ ocale	298 126	44 319½ ocale	117 110	153 122 ocale	234 398
tabac	37 ocale	--	216 ocale	1 713	11½ ocale	77	2 ocale 100 dr.	30
..	--	--	1 fd.	5	1 bășică	48	--	--

Exportul de tutun a fost în acești ani în creștere, cantitatea cea mai mare ieșind din Țara Românească către Balcani în anul 1840. Valorile

cele mai mari au fost înregistrate în anii 1840 și 1858, respectiv 298 126 lei în anul 1840 și 234 398 lei în 1858.

Trebuie să remarcăm că prețul pe unitate al tutunului exportat a fost mult mai mic decât al celui importat. Așa, de pildă, în anul 1834 ocaua de tutun exportat era prețuită între aproximativ 0,32 lei și 2 lei. Și în anii următori prețul mediu a fost aproximativ același.

La exportul tabacului se observă mari oscilații : dacă în anul 1840 s-a exportat mai mult decât în anul 1834, în perioada următoare cantitățile exportate scad.

În general, cantitatea exportată este foarte mică. Numai în anul 1840 s-a exportat o cantitate mai mare, reprezentând implicit o valoare ceva mai ridicată (1 718 lei).

Comparând exportul cu importul de tutun și tabac constatăm că importul a fost cu mult superior asupra exportului, atît cantitativ, cît și, mai ales, valoric. Compararea cifrelor de la import cu cele de la export numai în anii de vîrf este suficient de concludentă în acest sens. Astfel, în anul 1850 — anul de vîrf al importului de tutun — în Țara Românească a fost adusă din Balcani o cantitate de 214 327 1/2 ocale, 10 funți, 322 bohele și 96 teancuri, valorind o sumă ce depășea 1 355 mii lei (în același an nu s-au exportat decît 44 319 1/2 ocale în valoare de 117 110 lei).

În 1840 — anul de vîrf al exportului de tutun — s-au exportat numai 219 024 1/2 ocale în valoare de 298 126 lei. Este evident așadar decalajul mare dintre import și export, decalaj care este în favoarea importului.

Balanța comercială, la acest capitol, este și mai evident deficitară în cazul tabacului.

În toți cei patru ani pentru care am întocmit statistica s-au exportat în total circa 267 ocale, 1 funt și 1 bășică. Numai în anul 1834 s-au importat însă 7 340 ocale și 1 funt de tabac. Menționăm că din Țara Românească nu s-au exportat țigări. Schelele dunărene prin care s-a exportat cea mai mare parte a tutunului au fost : Giurgiu, Brăila, Călărași, Calafat, Gura Ialomiței, Zimnicea.

II. Mărfurile de tutungerie exportate au fost : chisele de tutun, ciubece, havane, lulele (de lemn, mici, negre, turcești etc.), tacîmuri de ciubece, tabachere.

Trebuie să facem remarcă și în cazul de față, ca și în cel al tutunului și tabacului, că unele mărfuri nu erau produse în Țara Românească, ci erau reexportate (de pildă : unele categorii de ciubece, lulelele turcești, etc.).

Dăm mai jos următoarele cifre cu privire la exportul acestei categorii de mărfuri (vezi tabelul în pag. 108).

Cantitățile mărfurilor și valoarea lor au fost neînsemnate, am putea spune chiar că exportul lor a fost mai mult întîmplător.

Menționăm doar exportul de lulele ca fiind ceva mai însemnat, deși, după anul 1840, este în scădere. Valoarea totală nu s-a ridicat însă nici în anul de vîrf al exportului lor — 1840 — la mai mult de 2 200 lei.

Din această categorie de mărfuri — care cuprinde 6 produse distincte —, în anul 1858 nu s-a exportat decât un singur produs : lulele (1 duzină în valoare de 6 lei și 30 par.).

M a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
chisele de tutun	—	—	2 buc.	14	—	—	—	—
ciubuce	13 buc.	—	15 buc.	13,18	1 buc.	6	—	—
havan	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
havan de tutun	—	—	1 buc.	100	—	—	—	—
lulele	200 buc.	—	7 560 buc.	2 200	4 000 buc.	88	1 tuț.	6,30
„	16 duz.	—	—	—	—	—	—	—
taclmuri de ciubuc	—	—	—	—	24 buc.	240	—	—
tabachere	42 buc.	—	45 buc.	223	19 buc.	58,10	—	—
„	3 duz.	—	1 tuț.	—	—	9,20	—	—

Și la acest capitol balanța comercială a fost defavorabilă Țării Românești, importul depășind extrem de mult exportul.

Cîteva exemple sînt concludente : s-au importat 22 produse diferite și s-au exportat doar 6 ; numai valoarea totală a imamelelor de chihlimbar importate în cei patru ani reprezentativi este cu mult superioară valorii tuturor mărfurilor de tutungerie exportate ; în anul 1840 s-au importat 339 862 lulele în valoare de 45 488 lei și s-au exportat doar 7 560 bucăți în valoare de 2 200 lei.

În concluzie, în ceea ce privește schimbul mărfurilor prezentate — tutun, tabac, mărfuri de tutungerie — dintre Țara Românească și Peninsula Balcanică, balanța comercială a fost pasivă, s-a soldat cu un deficit foarte mare pentru Țara Românească.

EXPORTUL MĂRFURILOR DE BĂCĂNIE ȘI BĂUTURI

Vom trata exportul acestor mărfuri în ordinea importanței cantităților și valorilor diferitelor categorii de produse.

I. *Vinuri și băuturi alcoolice.* Exportul cuprinde următoarele sortimente de produse, pe care le-am introdus în acest capitol : bere, mastică, rachi (anason, spumă, saciz, roșu, spirt, de lux, de prune), rom, spirt, țuică, vin (de țară, românesc, străin, vechi), votcă și oțet.

Produsele exportate în cantități însemnate în toți cei 4 ani reprezentativi — ceea ce înseamnă că au constituit obiectul unui export continuu — au fost rachiul și spirtul. Romul este și el prezent continuu, dar cantitățile au fost neînsemnate și în scădere (91 ocale în anul 1834, pentru ca în 1858 să ajungă numai la 24 ocale). Acest produs, ca de altfel și altele — ca unele rachiuri străine, votcă și vinuri străine — erau reexportate din Țara Românească, ele nefiind produse locale.

Exportul rachiului a evoluat astfel: 122 ocale și 5 386 vedre în anul 1834, 6 656 ocale și 772 vedre în anul 1840, 155 ocale în anul 1850, 1720 ocale 378 vedre și 4 butoaie în anul 1858.

Dăm următoarele date statistice privind evoluția exportului lor (vezi tabelul în pag. 110.)

Așadar, curba exportului este coborîtoare, punctul cel mai scăzut fiind în anul 1850. În ceea ce privește celelalte categorii de rachiuri, exportul lor nu a fost efectuat în toți anii. Se observă că în anii 1850 și 1858 cantitățile cresc, ceea ce înseamnă că în această perioadă a fost în creștere și valoarea lor.

Dintre rachiuri, numai rachiul saciz și spirtul au o pondere mai mare, exportul lor fiind în creștere. Astfel, dacă în anul 1840 s-au exportat 709 vedre de rachi saciz și 248 vedre de rachi spirt, în anul 1858 s-au exportat 14 722 ocale și 4 920 1/2 vedre de rachi saciz și 4 133 ocale și 18 272 vedre rachi spirt. În comparație cu anul 1840, creșterea exportului din anul 1858 este deci foarte mare. Raportul între valori este proporțional cu creșterea cantităților : 10 140 lei pentru rachiul saciz și 5 844 lei pentru rachiul spirt în anul 1840, peste 86 mii lei pentru rachiul saciz și peste 370 000 lei pentru rachiul spirt în anul 1858.

Deci pentru rachiul saciz valoarea exportului a crescut de aproximativ 8 ori, iar pentru rachiul spirt de peste 61 ori.

Exportul de spirt a fost mai mare la începutul și sfârșitul perioadei de care ne ocupăm, în anii 1834 și 1858. În anii 1840 și 1850 cantitățile au fost mici. Creșterea din anul 1858 este foarte mare în comparație cu anul 1834. În anul 1834 s-au exportat 8 ocale și 1922 vedre spirt, în valoare de peste 49 mii lei, iar în anul 1858 — 5 700 ocale și 4 471 vedre în valoare de peste 100 mii lei, deci valoarea cantităților exportate în anul 1858 este de peste două ori mai mare decât valoarea aceluia din anul 1834.

În ceea ce privește exportul de vinuri remarcăm faptul că deși cantitățile au fost însemnate, totuși nu s-au exportat în toți anii.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	bere	—	—	—	—	—	—	70 ocale
„	—	—	—	—	—	—	430 vd.	2 170
„	—	—	—	—	—	—	59 but.	2 160
mastică	—	—	221 ocale	1 105	—	—	—	—
rachiu	122 ocale	—	6 656 ocale	13 323	155 ocale	295	1 720 ocale	2 321,20
„	5 386 vd.	—	772 vd.	8 217	—	—	378 vd.	2 915
„	—	—	—	—	—	—	4 but.	600
„	—	—	—	—	9 ocale	58	—	—
„ anason	—	—	—	—	—	—	7 vd.	97,20
„ spumă	—	—	2 vd.	41	—	—	14 722 ocale	25 582,24
„ sacfz	—	—	—	—	—	—	4 920 ½ vd.	60 965
„	—	—	709 vd.	10 140	22 vd.	660	—	—
„	—	—	—	—	—	—	13 ocale	45,20
„ roșu	—	—	—	—	—	—	4 173 ocale	8 330
„ spirt	—	—	248 vd.	5 844	833 ocale	1 817	18 272 vd.	363 590
„	—	—	—	—	76 vd.	1 426	—	—
„ de lux	—	—	—	—	55 ocale	135	—	—
„ de prună	—	—	38 ocale	38,30	92 vd.	1 104	—	—
rom	91 ocale	—	8 ocale	54	5 ocale	25	24 ocale	110
spirt	8 ocale	—	22 ½ ocale	68	—	—	5 700 ocale	11 499
„	1 922 vd.	49 050	91 vd.	1 968	127 vd.	2 727	4 471 vd.	89 988,15
țuică	—	—	—	—	—	—	180 ocale	102
vin	2 604 vd.	13 020	7 982 vd.	49 023	—	—	—	—
„ de țară	—	—	—	—	—	—	1 140 ocale	5 700
„	—	—	—	—	—	—	3 371 ½ vd.	15 878
„	—	—	—	—	—	—	10 vd.	330
„ vechi	—	—	—	—	10 vd.	160	—	—
„ românesc	—	—	—	—	—	—	—	—
vin străin	40 st.	—	—	—	—	—	—	—
voțcă	107 ocale	—	54 ocale	351	7 ½ ocale	52,17	—	—
oțet	45 ocale	—	—	—	—	—	20 ocale	40
„	9 vd.	—	—	—	—	—	231 ½ vd.	1 966,11

Vinul prezent în statistică sub denumirea de „vin de țară” nu s-a exportat decât în anul 1858, iar „vinul românesc” numai în anul 1850 (respectiv 1 140 ocale și 3 371 1/2 vedre, în valoare de peste 21 000 lei și 10 vedre în valoare de 160 lei).

Produsul prezent în statistică sub denumirea generică de „vin” s-a exportat în anii 1834 și 1840 : respectiv 2 604 vedre în valoare de peste 13 000 lei și respectiv 7 982 vedre în valoare de peste 49 000 lei. Deci cantitatea exportată în anul 1840 a fost de aproximativ 3 ori mai mare decât cea din anul 1834.

Deși Țara Românească era o producătoare de cantități însemnate de vin, exportul acestuia în regiunile Balcanilor nu era pe măsura producției. Explicația constă desigur în aceea că cea mai mare parte a producției era consumată în țară, iar o parte însemnată lua drumul exportului în alte direcții decât cele spre regiunile sud-dunărene. De altfel, regiunile sud-dunărene produceau ele înșile importante cantități de vinuri.

Celelalte produse — berea, mastică, țuica etc. — apar foarte rar în exportul Țării Românești și în cantități cu totul neînsemnate.

De asemenea, oțetul, deși se producea în cantități mari, lua drumul regiunilor sud-dunărene în cantități foarte mici: 9 vedre și 45 ocale în anul 1834, 23 1/2 vedre și 20 ocale în anul 1858. În anii 1840 și 1850 nu s-a exportat.

Cea mai mare parte a exportului de vinuri și băuturi alcoolice s-a efectuat prin porturile și schelele Brăila, Giurgiu, Călărași (Știrbei), Zimnicea, Oltenița, Turnu.

Nu este lipsit de importanță și semnificație raportul dintre exportul și importul acestor produse. Ca o primă observație, menționăm faptul că sortimentul de rachiuri și vinuri importate este mai mare decât cel exportat. Din exportul Țării Românești lipsește cu desăvârșire șampania — care, de altfel, nu se produce în țară.

Este, fără îndoială, firesc ca la import să apară mai ales acele mărfuri care nu erau produse în țară, dar care erau cerute de consumatorii din rîndul claselor dominante.

O constatare care ar putea surprinde dacă nu am avea în vedere preferințele claselor avute: cantitatea de vinuri importată și valoarea ei este cu mult superioară celei exportate.

Chiar și cantitățile de oțet importate depășesc cu mult pe cele exportate în anumiți ani. Desigur, poate exista încă o explicație: uneori și în cazul anumitor produse locuitorii din regiunile din imediata apropiere a Dunării preferă să-și procure aceste produse de peste Dunăre, decât să le aducă, de la mari distanțe, din alte regiuni ale Țării Românești. Astfel, în anul 1834 s-au importat 4 247 ocale și 12 vedre, dar s-au exportat numai 9 vedre și 45 ocale. În anul 1858 însă cantitatea exportată a depășit cu mult pe cea importată, ceea ce, poate, constituie un indiciu asupra evoluției ulterioare a raportului dintre importul și exportul acestui produs.

Trebuie să remarcăm și un alt fapt: exportul de spirt a dominat categoric importul acestui produs. Importul din anul 1840 a atins canti-

tatea de 36 vedre, în vreme ce exportul se ridica, în același an, la 248 vedre, pentru ca în anii următori să crească deosebit de mult, în vreme ce importul său, pentru restul anilor aleși de noi, să lipsească cu desăvîrșire.

În general, în ceea ce privește comerțul cu vinuri și băuturi alcoolice, balanța comercială a Țării Românești a fost pasivă.

Numai importul de rom și șampanie acoperă ca valoare aproape întregul export de vinuri și băuturi alcoolice al țării.

Desigur că această situație se explică prin următoarele: se importau produse care nu se produceau în țară și care reprezentau, sub volume mici, valori mari; a doua explicație constă în politica economică a boierimii.

II. *Orez, arpacaș și paste făinoase.* Am inclus în această categorie a mărfurilor de băcănie exportate următoarele produse: arpacaș, făină (fabricată, ușoară, nisaștea, nemțească, mutmel, de lux), fidea, griș, macaroane, pesmeți și orez. Exportul lor a evoluat după cum urmează: (vezi tabelul în pag. 113).

Dintre cele șapte produse exportate, făina și orezul reprezintă cantitățile și valorile cele mai mari. Exportul făinei s-a făcut permanent, cifrele cele mai mari fiind atinse în anii 1840 și 1858. Se remarcă creșterea exportului făinii ușoare: în anii 1834 și 1840 nu s-a exportat.

În ceea ce privește exportul de orez, trebuie să menționăm că acest produs provenea din importul Țării Românești. Cantitățile cele mai mari au fost exportate în anul 1840. În anul 1850 nu s-a exportat.

Exportul celorlalte produse nu a atins cifre însemnate, iar la unele dintre aceste produse se observă în plus tendința de scădere a exportului (arpacaș, griș).

Exportul de fidea, macaroane și pesmeți a fost în creștere, deși nu a fost efectuat an de an. Astfel, exportul de macaroane a crescut de la 14 ocale, în anul 1834, la peste 2 600 ocale în anul 1858, iar cel de pesmeți — ce se exportau mai ales prin Brăila — de la 44 ocale și 16 cutii în anul 1834, la 1 275 ocale și 24 cîntare în 1850 (în anul 1858 nu s-a exportat).

Cea mai mare parte a acestor mărfuri au fost exportate prin schelele: Brăila, Călărași, Giurgiu, Știrbei, Zimnicea și Turnu.

Comparînd importul cu exportul, remarcăm faptul că exportul de făină, arpacaș și, într-o oarecare măsură, de pesmeți domină asupra importului unor mărfuri similare. În ceea ce privește restul produselor, balanța este pasivă.

În ansamblu însă, sub aspectul valorii îndeosebi, importul acestei categorii de produse a fost superior exportului, mai ales datorită importului masiv de orez.

III. *Alte mărfuri de băcănie.* Am grupat sub acest titlu exportul de măsline, untdelemn, ulei de nucă, fructe (lămii, migdale, năut, portocale, roșcove, smochine, stafide, coji de portocale), cafea, zahăr, condimente și mirodenii (anason, boia, boia roșie, cuișoare, dafin, ienibahar,

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
arpacaș	466 ocale	—	195 ocale	390	40 ocale	80	—	—
făină	161 ocale	—	6 428 ocale	4 581,25	90 ocale	135	580 ocale	522
„	113 ch.	—	6 ½ ch.	990	—	—	—	—
„	18 banițe	—	10 banițe	—	—	—	—	—
„ fabricată	—	—	—	—	—	—	170 ocale	170
„ ușoară	—	—	—	—	2 046 ocale	3 180	62 380 ocale	62 380
„ nișaștea	2 766 ocale	—	1 093 ocale	1 560,25	876 ocale	1 176	—	—
„ nemțească	—	—	170 ocale	210,15	40 ocale	57	—	—
„ mutmel	—	—	—	—	228 ocale	337	230 ocale	230
„ de lux	—	—	—	—	—	—	479 ocale	479
flidea	42 ocale	—	—	—	50 ocale	100	737 ocale	1 327,20
„	3 culă-puri	—	—	—	—	—	—	—
„	55 ocale	—	—	—	55 ocale	83	50 ocale	62,20
macaroane	14 ocale	—	—	—	23 ocale	46	2 632 ocale	6 315,20
orez	116 ocale	—	21 551 ocale	34 357	—	—	3 983 ocale	7 160
pesmeți	44 ocale	—	30 ocale	106	1 275 ocale	1 309	—	—
„	16 cutii	118	—	—	24 cîn-tare	1 680	—	—

muștar, piper, scortîșoară, vanilie), băcănie (denumire generică sub care se înțeleg diferite produse), ceai (rusesc), semințe de migdale, turte ovreiești și tămîie.

Cea mai mare parte a acestor mărfuri, dacă nu chiar toate, provin din importul Țării Românești, luînd însă în parte drumul exportului spre diferite regiuni din Balcani.

Menționăm mai jos următoarele cifre privind evoluția exportului lor (vezi tabelul în pag. 115—116).

a) *Exportul de măsline și untdelemn* a reprezentat un volum destul de mic, fiind de-a lungul anilor în scădere. În anul 1834 s-au exportat 419 ocale măsline și 1935 ocale untdelemn, iar în anul 1858 măsline nu s-au exportat, în vreme ce untdelemnul nu a însumat decît 60 ocale. În acest din urmă an s-au exportat 168 ocale ulei de nucă în valoare de 1 134 lei.

b) *Exportul de fructe și cafea*, reprezentînd în ansamblu cantități și valori relativ mici, a fost mai intens în anii 1840 și 1850.

În anul 1834 s-au exportat doar patru produse din cele 10 menționate în statistică, iar în anul 1858 numai 3. La fructe valori peste 1 000 lei au fost atinse la exportul de migdale, roșcove și smochine (în anul 1840).

În ceea ce privește cafeaua, exportul ei a evoluat astfel: 133 ocale în anul 1834, 49 ocale în anul 1840 și 474 ocale în anul 1850. În anul 1858 nu s-a exportat.

c) *Exportul de zahăr* a evoluat astfel: 1 293 ocale și 3 căpățîni în anul 1834, circa 113 ocale, în anul 1840 și 217 ocale în anul 1850. În anul 1858 nu s-a exportat. Așadar, curba sa este coborîtoare.

d) *Exportul de condimente și mirodenii* a fost mai însemnat în anul 1834. În perioada următoare el a fost cu totul neglijabil, reducîndu-se la 165 ocale de anason (în anul 1840), 6 ocale de dafin și 6 roa: de vanilii (în anul 1850). În anul 1858 nu s-a exportat nici o marfă din această categorie.

e) Dintre *celelalte produse exportate* menționăm ca fiind mai însemnate „băcănia” și ceaiul (deși cantitățile sînt totuși foarte mici). Astfel, în anul 1834 s-a exportat 1 ladă cu „băcănie”: în anul 1840 — 50 ocale, în 1850 — 3 colete, iar în 1858 — 13 condeie în valoare de peste 6 700 lei.

Merită de asemenea semnalat exportul de tămîie din anul 1834, care s-a ridicat la peste 1 300 ocale (deși în anii următori nu mai apare la export).

În concluzie, mărfurile de băcănie au ocupat un loc puțin însemnat în exportul general al Țării Românești. Cantitățile și valoarea mărfurilor din această categorie importate au fost mult superioare celor exportate.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
mășline	419 ocale	—	77 ocale	181	40 ocale	90	—	—
„	—	—	1 but.	—	—	—	—	—
untdelemn	1 935 ocale	—	49 ocale	275,15	1 ocale	4,20	60 ocale	360
„	—	—	1 but.	—	—	—	—	—
ulei de nucă	—	—	—	—	—	—	168 ocale	1 134
lămli	—	—	—	—	210 buc.	50,20	1 800 buc.	280
migdale	4 ocale	—	499 ocale	3 493	100 dr.	4	—	—
năut	80 ocale	—	40 ocale	60	—	—	—	—
portocale și lămli	—	—	20 buc.	7,20	—	—	—	—
portocale	—	—	—	—	750 buc.	187,20	—	—
roșcove	—	—	25 cintare	1 250	—	—	220 ocale	220
smochine	—	—	1 659 ocale	4 977	—	—	—	—
staffide	594 ocale	—	430 ½ ocale	496	8 ocale	16	—	—
coji de portocală	—	—	—	—	—	—	30 ocale	90
cafea	133 ocale	—	49 ocale	403	474 ocale	2 141,20	—	—
zahăr	1 293 ocale	—	113 ½ ocale	558,10	217 ocale	868	—	—
„	3 căpățini	—	—	—	—	—	—	—

anason	—	—	—	—	3 300	—	—	—	—	—	—	—
boia	318 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
cuișoare	1 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	48	—	—
boia roșie	—	—	—	—	—	6 ocale	—	—	—	—	—	—
dafin	1 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	—
vanilie	—	—	—	—	—	—	6 roa.	—	—	—	—	—
fenibahar	2 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
scorțișoară	100 dr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
muștar	15 fd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
piper	217 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 cond.	6 719
băcănie	1 ld.	—	—	—	—	50 ocale	—	3 col.	—	20	—	—
ceai	15 fd.	—	—	—	272,16	10 fd.	—	1 fd.	—	40,25	—	—
ceai rusesc	—	—	—	—	—	—	—	1 fd. 125 dr.	—	33,30	—	—
sămînță de migale	—	—	—	—	—	—	—	5 luț.	—	—	32 ocale	64
turte ovrelești	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
tămie	1 316 ocale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

EXPORTUL DE DULCIURI Această categorie de mărfuri a fost reprezentată de următoarele produse: apă de miere, acadele, candel, ciocolată, cofeturi, dulceață, halva, miere de miere, miere de pepeni și dovleci, pistil, pișcoturi, rahat, turte dulci, tahin și zaharicale. Așadar, 16 produse diferite. Cifrele privind evoluția exportului mărfurilor menționate sînt următoarele :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
apă de miere	—	—	—	—	—	—	150 ocale	225
acadele	—	—	½ ocale	2	—	—	—	—
candel	12 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ciocolată	3 fd.	—	4 ½ fd.	16,15	—	—	—	—
cofeturi	66 ½ ocale	—	11 ½ ocale	79,30	12 ³ / ₄ ocale	100,20	—	—
dulceață	177 ½ ocale	—	60 ocale	398	83 ocale	346	64 ocale	444
„	—	—	5 borc.	40	—	—	—	—
halva	120 ocale	—	—	—	5 ocale	19	—	—
mied de miere	480 ocale	—	690 ocale	690	310 ocale	343	930	1 395
miere	<u>17 697 ocale</u>	—	—	—	—	—	—	—
miere de pepeni și dovleci	—	—	1 500 ocale	1800	—	—	—	—
pistil	—	—	3 103 ocale	3103	—	—	—	—
pișcoturi	—	—	3 ocale	24	—	—	—	—
rahat	—	—	—	—	32 ½ ocale	208	45 ocale	270,20
turte dulci	457 buc.	—	241 ocale	99,20	—	—	—	—
„ „	—	—	1 000 buc.	70	100 buc.	5,10	—	—
tahin	—	—	—	—	60 ocale	270	—	—
zaharicale	—	—	—	—	1 cut.	196	—	—

Dintre produsele numite mai sus, unele — dulceața, miedul de miere — au fost exportate cu regularitate. Curba exportului de dulceață a fost însă coborâtoare : în anul 1834 s-au exportat 177 1/2 ocale, iar în 1858 numai 64 ocale. Exportul de mied de miere a fost, dimpotrivă, în creștere — cu excepția anului 1850 : dacă în 1834 s-au exportat din Țara Românească numai 480 ocale, în 1858 a fost atinsă cifra de 930 ocale, adică a fost o creștere de aproape două ori mai mare.

Alte câteva produse trebuie menționate ca fiind ceva mai des exportate : cofeturile, rahatul, turta dulce. Cantitățile și valoarea lor au fost însă mici și, în general, cu excepția rahatului, ele scad de-a lungul anilor. Exportul cofeturilor, de pildă, scade de la 66 1/2 ocale în 1834, la numai 12 3/4 ocale în 1850, pentru ca în 1858 să fie inexistent.

De altfel, din cele 16 produse menționate, 9 nu au fost exportate decât într-un singur an din cei 4 pentru care am întocmit statistica, fapt ce ne permitem să apreciem că exportul lor în întreaga perioadă a fost cu totul neînsemnat și că pe piețele balcanice nu aveau căutare deoarece erau produse peste tot (este vorba de produse ca : apa de miere, acadele, candel, tahîn etc.). Este, de asemenea, foarte posibil ca unele mărfuri să nu fi fost produse în Țara Românească, ci, venind din Balcani, să fie reexportate tot în regiunile aceleiași zone geografice (pistil, tahîn, acadele, ciocolată).

Dintre mărfurile exportate în cantități mai mari, deși foarte rar, au fost : mierea — 17 697 ocale în anul 1834 ; mierea de pepeni și dovleci — 1 500 ocale în anul 1840 ; pistilul — 3 103 ocale în anul 1840.

Schelele prin care au ieșit cele mai multe dintre aceste mărfuri au fost : Turnu, Giurgiu, Călărași (Știrbei), Calafat și Zimnicea.

Comparând exportul cu importul acestei categorii de produse, constatăm, în primul rînd, că, importîndu-se 22 produse diferite, din Țara Românească nu s-au exportat decât 16.

În al doilea rînd, cantitatea și valoarea mărfurilor exportate au fost multe inferioare celor importate, deci balanța comercială la acest capitol a fost deficitară.

Unele mărfuri au fost exportate în cantități mai mari decât cele importate — mierea, dulceața. Dacă în 1850 s-au importat 1 072 ocale de miere — singurul an în care s-a importat — în anul 1834 s-au exportat 17 697 ocale.

Și, în sfîrșit, încă o observație : valoarea totală a cantităților de halva importate în cei patru ani reprezentativi depășește valoarea totală a tuturor mărfurilor exportate, fapt ce ilustrează și mai pregnant decalajul foarte mare dintre importul și exportul categoriei de produse de care ne ocupăm, decalaj în favoarea importului.

EXPORTUL DE TEXTILE, HAINE ȘI ÎMPLETITURI

Exportul în această ramură cunoaște o serie de grupe de mărfuri între care: 1) produse brute, ce serveau pentru țesături (bumbac, cînepă și in), 2) mătase-fire; 3) diferite sorturi de ață; 4) țesături de lînă; 5) țesături de bumbac și mătase 6) haine confecționate din țesături de lînă și bumbac; 7) țesături și obiecte de uz casnic confecționate din lînă, bumbac și cînepă; 8) împletituri de lînă, bumbac și cînepă.

În prima grupă figurează o serie de produse care nu erau rezultatul unei producții interne, ci se reexportau, fiind venite fie pe Dunăre din Peninsula Balcanică, fie prin punctele de vamă dinspre Transilvania, alături de unele mici cantități de produse locale. Situația statistică a exportului acestor mărfuri este următoarea:

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
bumbac	158 ocale	—	3 pach.	66	1 pach.	35	458 pach.	15 693
„	3 lop.	—	202 ³ / ₄ ocale	2 245	61 ocale	680	599 ocale	5 412
„	—	—	—	600	—	—	1 bal.	1 960
bumbac de feștile	—	—	—	—	—	—	367 ocale	2 940
bumbac de vată	39 ocale	—	—	—	—	—	—	—
cînepă	1 343 ocale	—	7 664 ocale	11 122	30 ocale	45	17 ocale	37
„	—	—	15 dr.	—	—	—	—	—
clți	80 ocale	—	70 ocale	150	—	—	—	—
in	1 259 ocale	—	2 960 ocale	5 254	12 ocale	29	—	—

Întîlnim aici în primul rînd bumbacul, și în special bumbacul tors, ce servea ca materie primă în producția de pinză. Și ca volum și ca valoare curba exportului este în creștere, pornind de la circa 3 000 lei în 1840, pentru ca să ajungă la circa 23 000 lei în anul 1858. Urma ca valoare, tot pentru anul 1858, o mică cantitate de bumbac-feștile, ce se folosea în industria luminărilor, și o infimă cantitate de bumbac-vată în 1834.

Din datele de care dispunem se vede că nu se poate vorbi de un export sistematic de bumbac din Țara Românească. Cantitățile mențio-

nate reprezintă cumpărări întâmplătoare pentru uzul strict al gospodăriilor țărănești din localitățile de pe malul drept al Dunării.

Alături de bumbac se mai exportau și mici cantități de cînepă și in, fie tors, fie sub formă de cilți. Și la această categorie este aceeași situație de la bumbac, a unui export întâmplător.

În ceea ce privește exportul de mătase-fire se constată numai două sortimente :

De remarcat este faptul că pentru anii 1850 și 1858 pe lângă exportul de borangic s-au exportat și gogoși de borangic, al căror preț era între 5 și 8 lei ocaua și care export în 1850 se ridica la 400 ocale. În ceea ce privește exportul de mătase vegetală, fire, se constată că era extrem de redus, iar prețul de vânzare foarte ridicat (peste 100 lei ocaua) în comparație cu cel al borangicului, care în anul 1840 era numai de 45 lei ocaua. O varietate mai mare, în ceea ce privește sortimentele, o prezenta exportul de ață, atit de bumbac, cit și de in și cînepă (vezi tabelul în pag. 121).

După cum reiese din tabelul statistic, la această grupă pe primul loc se situa arniciul, folosit în special la sate pentru cusături, și al cărui preț era în jurul a 15 lei ocaua. Cele mai mari cantități (circa 100 ocale) au fost exportate în anul 1858. După arnici, și ca volum și ca valoare, se situa ața obișnuită de cusut (albă și neagră), bumbăcelul (pentru anul 1858) etc. Ca și la bumbac și mătase, și aici este vorba de cumpărături întâmplătoare făcute de diverși locuitori din Bulgaria veniți pe malul românesc al Dunării.

O pondere ceva mai mare în cadrul exportului o constituie țesăturile de bumbac și mătase. Întîlnim în această grupă un număr de 60 sortimente, începînd de la cele mai fine pînă la cele obișnuite (numite în documente „ordinare”) (vezi tabelele în pag. 121—124).

Se reexportau țesături de mătase fină de proveniență balcanică sau orientală, cum era stofa „alagea” pentru rochii, anghiorsalul, samalageaua, din care se făceau anteriele boierești. Dintre țesăturile orientale din bumbac, mai ieftine, menționăm damascul, bogasiul, boiaua, cutnia etc. Alături de acestea erau o serie de țesături scumpe, de fabricație occidentală, ca : atlas, „mătăsărie”, muselinuri, pichet, „prentan” madipolonul, marțolina (marțelina), care era o tafta foarte fină, grodinapul (gros de Naples) și grodiberlina (gros de Berlin), mătăsuri de asemenea fine. Se reexportau de asemenea și țesături mai ieftine, de bumbac, de aceeași proveniență, ca : anghină, chembrică, bariș, batist, elastincă, satin, stambă, tifon și tulpan. Ponderea cea mai mare însă la acest capitol o dădea pînza de producție locală. Este vorba în general de pînză ieftină, produs al industriei casnice în primul rînd, și al cărei preț de vânzare este, în anii de care ne ocupăm, în scădere. Dacă în anul 1834 prețul era de circa 2 lei cotul, în anul 1840 el scade aproximativ la jumătate (circa 1 leu cotul), pentru ca în anii 1850 și 1858 să scadă și mai mult. De remarcat este faptul că se exporta o mare varietate de pînzărie (în lista de mai sus sînt menționate 12 sortimente, din care o bună parte erau reexportate), cum ar fi pînza americană, de Brașov, leșească, ungurească etc.).

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
borangic	567 ½ ocale	—	1 ocale	45	—	—	3 ¹ / ₈ ocale	—
gogoși de mătase	22 ½ ocale	—	—	—	401 ocale	2 024	305 ocale	2 593
mătase	2 ½ ocale	—	50 ocale	6 144	3 ¹ / ₄ ocale	388	—	—
arnici	12 ocale	—	11 ¹ / ₄ ocale	—	4 ocale	96	60 ½ ocale	1 052
„	—	—	80 dr.	48	10 fd.	—	—	362
ață	164 ocale	—	9 ocale	118	5 ocale	15	52 ocale	282
„	430 top.	—	38 fd.	172	4 fd.	14	16 fd.	68
„	7 tur.	—	—	—	3 păp.	157	5 leg.	22
„	202 păp.	—	—	—	—	—	—	—
ață abagească	—	—	—	—	10 fd.	40	—	—
ață de in și cînepă	—	—	—	—	2 ocale.	6	—	—
„	—	—	—	—	250 dr.	12	—	—
„	—	—	—	—	12 test.	27	—	—
ață de cizmărie	—	—	—	—	7 leg.	11	—	—
„	—	—	—	—	10 scule	12	—	—
ață de năvod	—	—	—	—	—	—	8 ocale	64
bumbăcel	—	—	—	—	—	—	18 poc.	—
„	—	—	—	—	—	—	—	479
ibrișin	4 ½ ocale	—	304 dr.	56	10 ocale	130	—	—
„	150 dr.	—	—	—	—	—	—	—
tiriplic	—	—	1 lg.	10	3 pach.	54	—	—
„	—	—	8 scule	12	—	—	—	—

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
alagea	2 buc.	—	1 buc.	18	—	—	—	—
anghină	—	—	18 cot.	24	—	—	—	—
anghior sal	8 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ațică	—	—	—	—	8 buc.	180	—	—
atlaz	20 cot.	—	—	—	—	—	—	—
bariș	—	—	3 cot.	16	22 cot.	53	—	—
batist	—	—	—	—	2 cot.	3	—	—
„	—	—	—	—	8 buc.	61	—	—
bazele	10 cot.	—	4 buc.	114	—	—	—	—
blonduri	—	—	8 cot.	29	—	—	—	—
bogasiu	—	—	230 cot.	368	—	—	—	—
căptușeală de bum- bac	—	—	—	—	10 cot.	10	—	—
cajdar	27 cot.	—	—	—	—	—	—	—
catifea	—	—	—	—	1 cot.	20	—	—
chembrică	7 buc. 9 cot.	—	2 buc.	60	—	—	11 cot.	8
chimdar	—	—	—	—	15 cot.	39	—	—
cit	39 cot. 11 buc.	—	47 cot.	94	1 buc.	40	—	—
cumasuri de rochii	—	—	—	—	12 cot.	40	—	—
„	—	—	—	—	2 buc.	340	—	—
cutnie	25 buc.	1 600	3 buc.	164	—	—	—	—
damasc (de bumbac, de lână)	3 buc.	—	—	—	1 buc.	120	34 cot.	—

damașc (de bumbac, de lână)	—	—	—	—	—	—	—	—	454	—	—	—
dimiticon	5 lc. 3 019 cot.	—	804 cot.	1 257	—	—	—	—	102	2 buc.	—	90
dimiticon	108 buc.	—	2 buc.	100	—	—	—	—	—	—	—	—
elastină	1 buc.	—	23 cot.	34	—	—	—	—	—	—	—	—
ghermesit	5 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
grodinap	—	—	16 cot.	41	—	—	—	—	—	—	—	—
grodiberlin	27 cot.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
madipolon	2 buc.	—	10 cot.	12	—	—	—	—	12	1 buc.	—	70
"	—	—	4 buc.	256	—	—	—	—	271	—	—	—
maniță	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—
marolin	5 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	1 buc.	—	84
mătășarie	14 cot.	—	1 fustănille	100	—	—	—	—	—	—	—	—
materie de rochie	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—
naltepu	230 cot.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
muselin	—	—	—	—	—	—	—	—	300	51 buc.	—	—
"	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—
nanghin	494 cot.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
"	35 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
pambriu	26 cot.	—	64 cot.	266	—	—	—	—	—	—	—	—
"	17 buc.	—	2 fustănille	160	—	—	—	—	—	—	—	—
petecărie	—	—	—	—	—	—	—	—	170	—	—	—
pichet	135 cot.	—	1 buc.	40	—	—	—	—	—	—	—	—
"	—	—	4 cot.	10	—	—	—	—	—	—	—	—
pinză	20 804 cot.	41 608	5 705 cot.	5 451	—	—	—	—	3 511	2 230 cot.	—	580
"	—	—	2 buc.	180	—	—	—	—	—	—	—	157
pinză de americă	14 buc.	—	384 cot.	618	—	—	—	—	11	4 buc.	—	130

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
plinză de americană	—	—	6 buc.	280	—	—	—	—
plinză de Braşov	—	—	1 245 cot.	613	324 cot.	293	—	—
plinză de legat marfă	—	—	—	—	370 cot.	123	—	—
plinză leşească	—	—	—	—	206 cot.	182	300 cot.	300
plinză muscălească	—	—	—	—	20 cot.	45	151 cot.	308
plinză de olandă	—	—	—	—	237 cot.	188	—	—
plinză de plisă	28 cot. 2 buc.	—	—	—	4 buc.	45	—	—
plinză de serghie (serge)	—	—	—	—	1 747 cot.	463	82 cot.	66
„	—	—	—	—	3 buc.	16	171 buc.	—
plinză ungurească	—	—	—	—	—	—	200 cot.	109
plinză de saci	—	—	975 cot.	318	331 cot.	206	—	—
plinză de zablău	—	—	475 cot.	221	256 cot.	153	—	—
prentan	192 cot.	—	—	—	—	—	—	—
samalagea	33 buc.	—	—	—	—	—	—	—
satin	228 cot.	—	—	—	50 cot.	15	—	—
stambă	710 cot.	—	26 buc.	1 314	517 cot.	694	234 cot.	258
„	361 buc.	—	853 cot.	1 650	43 buc.	802	12 buc.	410
„	—	—	2 fustanlic	50	—	—	6 fustanlic	—
struah	—	—	—	—	3 ½ cot.	52	—	—
tifon	208 cot.	—	—	—	6 cot.	7	—	—
tradidam	—	—	38 cot.	201	—	—	—	—
tulpan	49 buc.	588	—	—	3 fustanlic	165	—	—
„	—	—	—	—	1 buc.	25	—	—
tulangie	—	—	2 cot.	12	30 cot.	120	—	—
zăbranj	—	—	—	—	7 cot.	52	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
№ aba	354 buc.	—	120 buc.	1 680	130 cot.	295	105 ocale	1 380
„	28 tc.	—	112 cot.	321	—	—	—	—
„	1 top	—	—	—	—	—	—	—
„	2 660 cot.	—	—	—	—	—	—	—
cașmir	—	—	61 cot.	341	—	—	—	—
dimie	136 cot.	—	101 ½ cot.	165	—	—	20 cot.	50
„	15 ocale	—	17 buc.	—	—	—	—	—
flanelă	39 cot.	—	23 cot.	51	19 cot.	80	6 cot.	30
„	15 ocale	—	—	—	7 buc.	70	—	—
ișari	—	—	88 cot.	100	—	—	—	—
lustrin	—	—	—	—	1 buc.	30	—	—
macat	—	—	12 cot.	24	—	—	—	—
obiile	—	—	6 cot.	10	—	—	—	—
postav (gros, post. de Brașov)	635 ½ col.	—	395 cot.	3 551	69 ½ cot.	1 230	159 cot.	1 871
„	62 buc.	—	—	—	—	—	—	—
postav cu fir	—	—	24 cot.	72	10 cot.	250	—	—
șalon	27 cot. 6 buc.	—	10 cot.	50	—	—	—	—
scurteică	—	—	12 cot.	540	—	—	—	—
seleaf	8 buc.	—	—	—	—	—	—	—
stofă	142 cot.	—	—	—	—	—	—	—
tibet	—	—	—	—	10 cot.	90	—	—
zegli	10 cot.	—	1 204 cot.	1 971	210 cot.	305	15 cot.	75

Privit în ansamblu, exportul de țesături din bumbac și mătase cunoaște o curbă în scădere în epoca de care ne ocupăm. Alături de țesăturile subțiri de bumbac și mătase se exportau și unele cantități de stofe de lână. Și aici întâlnim atît stofe fine, cum erau cele de cașmir (lucrate din lână de Tibet), stofa numită șalon, lustrinul, postavul cu fir, care se exportau sporadic și în cantități mici, alături de produsele ieftine, ca abaua, dimia, zeghile etc. pe care le întâlnim în statisticile vămilor de-a lungul întregii epoci (vezi tabelul la pag. 125).

Urmărind statistica de mai sus se constată că ponderea cea mai mare la acest paragraf o dădeau produsele locale, care constituiau rezultatul producției industriei casnice în cea mai mare parte. Pe primul loc se situează exportul de aba, urmat de zeghi și dimie, postav, flanelă și ițari. Sînt stofele din care se confecționau cu precădere hainele groase ale țăranilor. Ele reprezintă o pondere mică în cadrul exportului, și ca volum și ca valoare.

O mare varietate de sortimente o prezenta exportul de haine confecționate. În listele întocmite de vameși se întîlnesc peste șazeci și șase de articole de îmbrăcăminte, (vezi tabelul la pag. 126—129).

După cum se vede, sînt articole de îmbrăcăminte pentru toate categoriile sociale, începînd de la cei mai bogați pînă la cei mai săraci. Așa, bunăoară, se întîlnesc sporadic obiecte de îmbrăcăminte scumpă (în majoritate reexportate), ca : un fular de mătase importat în 1850, evaluat la 110 lei, alături de mănuși ce costau în același an 9 lei perechea sau mănuși albe de bumbac ce se exportau în 1858 cu 177 lei cutia. În 1858 se exporta o pelerină de damă evaluată la 100 lei și o scurteică ce costa 60 lei. Tot acum se vinde un tuțun de manîști mici (dantelă de manșete) și ciorapi de mătase (care în 1840 costau 16 lei perechea). Tot dintre articolele de lux menționăm exportul de pălării de damă (29 bucăți în 1834, 2 bucăți în 1850 și 5 bucăți în 1858), al căror preț varia între 100 și 150 lei bucata. În ceea ce privește îmbrăcămîntea bărbătească scumpă este de remarcant exportul în 1850 a 5 gheroace, ce costau aproape 80 lei unul, pantalonii care se exportau atît în 1834 (15 perechi), cît și în 1840 (2 perechi) și 1858 (39 perechi), precum și „jiletcele” de materie și gulere.

Cele mai multe articole de îmbrăcăminte exportate erau însă cele folosite de păturile mai puțin avute. Pe primul loc ca volum se plasează basmalele, de diferite categorii (testemele, boccele, cimber, tulpăne etc.). După ele se plasau cămășile (de pinză și de stambă), a căror valoare în anul 1840 depășea 5 000 lei, și ciorapii de lână și de bumbac etc. Trebuie să subliniem faptul că în general scad, uneori pînă la dispariție (în 1858), articolele de îmbrăcăminte care corespundeau modei orientale. Între acestea menționăm fesurile, poturile, nădragi largi purtați în general de arnăuți și bafurile (brîu lat în care se țineau armele) etc. Este adevărat că acestea erau produse prin excelență balcanice și care numai rar se reexportau din Țara Românească, dar dispariția lor din liste este semnificativă.

Ponderea cea mai mare o aveau însă obiectele de îmbrăcăminte groasă, ca sarici, cioareci, fermenelele, dulame, giubele, ițari etc.

m a r f a	1834			1840			1850			1858		
	cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.	
	1	2		3	4		5	6		7	8	
0	1	2		3	4		5	6		7	8	
basmale, testemele, boccele	6 808 buc.	—		313 buc.	1 697		263 buc.	1 176		25 buc.	50	
cimbere	41 duz.	—		1 tuț	60		—	—		4 duz.	—	
„	18 test.	—		14 top.	340		—	—		—	—	
„	1 top.	—		—	—		—	—		—	—	
„	1 tc.	—		—	—		—	—		—	—	
baliste	—	—		11 buc.	54		5 buc.	22		—	—	
butuși	12 per.	—		342 per.	781		60 per.	90		—	—	
cămăși de pinză, stambă	157 buc.	1 256		691 buc.	5 370		201 buc.	1 317		86 buc.	583	
„	—	—		—	—		3 test.	90		—	—	
cioareci	92 per.	552		153 per.	1 061		39 per.	253		13 per.	130	
ctorapi	174 per.	—		157 per.	471		69 per.	160		—	—	
„	285 duz.	—		2 duz.	52		1 tuț	48		—	—	
„	159 test.	—		1 test.	22		—	—		—	—	
fermenel edulame, giubele	2 buc.	—		11 buc.	1 054		4 buc.	150		4 buc.	520	
fesuri	36 buc.	—		84 buc.	421		1 buc.	—		—	—	
„	48 test.	—		—	—		—	—		—	—	
flanele	—	—		—	—		2 buc.	12		4 buc.	41	
„	—	—		—	—		1 ld.	30		—	—	
fulare de mătase	—	—		—	—		1 buc.	110		—	—	
fote de lână	—	—		—	—		2 buc.	16		—	—	
fuste	—	—		—	—		2 buc.	16		—	—	
ghebe	2 buc.	—		—	—		—	—		—	—	

gheroace	—	—	—	—	—	—	—	315	—	—
glugi	240 buc.	—	319 buc.	2 255	16 buc.	119	15 buc.	110	—	—
gulere	—	—	—	—	9 buc.	15	—	—	—	—
haine	—	—	3 buc.	27	3 buc.	75	5 buc.	101	—	—
"	—	—	—	—	1 sac	—	—	8 499	—	—
"	—	—	—	—	—	2 492	—	—	—	—
halate	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
lilii	—	—	2 buc.	50	—	—	—	—	—	—
lilice	5 buc.	—	22 buc.	176	—	—	—	—	—	—
Imbrăcămintele de postav cu blană	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
șpingele	—	—	—	—	1 buc.	40	—	150	—	—
iștari	42 per.	126	33 per.	—	15 per.	64	—	—	—	—
izmene	—	—	14 per.	59	55 per.	208	—	—	—	—
jachete	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
jiletci de materie	24 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
laibăre	—	—	4 buc.	20	—	—	—	—	—	—
libadele	25 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
maniști mici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mănuși	112 per.	1 120	6 per.	51	1 per.	9	1 tuț 1 test.	24 25	—	—
"	12 duz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
marame	—	—	—	—	31 buc.	193	—	—	—	—
mintene	2 buc.	—	3 buc.	140	1 buc.	16	—	—	—	—
mînecuțe	—	—	—	—	1 per.	5	—	—	—	—
nădragi	1 per.	—	—	—	3 per.	22	—	—	—	—
obiele	12 per.	—	17 per.	23	39 per.	128	—	—	—	—
pălării	45 buc.	—	77 per.	224	52 buc.	541	92 buc.	524	—	—
pălării de damă	29 buc.	—	—	—	2 buc.	292	5 buc.	540	—	—
paltoane	—	—	—	—	1 buc.	110	—	—	—	—
pantaloni	15 per.	—	2 per.	50	38 per.	317	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
pantofi de pîslă	—	—	—	—	3 per.	15	—	—
pelerină de femeie	—	—	—	—	—	—	1 buc.	100
pestimane	35 buc.	—	—	—	—	—	—	—
poturi	—	—	8 per.	236	—	—	—	—
potcapuri	—	—	—	—	—	—	6 buc.	180
rase	149 buc.	—	16 per.	551	—	—	—	—
rochii	42 buc.	—	35 buc.	1 440	15 buc.	260	—	—
saele	5 buc.	—	—	—	—	—	—	—
șaluri	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
sarici	37 buc.	—	220 buc.	10 423	5 buc.	240	25 buc.	1 670
scurteici	4 buc.	—	7 buc.	121	5 buc.	188	1 buc.	60
scuțițe	—	—	—	—	—	—	12 buc.	18
șemizeturi	3 buc.	—	—	—	—	—	—	—
șepci	14 buc.	—	8 buc.	52	5 buc.	45	2 buc.	5
sileafuri	6 buc.	—	—	—	—	—	—	—
șorțuri	—	—	—	—	14 buc.	49	—	—
șube	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
taclituri	42 buc.	1 260	5 buc.	150	1 buc.	60	—	—
tichii	8 buc.	—	63 test. 9 375 buc.	390 9 050	—	—	—	—
tîrlici	6 per.	—	—	—	—	—	—	—
turbane	—	—	—	—	1 buc.	50	—	—
zeghi	—	—	11 buc.	121	1 buc.	30	—	—
zăvelci	7 buc.	—	—	—	—	—	—	—
bete	—	—	15 buc.	15	—	—	—	—
brăcinare	—	—	33 test.	495	5 test.	18	—	—
brîie	—	—	8 buc.	73	3 buc.	28	—	—
„	—	—	5 test.	25	—	—	—	—

În afara țesăturilor și articolelor de îmbrăcăminte menționăm în această categorie și exportul unor țesături de uz casnic, cum ar fi :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
arare	10 col.	—	35 buc.	210	—	—	—	—
așternuturi cearca- furi	—	—	—	—	19 buc.	416	—	—
covoare, velințe, scoarțe	—	—	—	—	23 buc.	1 176	5 buc.	568
fețe de pernă	—	—	7 buc.	18	25 buc.	68	—	—
cergi și procoave	—	—	3 buc.	56	—	—	—	—
pături	399 buc.	—	208 buc.	1783	14 buc.	156	9 buc.	282
„	—	—	1 per.	50	—	—	—	—
pături de cai, ibinci	4 buc.	—	33 buc.	387	6 buc.	44	—	—
perdele	—	—	4 buc.	24	—	—	—	—
perne	—	—	9 buc.	46	47 buc.	210	—	—
pilote	—	—	—	—	2 buc.	50	—	—
plăpumi	—	—	7 buc.	190	5 buc.	128	43 buc.	—
prosoape peșchire	32 buc.	—	122 buc.	325	286 buc.	417	—	—
„	—	—	4 tacim	24	—	—	—	—
„	—	—	1 duz.	48	—	—	—	—
scoarțe de pat	2 buc.	—	—	—	7 buc.	220	—	—
saltele	—	—	7 buc.	198	—	—	—	—
straie, plocade	25 buc.	—	31 buc.	568	17 buc.	267	5 buc.	165
țoluri	—	—	56 buc.	378	33 buc.	186	—	—
zăblău	—	—	—	—	2 buc.	50	1 buc.	30
saci	4 680 buc.	—	350 buc.	315	1 buc.	4	930 buc.	3 305
traiste	154 buc.	—	10 buc.	10	—	—	—	—

S-au inclus în acest capitol covoarele al căror export îl întilnim în anii 1850 și 1858 sub numele de „covoare de Valahia”, velințele și scoarțele. Prețurile la care se vindeau erau în general reduse, variind după mărime și calitate. Un loc de frunte îl ocupă în această grupă păturile, între care întilnim un sortiment special „păturile de Brașov”, care ca preț

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
găitan	40 buc.	—	185 buc.	563	—	—	—	—
„	2 000 cot.	—	5 cot.	80	—	—	—	—
„	—	—	25 dram.	25	—	—	—	—
„	—	—	1 top	8	—	—	—	—
șiret	—	—	5 scind.	26	1 buc.	25	3 buc.	4
„	—	—	2 răs.	4	12 cot.	24	—	—
căpestre	—	—	—	—	—	—	45 buc.	21
chingi	7 test.	—	—	—	—	—	—	—
„	511 buc.	—	30 buc.	27	2 test.	19	20 buc.	25
coarde	—	—	—	—	38 buc.	9	—	—
frine	—	—	—	—	5 buc.	28	—	—
fringhii	6 350 buc.	—	1 305 buc.	1 434	28 buc.	32	4 buc.	5
fringhii	1 r.	—	—	—	—	—	42 test.	472
„	41 066 cot.	—	—	—	—	—	—	—
„	20 leg.	—	—	—	—	—	—	—
guri de ham	—	—	4 buc.	4	3 test.	45	—	—
năvod	—	—	—	—	—	—	50 stj.	48
opritori	100 buc.	—	8 buc.	8	100 buc.	70	300 buc.	180
„	5 ^r per.	—	—	—	—	—	100 ocale	40
odgoane	24 539 buc.	—	169 buc.	547	140 ocale	420	—	—
„	—	—	80 ocale	320	14 buc.	84	—	—
plase de pește	2 buc.	—	—	—	10 buc.	160	—	—
pripoane	—	—	24 buc.	37	—	—	20 stj.	60
sfoară	779 r.	—	85 r.	111	173 r.	4 687	333 r.	13 576
„	1 700 buc.	—	3 722 buc.	1 545	3 800 buc.	981	3 000 buc.	1 112
sfoară	12 779 păp.	—	22 812 păp.	8 597	19 338 păp.	5 068	13 500 păp.	2 691
„	310 top.	—	27 top.	167	178 ³ / ₄ leg.	193	9 leg.	—
„	541 ocale	—	—	—	288 ocale	522	436 ocale	1 397

nu se deosebeau prea mult de celelalte (prețul varia între 4 lei și 7 lei bucata) urmate de straie și plocade, ce se evaluau pînă în 1850 în jurul prețului de 15 lei bucata, pentru ca în 1858 să se ridice la circa 50 lei bucata. În general, curba exportului la această categorie este în scădere. Excepție fac numai unele obiecte casnice confecționate, ca : pernele și plăpumiile ; în acest ultim grup mai întîlnim cîteva obiecte, în anul 1840 ; perdele și saltele.

O ultimă categorie de textile exportate o constituie împletiturile de lînă, bumbac, in și cînepă, ca :

Pe lîngă micile cantități de găitane și șiret, al căror export este în scădere, pînă la dispariție (în 1858), ponderea cea mare la acest paragraf o dădeau împletiturile de cînepă, cele mai mari cantități și valori le dădea exportul de sfoară, care de la valoarea de circa 12 000 lei în 1840, se menține aproximativ la același nivel în 1850, ca să ajungă la aproximativ 19 000 lei în 1858. Se înregistrează însă scăderi la exportul de frînghii, ștreanguri și opritori etc.

Privit în ansamblu, exportul de textile, țesături, haine confecționate și împletituri reprezintă o pondere redusă în cadrul exportului general al Țării Românești și cu mult sub valoarea globală a importului, pentru aceeași categorie. Din documente reiese o mare varietate de sortimente, predominînd cantitativ și valoric cele necesare maselor largi de consumatori. Din analiza evoluției și a cantităților exportate reiese că nu se poate vorbi la acest capitol, așa cum s-a arătat și mai sus, de un export sistematic, ci numai de trecerea unor mărfuri care foarte adesea erau cumpărate chiar de consumatori, ele neformînd preocuparea unor negustori angroșiști.

EXPORTUL DE BOGASERIE, BRAȘOVENIE, LIPSCĂNIE, MANUFACTURĂ ȘI MARCHITĂNIE

În afara țesăturilor și hainelor confecționate, o serie de articole mărunte de îmbrăcăminte și țesături ieșeau din țară sub denumirile generice de mai sus.

Exportul de bogaserie, care în general cuprindea articole cunoscute în vremurile mai noi sub numele de mercerie și țesături subțiri ordinare, îl întîlnim specificat ca atare numai în anii 1834 și 1840, valoarea totală ridicîndu-se la 3 320 lei în 1840, la care se mai adăugau 4 teancuri cu valoare neprecizată. În 1834 cantitatea de bogaserie se ridica la 4 colete.

Cantități și valori mai mari înregistrăm în ceea ce privește *exportul de brașovenie*, care cuprindea în genere postavuri și pînzeturi de calitate

inferioară, produse în special ale atelierelor meșteșugărești și manufacturilor din regiunea Brașovului. Astfel, în anul 1834 se exportau din aceste produse, sub numele generic menționat, 1 751 colete și 130 teancuri. În 1840 cantitatea se ridica la 396 colete, dintre care 203 erau evaluate la 62 166 lei, 5 lăzi și 26 teancuri. Cantități mai mari se exportau în anul 1850, când cifra totală a coletelor se ridica la 3 151, dintre care prin vama Zimnicea se exportau 1 174, prin Giurgiu 979, prin Călărași 584, prin Brăila 313 și 101 prin Calafat. În același timp se mai exportau din aceleași produse 33 teancuri, dintre care 6 valorau 2 050 lei, 1 balot în valoare de 340 lei și 2 lăzi. În anul 1858, cantitățile exportate se ridicau la 52 condeie, 482 colete, 11 lăzi (valoare 1 000 lei) și 33 cai (valoare 7 833 lei).

Exportul de lipscănie ocupă de asemenea un loc destul de important, volumul său cifrindu-se în anul 1834 la 13 lăzi și 326 colete. În anul 1840 valoarea totală se ridica la 87 616. Pentru anul 1850 volumul era de 2 lăzi, 2 pachete și 24 colete, iar în 1858 valoarea (singura indicată) era de 7 535 lei.

În ceea ce privește exportul de manufactură, sub acest nume generic o întâlnim numai în anii 1850 și 1858. Pentru primul din acești doi ani cantitatea și valoarea au fost destul de reduse; astfel, pe lângă trei colete, a căror valoare nu este precizată, se mai exporta și o cantitate evaluată la 820 lei. Pentru anul 1858, valoarea se ridica la 94 274 lei, la care se mai adăuga un colet cu valoare neprecizată.

O ultimă categorie de mărfuri de acest gen o constituiau articolele de marchitanie. În listele de export ale vămilor le întâlnim fie menționate pe sortimente, fie sub denumirea generică.

În ceea ce privește prima grupă, aceea a sortimentelor, sînt menționate următoarele mărfuri (vezi tabelul la pag. 134—135).

Se constată o scădere continuă a sortimentelor, care în 1834 erau în număr de 19, în 1840 în număr de 12, în 1850 zece și 5 în 1858.

În 1834 pe primul loc se situau florile de podoabă, cozoroacele, nasturi, piepteni etc. În 1840 greutatea principală o constituia exportul de beteală, florile, ceaprazurile și pieptenii. Beteala ocupa aceeași pondere și în anul 1850, urmată de ciucuri etc. Pentru anul 1858 valori deosebite se înregistrează numai la „găteli” și „stelișoare”.

În afara sortimentelor se exportau și următoarele cantități sub numele generic „marchidanie” în anul 1834 (8 lăzi și 182 colete), în 1840 cantitățile erau de 7 lăzi (dintre care 1 valora 1 000 lei) și 19 colete, în 1850 se exportau numai 9 colete, iar în 1858 valoarea totală era de 3 797 lei.

În ceea ce privește articolele de manufactură, lipscănie și marchitanie, ele constituiau în general mărfuri străine ce se reexportau, valorile înregistrate fiind de mică însemnătate.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
ace femeiești de cap	—	—	—	—	—	—	7 buc.	31
beteală	20 ocale	—	17 ocale	220	488 ocale	2 150	—	—
"	—	—	10 dram.	36	—	—	—	—
"	—	—	10 leg.	20	—	—	—	—
bumbi	32 per.	—	—	—	—	—	—	—
capse de croitorie	—	—	—	—	1 leg.	14	—	—
cataramे	2 buc.	—	2 buc.	38	—	—	—	—
ceaprazuri	—	—	½ ocale 1 pac.	400 15	—	—	—	—
ciucuri	—	—	—	—	276 cot.	552	—	—
copci	60 buc.	—	—	—	1 000 per.	25	4 buc.	4
cordele	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
cozondraci	9 duz.	—	6 buc.	63	—	—	—	—
cozoroace	4 duz.	—	—	—	—	—	—	—
"	100 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ciuculițe	40 buc.	—	—	—	—	—	—	—
fir	20 buc.	—	8 ocale	112	8 cut.	—	—	—
flori	39 cut.	—	9 cut.	431	1 buc.	15	—	—
"	1 015 buc.	—	25 buc.	75	1 ½ tuț.	45	—	—

fluturi	—	—	20	—	—	—	—	—	—
găteți	—	—	—	—	—	—	—	1 ld.	480
horbote	2 test.	—	16	8 buc.	16 cot.	12	—	—	—
„	—	—	3	5 cot.	—	—	—	—	—
marabu	10 cot.	—	—	—	—	—	—	—	—
mărgele	—	—	100	2 ocale	—	—	—	—	—
nasturi	8 pac.	—	11	5 tuș.	2 buc.	5	—	—	—
„	2 duz.	—	—	—	—	—	—	—	—
„	300 buc.	—	19	12 cot.	6 cot.	15	—	—	—
panglici	24 cot.	—	2	1 buc.	—	—	—	—	—
„	20 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—
piepteni	782 buc.	—	228	667 buc.	2 buc.	10	12 duz.	—	12 *
„	12 test.	—	800	400 test.	—	—	—	—	—
„	263 duz.	—	—	—	—	—	—	—	—
podgostuce de git	1 duz.	—	—	—	—	—	—	—	—
pungi de mărgele	4 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—
stelișoare	—	—	—	—	—	—	150 ocale	—	450
țopi	10 rt.	—	—	—	—	—	—	—	—
„	2 cut.	—	—	—	—	—	—	—	—
„	1 test	—	—	—	—	—	—	—	—
urmuș	5 top.	—	—	—	—	—	—	—	—

EXPORTUL DE BLĂNURI

Acest export este foarte redus în comparație cu importul de blănuri din Balcani. Urmărind situația statistică pe anii propuși, întâlnim următoarele

date:

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
<i>astrahan</i>	12 buc.	—			15 buc.			
<i>belchiță</i>	19 buc.	—	7 sor	560	80 buc.	—		
<i>bursuc</i>					129 buc.	—	31 buc.	124
<i>cacom</i>	5 buc.	—						
<i>caraculac</i>					3 tul.	840		
<i>ceacal</i>					1 buc.	—		
<i>ceașă</i>			1 buc.	130				
<i>cline</i> (blăni argăsite)							120 buc.	4 650
<i>dip</i>	10 buc.	—						
<i>frighenică</i>								
<i>dipuri</i>							2 buc.	900
<i>guși</i>							1 buc.	600
<i>giglava</i>					1 buc.	—		
<i>ied</i>					664 buc.	—		
<i>iepure</i>	21 294 buc.	—	68 buc.	—	33 test.	339		
<i>blăni</i>					34 736	—		
<i>mesăde</i>					6 buc.	96	3 221 „	8 357
<i>jder</i>								
<i>piei</i>			10 buc.	70	280 buc.	—		
					(24 buc. —			
					672 lei)			
<i>furda</i>					3 măji	480 lei		
<i>guși</i>			2 buc.	—	10 ocale	500 lei		
<i>lup</i>								
<i>blăni</i>	4 buc.	—	1 buc.	50	1 buc.	140		
<i>piei</i>			10 „	200	5 „	99		
<i>nureă</i>	52 test.							
	158 per.				8 buc.	500		
<i>pisică</i>								
					51 buc.			
<i>ris</i>					1 buc.	135		
			2 buc.	245	1 tut.	400		
<i>samur</i>								
<i>furdale</i>	21 buc.	—	46 ocale	785	38 ocale	—		
					1 pach.	—		
					1 buc.	450		
					4 tul.	1 520		
					14 buc.	—		
<i>pacele</i>								
<i>sangeac</i>								
<i>blăni</i>								
<i>argăsite</i>	100 buc.		5 test.	150	2 test	30		
	14 test.				6 buc.	54		
<i>sol</i>	6 buc.	—						

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
<i>soarece</i>								
mesăde			1 buc.	20				
<i>vulpe</i>	8 209	piei			623 buc.	14 550		
blăni	613	buc.	—	21 buc.				
guși	26	„	—	20 test.				
				19 per.				
				2 per.				
nafele				7 buc.	591			
picere						17 buc.	765	
ratale				4 buc.	138			
spinări				5 per.	—			
mesăde	10	„	—			6 buc.	693	
<i>veveriță</i>								
blăni	59	„	—	100 buc.	320	12 buc.	—	
petice	14	„	—	8 000 „	64	—	60	
piei	12	„	—	25 test.	500	—		
				14 buc.	30			
<i>vidră</i>								
piei								
căciuli				7 buc.	16			
<i>viezure</i>						5 buc.	700	
piei				55 buc.	143	16 buc.	—	22 buc.
znih						1 buc.	248	
<i>blândrie</i>								
groasă și subțire	403	buc.	—	1 col.	600			14 con-
blândrie								dec
furda	84	ocale						1 203
pacele						11 buc.	2 200	
manșon								1 buc.
								98

Tot atât de variate, ca specii animale, ca și cele din import, blănurile exportate din Țara Românească în Balcani, cu excepția iepurilor, a vulpilor și veverițelor, apar în cantitate foarte mică.

Prețurile blănurilor exportate sînt mai mici decît cele întîlnite la import. Ierarhizarea diferitelor specii se menține, samurul, rîsul și znihul fiind blănille cele mai scumpe.

Evoluția exportului de blănuri în perioada 1829—1859 este următoarea. La începutul perioadei se exportă blănuri puține, și ca varietate și ca valoare, cu o singură excepție: a blănurilor de iepuri (21 294 buc.). În deceniul al patrulea situația se menține aceeași, cu diferența că excepția o constituie vulpile, în valoare de 16 961 lei, și veverițele, circa 10 000 buc. Anul 1850 reprezintă un moment de vîrf al acestui export care atinge valoarea de 31 019 lei (pentru mărfurile prețuite), blănille de iepure fiind în acest an în număr de circa 35.00 buc. În 1858 exportul de blănuri devine sporadic, dar e format mai ales din cîteva blănuri scumpe (dip, frighenică, znih) în valoare totală de 16 042 lei.

Exportul blănurilor spre Balcani se face în special prin șchelele Giurgiu, Zimnicea, Brăila și Calafat.

EXPORTUL BIJUTERIILOR ȘI AL PODOABELOR

redusă de mărfuri.

Exportul de bijuterii și obiecte de podoabă al Țării Românești spre Balcani, între 1829—1858, are un caracter sporadic și cuprinde o gamă

Argintul nelucrat apare în cantitate mică în 1834 și 1840 (în valoare de 200 lei) și crește în 1850. În același an întâlnim menționarea unei zgure de argint, neprețuită, în greutate de 42 ocale.

Argintăria lucrată, formată din candelă, cădelnițe, farfurioare, lingurițe, un serviciu, sfeșnice și tacămuri de masă, este foarte redusă și atinge doar în cazul candelălor cifra de 480 lei, în general menținându-se la valori sub 100 lei. Ceasornicele și bijuteriile propriu-zise din argint sînt de asemenea în număr foarte mic (23 perechi cercei în 1850, 8 ceasornice pe an, în 1834 și 1850 și unul singur în 1840, o pereche de paftale în 1840).

Aurul nu apare decît sub denumirea de „aurărie fărîmată” și reprezintă valoarea cea mai mare a exportului de bijuterii, adică 1 575 lei în 1858. Singurele pietre prețioase menționate sînt smaragdul, sub formă de lulea de smaragd, în 1834 (care înregistrează suma cea mai mare în acest export, adică 1 687 lei) și topazul (1 pereche cercei). Găsim chihlimbar în cantitate de 200 ocale în 1834.

Nici bijuteriile de calitate inferioară nu sînt numeroase. Cerceii proști, crucile soldățești, pungile de mărgelă și inelele de alamă nu depășeau, fiecare în parte, valoarea de 3—400 lei. Cu toate că lipsesc multe prețuri, se poate stabili că acest export avea o valoare mai mare în prima perioadă (1834—1850) decît după 1850. În 1858 nu găsim decît 3 dintre articolele exportate în ceilalți ani, unul dintre acestea fiind aurăria fărîmată amintită mai sus.

Notăm deci caracterul nesistematic, întîmplător, al acestui export care în orice caz nu reflectă existența unei dezvoltări a meșteșugului giuvaiergeriei menite să lucreze pentru piața externă, ci judecînd după situația găsită la import, doar începuturi ale acestui meșteșug, abia angrenat în nevoile pieții interne.

EXPORTUL DE CĂRȚI ȘI MĂRFURI DE PAPETĂRIE

a) *Exportul de cărți din Țara Românească* către regiunile sud-dunărene a cuprins : abecedare, cărți bisericești (apostol, cazanie, ceaslov, cărți de rugăciune, evanghelii, istorii sfinte, istorii catehismuri, liturghier, manuale de rugăciuni, molitvelnice, neasmatare, aghiasmatar, octoihuri, psaltiri, pentecostare, triod, tipice, cărți bulgărești, cărți de citit, cărți geograficești, grămătică, cărți de joc.

Cele mai multe cărți au fost scoase din țară în anii 1850 și 1858. În general este evidentă tendința de creștere a exportului de cărți pe măsură ce ne îndepărtăm de anul 1834. O pondere mai mare în cadrul acestui gen de comerț o au cărțile bisericești. Este, credem, suficient să semnalăm că în anul 1834 au ieșit din Țara Românească circa 591 bucăți, iar în anii următori numărul lor s-a menținut ridicat. De asemenea, cărțile de citit se pare că aveau căutare în regiunile sud-dunărene de vreme ce în anul 1834 erau trecute peste Dunăre 749 bucăți și 2 lăzi, în anul 1840 28 bucăți și 4 lăzi (în valoare de peste 1 000 lei), în anul 1850 — 26 bucăți. În anul 1858 nu s-au exportat.

Trebuie să semnalăm ieșirea din țară în anul 1858 a unor abecedare — 40 bucăți și 1 lădiță, în valoare de 169 lei —, iar în anul 1840 a 15 gramatici, în valoare de 105 lei. Tot în anul 1840 au fost trecute peste Dunăre 4 „cărți geograficești”, în valoare de 24 lei.

O menționare specială necesită ieșirea din țară, în anul 1858 a 3 lăzi cu „cărți bulgărești”, în valoare de 1 500 lei. este probabil vorba de tipărirea pe pământul Țării Românești a unor cărți în limba bulgară de către emigranții bulgari aflați în număr mare în acele vremuri pe pământ românesc, unde găsiseră o găzduire ospitalieră.

b) *Exportul mărfurilor de papetărie.* Dăm următoarele date statistice privind exportul acestor produse (vezi tabelul la pag. 140).

Trebuie să semnalăm că unele dintre produsele menționate erau exportate într-o gamă largă. Astfel când menționăm în statistică „hîrtie”, înțelegem următoarele categorii de hîrtie : albă, bună, proastă de băcănie, de poștă, poleită, de scris, cu lustru etc. Călimările exportate erau de mai multe feluri: de masă, de alamă, de tinichea ordinară.

Schelele prin care au fost exportate cele mai multe dintre aceste produse au fost : Turnu-Severin, Cerneți, Zimnicea, Oltenița, Calafat, Știrbei, Giurgiu, Brăila.

Printre produsele exportate, hîrtia ocupă un loc însemnat prin cantitatea și varietate calitativă. Curba exportului său este însă descendentă, în anul 1858 neexportîndu-se nici măcar jumătate din cantitatea exportată în anul 1834. Amintim totodată exportarea în anul 1840 a 214 calendare sîrbești, în valoare de 428 lei.

Privit în ansamblul comerțului Țării Românești, exportul de cărți și mărfuri de papetărie joacă un rol cu totul minor, dar este de reținut mai ales cînd este vorba de cărți — pentru semnificația sa.

marfa	1834			1840			1850			1858		
	cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.	
hirtie vopsită	40 buc.	—		—	—		—	—		—	—	
hirtie	399 top.	—		13 top.	196		37 ½ top.	423,20		118 ½ top.	1 301	
„	8 test.	—		7 test.	7		9 test.	6,20		—	—	
„	3 buc.	—		2 buc.	36		8 buc.	90		—	—	
„	4 duz.	—		—	—		5 ris.	70		—	—	
flispapir	—	—		—	—		—	—		10 col.	650	
șiple	120 buc.	—		100 buc.	90		644 buc.	602,35		60 buc.	372,20	
„	—	—		—	—		—	—		5 pach.	15	
catatise lungi	—	—		—	—		10 buc.	34		—	—	
cadre de hirtie	12 buc.	—		—	—		—	—		30 buc.	135	
calendare	—	—		14 buc.	52,15		—	—		—	—	
„ sirbești	—	—		214 buc.	428		—	—		—	—	
catastihuri	—	—		—	—		—	—		20 buc.	45	
calligrafii mici	—	—		—	—		—	—		40 buc.	20	
cerneală	2 ocale	—		—	—		—	—		45 ocale	180	
călimări	—	—		1 per.	36		2 per.	10		2 duz.	22	
„	—	—		—	—		3 buc.	11,20		—	—	
condicele de băcănie	—	—		—	—		—	—		10 buc.	25	
condeie de piatră	—	—		100 buc.	2		—	—		1 cut.	10	
„ de scris	—	—		—	—		—	—		1 cut.	12	
„ tocuri	—	—		—	—		—	—		1 duz.	5	
mușama (cu flori)	27 buc.	—		—	—		130 cot.	503,20		—	—	
plavaze	—	—		—	—		5 tuț.	98		3 duz.	16,20	
plavaze de timplari	—	—		—	—		1 pach.	27		—	—	
„ „	—	—		—	—		12 duz.	20,10		—	—	
„ „	—	—		—	—		50 ocale	100		—	—	
teț de hirtie	—	—		—	—		—	—		—	—	

EXPORTUL DE PRODUSE CHIMICE

O categorie de mărfuri reprezentată printr-o mare varietate de sortimente (în număr de 40), ce se exportau în Peninsula Balcanică, o constituiau produsele chimice. În mare parte ele erau produse reexportate (vezi tabelul din pag. 142—143).

Din examinarea listei de sortimente reiese că cele mai numeroase erau produsele legate de industria vopselelor, folosite mai mult în boiangerie. Este de remarcat faptul că în această epocă se exportau mari cantități de piatră căpriță, curba exportului la acest articol fiind în creștere de la 18 644 ocale în 1834 și 13 563 ocale în 1840, la 45 054 ocale în 1850 și 35 184 în 1858. Deci se înregistrează o creștere de aproape două ori și jumătate față de 1834 în 1850 și de două ori în 1858 (față de același an — 1834).

De asemenea se constată un export destul de mare la pașachină, care cunoaște în 1840 o creștere la export de aproape cinci ori față de 1834 (60 322 ocale în 1840, față de 11 991 ocale în 1834), pentru ca în 1850 să fie la un nivel mai scăzut, dar totuși apropiat de 1834. După anul 1850, acest articol aproape că dispăre din listele vămilor la export, în 1858 figurînd numai cu 50 ocale.

Alături de vopsele se constată și un export redus de parafină și spermanțet (ceară galbenă și ceară albă), care se vindea la prețuri destul de ridicate în comparație cu alte mărfuri. În 1834, prețul a 70 ocale era de 560 lei, pentru ca în anii 1850 și 1858 să varieze între 15 și 20 lei ocaua. Alături de parafina și spermanțetul brut, se exportau, în cantități de asemenea reduse, și lumînări fabricate din aceste produse. Este de subliniat faptul că pe măsură ce crește extracția de păcură crește și exportul. Prețul de vânzare al păcurei varia în 1840 între 5 lei și 6 lei vadra, pentru ca în anul 1850 să fie între 8 lei și 10 lei vadra, iar în 1858 să fie de circa 14 lei vadra. Porturile principale prin care se făcea acest export în 1840 au fost Giurgiu, cu 6 002 ocale, Călărași, cu 5 189 ocale, Oltenița, cu 3 166 ocale, și Zimnicea, cu 2 082 vedre. În 1850 ordinea este aceeași, prin portul Giurgiu exportîndu-se 7 797 vedre, pe la Călărași 5 850 vedre, pe la Oltenița 3 276 vedre, iar prin Zimnicea 1 759 vedre, urmînd după aceea Brăila, Gura Ialomiței etc. În 1858 situațiile se inversează, pe locul întîi situîndu-se portul Călărași, cu 5 342 vedre, urmat de Oltenița, cu 2 489 vedre, Giurgiu, cu 2 347 vedre etc.

Privită în ansamblul general al exportului, categoria produselor chimice reprezenta o pondere mijlocie, cele mai mari valori, pentru toți anii studiați, fiind acoperite de două articole, păcura și piatră căpriță, iar pînă în 1850 inclusiv și pașachina.

Marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
băcan	2 ocale	—	—	—	—	—	200 ocale	300
boia	318 ocale	—	120 ocale	170	490 ocale 1 pach.	—	—	—
brobinte	21 871 ocale	—	7 185 ocale	4 892	—	—	—	—
catran	140 ocale	140	2 367 ocale	2 405	—	—	110 ocale	110
cazazie	12 ocale	—	—	—	—	—	—	—
sacig	—	—	—	—	—	—	—	—
ceară albă și galbenă	70 ocale 8 fd.	560	1 170 ocale	13 896	18 ocale	324	78 ocale	1 404
ceară roșie	—	—	—	—	4 cut.	26	—	—
chezap	4 ocale	—	—	—	—	—	—	—
chibrituri	300 dr.	—	1 pach.	6	50 cut.	75	2 cut.	—
"	—	—	—	—	11 tuș.	33	1 ld. 2 ocale	112 1 010
chimabel	10 ocale	—	—	—	—	—	—	—
chinoros	26 ocale	—	—	—	—	—	—	—
ctrniz	28 ½ ocale	—	—	—	—	—	—	—
civit	—	—	½ ocale	22	—	—	—	—
gogoși de tuță	—	—	—	—	325 ocale	97	—	—
iarbă de pușcă	½ ocale	—	1 ocale	16	—	—	—	—
Iulachiu	9 ocale	—	—	—	—	—	—	—

luminări	889 ocale	3 112	—	—	24 ocale	500	36 ocale	1 106
păcură	8 045 vd.	73 312	16 595 vd.	74 245	19 602 ocale	153 204	4 but. 15 806 vd.	2 103 227 164
pașachină	11 991 ocale	—	60 322 ocale	90 042	10 090 ocale	27 259	50 ocale	225
piatră acră	644 ocale	—	1 070 ocale	—	—	—	3 ocale	9
piatră arsă	—	—	—	—	—	—	2 355 ocale	754
piatră căpřiță	18 644 ocale	18 644	13 563 ocale	19 463	45 054 ocale	—	35 194 ocale	12 320
piatră vlnăță	54 ocale	—	—	—	93 ½ ocale	—	—	—
pucioasă	480 ocale	—	—	—	—	—	—	—
rășină	10 ocale	—	—	—	—	—	—	—
săricică	70 ocale	—	—	—	—	—	—	—
scrobeală	13 ocale	—	—	—	19 ocale	53	84 ocale	418
silitră	—	—	—	—	537 ocale	1 879	—	—
silmioc U	3 509 ocale	—	—	—	—	—	—	—
smalț	10 ocale	—	44 ocale	132	—	—	—	—
smoală	—	—	—	—	200 ocale	200	880 ocale	765
spirt de păcură	—	—	—	—	—	—	2 vd.	60
tipirig	—	—	—	—	—	—	5 ocale	40
tirighie	—	—	—	—	—	—	140 ocale	140
tutea	—	—	1 buc.	36	—	—	—	—
vacs	1 ocale	3	—	—	18 ocale	54	5 cut.	20
văpsea	183 ocale	—	90 ocale	180	7 ocale	84	90 ocale	645
vitriol	337 ocale	—	—	—	3 urc.	—	—	—
„	1 but.	—	—	—	—	—	—	—

Marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
balsam	20 ocale	—	1 cut.	14	—	—	—	—
„	24 st.	—	—	—	—	—	—	—
bulinuri	—	—	1 duz.	5	2 tuř.	3	—	—
buriană galbenă	—	—	—	—	296 ocale	76	—	—
camfor	5 ocale	—	—	—	—	—	—	—
chinină	—	—	2 ocale	380	—	—	—	—
cicoare	2 ld.	—	—	—	—	—	—	—
clistir	—	—	1 buc.	25	—	—	—	—
cremă cu miroasă	—	—	1 tuř.	9	—	—	—	—
doctorii	4 ld.	—	2 cut.	—	603 cut.	1 030	—	—
„	—	—	1 st.	—	2 ld	280	—	—
flori de tei	—	—	2 cut.	126	—	—	—	—
gîndăcei	—	—	948 ocale	—	1 191 ocale	—	—	—
„	—	—	495 ocale	18 490	1 soc.	—	319 ocale	—
livant	18 st.	—	4 st.	18	29 but.	—	2 but.	565
lipitori	12 ocale	—	—	—	9 st.	57	—	—
ochelari	2 per.	—	8 per.	12	1 per.	2	—	—
odicolon	4 duz.	—	3 st.	4	—	—	—	—
„	12 st.	—	—	—	—	—	—	—
pomadă	17 duz.	—	1 st.	3	3 bor.	9	—	—
siminichie	2 ocale	—	—	—	—	1183	—	—
„	3 509 leg.	—	—	—	—	—	—	—
siminoc	—	—	35 000 buc.	323	16 600 buc.	—	—	—
„	—	—	—	—	400 ch.	—	—	—
săpunașe	—	—	—	—	11 cut.	92	—	—
„	—	—	—	—	1 buc.	12	—	—
mărunișuri de spi- țerie	—	—	—	—	1 cut.	—	—	—

EXPORTUL DE MEDICAMENTE ȘI ARTICOLE DE DROGHERIE

Alături de produsele chimice se întâlnește și un redus export de medicamente și articole de drogherie. Cele mai multe dintre aceste mărfuri constituiau reexport din Țara Românească. Numărul articolelor era destul de mare (18 specificate), la care mai trebuie adăugate și altele ieșite din țară sub un nume generic de „doctorii” sau „mărunțișuri de spițerie”) (vezi tabelul la pag. 144).

După cum se vede din lista lor, cantitățile cele mai mari le dădeau produsele interne, pe primul loc situându-se gindăceii (cantarida) care pentru anii 1840—1858 se ridica la cantități apreciabile, punctele principale de export fiind pentru întreaga epocă — Brăila și Giurgiu.

Se situau pe locul al doilea unele plante medicinale ca siminocul (anii 1840 și 1850), florile de tei (în 1840), siminichia (în 1834), cicoarea și floarea galbenă.

Dintre articole reexportate menționăm balsamul, chinina, (care se vindea la prețul de 190 lei ocaua), livantul etc. Se reexportau de asemenea mici cantități de articole de parfumerie, ca odicolon, pomadă, cremă cu miroase etc., alături de ochelari și altele.

După cum se vede, era un capitol cu valoare extrem de redusă în cadrul exportului general.

EXPORTUL DE METALE (FIER, ARTICOLE DE FIERĂRIE, METALE NEFEROASE BRUTE ȘI LUCRATE)

O pondere redusă în cadrul exportului general al Țării Românești o avea fierul. Situația minoră pe care o ocupă acest articol se explică prin aceea că el constituia un reexport din cantitățile mari ce se aduceau din afară, care în cea mai mare parte se folosea pentru acoperirea nevoilor interne. În situațiile statistice vamale se întâlnește exportul de fierărie ca (vezi tabelul din pag. 146).

După cum se vede, pe primul loc se situa fierul brut, care însă nu depășește, în nici unul din anii luați în studiu, decât foarte puțin cantitatea de 3 000 ocale. Prețul la care era socotită valoarea ocalei de fier era de la un leu și patruzeci de bani pînă la 1 leu și nouăzeci de bani. Porturile principale prin care se făcea exportul de fier variaau de la an la an. Astfel, în anul 1840, din cantitatea totală de 2 292 ocale, 2 023 ocale au fost scoase pe la Turnu, iar restul pe la Zimnicea (259 ocale)

și pe la Bechet (10 ocale). În anul 1850, din cele 3 074 ocale, 3 054 ocale au fost exportate prin Giurgiu și 20 ocale prin Oltenița. Cantitatea exportată pe la Giurgiu era „fier englezesc”. În anul 1858, din 747 ocale, 643 ocale erau exportate prin portul Brăila, 60 ocale pe la Oltenița și 44 ocale pe la Bechet. Avînd în vedere punctele de vamă prin care ieșeau din țară cele mai mari cantități, putem afirma că ele erau folosite în special de către locuitorii de prin satele din Bulgaria de nord.

Marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cuie, piroane	910 ocale	—	—	—	20 leg.	261	822 ocale	444
„ „	7 000 buc.	—	—	—	—	—	7 000 buc.	189
„ „	7 leg.	—	—	—	—	—	—	—
fier	1 676 ocale	—	2 292 ocale	3 749	3 074 ocale	3 933	747 ocale	586
„	2 leg.	—	—	—	—	—	—	—
sîrmă	3 ocale	—	—	—	51 ocale	153	—	—
tablă	—	—	2 buc.	19	33 ocale	99	47 ocale	105
ținte	48 000 buc.	—	1 000 buc.	8	9 pach.	22	1 duz.	6
„	—	—	—	—	14 tuș.	34	—	—
tinichea	—	—	—	—	—	—	1 tac.	20
oțel	—	—	—	—	—	—	70 ocale	196

Pe locul al doilea ca volum și valoare se situau cuiele, piroanele și țintele, urmate de tablă, sîrmă și oțel.

Luat în ansamblu, exportul acestor mărfuri este în scădere, ajungînd la situația că în anul 1858 valoarea totală nu depășea 1 500 lei.

Al doilea grup de mărfuri îl constituiau obiectele confecționate din fier. Ceea ce se remarcă aici este numărul mare de articole. Sînt menționate pentru cei patru ani asupra cărora ne-am oprit un număr de 90 articole (40 articole în 1834, 39 articole în 1840, 39 articole în 1850 și numai 19 articole în 1858).

Aceste obiecte cu mici excepții reprezintă cumpărături făcute direct de consumatorii din regiunile limitrofe Dunării.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ace	11 030 buc.	—	—	—	22 test.	800	—	—
ace de ciorapi	—	—	90 per.	27	—	—	—	—
alpii de fier	—	—	—	—	10 buc.	150	—	—
alice	3 ocale	—	6 ocale	—	—	—	—	—
amnare	—	—	—	—	15 buc.	11	—	—
balamale	48 tac.	—	—	—	—	—	33 ocale	99
bleahuri	57 buc.	—	—	—	—	—	1 per.	7
brice	1 duz.	—	—	—	6 test.	60	—	—
„	11 buc.	—	—	—	—	—	—	—
bricege	24 buc.	—	—	—	301 buc.	—	—	—
„	—	—	—	—	8 test.	—	—	—
broaște	6 buc.	—	2 buc.	27	23 buc.	174	6 buc.	45
burghie	—	—	—	—	8 tuș.	58	—	—
cădelnițe	6 buc.	—	2 buc.	110	—	—	—	—
cofeinice	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
candele	12 buc.	—	—	—	—	—	—	—
căușe de fier	—	—	3 buc.	12	—	—	—	—
cazane de sobă	—	—	—	—	—	—	11 buc.	11
ceaune	14 buc.	—	2 ocale	24	—	—	—	—
cîntare	—	—	1 buc.	10	—	—	—	—
ciocane	—	—	—	—	7 buc.	28	—	—
cioplitori	—	—	—	—	1 tuș.	16	—	—
„	—	—	—	—	10 buc.	30	—	—
clește	—	—	—	—	17 per.	44	—	—
clopote mici	43 buc.	—	6 buc.	—	18 buc.	70	35 ocale	221
clopote de biserică	—	—	—	—	74 ocale	—	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
curse de șoareci	—	—	—	—	—	—	3 leg.	50
cuțite	18 buc.	—	23 buc.	37	—	—	1 ld.	1890
„	15 duz.	—	1 test.	14	—	—	—	—
direce de potir	—	—	—	—	1 cut.	—	—	—
fiare de călcat	1 buc.	—	1 buc.	25	1 buc.	32	—	—
fierărie de argintar	—	—	—	—	1 col.	164	—	—
ferăstraie	—	—	—	—	231 buc.	486	—	—
foarfeci	38 per.	—	35 per.	72	33 per.	86	30 per.	67
„	6 duz.	—	—	—	—	—	—	—
furculițe	36 buc.	—	—	—	—	—	—	—
găleți	—	—	—	—	—	—	160 buc.	592
grătare de ferestre	21 buc.	—	—	—	—	—	—	—
lacăte	107 buc.	—	—	—	300 buc.	470	13 buc.	98
„	193 test.	—	—	—	17 duz.	214	3 test.	30
„	—	—	—	—	12 test.	102	—	—
lanțuri	—	—	—	—	224 buc.	448	52 buc.	162
„	—	—	—	—	—	—	15 test.	210
lăzi de fier	—	—	—	—	—	—	1 buc.	37
lighene	—	—	1 buc.	20	—	—	—	—
linguri	15 buc.	—	2 buc.	2	36 buc.	42	—	—
„	2 test.	—	1 test.	12	1 duz.	18	—	—
„	5 ½ duz.	—	4 duz.	30	—	—	—	—
mașini pentru călcat	—	—	—	—	1 buc.	157	—	—
moriști de cafea	—	—	11 buc.	79	2 buc.	18	—	—
moriști de piper	—	—	1 buc.	6	—	—	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
mucări	1 per.	—	3 tuș.	13	—	—	—	—
„	4 duz.	—	—	—	—	—	—	—
piepteni	8 per.	—	24 buc.	240	6 duz.	120	—	—
„	—	—	5 test.	10	—	—	—	—
peceți	—	—	3 buc.	12	—	—	—	—
pile	—	—	6 buc.	18	96 buc.	146	6 buc.	27
„	—	—	—	—	9 per.	40	—	—
„	—	—	—	—	10 leg.	26	—	—
pinteni	1 per.	—	—	—	24 per.	72	—	—
plrgii de fier	—	—	—	—	1 tuș.	36	—	—
pirostrii	—	—	1 buc.	4	—	—	—	—
pistoale	10 per.	—	—	—	—	—	—	—
piulițe	—	—	1 buc.	25	—	—	—	—
plehe	60 buc.	—	—	—	—	—	—	—
pocale	—	—	2 buc.	8	—	—	—	—
policandre	2 buc.	—	1 buc.	40	1 buc.	—	4 buc.	3 026
potcoave	6 buc.	—	—	—	—	—	—	—
potire	13 buc.	—	3 buc.	42	2 buc.	26	1 buc.	64
puști	10 buc.	—	—	—	—	—	—	—
răzători de piele	15 buc.	—	1 buc.	—	—	—	—	—
rindele	—	—	1 buc.	4	2 buc.	16	—	—
„	—	—	—	—	21 tuș.	62	—	—
sahane (tâvi)	4 buc.	—	6 buc.	30	—	—	—	—
săbii	12 buc.	—	—	—	—	—	—	—
samovare	7 buc.	—	—	—	—	—	—	—
scoabe	2 000 buc.	—	—	—	—	—	—	—
satre	—	—	—	—	13 buc.	27	30 buc.	60
sfeșnice	—	—	10 buc.	281	2 per.	12	4 col.	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
sfeșnice	—	—	2 tac.	36	—	—	—	—
„	—	—	3 per.	30	—	—	—	—
site	238 buc.	—	50 buc.	75	11 buc.	23	257 buc.	466
„	113 1/2 rt.	—	2 rt.	60	2 rt.	120	2 test.	63
„	4 test.	—	—	—	—	—	—	—
sobe	—	—	—	—	3 buc.	145	8 buc.	—
„	—	—	—	—	—	—	3 col.	337
sufertașe	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
sule	500 buc.	—	—	—	100 buc.	—	—	—
„	—	—	—	—	11 tuș.	—	—	—
surmele de ferestre	—	—	—	—	9 per.	40	—	—
taclmuri de cizmărie	—	—	2 tac.	70	—	—	—	—
taclmuri de ferestre	—	—	4 tac.	12	—	—	—	—
taclmuri de masă*)	15 buc.	—	1 buc.	10	2 tuș.	80	—	—
„ „ „	53 duz.	—	26 duz.	341	1 duz.	36	—	—
„ „ „	22 per.	—	4 tac.	128	—	—	—	—
taclmuri de sobă	—	—	4 tac.	80	23 buc.	498	—	—
taclmuri de tufeciu	—	—	1 tac.	150	—	—	—	—
talere de cîntar	—	—	1 duz.	35	—	—	—	—
tăvi	71 buc.	—	8 buc.	126	—	—	—	—
teci de cuțit	—	—	1800 ocale	900	—	—	—	—
șesale	6 buc.	—	—	—	5 buc.	—	—	—

*) Vesi și cuțite, furculițe, linguri.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
tigăi	—	—	2 buc.	20	—	—	2 buc.	20
tinichele	2 ld.	—	1 buc.	2	—	—	—	—
„	5 ocale	—	—	—	—	—	—	—
trăgători de uși	—	—	—	—	12 per.	13	—	—
ulcele	—	—	—	—	158 ocale	23	—	—
vase	8 buc.	—	—	—	—	—	—	—
vătraie	—	—	—	—	—	—	10 ocale	22
zaharnițe	4 buc.	—	—	—	—	—	—	—
zarfuri	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
fierărie lucrată	—	—	—	—	—	—	—	891
„ „	—	—	—	—	—	—	27 buc.	1 046
„ „	—	—	—	—	—	—	138 ½ ocale	213

O ultimă grupă de articole de fier lucrat o reprezintă unele unelte agricole :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cazmale	—	—	2 buc.	6	—	—	—	—
coase	1 616 buc.	—	615 buc.	1 983	301 buc.	904	50 buc.	150
„	1 buț.	—	—	—	—	—	1 ld.	280
coarne de plug	—	—	1 buc.	7	—	—	—	—
fier de căruță	—	—	1 buc.	5	—	—	—	—
furci	300 buc.	—	—	—	—	—	2 buc.	12
greble	—	—	—	—	6 buc.	15	—	—
lopeți	—	—	—	—	3 leg.	30	12 leg.	165
mașini de bătut porumb	—	—	—	—	—	—	1 buc.	130
sape	—	—	2 buc.	6	—	120	100 buc.	—
„	—	—	—	—	—	—	5 ocale	15

După cum se vede, întilnim în special unelte simple și în cantități destul de mici. Pe primul loc se situau coasele, al căror export este însă în scădere, furcile (în 1834) și lopețile (pentru anul 1850).

Privit în ansamblu, exportul de fier și articole de fierărie reprezintă cantități și valori în raport cu importul, valorile nedepășind în nici un an câteva mii de lei, pe cînd valoarea importului era de peste două milioane.

Tot în grupa metalelor întilnim și metale neferoase, ca :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
alamă	—	—	25 ½ ocale	306	—	—	—	—
lighean	—	—	—	—	1 buc.	30	—	—
policandre	—	—	—	—	—	—	1 buc.	256
sfeșnice	14 buc.	—	—	—	2 buc.	30	5 buc.	50
aramă	952 ocale	—	1 025 fd.	—	31 ocale	382	55 ocale	775
"	—	—	157 ocale	—	—	—	—	—
căldări	—	—	2 buc.	36	2 buc.	15	6 buc.	486
"	—	—	—	—	4 ocale	56	—	—
cazane	2 buc.	—	—	—	1 buc.	1 286	—	—
ceainice	31 buc.	—	—	—	—	—	—	10
"	2 duz.	—	—	—	—	—	—	—
sfeșnice	—	—	—	—	—	—	1 buc.	50
cositor	2 ¾ ocale	—	12 ocale	144	—	—	10 ocale	140
"	—	—	5 buc.	385	—	—	—	—
"	—	—	30 cot.	60	—	—	—	—
castroane	—	—	2 buc.	40	—	—	—	—
talere	8 buc.	—	—	—	6 buc.	18	19 buc.	221
"	20 ¼ ocale	—	—	—	—	—	—	—
plumb	112 ocale	—	—	—	—	—	30 ocale	130
argint viu	6 ½ ocale	—	—	—	—	—	—	—

Și aici, ca și în cazul fierului, sînt cantități mici, predominînd obiectele lucrate, cele mai multe fiind obiectele de aramă. Cu metal brut, pe primul loc, în anul 1840, se situau arama și cositorul. În raport cu importul, valoarea metalelor neferoase exportate era cu mult inferioară, ea situîndu-se între 1 000 și 2 000 lei.

EXPORTUL DE LEMNĂRIE BRUTĂ ȘI LUCRATĂ

Între articolele al căror export reprezintă, cu mici excepții, cumpărături mai mult întimplătoare este lemnăria brută (vezi tabelul în pag. 154).

După cum se vede, numărul sortimentelor este în creștere, de la nouă sortimente în 1834 și 1840, la 13 sortimente în 1850 și 1858. În creștere sînt și valorile produselor exportate. Dacă valoarea totală a lemnului brut și cherestelei exportate în anul 1840 era de circa 10 000 lei, în 1850 ea depășea 60 000 lei, pentru ca în 1858 să apropie valoarea de 200 000 lei (înglobînd aici și unele cantități nediferențiate, la care se dau numai valorile, trecute sub denumirea de cherestea și lemnărie). După cum am spus, întîlnim în această categorie două grupe de produse: unele, cum sînt aracii, bulumacii, butucii de corabie, cusacii, parmicii și stîlpii, cuiele de corn, lațurile, tălpoaiele, ulucile etc. reprezentînd cantități mici și exportate prin toate punctele de vamă de la Dunăre, iar altele: birnele, grinzile și scîndurile reprezentînd cantități și valori mai mari. Pentru anul 1858, la grupa scîndurilor și grinzilor mai trebuie adăugată o cantitate destul de mare (juducînd după valoare), trecută în liste sub numele generic de cherestea sau lemnărie. Semnalăm de asemenea exportul a mici cantități de iască (pentru anii 1834, 1840 și 1850) și scoarță de copac în anul 1840.

În ceea ce privește cea de-a doua categorie de produse, aceea a lemnăriei lucrate, ceea ce se remarcă în primul rînd este marea varietate de produse (în total 74) (vezi tabelul în pag. 155 — 157).

Ca volum și valoare, pe primul loc se situau doagele, iar, ca volum, pe al doilea loc erau donițele. Prețul la care se vindeau donițele oscila în general între 1 leu și 1 leu și 20 parale. Din punct de vedere valoric, pe locul doi se situau briștile, căruțele și faetoanele. Este de remarcat faptul că dacă prețul căruțelor importate era între 100 lei și 150 lei, al celor exportate varia între 900 lei și 1 500 lei, fiind similar cu cel al briștilor. Faetoanele aveau prețul aproape dublu, în anul 1858 două bucăți fiind evaluate la 4 990 lei. Ca volum și valoare, pe locul următor se situau butoaiele, buțiile, putinile, fedeleșele și hîrdaiele.

Trebuie semnalat de asemenea faptul că între obiectele de export se întîlnesc ceamurile; prețul lor varia între circa 80 lei bucata și 160 lei. Tot legate de navigație întîlnim exportîndu-se în cantități mici și unele piese necesare construcțiilor de vase, cum sînt tamburii, galenții și catargele de corăbii. Dintre obiectele casnice menționăm unele mobile, ca: scrinuri (1 bucată), garderoburi (1 bucată), paturi, mese (în anii 1840—1858).

Se remarcă creșterea exportului de darace, de la 1 bucată în anul 1840, la 13 bucăți în 1850 și 296 bucăți în 1858, prețul unui darac fiind de circa 4 lei.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
araci	—	—	—	—	—	—	900 buc.	36
bîrne, grinzii	286 buc.	—	1 013 buc.	1 533	563 buc.	2 418	1 085 buc.	12 046
bulumaci	14 buc.	—	—	—	—	—	—	—
bușteni	—	—	53 buc.	498	—	—	—	—
butuci de corabie	—	—	—	—	330 buc.	3 768	25 buc.	1 032
căpriori	—	—	—	—	555 buc.	1 610	447 buc.	2 710
cusaci, stîlpi	—	—	150 buc.	2 766	—	—	1 589 buc.	3 575
parmaci	—	—	—	—	5 test.	67	—	—
covrași	—	—	—	—	—	—	—	—
cuie de corn	100 buc.	—	—	—	—	—	—	—
dulapi	—	—	—	—	115 buc.	172	—	—
lațuri	—	—	—	—	724 buc.	1 308	216 buc.	397
lemnne	—	—	1 stj.	50	2 stj.	80	16 ½ stj.	938
„	—	—	20 care	100	26 care	376	7 care	140
„	—	—	300 ocale	45	—	—	2 grăm.	900
lemn de corn	300	—	—	—	—	—	—	—
lemn de tei	240	—	—	—	—	—	—	—
lemn de roți	—	—	—	—	11 buc.	33	—	—
nuiile de gard	—	—	—	—	2 000 buc.	52	—	—
ostrețe	—	—	—	—	—	—	6 000 buc.	360
popii	—	—	3 261 buc.	1 563	—	—	—	—
scînduri	18 601 buc.	—	3 022 buc.	1 896	46 844 buc.	52 321	68 736 buc.	100 469
șindriță	3 000 buc.	—	—	—	18 000 buc.	486	—	—
tâlpoaie	—	—	148 buc.	148	664 buc.	5 927	20 buc.	220
uluci	3 180 buc.	—	532 buc.	169	500 buc.	750	—	—
cherestea	—	—	—	—	—	—	—	19 286
lemnărie	—	—	—	—	—	—	—	39 786
iască	96 ½ ocale	—	104 ocale	—	2 ¼ ocale	19	—	—
scoarță de copac	—	—	902 ocale	902	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
alpii	367 buc.	—	200 buc.	413	138 buc.	690	6 buc.	79
banițe	—	—	—	—	—	—	1 test.	84
bastoane	15 buc.	—	—	—	—	—	—	—
berbințe	—	—	—	—	—	—	27 buc.	292
bote	—	—	—	—	14 buc.	33	30 buc.	60
briști	—	—	—	—	—	—	7 buc.	6 840
buși	31 buc.	—	16 buc.	412	11 buc.	775	31 buc.	2 916
butoaie	—	—	390 buc.	470	14 buc.	163	321 buc.	1 626
calce	1 buc.	500	—	—	—	—	—	—
căzi	—	—	—	—	22 buc.	52	—	—
calești	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
canale	10 buc.	—	—	—	100 buc.	43	18 buc.	34
cârșe	7 buc.	—	5 buc.	500	1 buc.	1 575	6 buc.	5 430
cârucioare	—	—	—	—	1 buc.	20	—	—
case de lemn	—	—	—	—	1 buc.	400	—	—
catrî	—	—	272 per.	1 521	—	—	—	—
catarge de corăbii	—	—	—	—	3 buc.	234	13 buc.	1 403
ceamuri	30 buc.	—	1 buc.	700	—	—	—	—
ceperi	50 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ciubere	62 buc.	—	—	—	—	—	14 buc.	9
cercuri	—	—	—	—	—	—	320 buc.	46
cozi de coasă	—	—	20 buc.	50	—	—	100 buc.	75
copăi	593 buc.	—	369 buc.	131	13 buc.	28	—	—
cufer	3 buc.	—	—	—	—	—	—	—
darace	4 buc.	—	1 buc.	—	13 buc.	46	296 buc.	1 063

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
doage	54 710 buc.	—	42 467 buc.	39 369	97 670 buc.	103 328	230 529 buc.	191 477
donițe	1 315 buc.	1 315	2 415 buc.	2 735	3 881 buc.	5 869	2 904 buc.	3 250
droști	—	—	—	—	1 buc.	100	—	—
duhanițe	—	—	—	—	2 343 buc.	1 674	1 500 buc.	1 590
factoane	—	—	—	—	—	—	2 buc.	4 990
fuse	706 buc.	—	1 300 buc.	—	—	—	45 buc.	—
fuse de moară	2 buc.	—	—	—	4 buc.	1 132	4 buc.	760
fedeleșe	—	—	—	—	—	—	110 buc.	390
galenți	—	—	—	—	21 buc.	105	—	—
garderob	—	—	—	—	—	—	1 buc.	100
cercevele	—	—	—	—	18 buc.	81	—	—
hirdaie	1 buc.	—	15 buc.	64	140 buc.	520	177 buc.	1 187
îgheaburi de mori	—	—	—	—	—	—	7 buc.	141
juguri de cai	—	—	—	—	5 buc.	100	—	—
lăzi de Brașov	232 buc.	—	121 buc.	1 675	83 buc.	3 010	73 buc.	1 459
lemne de ferăstrău	—	—	—	—	6 per.	18	—	—
linguri de lemn	1 920 buc.	—	—	—	1 tuț.	5	—	—
lopeți de lemn	80 buc.	—	1 159 buc.	950	1 470 buc.	3 207	115 buc.	105
” ” ”	—	—	—	—	—	—	2 test.	12
luntri	30 buc.	—	36 buc.	5 287	27 buc.	2 080	7 buc.	996
messe	—	—	1 buc.	14	1 buc.	25	42 buc.	470
mori	—	—	—	—	1 buc.	5 000	—	—
oiști	1 buc.	5	—	—	19 buc.	57	—	—
osii	9 buc.	—	—	—	—	—	3 buc.	6
obezi	—	—	224 buc.	201	—	—	—	—
paturi	—	—	—	—	2 buc.	60	3 buc.	360
pervaze	—	—	—	—	—	—	6 buc.	67

(urmare)

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ploști	2 123 buc.	—	323 buc.	801	471 buc.	1 819	25 buc.	150
„	—	—	—	—	2 saci.	—	—	—
pluguri	—	—	1 buc.	20	—	—	—	—
punți de moară	3 buc.	—	—	—	2 buc.	300	1 buc.	80
putini	62 buc.	—	211 buc.	281	28 buc.	105	615 buc.	3 127
roți	4 buc.	—	20 buc.	40	—	—	57 buc.	442
sânii	—	—	20 buc.	328	—	—	—	—
scaune	12 buc.	—	—	—	—	—	14 buc.	93
scrinuri	—	—	1 buc.	27	—	—	—	—
șei	562 buc.	—	840 buc.	1 105	—	—	1 333 buc.	4 672
silici	—	—	50 buc.	17	—	—	—	—
spete de pinză	—	—	458 buc.	631	50 buc.	100	21 buc.	52
spițe	—	—	100 buc.	12	—	—	—	—
stupi	244 buc.	1 320	—	—	50 buc.	900	43 buc.	860
tamburi	—	—	1 buc.	3	—	—	—	—
teascuri	3 buc.	—	—	—	—	—	—	—
teste de șa	676 buc.	—	—	—	—	—	—	—
toalitori	2 buc.	—	3 buc.	102	—	—	62 buc.	1 585
tronuri	—	—	109 buc.	557	421 buc.	2 148	—	—
văcălii	8 colet.	—	—	—	21 buc.	94	42 rt.	760
„	7 tc.	—	—	—	—	—	10 test.	300
vase de lemn	8 buc.	—	—	—	160 buc.	650	—	—
vedre	—	—	—	—	45 buc.	18	—	—
vârteje de car	2 buc.	—	89 buc.	97	2 buc.	8	—	—

În ceea ce privește exportul lăzilor de Brașov, vestite în părțile bulgărești, în special, se constată o scădere continuă.

Semnalăm pentru anii 1850 și 1858 exportul unui mare număr de duhanite (recipiente de lemn pentru ținut păcura), unele cantități mai mari de lopeți de lemn, șei (export în creștere), spete de pinză, teascuri și tocitori etc. Merită să fie subliniat faptul că exportul de unelte agricole este complet absent (un singur plug se exporta în anul 1840).

Din examinarea de mai sus reiese că produsele de lemnărie, atât brută, cât și lucrată, sînt rezultatul activității meșteșugarilor mici de la sate și orașe și în special a dulgherilor și dogarilor.

Judecat în ansamblu, exportul de lemnărie, în cadrul exportului general, ocupă o pondere mijlocie, cele mai mari valori înregistrîndu-se în anul 1858.

EXPORTUL DE ÎMPLEȚITURI DIN NUIELE, TEI ȘI PĂPURĂ

Un capitol redus ca număr de sortimente (numai sortimente) îl constituia exportul de împletituri, rezultate ale îndeletnicirii unora dintre locuitorii satelor, în special din regiunile de cîmpie ale Țării Românești. Se întîlnesc aici următoarele mărfuri :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
coșuri	15 buc.	—	40 buc.	40	—	—	142 buc.	344
funii de tei	46 200 buc.	—	29 282 buc.	8 216	150 422 buc.	13 691	87 805 buc.	12 883
„ „ „	1 400 test.	—	794 test.	1 576	1 550 test.	3 075	14 test.	126
„ „ „	2 000 ocale	—	46 ocale	36	—	—	—	—
mături	10 buc.	—	3 026 buc.	907	—	—	424 buc.	312
odgoane de tei	—	—	—	—	1 499 buc.	4 607	575 buc.	2 542
pălării de pai	—	—	—	—	—	—	1 200 buc.	450
papură	—	—	—	—	—	—	3 716 sn.	519
rogojini	495 buc.	—	2 415 buc.	3 999	23 612 buc.	28 777	65 834 buc.	91 602
tei topit	34 095 ocale	—	8 757 ocale	5 079	12 085 ocale	12 243	10 546 ocale	5 123

În ceea ce privește exportul de coșuri, cifrele sînt reduse, prețul de vînzare fiind de circa 2 lei bucata, celelalte împletituri din nuiele, ca scaune, mese etc., lipsind cu totul.

Cantitățile cele mai mari din exportul de articole confecționate din papură le dădeau rogojinile. Prin vama de la Bechet, în anul 1840, s-au exportat 1 066 bucăți, iar pe la Severin 671 bucăți. În anul 1850, cea mai mare parte a rogojinilor a fost exportată prin Brăila (21 033), urmată de vămile de la Gruia, Turnu, Bechet și Severin. O situație similară se întîlnește și în anul 1858, cînd, din toată cantitatea de rogojini, numai prin Brăila se exportau 64 360 bucăți, iar prin Giurgiu 1 120 bucăți. Prețul de vînzare varia între 1 leu și 2 lei bucata.

Pe locul al doilea se situa exportul de funii de tei. Cele mai mari cantități exportate au fost în anul 1850, urmat de 1858, 1834 și 1840. Vămile prin care au ieșit în anul 1840 cele mai mari cantități au fost: Brăila cu 21 000 bucăți, urmată de Zimnicea cu 14 210 bucăți și Giurgiu cu 740 testele. O situație asemănătoare se întîlnește și în anul 1850, cînd din toată cantitatea exportată, numai vama din Brăila înregistra 130 350 bucăți și cea de la Giurgiu 6 640 bucăți și 1 550 testele. În 1858, tot vama din Brăila se menține pe primul loc cu 73 650 bucăți, urmată de Zimnicea cu 13 840 bucăți. Prețul de vînzare varia între 30 parale și 1 leu bucata. Menționăm tot aici exportul de odgoane de tei, întîlnit numai în anii 1850 și 1858, prețul lor variînd între 3 și 5 lei bucata.

Pe măsură ce crește exportul împletiturilor din tei scade exportul fibrelor brute. Între celelalte articole menționăm unele mici cantități de mături, papură, iar pentru anul 1858 exportul a 1 200 pălării de paie.

EXPORTUL DE PRODUSE CERAMICE

Exportul de produse ceramice este reprezentat printr-un număr de nouă sortimente, opt dintre ele fiind articole de uz casnic. Se întîlnesc aici

articole de porțelan, ca cești, filigene și farfurii, alături de produse de olărie (vezi tabelul în pag. 160).

După cum se vede, pe primul loc ca volum și valoare globală se situează articolele de olărie și străchini, rezultat al activității meșteșugarilor olari, în special de la sate. Se remarcă o creștere continuă a exportului la oale și străchini (de la 1 307 bucăți în 1834, la 5 480 bucăți în 1840, la aproape dublu în anul 1850 față de 1840, și iarăși la dublu în 1858 față de 1850)¹. De asemenea, în anul 1850 apar la export o serie de articole pe care nu le

¹ Din totalul de 20 060 bucăți exportate în anul 1858, un număr de 12 593 bucăți erau evaluate la suma de 4041 lei.

întîlnim nici în anul 1840 și nici în anul 1858 (ploștile de pămînt și talerele de pămînt). În ceea ce privește punctele de vamă principale prin care se exportau aceste obiecte, în anul 1840 pe primul loc se situa Severinul, pe

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cătrănițe	—	—	—	—	—	—	140 buc.	—
cești	41 buc.	—	27 buc.	23	10 buc.	22	2 ld.	1 039
„	17 duz.	—	—	—	—	—	—	—
farfurii	103 buc.	—	36 buc.	36	5 buc.	8	—	—
„	64 duz.	—	5 duz.	50	2 tuț.	32	—	—
„	—	—	2 ld.	—	—	—	—	—
filigene	43 duz.	—	—	—	1 700 buc.	—	—	—
oale și străchini	1 307 buc.	—	5 480 buc.	1 185	9 844 buc.	2 332	20 060 buc.	—
ploschițe de pămînt	—	—	—	—	14 buc.	3	—	—
talere de pămînt	42 buc.	—	—	—	22 buc.	34	—	—
„ „	—	—	—	—	22 tuț.	137	—	—
ulcioare	4 buc.	—	—	—	1 270 buc.	549	150 buc.	161
vase de pămînt	—	—	—	—	150 buc.	30	—	—
cărămizi	222 700 buc.	—	5 800 buc.	192	20 500 buc.	685	53 040 buc.	2 149

unde se exportau 4 230 oale, evaluate la 1 116 lei. O situație similară întîlnim și în anul 1850, cînd tot pe la Severin se exportau 4 177 oale și 2 806 străchini, iar în 1853 prin aceeași vamă se exportau 8 403 oale.

În ceea ce privește articolele de porțelan, în general ele erau articole de reexport și de calitate inferioară. Prețul ceștilor și al farfuriilor era în general în jurul a 1 leu bucata. Tot în categoria obiectelor de pămînt menționăm exportul de cărămidă, care înregistrează o scădere simțitoare în anii 1840—1858, față de anul 1834.

Plasat în ansamblul exportului Țării Românești, din punct de vedere valoric, exportul de produse ceramice și cărămidă reprezintă o pondere extrem de scăzută, el neatingînd în general nici valoarea globală de 10 000 lei.

EXPORTUL DE STICLĂRIE Din Țara Românească s-au exportat următoarele mărfuri (vezi tabelul din pag. 162).

Din statistică se poate vedea că multe dintre mărfurile menționate nu constituiau obiectul unui export continuu. Unele dintre ele apar numai într-un singur an, din cei patru pentru care s-a întocmit statistica : borcanele, ceștile cu pahare, chiselele, felinarele etc.

Sînt însă alte produse care erau destul de mult solicitate pe piețele sud-dunărene (geamurile, oglinzile, sticlele, sticlăria fărîmată, sticlăria).

În general însă, această categorie de mărfuri ocupă un loc minor în cadrul exportului Țării Românești. Schelele prin care au fost exportate aceste produse sînt : Zimnicea, Călărași, Turnu, Cerneți, Severin, Știrbei, Giurgiu, Brăila.

DIVERSE

Păsări și ouă. Pe lângă animale și derivate, se întilnesc în listele de export și un număr de păsări domestice, ca :

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
curci, curcani	202 cap.	606	60 cap.	131	37 cap.	166	131 cap.	844
găini	207 cap.	305	6 cap.	6	129 cap.	126	100 pui 99 cap.	139
giște	21 cap.	—	5 cap.	6	7 cap.	14	127 cap.	349
rațe	—	—	—	—	—	—	34 cap.	73
păsări	—	—	25 cap.	90	—	—	42 cap.	—
ouă	620 buc.	—	2 059 buc.	236	100 buc.	—	3 000 buc.	176

Pe primul loc se situau ca volum și valori curcanii, al căror preț în anii 1834 și 1840 era de 3 lei bucata, pentru ca în anii următori să fie în creștere, în anul 1850, ajungînd 4 lei și 30 parale, iar în 1858 la 6 lei și 40 bani bucata.

Găinile se exportau de asemenea la prețuri scăzute, în 1840 valoarea oscilînd între 90 bani și 1 leu și 60 bani, în anul 1850 variația menținînd

marfa	1834		1840		1850		1858]	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cești cu pahare	15 buc.	—	—	—	—	—	—	—
boreane	—	—	—	—	—	—	3 buc.	13,20
„ de spițerie	—	—	—	—	—	—	—	—
candele de sticlă	4 buc.	—	3 buc.	2,30	152 buc.	152	—	—
candele	23 buc.	—	—	—	—	—	18 buc.	70,10
chisele de dulceată	—	—	6 buc.	39,20	—	—	—	—
„ de sticlă	—	—	—	—	2 buc.	9	—	—
felinare	—	—	—	—	1 buc.	4,20	—	—
farfurii	979 buc.	—	2 buc.	2	—	—	—	—
carafe de apă	—	—	—	—	19 buc.	55,20	—	—
geamuri	50 buc.	—	3 ștoc.	18	1 ld.	70	22 ½ ld.	4 081,20
lustre	—	—	—	—	4 case.	160	7 buc.	500
oglinzi	69 buc.	—	26 buc.	100	54 cot.	174	—	—
„	5 duz.	—	—	—	22 buc.	619	2 ld.	1 563,30
„	80 test.	—	—	—	—	—	—	—
„ și lustre	—	—	—	—	—	—	—	—
„ de hirtie	111 test.	—	—	—	2 buc.	175	—	—
pahare	312 buc.	—	7 buc.	4,20	56 buc.	105,20	—	—
„ de cleștar	—	—	—	—	—	—	4 buc.	12
sticle	34 șoc.	—	4 buc.	20	2 buc.	5,20	400 ocale	40
„	—	—	24 șoc.	166,13	13 șoc.	140,20	—	—
sticlă fărtăată	2 315 ocale	—	9 000 ocale	3 133	5 480 ocale	2 640	1 130 ocale	123
sticlărie	388 șoc. 264 buc.	—	—	—	24 șoc.	204	1 ld. 7 cond.	950 270
tăvi cu pahare	—	—	1 buc.	42	—	—	—	—
tăvi de sticlă	—	—	2 buc.	7,20	—	—	—	—
lâmpi de masă cu șticle	—	—	—	—	—	—	7 buc.	441

du-se la același nivel cu 1840, pentru ca în anul 1850 variația să fie între 1 leu și 2 lei bucata.

În ceea ce privește prețul giștelor pentru anii 1840 și 1850, varia între 1 leu și 1 leu și 30 parale bucata, iar în 1858 oscilația prețului era între 2 lei și 3 lei bucata.

Rațele se întîlnesc exportate în număr redus numai în anul 1858, prețul lor fiind de 2 lei bucata, deci egal în general cu cel al găinilor.

Valori scăzute înregistrează și exportul de ouă, prețul în anii 1840 și 1858 variind între 2 lei și 30 parale și cinci lei suta de bucăți.

Urmărind curba exportului la această categorie, se constată că în general este în scădere față de anul 1834.

Piatră brută și lucrată. Între mărfurile ce se exportau în cantități mici figurează și o serie de articole de piatră. În anul 1834 s-au exportat 1 200 bucăți de cremene și 2 plăci de piatră. În 1850 se exporta pe la Brăila o bucată de piatră de apă care costa 14 lei, iar pe la Calafat, în 1858, se exportau din aceeași categorie 40 bucăți evaluate la 40 lei. Un număr mai mare de obiecte îl constituiau cele lucrate din piatră. În 1834 s-au exportat 151 cruci, iar în 1840, 2 bucăți costînd 6 lei fiecare.

Valori mai mare se înregistrează la exportul pietrelor de moară. Astfel, în 1840 se exportau pe la Turnu-Severin 19 bucăți, evaluate fiecare la 40 lei bucata. În 1850, pe la Brăila se exportau două asemenea obiecte, pentru care se plăteau 200 lei pentru una, iar pentru cealaltă 238 lei. Prin Călărași, în același an, se exportau două pietre de măcinat, probabil pentru rișnițe, evaluate la 15 lei bucata. Pietre de moară se exportau și în 1858 pe la Severin (5 bucăți, din care 4 erau evaluate la prețul de 60 lei bucata, iar una la 250 lei). În același an, prin Zimnicea, mai ieșeau din țară și 2 450 ocale de răzătură de piatră, evaluate la 2 070 lei. Din categoria pietrei lucrate se întîlnesc în listele de export și unele cantități de cretă (tibișir), al cărei export este în scădere cantitativ, iar prețul în creștere. În 1840 ieșea din țară pe la Călărași o cantitate de 1 039 ocale, evaluate la 50 lei suta de ocale; în 1850, pentru 12 ocale se plătea 18 lei, iar în 1858 numai o oca era socotită la 2 lei.

În afară de articolele de mai sus se exportau și mici cantități de var. Astfel, în anul 1834 cantitatea totală se ridica la 1 017 ocale, în 1840 la 2 000 ocale, iar în 1858 la 1 023 ocale.

În general, articolele din categoria piatrărie constituiau cumpărături întîmplătoare, făcute de înșiși consumatorii.

Instrumente muzicale. Între obiectele mărunte de export se întîlnesc și unele instrumente muzicale și părți ale lor. Multe dintre ele sînt produse ale meșterilor locali, altele sînt reexportate.

Pe primul loc se situează, ca volum, fluierele, al căror export după 1840 este în scădere. În anul 1834 s-au exportat un număr de 3 100 bucăți, în anul 1840 numărul lor s-a ridicat la 4 035 bucăți, pentru ca în 1850 să scadă la 1 203, iar în 1858 exportul să fie de numai 119 bucăți.

Prețul varia în funcție de calitate. Astfel, în anul 1840, pe la Severin se exportau 270 de fluiere socotite la 1 leu și 50 bani suta; prin aceeași vamă, în același an, se mai exportau alte 1 350 bucăți, evaluate la 6 lei suta de bucăți. Pe la Călărași se exportau alte 100 bucăți ce erau prețuite la 44 lei, în timp ce prin vama Giurgiu fluierile se prețuiau 187 lei, iar la Calafat 600 bucăți se ridicau numai la 36 lei. În 1858, cele 119 fluiere ce se exportau prin vama Calafat se evaluau la 3 lei.

În ceea ce privește punctele principale de export, în anul 1840, din totalul de 4 035 fluiere, 3 120 erau exportate prin vama Severin, 780 la Calafat și 135 prin Călărași. În 1850, din cele 1 203 bucăți 600 ieșeau prin Calafat, 500 pe la Giurgiu și 103 prin Călărași.

Pe lângă fluierii se întâlnesc în listele de export și un număr de viori (12 bucăți în 1834, 23 în 1840 și în 1858 3 bucăți). În ceea ce privește prețul acestora, în anul 1840 varia între 10 lei și 13 lei și 20 parale. În anul 1858, cele 3 viori erau evaluate una la 54 lei și 2 la 64 lei.

În afară de fluierii și viori, în anul 1834 se mai exportau 5 chitare, 63 bucăți coarde chitară și șase dible țigănești. În anul 1840 găsim exportându-se 10 muzici mici, 4 tuțuni (duzini) de coarde de vioară. În anul 1850, pe lângă fluierile și viorile menționate, se exporta o cobză (16 lei), 1 flaut (33 lei), 24 bucăți de coarde de vioară (36 lei) și 11 coți strune (220 lei). În anul 1858, pe lângă fluierii, prin portul Giurgiu se exportau la Rusciuc și 3 muzici cu câte 2 „cîntece” evaluate la 1 116 lei. În același loc, în 1834 se exportau și 28 bucăți muzici pentru copii.

Galoși și umbrele. În afara articolelor de îmbrăcăminte s-au mai exportat și un număr redus de umbrele. În 1834 numai 3 bucăți, în 1840 zece bucăți, în 1850 numai 2 bucăți și o duzină de umbrele, iar în 1858 numai 1 bucată. Ceea ce se remarcă aici este varietatea prețului în funcție de calitate. Astfel, în 1840 se întâlnesc umbrele la prețul de 3 lei și 15 parale bucată, la prețul de 10 și 12 lei bucată, iar cele de mătase la 80 lei bucată. Umbrelele erau mult mai ieftine, 1 duzină fiind evaluate la 16 lei.

Galoșii, din care în 1834 se exportau 12 perechi, iar în 1850 numai 2 perechi, se evaluau în acest an la 25 lei perechea.

Obiecte bisericesti. În grupa obiectelor bisericesti se întâlnesc pe lângă obiectele de cult, ca potirele (vezi capitolul fierărie lucrată), și un număr de icoane, veșminte de cult și alte obiecte din aceeași categorie, neprecizate.

În ceea ce privește icoanele, în anul 1834 se exportau 4 012 bucăți, dintre care 4 006 bucăți prin Călărași. În 1840 numărul lor era de 2 bucăți, în 1850 numai 1 bucată, iar în 1858 nouă bucăți. De asemenea, în 1840 pe la Severin se exportau și 2 cruci, în valoare de 70 lei.

Îmbrăcămîntea de cult în 1834 era reprezentată prin 4 stihare și 5 sfete, iar alte obiecte din aceeași categorie erau ambalate în 2 lăzi. În 1840 se întâlnesc exportându-se pe la Zimnicea 2 epitrahire, dintre care unul valora 64 lei, iar altul numai 10 lei. În același an se mai exportau tot prin aceeași vamă o serie de obiecte similare (neprecizate), evaluate la suma de 2 200 lei. În 1850, aceeași vamă înregistra și exportul a 7

mînecuțe preotești, evaluate la 32 lei și 20 parale. În 1858 se exporta numai o sfetă în valoare de 64 lei.

Alte obiecte. Menționăm printre acestea un număr de 29 mușamale în anul 1834, un biliard, „cu toate tacimurile”, evaluate la 1 260 lei în 1850 și un alt biliard evaluat la 512 lei în anul 1858.

În afară de aceste articole menționate mai sus se exportau o mare cantitate de lucruri mai mărunte și sub numele generic de marfă sau mărunțișuri.

Astfel, în 1834, din prima categorie s-au exportat o cantitate de 4 butoaie, 32 colete și 4 lăzi, cu valori neprecizate. În anul 1840, valoarea paragrafului „marfă” se ridică la 22 010 lei, la care mai trebuie adăugate 4 legături, 1 pac. și 71 colete cu valori neprecizate. În 1850, valoarea totală a paragrafului respectiv se ridică la 2 597 lei, la care se adaugă și 8 legături, 2 cutii, 3 colete, 73 lăzi, 5 pacuri, 3 case și 6 coșuri cu valori neprecizate. În 1858, valoarea globală a întregii categorii se ridică la 79 912 lei.

În ceea ce privește categoria „mărunțișuri”, o întâlnim ca atare numai în anii 1840, 1850 și 1858. Cantitatea în anul 1840 era de 80 colete și 76 teancuri, cu valoare neprecizată, în 1850 valoarea era de 7 249 lei, la care se mai adăugau 1 pac și 10 ocale, fără să aibă indicat cît valorau. În anul 1858 valoarea era de 2 605 lei, la care se mai adăugau 2 lăzi și 91 pacuri.

În afara celor de mai sus, în anul 1840 se mai exportau 4 lăzi și 1 pachet cu marfă de Viena, în valoare de 1 850 lei, iar în anul 1858 o cantitate de marfă de Paris, în valoare de 6 560 lei.

IMPORTUL DE METALE (FIER, ARTICOLE DE FIERĂRIE, METALE NE- FEROASE, BRUTE ȘI LUCRATE)

Pe primele locuri în cadrul importului din Balcani, atât ca valoare, cât și ca volum, se situează fierul și articolele de fierărie. Importul de fier se poate împărți în două grupe: fierul brut și fierul lucrat.

I. *Fierul brut*. S-a inclus aici atât fierul de producție balcanică, cum era „fierul de Bosnia”, „fierul turcesc”, „fierul de Belgrad”, cât și „fierul englezesc”, reexportat din Constantinopol. Curba importului la această categorie de marfă este ascendentă. Tot în grupa fierului brut am inclus și alte categorii de fier, cum sînt cuiele (șinte, piroane, cuie de șită etc.), oțelul, sîrma și tinicheaua, care, de asemenea, reprezentau o valoare însemnată. Pe primul loc, dintre toate aceste articole, se situa fierul brut, urmat de tinichele, cuie și celelalte articole (vezi tabelul la pag. 168).

De remarcat este faptul că în cadrul importului de fier se caută din ce în ce mai mult fierul de Bosnia. Astfel, dacă în 1850, din totalul de 1 944 926 ocale fier, importat, în valoare de 98 470 lei era fier de Bosnia, în anul 1858 cantitatea acestuia se ridica la 153 628 ocale, din totalul de 167 972 ocale importate¹, valoarea lui reprezentînd 259 049 lei, din totalul de 277 206 cît valorau cele 167 972 ocale. Se remarcă de asemenea sporiri masive la importul de tinichele, a cărui valoare în anul 1850 a depășit o jumătate de milion lei.

II. *Fierul lucrat*. A doua grupă de mărfuri, aceea a fierului lucrat, reprezintă o mare varietate (78 articole). Sînt în general obiecte ce se foloseau în gospodăria țărănească, cu cîteva excepții (puștile, pistoalele, tulumbele etc.). Lista lor este elocventă în acest sens (vezi tabelul la pag. 169—174).

¹ Este vorba numai de fierul importat al cărui volum este indicat documentar în ocale, nu și în alte unități de măsură.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cuie, piroane	183 buc.	—	153 400 buc.	—	34 buc.	2 412	127 buc.	25 949
„ „	409 000 buc.	—	6 322 ocale	23 968	3 000 buc.	42	300 leg.	4 593
„ „	183 655 ocale	367 310	—	—	16 145 ocale	32 290	9 727 ocale	18 957
„ „	3 ld.	—	—	—	950 fd.	—	—	—
„ „	1 pach	—	—	—	—	—	—	—
fier	410 141 ocale	820 282	534 165 ocale	547 029	1 344 926 ocale	1 421 465	167 972 ocale	277 206
„ mj	2 173 mj.	95 614	200 mj.	8 900	655 mj.	38 755	12 mj.	960
„ ld	327 cînt.	32 700	1 808 cînt.	82 071	2 993 leg.	—	209 cond.	246 064
„ „	20 ld.	7 000	80 ch.	3 520	1 929 sinc	—	10 cînt.	900
„ „	4 leg.	—	—	—	6 000 fd.	—	1 214 şine	10 669
„ „	54 but.	—	6 but.	2 400	1 837 buc.	—	1 but.	500
„ „	—	800	—	—	—	—	200 fd.	364
„ „	—	—	—	—	—	—	1 ld.	68
„ „	—	—	—	—	—	—	37 col.*	—
„ „	—	—	—	—	—	—	955 leg.**	—
fier cu smalţ	5 buc.	—	—	—	—	—	—	—
oţel	3 940 ocale	11 820	1 631 ocale	3 260	9 965 ocale	24 789	435 ocale	1 320
„ „	20 ½ mj.	—	—	—	62 mj.	—	860 fd.	—
„ „	—	—	—	—	8 ld.	—	—	—
„ „	—	—	—	—	500 fd.	—	—	—
„ sirmă	168 ocale	2 348	2 ocale	30	—	—	2 ocale	10
„ „	3 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„ lablă	25 buc.	400	20 buc.	—	32 862 buc.	59 400	7 531 ocale	22 598
„ „	5 mj.	—	—	—	—	—	110 leg.	17 404
„ „	4 leg. ½ duz.	—	—	—	—	—	10 buc.	—
„ table de tinichea	3 buc.	—	2 buc.	30	54 buc.	—	40 ocale	80
tinichele	43 743 ocale	—	82 cînt.	7 380	173 balot.	1 873	40 ocale	80
„ „	898 buc.	—	526 case	44 160	7 126 case	583 630	205 buc.	11 122
„ „	2 ld.	300	—	—	—	283	2 230 case	206 149
„ „	—	—	—	—	—	—	9 cond. 163 ld.	30 514

* Dintre care 31 erau evaluate la 5 022 lei.

** Dintre care 855 erau evaluate la 36 879 lei.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
acc	153 450 buc.	705	26 200 buc.	112	100 000 buc.	275	—	—
„	16 test.	450	27 test.	57	25 ld.	350	—	—
alice	3 211 ocale	—	555 ocale	2 184	2 275 ocale *	—	—	—
„	—	—	40 ch.	8 000	—	—	—	—
„	—	—	20 mj.	2 720	—	—	—	—
amnare	40 test.	130	8 450 buc.	—	—	—	—	—
„	118 buc.	—	—	—	—	—	—	—
balcon de tuci	—	—	—	—	—	—	1 buc.	1 890
balamale	1 leg.	11	—	—	—	—	1 ld.	126
balanțe	6 buc.	240	1 buc.	70	38 buc.	1 210	1 buc.	30
bardă	—	—	—	—	—	—	3 buc.	—
brice	530 buc.	15 865	1 buc.	25	—	—	—	—
bricege	844 buc.	—	288 buc.	613	2 cut.	150	146 buc.	41
„	178 test.	1 594	23 test.	77	2 ld.	500	—	—
broaște	29 buc.	140	—	—	1 ld.	—	20 tc.	14 767
„	2 duz.	38	—	—	—	—	—	—
„	3 punt.	12	—	—	—	—	—	—
burghie	100 buc.	900	100 buc.	—	—	—	—	—

* Din care 1 870 ocale contau 2 586 le.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
case de fier	2 buc.	2 000	2 buc.	2 000	36 buc.	15 777	190 buc. 4 buc.	579 2 890
candelabre	—	—	—	—	—	—	2 buc.	100
canistre	—	—	—	—	—	—	5 buc.	22
cazanc	—	—	—	—	—	—	3 buc.**	—
cazane de vapor	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
ceainice	—	—	40 buc.	400	—	—	—	—
cercuri	12 buc.	—	20 buc.	500	1 540 buc.	385	77 leg.	1 584
„	6 but.	—	—	—	1 800 ocale	36	—	—
ciocane	—	—	—	—	—	—	63 fd.	428
ciintare	377 buc.	7 381	291 buc.	18 767	107 per.	—	5 buc.	430
„	—	—	—	—	1 ld.	—	—	—
ciure, site	1 142 buc.	5 695	22 buc.	33	2 leg.	—	—	—
„	2 rl.	—	—	—	4 buc.	—	—	—
„	2 leg.	—	—	—	—	—	—	—
clește	1 test.	2,20	48 buc.	38	83 buc.	53	60 ocale	27
clopote de vite	—	—	102 buc.	351	20 ocale	100	—	—
colanc	395 buc.	—	636 buc.	1 382	765 buc.	—	—	—
„	15 test.	—	—	—	—	—	—	—

** Din care 1 buc. costa 1 000 lei.

cosoare	8 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
cubuşoare de pistol	2 top.	24	—	—	—	—	—	—	—	—
cumpene	162 buc.	3 865	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
cutii de fier	—	—	—	90 buc.	180	66 buc.	286	—	—	—
cuţitoale	40 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
dramuri	2 buc. 60 per.	— 840	30 ocale	765 buc.	7 780	—	—	—	—	—
droturi	—	—	—	2 buc.	—	—	—	—	—	—
felinare	130 buc.	1 116	—	—	—	—	—	—	—	—
fiare de cai	12 buc.	48	15 per.	94 per.	470	79 per.	364	—	—	—
„ „ „	—	—	—	4 050 ocale	6 630	—	—	—	—	—
ferăstrale	86 buc.	776	—	43 buc.	132	1 buc.	—	—	—	—
„	2 leg.	—	—	—	—	26 ocale	—	—	—	—
„	25 per.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„	1 ld.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
foarfeci	141 per.	240	93 per.	2 per.	20	—	—	—	—	—
„	13 test.	390	1 255 ½ duz.	12 527	—	—	—	—	—	—
„	5 ld.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
forme de luminări	—	—	—	—	—	150 buc.	313	—	—	—
găleţi pentru păcură	—	—	—	1 buc.	10	—	—	—	—	—
grătare pentru fier	—	—	—	—	—	1 300 fd.	387	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
iatașane	30 buc.	651	11 buc.	780	—	—	—	—
lăcăle	48 buc. 1 test.	—	66 buc.	218	—	—	1 duz.	10
ladă de fier	—	—	—	—	—	—	1 buc.	2 160
iașuri	12 buc.	—	—	—	509 buc.	628	—	—
macarale (scripe(i))	—	—	1 000 buc.	2 000	—	—	—	—
mărți	—	—	—	—	11 buc.	220	—	—
madem lucrat	—	—	—	—	176 ocale	4 830	87 ocale	2 155
năprstoace	566 buc.	291	40 buc.	4	—	—	—	—
mașinării	—	—	—	—	—	—	—	1 359
nicovale	200 buc.	600	—	—	2 buc.	—	1 buc.	50
oșele de pușcă	—	—	21 buc.	189	—	—	—	—
piepteni de dărăciț	—	—	10 buc.	5	—	—	15 per.	—
piese de pușcă	—	—	42 buc.	472	—	—	—	—
„ „ „	—	—	1 per.	14	—	—	—	—
pile	85 buc.	595	—	—	20 test.	80	—	—
„	10 test.	—	—	—	—	—	—	—
pistoale	514 buc.	19 045	90 per.	1 895	23 buc.	460	—	—
piulițe	—	—	—	—	1 ld.	—	—	—

pinteni	3 test.	—	—	—	—	—	—	—	—
potcoave	60 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—
puși	239 buc.	2 240	68 buc.	4 420	—	—	—	4 buc.	600
săbii	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—
scări	—	—	22 per.	99	—	—	—	—	—
scoabe	—	—	21 ocale	52	163 ocale	572	75 ocale	—	208
”	—	—	—	—	944 buc.	170	500 buc.	—	20
sfeșnice	32 buc.	—	6 buc.	12	—	—	—	—	—
”	2 duz.	—	—	—	—	—	—	—	—
sobe	2 buc.	80	—	—	10 buc.	479	40 buc.	—	3 665
”	—	—	—	—	—	—	70 ld.	—	8 569
stoine de forestire	176 buc.	792	—	—	12 buc.	1 880	26 ocale	—	—
”	3 ld.	—	—	—	—	—	—	—	—
sule	750 buc.	—	7 820 buc.	371	1 500 buc.	6 050	500 ocale	—	—
”	7 test.	—	—	—	—	—	—	—	—
suluri de fier pentru burplane	—	—	—	—	—	—	—	1 ld.	776
șuruburi	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—	—
tactmuri de dulgherie	2 buc.	—	1 buc.	94	—	—	—	—	—

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
tacnuri de sobă	—	—	100 per.	4 500	—	—	—	—
tasuri	10 buc.	25	36 buc.	216	—	—	—	—
terezii	1 per.	8	246 cut.	5 280	—	—	—	—
	—	—	246 cut.	5 280	—	—	—	—
țesale	109 buc.	—	24 buc.	31	10 buc.	—	—	—
tesle	100 buc.	400	—	—	8 buc.	—	8 buc.	—
țevi	2 leg.	—	—	—	—	—	7 ocale	234
„	—	—	—	—	—	—	51 buc.	1 397
topoare	—	—	11 buc.	44	3 buc.	28	8 buc.	104
tuci pentru sobe	—	—	—	—	—	—	34 buc.	790
tuci lucrat	—	—	—	—	—	—	75 ocale	750
tulumbes	—	—	—	—	—	—	3 buc.	1 674
undițe	200 buc.	100	1 700 buc.	170	—	—	—	—
urloaie de sobă	30 buc.	—	—	—	—	—	261 buc.	473
uluci de fier	—	—	—	—	—	—	800 buc.	270
fierărie lucrată	—	—	—	—	—	50	—	2 624

În afară de cele menționate în lista de mai sus, o cantitate de astfel de mărfuri mai intrau în țară și sub numele generic de fierărie lucrată. Așa, bunăoară, în anul 1850, sub acest nume au intrat prin porturile dunărene următoarele cantități: 16 lăzi, 17 butoaie, 277 funzi, 20 bucăți și 2 pachete.

Această grupă reprezintă o pondere mică în cadrul importului, atît ca volum, cît și ca valoare. Curba ei este în declin, fapt ce se explică în mare măsură prin creșterea importului de fier brut și dezvoltarea atelierelor meșteșugărești din țară.

Porturile principale prin care au venit au fost: Brăila, Giurgiu, Calafat și Turnu.

În categoria fierăriei lucrate trebuie incluse și obiectele de uz casnic, vesela, tacîmurile de masă etc.

Dintr-o altă listă se poate vedea că și acest gen de import este redus ca număr în epoca de care ne ocupăm (vezi tabelul la pag. 176).

Ponderea cea mai mare o au cuțitele. În Peninsula Balcanică, în secolul al XIX-lea erau două centre meșteșugărești, vestite în acest domeniu: Gabrovo și Tîrnovo. Cuțitele de Gabrovo erau foarte căutate. Dacă în 1834 valoarea celor importate în Țara Românească era de circa 8 000 lei, în 1858 valoarea lor se ridica la circa 19 000 lei. În rest sînt obiecte de slabă calitate și la prețuri reduse, accesibile maselor.

Ultima categorie de mărfuri din această grupă o formau uneltele agricole. Dezvoltarea din ce în ce mai mare a agriculturii, eforturile pe care le depun moșierii pentru a obține recolte cît mai bogate, îi fac să caute să procure mai multe unelte de fier. În 1834—1858 s-au adus în Țara Românească din sudul Dunării următoarele cantități de unelte agricole confecționate din fier (vezi tabelul la pag. 177).

După cum se vede, începînd din anul 1850 importul acestor unelte este în creștere. Multe din cantitățile respective erau produse ale industriei apusene, reexportate prin orașele balcanice. Altele însă erau produse locale. Așa, bunăoară, prin Oltenița se importau în 1850 un număr de 4 rarițe sîrbești. De asemenea, produse sud-dunărene erau cosoarele, folosite în viticultură și care se importă în marea majoritate prin portul Calafat, venind de la Vidin. Ele proveneau dintr-o regiune viticolă și mergeau în regiunea viticolă a județului Dolj, semnalată ca atare chiar în hărțile secolului XVIII-lea. De asemenea este semnificativ importul plugurilor de fier (în 1850 se importau 26 bucăți în 1858 numărul lor se ridică la 40 bucăți) și a diferitelor piese de plug confecționate din fier (tacîmurile și rotilele — 59 bucăți în 1858). Întîlnim în 1834 import de rarițe din Balcani, al căror preț era în jurul sumei de 20 lei bucata, iar în alte cazuri și mai scumpe (în 1850 se importa prin Giurgiu o grupă și o rariță de fier evaluate la 675 lei).

Dar în afară de aceste unelte, întîlnim și importul unor mașini mai complicate. În 1850 se importa prin portul Calafat, trimise de către negustori din Vidin, o mașină de curățat cereale, care costa 240 lei, și o mașină de treierat evaluată la 4 725 lei. Ultima desigur că era de prove-

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
căldări	63 buc.	756	—	—	—	—	—	—
cazane	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
ceaine	—	—	—	—	4 489 buc.	15 129	44 ocale	100
cratițe	—	—	—	—	—	—	65 buc.	201
cuptoare	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
cuțite	5 681 buc.	8 212	5 163 buc.	—	614 buc.	620	637 buc.	1 700
"	4 384 test.	12 531	611 test.	8 766	85 test.	762	1 but.	—
"	19 duz.	209	1 250 duz.	2 500	57 ld.	43 400	211 test.	3 724
"	—	—	45 ½ ld.	23 650	—	—	32 per.	70
"	—	—	—	—	—	—	—	24 537
cuțite și foarfeci	41 ld.	—	—	—	—	—	—	—
cuțite de pescărie	—	—	—	—	—	—	200 buc.	300
fier de călcat	12 buc.	174	2 buc.	32	1 buc.	18	1 buc.	18
ligheane	84 buc.	1 420	19 buc.	785	—	—	1 buc.	30
mașini de gătit	—	—	—	—	2 buc.	—	14 buc.	2 732
moriști de cafea	19 buc.	—	21 buc.	520	181 buc.	2 215	4 buc.	55
mucări	—	—	5 205 duz.	96 667	—	—	—	—
plinii	45 test.	225	40 buc.	20	—	—	71 buc.	61
pirostrii	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
piulițe	—	—	454 buc.	2 324	—	—	—	—
răzători	2 test.	—	—	—	—	—	1 ld.	591
sătre	1 buc.	2	1 buc.	2	—	—	—	—
strecurători	—	—	70 buc.	280	—	—	—	—
taclmuri de masă	—	—	—	—	10 duz.	400	—	—
taclmuri (furculițe)	14 duz.	—	—	—	—	—	—	—
"	14 test.	290	—	—	—	—	—	—
"	6 buc.	12	—	—	—	—	—	—
taclmuri (linguri)	327 test.	13 080	10 test.	50	—	—	6 duz.	—
țavi de dulceață	2 buc.	13	10 buc.	132	84 buc.	168	—	—
țesturi de pline	4 buc.	44	2 buc.	48	1 buc.	15	—	—
țingiri, țigăi	15 buc.	—	4 duz.	94	664 buc.	3 534	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ciururi și site de produse	1 buc.	120	381 buc.	4 388	51 buc.	—	96 buc.	500
„	—	—	—	—	1 sac	—	—	—
• „	—	—	—	—	14 leg.	—	—	—
coase	300 buc.	—	600 buc.	1 500	4 300 buc.	12 280	400 buc.	1 400
„	—	—	10 ld.	—	6 240 fd.	—	—	560
coșoare	—	—	—	—	88 buc.	445	—	—
fier de rariță	—	—	—	—	—	—	1 buc.	30
furci de fin	206 buc.	—	—	—	711 buc.	527	71 buc.	—
grape	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
lopeți	102 leg.	—	—	—	—	—	—	—
pluguri	—	—	—	—	26 buc.	3 523	40 buc.	5 813
rarițe	47 buc.	—	—	—	8 buc.	—	—	—
sape	3 buc.	—	16 buc.	100	22 buc.	127	116 buc.	895
taclmuri și fiare de plug	2 buc.	—	65 buc.	783	145 buc.	493	25 buc.	358
roți de plug	—	—	—	—	—	—	49 buc.	546

niență occidentală. În 1858, numărul de mașini agricole importate este în creștere. Astfel, prin Schela Turnu s-au adus 5 mașini de vînturat grîu evaluate la 1 770 lei, prin Severin 4 mașini de același gen evaluate la 1 319 lei, prin Calafat 2 mașini evaluate la 630 lei, iar prin Giurgiu una în valoare de 405 lei. În același an, prin portul Brăila se aduceau 3 mașini de curățat (bătut) porumb în valoare de 390 lei. Prin schela de la Turnu s-a mai adus în același an o „moară de cai cu mașină”, în valoare de 2 392 lei.

După cum se vede, accentuarea pătrunderii relațiilor capitaliste în agricultura românească atrage după sine sporirea importului de unelte și mașini perfecționate.

Deși nu are legătură cu agricultura, semnalăm tot aici importul în anul 1858 a 3 „mașini pentru fabricat cărămidă”, care costau 2 475 lei. Probabil că este vorba de prese pentru cărămidă.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
alama	2 ld.	—	—	—	1 ld.	162	—	162
„	—	—	—	—	2 tc.	—	—	—
ghiordane de alamă	—	—	12 test.	52	—	—	—	—
ibrice de alamă	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
inele de alamă	—	—	—	—	13 buc.	3	—	—
lighene de alamă	1 buc.	—	—	—	1 buc.	50	—	—
sfeșnice de alamă	29 buc.	203	—	—	—	—	—	—
strecurători de alamă	1 duz.	—	—	—	—	—	—	—
aramă table	20 leg.	—	—	—	—	—	—	—
„	10 buc.	—	—	—	—	—	—	—
aramă	24 342 ocale 30 buc.	259 045 90	22 891 ocale 22 cint. 8 ch.	272 329 9 680 3 200	87 ocale	665	665 ocale	1 038 2 381
„	—	—	310 ocale	4 340	1 986 ocale	22 832	21 ocale	240
aramă lucrată	—	—	—	—	2 230 buc.	—	2 buc.	859
căciuli de aramă	—	—	—	—	2 buc.	—	4 buc.	584
căldări de aramă	—	—	—	—	2 buc.	—	—	—
capace de aramă	—	—	—	—	7 buc.	—	2 buc.	2 500
cazane de aramă	20 ocale	280	—	—	113 ½ ocale	1 589	—	—
„	—	—	—	—	—	—	—	—
„	—	—	—	—	—	—	—	—
clopot de biserică	—	—	—	—	—	—	1 buc.	6 210
oale de aramă	1 buc.	5	—	—	—	—	—	—
ploști de aramă	—	—	—	—	—	—	8 buc.	18
tăvi de aramă	31 buc.	—	—	—	—	—	1 buc.	16
tipsii, tingiri	160 buc.	—	—	—	—	—	100 buc.	—
țevă de aramă	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ținte de aramă	—	—	—	—	—	—	—	—
colane de aramă	13 buc.	260	1 buc.	180	—	—	743 ocale	5 944
tumbelchi	136 ocale	2 040	198 ocale	5 200	195 ocale	1 798	● 47 ld. 122 ½ ocale	540

În afară de importul de fierărie pe care l-am discutat se mai aduceau în țară și unele cantități de materiale brute sau obiecte confecționate din metale neferoase.

În prima categorie a acestor mărfuri întilnim alama și arama. În ceea ce privește alama, găsim cantități mici de obiecte de uz casnic confecționate, cum ar fi inele, lighene, sfeșnice, strecurători etc. (vezi tabelul din pagina precedentă).

Arama se importă în cantități mai mari, în special în formă brută, în anii 1834 și 1840 și lucrată în anii 1850 și 1858. Pentru anii menționați au fost aduse în țară următoarele cantități de alamă și aramă brută și lucrată (vezi tabelul la pag. 178).

Din tabelul alăturat se poate vedea că, în ceea ce privește obiectele de aramă, întilnim în special pe cele de uz casnic (tăvi, tipsii, căldări etc.), precum și cazane pentru fabricat țuică. Pe la Turnu-Severin se importă și un clopot de biserică a cărui valoare era destul de mare (6 210 lei) pentru epoca de care ne ocupăm. În același an s-a importat o cantitate destul de mare de cuie și ținte de aramă (743 ocale).

Arămăria era o ramură industrială în care meseriașii din Peninsula Balcanică erau vestiți. Centre importante în acest domeniu erau cele din Bulgaria — Samokov și Carlovo.

În anii 1850 și 1858 cele mai mari cantități de asemenea produse s-au adus prin portul de la Turnu-Severin. Sînt produse confecționate

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cositor	6 489 ocale	68 490	3 329 ocale	40 055	622 ocale	3 742	22 ocale	381
..	1 cut.	—	10 cint.	3 870	1 ld.	540	2 but.	2 700
linguri de cositor	21 test.	—	—	—	—	—	—	—
.. ..	6 duz.	—	—	—	—	—	—	—
ploști de cositor	—	—	—	—	70 buc.	—	—	—
talere de cositor	25 buc.	—	—	—	—	—	—	—
.. ..	4 fd.	—	—	—	—	—	—	—
plumb	24 buc.	1 584	432 ocale	1 873	1 500 ocale	3 000	6 196 ocale	—
..	412 ocale	1 095	210 cint.	42 000	—	—	—	—
inele de plumb	—	—	—	—	70 ocale	70	—	—
ploști de plumb	—	—	—	—	76 buc.	384	—	—
țevi de plumb	—	—	—	—	1 ld.	473	—	—
argint viu	44 ocale	704	100 ocale	—	—	—	—	—

din aramă sîrbească. Pentru anul 1840, cele mai mari cantități de produse de acest gen au fost aduse prin porturile : Brăila, Zimnicea și Calafat.

O altă categorie de metale, aduse sub formă brută sau lucrată, o constituie cositorul și plumbul, importate în următoarele cantități (vezi tabelul la pag. 179).

În ceea ce privește importul de cositor, curba lui este în scădere, cele mai mari cantități venind sub formă de cositor brut. În anul 1834 s-au adus și mici cantități de obiecte de uz casnic, confecționate din cositor, pentru ca în anii următori acestea să dispară din lista importului balcanic în Țara Românească.

Un alt metal menționat în lista de mai sus este plumbul, care vine în special în stare brută și al cărui import este în scădere. Obiectele lucrate din plumb sînt puține la număr și în cantități cu totul negliabile.

După cum se vede, importul de materiale neferoase din Peninsula Balcanică este redus și are o pondere mică în cadrul importului general din această parte a Europei.

IMPORTUL DE PEȘTE ȘI DERIVATE, MOLUȘTE ȘI CRUSTACEE

Un alt articol care ocupă un loc de seamă ca volum și valoare în importul Țării Românești era pescăria. O bună parte din locuitorii de pe malul Dunării se ocupau cu pescuitul, meserie care le aducea venituri destul de mari. Dunărea oferea posibilitatea de a prinde atît pește obișnuit : crap, șalău, știucă etc., cît și pește mai fin, din ramura sturionilor, ca : morun, cegă, nisetru și păstrugă. Deși se vina o mare cantitate și de către locuitorii de pe malul Dunării, totuși în epoca 1834—1858 constatăm și un import masiv. Din prima categorie, aceea a peștelui obișnuit, s-au adus în nordul Dunării următoarele cantități (vezi tabelul la pag. 181).

Este vorba de pește ce constituie o parte din alimentația atît a țărănilor, cît și a păturilor mai sărace din orașe, el putînd fi cumpărat la prețuri destul de reduse. Astfel, pe primul loc se situa peștele proaspăt și sărat, ca : știuca, peștele mărunt, crapul, ciortanul și somnul. Urmărind curba importului la acest articol, constatăm o creștere simțitoare a lui în 1858 față de toți ceilalți ani. În 1850 valoarea importului de pește era între 500 000 și 600 000 lei, pentru ca în 1858 să se ridice la peste două milioane și jumătate lei. Sporul de valoare, după cum se vede din tabelul de mai sus, provine din sporul de cantitate importată. Pentru întreaga epocă 1834—1858, prețul ocalei de pește se menține la același nivel : 1—1,20 lei.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
hamsii	—	—	—	—	—	—	11 but.	2 917
lacherdă	12 112 ocale	—	7 308 ocale	34 486	5 241 ocale	2 902	320 ocale	2 540
"	—	—	—	—	142 sam.	1 588	—	—
"	—	—	—	—	1 but.	—	—	—
marinată	16 put.	—	140 ocale	560	3 pul.	—	—	—
"	200 ocale	1 600	—	—	6 ocale	32	—	—
"	—	—	—	—	5 sam.	—	—	—
pește proaspăt și sărat (crap, cior-tan, somn etc.)	856 397 ocale	—	323 677 ocale	198 186	554 984	578 527	854 411 ocale	1 157 560
"	—	—	—	—	25 but.	—	6 but.	1 460
"	—	—	—	—	1 500 buc. (afumat)	1 130	60 buc.	120
"	—	—	—	—	—	—	1 882 cond.	—
"	—	—	—	—	—	—	—	10 487
pește de mare	1 778 ocale	8 890	—	—	15 ocale	150	—	—
"	180 000 buc.	16 200	—	—	—	—	—	—
sardele	169 930 buc.	—	217 400 buc.	19 465	5 500 buc.	—	12 500 buc.	680
"	—	—	—	—	11 907 buc.	21 434	5 ocale	30
"	—	—	—	—	2 but.	—	6 but.	295
"	—	—	—	—	1 casă	—	67 case	15 132
"	—	—	—	—	—	—	15 sam.	508
"	—	—	—	—	—	—	—	336-
scrumbii	234 392 buc.	—	44 709 buc.	6 237	421 460 buc.	29 897	140 171 buc.*	—
"	—	—	—	—	19 040 ocale	7 300	3 276 ocale	4 899
"	—	—	—	—	206 sam.	—	10 sam.**	—
"	—	—	—	—	6 but.	—	90 but.***	—
țiri	1 427 buc.	32 385	224 538 buc.	15 117	549 840 buc.	28 690	180 300 buc.	8 496
"	—	—	—	—	90 buc.	—	1 coș	130
"	—	—	—	—	7 case	—	19 buc.	13 366
"	—	—	—	—	—	—	15 saci	25 363

* Din care 136 171 buucți valorau 29 816 lei.

** 8 samanduri valorau 1 080 lei.

*** 79 butoale valorau 58,21 lei

În afară de peștele obișnuit proaspăt și sărat, se mai aduceau însemnate cantități de scrumbii. Importul lor crește mult în anii 1850 și 1858, față de 1834 și 1840. Aici se constată o sporire a prețului din 1858 față de cel din 1850 (în 1850 o cantitate de 19 040 ocale era evaluată la 7 300 lei, pe cîtă vreme în 1858, 3 276 ocale erau evaluate la 4 899 lei). Alături de scrumbii găsim importate și unele cantități de sardele. Și aici se constată o serioasă urcare a prețului între anii 1850 și 1858. Dacă în 1850 ocaua de sardele costa 2 lei, în 1858 ea se ridică la 6 lei.

Menționăm de asemenea importul de țiri, care în anii 1834, 1850—1858 se menține cam la același nivel. Prețul la care se vindeau, pentru ultimul interval de timp (1850—1858), era cam de 20 bucăți la un leu. Dacă primele categorii constituiau rezultatul activității pescarilor dunăreni, țirii se aduceau în special din Grecia.

În ceea ce privește alte categorii de pește conservat, cum este lacherda și marinata, importul lor este în scădere. Prețul unei ocale de lacherdă era între 5 și 6 lei.

În afară de categoriile de pește menționate mai sus, pe care documentele vremii îl numesc „pește ordinar” și „pește belea”, se importau și însemnate cantități de pește fin, ca : morun, nisetru, cegă, păstrugă, chefal etc.

După cum se vede, în epoca 1834—1858 curba importului acestor categorii este în creștere. Pe primul loc se situează morunul, care în 1834 constituia un import de 700 ocale, pentru ca în 1850 cantitatea importată să se ridice la 5 485 ocale. Din puținele cazuri cînd este menționat separat putem deduce că și acum el reprezintă o pondere mare în raport cu toate celelalte varietăți de sturioni. Astfel, numai pe la Turnu-Severin au fost importate 1 569 ocale (specificat ca atare), pe la Brăila 1 719 ocale, pe la Giurgiu, 1 520 ocale etc. Pe locul al doilea ca importanță se situa nisetrul, al cărui import în 1850 era de 254 ocale, pentru ca în anul 1858 să se ridice la 7 047 ocale numai prin punctele menționate mai sus. Urmau după aceea, în cantități mult mai mici, cega (în 1850, 223 ocale) și păstruga (în 1850 s-au adus 2 107 ocale). Din regiunile mediteraneene, în special din Grecia, se mai aduceau însemnate cantități de caracatițe sărate (circa 3 500 ocale în 1834 și peste 4 000 ocale în 1850) și licurini.

Prețul acestor categorii de pește era, pentru sturioni, în jurul la 2 lei ocaua, iar pentru caracatiță între 8 și 10 lei ocaua, pentru întregul interval. Licurini se vindeau între 4 lei și 5 lei ocaua.

Din aceeași categorie de articole de pescărie se mai importau însemnate cantități de icre și lapți și unele grăsimi din pește (vezi tabelul la pag. 183).

În ceea ce privește importul de icre și aici se pot distinge două categorii. Cea mai mare parte o constituiau icrele de „pește ordinar” (tarama, crap, știucă, plătică etc.), sărate (tarama), care în general se aduceau în butoaie. Cele mai mari cantități din acest sort intrau în țară prin porturile Brăila și Giurgiu și în mai mică măsură prin celelalte. În 1834 s-au importat 36 458 ocale, în 1850 — 37 641 ocale și cam aceeași

	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
marfa								
morun, nisetru cegă, păstrugă	3 162 ocale	—	80 ocale	480	10 436 ocale	18 549	66 107 ocale	114 420
"	3 buc.	1 400	—	—	—	—	12 saci	836
morun, balog	—	—	—	—	64 ocale	291	37 ocale	259
chefal	—	—	—	—	—	—	6 000 buc.	260
hel	—	—	208 ocale	1 040	—	—	—	—
licurini	890 ocale	4 005	747 ocale	3 590	540 ocale	—	—	—
"	—	—	—	—	1 casă	—	—	—
caracatițe	3 466 ocale	29 834	—	—	—	—	—	—
	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
marfa								
icre (roșii, negre)	43 703 ocale	—	41 744 ocale	475 725	47 338 ocale	183 001	26 239 ocale	105 978
icre de chefal	—	—	—	—	1 but.	—	8 but.	11 985
" caracatiță	—	—	—	—	300 cut.	—	88 put.*	—
"	—	—	—	—	—	—	13 cond.	10 853
"	—	—	—	—	—	—	(negre)	10 314
lapiți	143 ocale	268	150 ocale	300	60 ocale	90	881 ocale	3 010
untură de pește	152 ocale	—	—	—	247 ocale	568	90 ocale	360
ulei de morun	—	—	—	—	—	—	32 ocale	2 163
unt de pește	—	—	—	—	—	—	29 st.	580

* Din care 20 de putini iore roșii costau 318 lei.

cantitate în 1858. Ele erau aduse în special de către pescarii din porturile de pe malul drept al Dunării. Prețul la care se vindeau era în jurul de doi lei ocaua. Cumpărătorii acestei categorii de icre erau în marea majoritate țărani și locuitorii mai puțin înstăriți din orașe. Pentru categoriile înstărite se aduceau și însemnate cantități de icre scumpe (de morun, nisetru, cegă, păstrugă, icre negre, precum și icre de chefal și caracatiță).

Defalcarea lor este mai dificilă, în special pentru anii 1850 și 1858, întrucât vameșii le înregistrează la un loc cu celelalte categorii. Totuși, din unele indicații se poate face o idee și asupra acestor cantități. Astfel, în 1834 este menționat un import total de 3 306 ocale icre negre, în 1850 peste 9 000 ocale, pentru ca în 1858 importul lor să scadă la o cantitate între 3 000 ocale și 4 000 ocale. Cele mai mari cantități veneau prin porturile Calafat și Turnu-Severin. Prețul la care se vindeau în general icrele negre era în jurul a 10 lei ocaua.

În cantități mult mai mici se importau icrele de chefal. Ele veneau de obicei din Grecia, ambalate în mod special într-un ambalaj de ceară. Prețul lor era foarte ridicat. În luna ianuarie 1840 se importau prin portul Zimnicea 252 ocale de asemenea icre, evaluate la 7 087 lei, prețul variind între 25 și 30 lei ocaua.

În aceeași ordine a icrelor scumpe menționăm că în 1834 un negustor aducea și 4 ocale de icre de caracatiță, evaluate la 20 lei ocaua.

Lapții constituiau un import redus atît ca valoare, cît și ca volum, prețul lor varia între 2 lei ocaua (anii 1834 și 1840) și circa 3 lei în 1858.

Tot dintre produsele pescărești menționăm și un redus import de untură de pește, iar pentru anul 1858 aducerea a 19 ocale „ulei de morun”, evaluate la 1 383 lei.

În afară de pescărie, mai intrau în țară și unele cantități de raci, la prețuri foarte scăzute. Dintre moluște găsim importîndu-se în 1834 midii (31 500 buc. și 443 ocale), iar în anii 1840—1858 stridii. În paralel se importă și unele cantități de melci (529 720 buc. în 1834, 4 000 buc. în 1840, 47 000 buc. în 1850) și raci (cea mai mare cantitate în 1858, 118 650 buc.).

Valoarea acestor ultime mărfuri era redusă și ca atare reprezintă o pondere aproape neglijabilă în raport cu produsele de pescărie menționate mai sus.

Privit în ansamblu, importul de pește și derivate constituie unul din capitolele principale în legăturile comerciale ale Țării Românești cu Peninsula Balcanică, el stînd ca valoare alături de importul de băcănie, fierărie și textile. Curba generală (pe toate categoriile de pescărie) este ascendentă, în anul 1858 apropiînd cifra de 3 000 000 lei.

IMPORTUL MĂRFURILOR DE BĂCĂNIE

Regiunea Balcanilor a constituit una dintre piețele de aprovizionare cu mărfuri de băcănie ale Țării Românești. Desigur că multe dintre aceste mărfuri erau produse chiar în diferitele centre ale Balcanilor, dar poate că tot atât de multe vor fi avut o proveniență extrabalcanică.

Este știut faptul că încă înaintea perioadei de care ne ocupăm Anglia începuse să umple pînă la saturație cu mărfurile sale centrele comerciale ale Levantului. De asemenea, teritoriile controlate de turci constituiau o piață de desfacere importantă pentru mărfurile franceze. Regiunile nord-vestice ale Balcanilor, în special Serbia, aveau relații comerciale strînse cu teritoriile controlate de Habsburgi.

Desigur că multe mărfuri de băcănie de proveniență engleză, franceză, austriacă etc. ajungeau prin reexport din diferite centre comerciale balcanice și, mai ales, din Constantinopol în Țara Românească.

Este însă greu, dacă nu chiar imposibil — în împrejurări în care informațiile noastre nu sînt explicite în acest sens — să deosebim unele mărfuri de băcănie produse în Balcani de cele din alte regiuni ale Europei sau extraeuropene ajunse la noi prin reexport din Balcani. Noi vom menționa aceste mărfuri, avînd în vedere însă rezerva de mai sus.

În sfîrșit, trebuie să mai menționăm că băcănia ajungea pe piața Țării Românești fie direct din Balcani, venind pe tradiționalele drumuri ale comerțului sud-est european, sau de la Constantinopol, fiind transportată pe vase care o descărcau în magaziile schelelor dunărene, mai ales la Brăila și Giurgiu.

a) O primă categorie de mărfuri o constituie *măslinile și untdelemnul*, la care am adăugat sarea de lămîie și zeama de lămîie. Dăm mai jos următoarele cifre privind importul acestor mărfuri (vezi tabelul la p. 186).

Statistica ne permite să observăm că se importau cantități mari de măslină și untdelemn, care, de bună seamă, constituiau cu precădere produse de consum ale boierimii și păturilor avute din țîrguri și orașe, dat fiind prețul lor ridicat.

În ceea ce privește măslinile, se observă o curbă descendentă a importului acestora.

Menționăm că, datorită lipsei de claritate a materialelor de arhivă, cifrele importului pe anul 1858 includ și cantități de măslină de diferite categorii și proveniențe, ca, de pildă, măslinile de Andro, care, probabil, ajungeau în Țara Românească prin reexport din Balcani. De aceea, cifrele importului de măslină pe anul 1858 le dăm sub această rezervă.

Importul untdelemnului de-a lungul anilor de care ne ocupăm a evoluat astfel: pînă în anul 1850 curba sa este ușor ascendentă, dar în anul 1858 se observă o mică scădere în comparație cu anul 1834.

Am inclus în statistică, cu rezerva pe care am făcut-o și în cazul măslinelor, și untdelemnul de Malaga importat într-o cantitate mică — de numai 571 ocale — și doar în anul 1858.

Marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
măslina	433 703 ocale	1 301 109	133 323 ocale	272 294	246 553 ocale	251 012	18 914 ocale	28 562
„	—	—	102 cnt.	66 426	69 but.	—	32 but.	7 331
„	—	—	47 ch.	6 040	—	—	—	—
untdelemn	224 835 ocale	785 347	161 119 ocale	811 029	259 779 ocale	805 649	96 649 ocale	332 744
„	2 but.	—	2 356 cnt.	536 040	1 886 bot.	22 632	3 dam.	378
„	—	—	—	—	106 burd.	—	83 tutam.	13 000
„	—	—	—	—	54 case	—	607 ld.	25 498
„	—	—	—	—	—	—	103 but.	40 318
„	—	—	—	—	—	—	1 057 burd.	235 930
„	—	—	—	—	—	—	647 case	25 343
„	—	—	—	—	—	—	3 cond.	5 478
untdelemn de Malaga	—	—	—	—	—	—	571 ocale	1 713
sare de lămie	—	—	—	—	3 but.	—	4 but.	—
zeamă de lămie	15 ocale	43,3	—	—	—	—	—	—

În ceea ce privește sarea de lămie și zeama de lămie, remarcăm că valoarea și cantitățile lor sînt neînsemnate, iar prezența lor pe listele mărfurilor importate este sporadică.

Semnalăm, totodată, că valoarea diferitelor cantități de mărfuri importate în anul 1834 a fost stabilită pornind de la prețul mediu.

b) *Orez, arpacaș și paste făinoase* (vezi tabelul la pag. 187).

Deoarece cantitățile și valoarea celor mai multe dintre mărfurile menționate (cu excepția orezului) sînt mici, doar cantitățile de făină fiind ceva mai ridicate — valoarea lor depășind în anul 1858 suma de 20 mii lei —, ne mărginim să remarcăm că ponderea lor în ansamblul importului de băcănie este mică și prezența lor în cadrul importului destul de rară.

Un loc deosebit în ansamblul importului mărfurilor de băcănie îl ocupă orezul. Am inclus în statistică, pentru anul 1858, și cifrele reprezentînd cantitățile și valorile respective ale orezului „de Calcuta”, „de Piemont”, „de Genova”, „de Englitera”. Și în acest caz facem rezerve, deoarece presupunem doar că acest orez ar fi reexportat din Constanti-

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
arpacaș	—	—	10 ocale	20	1 ld.	—	—	—
făină	—	—	—	—	921 ocale	1 310	550 ocale	371,20
„ mutuel	2 saci	44	250 ocale	—	—	—	500 ocale	500
„ „	1 mj.	—	—	—	—	—	27 saci	1 135,30
„ nișoștea	—	—	—	—	1 495 ocale	1 937	—	—
„ ușoară	—	—	—	—	2 000 ocale	2 000	309 saci	19 682
fidea	—	—	1 999 ocale	3 227	3 265 ocale	4 914	3 ocale	7,20
„ „	—	—	—	—	—	—	1 coș	—
grîș	—	—	69 ocale	364	—	—	—	—
macaroane	—	—	2 200 ocale	4 400	262 ocale	524	513 ocale	1 083
„ de Genova	—	—	—	—	—	—	6 case	120
orez	303 146 ocale	328 932	263 680 ocale	402 117	331 071 ocale	361 076	37 206 ocale	58 270
„	8 572 ocale	102 864	26 chile	2 456	48 saci	—	307 chile	4 756
„	96 saci	—	—	—	—	—	6 242 saci	698 643
„	34 cnt.	408	—	—	—	—	—	38 861
pesmet	—	—	88 ocale	66	1 ld.	—	30 ocale	55
„	—	—	—	—	1 col.	—	150 fd.	202,20

nopol. Semnalăm că valoarea cantităților importate în anul 1834 a fost calculată pornind de la prețul mediu.

În perioada anilor 1834—1850 se poate observa o scădere a cantităților importate. Astfel, valoarea orezului importat în anul 1850 este cu peste 100 mii lei mai mică decât în anul 1834. În perioada următoare însă curba importului este ascendentă, valoarea totală a orezului ridicându-se în anul 1858 la aproximativ 800 000 lei, în vreme ce în anul 1834 valoarea lui nu reprezenta decât aproximativ 450 000 lei.

c) *Fructe și cafea*. Fructele și cafeaua au o pondere însemnată în cadrul importului mărfurilor de băcănie de către Țara Românească. (vezi tabelul la pag. 190).

Gama acestei categorii de produse este largă, închizînd un sortiment bogat de fructe, mai ales citrice. După cum se poate vedea din statistică, un loc important îl ocupă importul de lămii, portocale, roșcove, smochine, stafide, alune și năut.

De asemenea, cantitățile de castane și migdale sînt destul de însemnate. Unele categorii de fructe intrau desigur în consumul unor pături sociale mai largi, deoarece prețul lor era accesibil nu numai boierimii sau vîrfurilor burgheziei. Așa, de pildă, prețul mediu al lămiilor și portocalelor era în anul 1834 de 21—24 bani bucata și uneori ceva mai ridicat, prețul mediu al năutului — în perioada de care ne ocupăm — a oscilat în jurul sumei de 2 lei ocaua etc.

Altele însă, datorită prețului lor ridicat, erau cumpărate de un număr restrîns de consumatori. Este cazul, de pildă, al diferitelor calități de migdale sau stafide. În anul 1834 prețul ocalei de migdale a variat între 5 lei și 5 lei și 20 parale, el rămînînd ridicat și în anii următori.

Se poate observa, totodată, că unele fructe, ca : fisticul, caperele, rodiile etc. sînt aduse în cantități mici și nu constituie obiectul unui import permanent. În schimb, cantitățile de lămii și portocale importate sînt în creștere. Am inclus în statistică și lămiile de Messina, importate de altfel numai în anul 1858, făcînd însă rezerve.

Importul castanelor, curmalelor, smochinelor, migdalelor etc. cunoaște variații mari. Se poate constata că anii 1840 și 1850 au fost ani de vîrf, pentru ca mai apoi cantitățile importate să scadă.

Trebuie să remarcăm faptul că este foarte probabil ca unele cantități de fructe să aibă o proveniență extrabalcanică, pe care nu o putem însă determina. Cert este că regiunile din sudul Balcanilor, țarmurile anatoliene, insulele grecești au furnizat cea mai mare parte a cantităților importate.

De altfel, unele fructe poartă chiar denumirea locurilor de unde vin, ca de pildă „smochine elene”.

În ceea ce privește importul de cafea, observăm că se importă cantități mari, care, desigur, erau consumate de clasele și păturile sociale avute, deoarece prețul era foarte mare.

Am inclus însă în statistică și importul de cafea neșat, capo, de Havana și Seyland. Facem însă rezerve : presupunem doar că a fost reexportată în Țara Românească din Constantinopol. În acest caz, cantitatea importată în anul 1858 (prin includerea acestor cantități de cafea în suma totală) este mai mare, valoarea ei totală nedepășind însă suma de aproximativ 148 000 lei.

d) *Condimente și mirodenii.* Dînd mai jos cifrele pentru importul acestor mărfuri (vezi tabelul la pag. 194), arătăm că am inclus în această statistică întregul sortiment de condimente și mirodenii importat. Se poate observa lesne că, deși sînt cantități relativ mici, ele reprezintă valori mari, mai ales cînd ne referim la enibahar, piper, cuișoare și scorțișoară. Prețul acestor produse era deosebit de mare și desigur că numai boierimea putea să le cumpere.

Astfel, în anul 1834, ocaua de piper costa aproximativ 5—6 lei, prețul continuînd să rămînă ridicat și în anii următori. De asemenea, scorțișoara era scumpă : în general, prețul unei ocale a oscilat în jurul sumei de 10 lei (în întreaga perioadă de care ne ocupăm).

Piperul ocupă, cantitativ și valoric, locul principal, deși în unii ani se observă o scădere sub nivelul cantităților importate în anul 1834.

Trebuie să semnalăm, totodată, că în afară de piper — care era importat în general de mari negustori în cantități importante — restul produselor erau importate de mici negustori care le cumpărau și le vindeau cu amănuntul, în cantități mici. Unele produse, ca ardeii pisat și boiaua, erau aduse de obicei din regiuni situate în imediata apropiere a Dunării, iar altele — piperul, enibaharul etc. — din regiunile sudice ale Balcanilor, din insulele grecești și de multe ori, prin reexport, din Constantinopol.

Unele produse ca apa de trandafiri și mirosurile apar sporadic și în cantități foarte mici pe listele mărfurilor importate.

e) *Smirnă și tămîie.* Importul acestor două produse, la care am adăugat și tămîița, este ilustrată de următoarele date statistice :

mărfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
smirnă	403 ocale	6 763	396 ocale	1 848	618 ocale	14 360	—	—
tămîie	14 503 ocale	72 515	7 436 ^{1/2} ocale	33 789	11 832 ocale	34 563	45 ocale	135
„	—	—	9 ch.	1 980	5 ld.	—	—	—
„	—	—	39 cnt.	6 600	13 case	—	—	—
„	—	—	—	—	1 șoc	—	—	—
tămîiță	200 ocale	800	—	—	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
alune	17 023 ocale	25 534,20	11 820 ocale	20 515	10 908 ocale	15 571,20	15 184 ocale	19 697
"	"	"	"	"	"	"	320 cnt.	10 993
"	"	"	"	"	"	"	83 saci	5 003
coconari	1 714 ocale	8 998,30	1 742 ocale	9 778	455 ocale	1 050	"	"
coajă de portocale	10 419 ocale	13 276	3 107 ocale	12 428	500 ocale	500	"	"
"	"	"	6 cnt.	600	"	"	"	"
chitre	11 700 buc.	23 400	7 000 buc.	17 510	2 cut.	"	182 buc.	503
"	350 ocale	"	220 ocale	3 080	4 but.	"	3 250 fd.	"
"	"	"	"	"	"	"	2 case	63
castane	7 997 ocale	7 997	5 532 ocale	15 502	5 335 ocale	5 840	1 253 ocale	1 988
"	3 col.	"	"	"	"	"	"	"
curmale	3 495 ocale	5 596	2 988 ocale	7 789	7 165 ocale	7 870	201 ocale	431
"	"	"	16 cnt.	1 408	10 but.	"	"	"
capere	758 ocale	1 869	1 970 ocale	7 646	"	"	"	"
fisticuri	143 ocale	1 072	25 ocale	50	48 ocale	"	"	"
"	"	"	"	"	6 but.	"	"	"

lămi	618 867 buc.	92 830	560 421 buc.	118 533,27	1 590 buc.	606	18 845 buc.	2 329,28
"	3 ld.	—	700 but.	210 000	45 but.	—	170 ocale	1 850
"	—	—	30 cint.	2 100	62 ld.	—	164 ld.	4 923
"	—	—	72 case	5 040	1 018 case	30 813	943 case	22 166
" de Mesina	—	—	—	—	—	—	14 but.	1 524,10
lămi și portocale	—	—	—	—	918 case	31 212	585 case	18 381
" "	—	—	—	—	—	—	2 cond.	725
" "	—	—	—	—	—	—	7 col.	330,30
" "	—	—	—	—	—	—	14 but.	929
" "	—	—	—	—	—	—	11 800 buc.	2 350
" "	—	—	—	—	—	—	549 ocale	13 196
" "	—	—	—	—	—	—	1 918 ld.	52 985
migdale	10 214 ocale	53 623	13 149 ocale	77 580	12 687 ocale	31 455	7 but.	4 308
"	—	—	5 cint.	440	20 but.	—	—	—
" amare	—	—	—	—	—	—	42 but.	22 205
" curățate	—	—	—	—	—	—	672 ocale	4 032
" "	—	—	—	—	—	—	276 but.	15 951
" necurățate	—	—	—	—	—	—	240 ocale	840
" miez	—	—	—	—	417 ocale	—	—	—
nucșoară	108 1/2 ocale	1 193	—	—	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
năut	27 733 ocale	27 733	14 822 ocale	29 782	23 459 ocale	33 797	21 ocale	42
"	-	-	7 cint.	616	13 but.	-	-	-
" prăjit	337 ocale	-	50 ocale	150	942 ocale	1 411	550 ocale	1 385
portocale	235 648 ocale	43 202	368 728 buc.	83 938	11 520 buc.	2 321	50 buc.	15
"	-	-	400 ocale	600	6 261 fd.	-	580 ocale	1 140
"	-	-	200 cint.	18 000	189 ld.	-	59 ld.	983
"	-	-	-	-	119 but.	-	50 saci	1 530
"	-	-	-	-	1 883 case	69 033	1 280 case	50 129
"	-	-	-	-	-	-	49 cond.	5 048
"	-	-	-	-	-	-	-	320
razachie	-	-	-	-	-	-	700 ocale	630
rodii	3 560 buc.	1 424	120 buc.	18	5 but.	-	-	-
roșcove	33 443 ocale	16 721,20	32 796 ocale	34 815	50 284 ocale	18 292	62 549 ocale	32 025,20
"	7 629 p. p.	-	32 ch.	1 408	15 cint.	490	1 cint.	34
"	-	-	-	-	28 430 buc.	10 104	30 saci	557
"	-	-	-	-	26 rog.	-	-	-
roșcove și piper	-	-	-	-	-	-	1 102 ocale	1 425

smochine	899 589 p. p.	—	9 045 p. p.	93 040	1 000 p. p.	60	8 607 p. p.	—
"	1 cut.	—	9 800 tab.	11 061	51 542 buc.	720	19 885 buc.	—
"	31 895 ocale	—	82 763 ocale	241 301	55 934 ocale	85 702	1 915 ocale	4 174,10
"	—	—	57 ch.	14 850	2 but.	—	20 cint.	1 465
"	—	—	—	—	60 tab.	110	1 123 ld.	486,20
"	—	—	—	—	—	—	2 but.	390
"	—	—	—	—	—	—	10 but.	1 092
"	—	—	—	—	—	—	400 buc.	52
"	—	—	—	—	—	—	31 cint.	2 698
staffide	100 836 ocale	—	61 191 ocale	124 919	68 421 ocale	71 219	4 092 ocale	8 085
"	—	—	110 ch.	24 296	20 sam.	—	18 ½ cint.	1 488
"	—	—	—	—	—	—	10 sam.	—
"	—	—	—	—	—	—	30 caz.	1 625
staffide și smochine	—	—	—	—	—	—	3 col.	182
scortachele de lămîle	—	—	—	—	—	—	—	—
cafea	31 785 ½ ocale	190 713	54 178 ½ ocale	423 183	23 099 ocale	96 313	1 813 ½ ocale	9 687,20
"	3 cut.	6	23 ch.	6 776	2 saci	—	613 saci	103 911
"	—	—	74 cint.	17 930	—	—	—	—
"	—	—	—	—	—	—	140 ocale	1 243
"	—	—	—	—	—	—	112 saci	22 956
"	—	—	—	—	—	—	491 ocale	—
"	—	—	—	—	—	—	6 but.	1 699
"	—	—	—	—	—	—	103 cint.	6 190
"	—	—	—	—	—	—	9 but.	3 007
"	—	—	—	—	—	—	—	—

	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
marfa								
ardei pisat	—	—	—	—	—	—	118 ocale	460
„ turcesc	—	—	—	—	—	—	220 ocale	660
boia	11 532 ocale	28 830	9 212 ocale	13 608	356 ocale	—	130 ocale	195
„	1 test	—	—	—	25 334 fd.	—	—	—
„ roșie	1 713 ocale	2 426	1 587 ocale	1 587	5 529 ocale	5 503	20 ocale	15
cimbriu	9 ocale	—	13 ocale	65	—	—	—	—
emibahar	1 214 ½ ocale	8 501,20	568 ocale	2 896	335 ocale	3 195	—	—
foi de dafin	240 ocale	857,20	—	—	88 ocale	88	—	—
muștar	—	—	—	—	300 ocale	1 800	—	—
piper	23 769 ocale	130 729,20	13 779 ocale	64 495	9 372 ocale	25 044	484 ocale	1 984
„	—	—	714 clnt.	79 650	1 612 livre	—	—	—
„	—	—	—	—	83 saci	—	—	—
„	—	—	—	—	8 but.	—	—	—
apă de flori	286 ocale	1 054	548 ocale	3 684	821 ocale	1 725	90 ocale	450
„	—	—	—	—	28 dam.	—	—	—
„ de trandafir	30 ocale	60	—	—	40 ocale	60	—	—
anason	25 371 ocale	63 427,20	553 ocale	2 410	23 567 ocale	57 266,20	8 098 ocale	16 056
„	—	—	—	—	1 880 fd.	—	67 saci	6 560
„	—	—	—	—	18 but.	—	—	—
coriandru	214 ocale	6	—	—	—	—	—	—
chimlon	200 ocale	—	1 280 ocale	3 630	15 183 ocale	32 164	—	—
„	—	—	—	—	1 but.	—	—	—
cuișoare	466 ½ ocale	—	1 084 ocale	7 708	826 ocale	6 812	—	—
mirosuri	14 st.	397	—	—	—	—	—	—
scorțișoară	1 882 ocale	16 820	1 059 ½ ocale	7 399	1 488 ocale	14 940	120 ocale	1 200
„	4 ld.	—	—	—	—	—	3 clnt.	1 013
„	1 l.	3	—	—	—	—	—	—

Cantitățile de smirnă importate din Balcani au fost însemnate și în creștere, cu excepția anului 1858, când nu s-a importat.

După cum se vede, acestor cantități destul de mici le corespund valori foarte mari. În anul 1834, prețul ocalei de smirnă varia între 10 și 25 lei, iar în anul 1850 el depășea 23 lei.

S-a importat în același timp și cantități mari de tămâie, care reprezentau valori însemnate. Totuși, curba importului este descendentă.

f) *Susan și diferite semințe*. Printre mărfurile de băcănie importate din Balcani se numără și semințele de canari (circa 2 000 ocale în 1850), de mac și de dafin, susan (1 952 ocale în valoare de 3 857 lei în 1850) și semințe de susan (580 ocale în valoare de 624 lei în 1858).

Din cifrele prezentate rezultă că această categorie de mărfuri a avut o pondere foarte mică în cadrul importului de băcănie.

Este cert că aceste mărfuri au fost importate din regiunile de la sud de Dunăre. În cazul semințelor de mac credem că erau de proveniență anatoliană.

g) *Vinuri și băuturi alcoolice*. Desigur că cea mai mare parte a acestor produse — rachiurile, vinurile, șampania, spirtul — erau importate aproape exclusiv pentru consumul claselor avute. De altfel, prețurile ridicate îndreptătesc această părere.

Credem că unele vinuri de Bordeaux, Porter etc., romul și șampania au ajuns în Țara Românească prin reexport din Constantinopol sau alte centre comerciale balcanice (vezi tabelul la pag. 196—197).

Și în cazul acestei categorii de mărfuri se observă faptul că în general, anii 1840 și 1850 s-au caracterizat printr-un import mai intens, în timp ce în anul 1858 cantitățile și, implicit, valorile lor scad.

Un loc deosebit îl ocupă importul de rom (și rom englezesc), atât prin cantitatea, cât și prin valoarea sa. În anii 1840 și 1850 s-au importat cantități însemnate de șampanie, a cărei valoare a fost ridicată.

Importul unor astfel de produse de lux, consumate în general de boierime, determina scoaterea din țară a unor însemnate sume de bani, fapt ce era de natură să stînjenească dezvoltarea economică a țării.

Unele produse menționate în statistică apar, după cum se vede, sporadic în import — este vorba de bere, votcă, spirt — și este foarte probabil că ele veneau în Țara Românească prin reexport din Balcani.

h) *Zahăr*. Am inclus în statistică pe lângă zahăr, zahăr tos, zahăr căpățini și zahărul francez, de Anvers, olandez, englez, importat în anul 1858. În această privință facem rezerve, întrucît bănuim că ar fi fost reexportat din Constantinopol. De asemenea, pe listă am inclus și zahăria. Dăm mai jos următoarele date privind importul zahărului și zahăriei (vezi tabelul la pag. 198).

Din datele statistice prezentate rezultă că zahărul a ocupat un loc deosebit în cadrul importului de băcănie, cantitățile și valorile reprezentate de el fiind deosebit de mari. Fără îndoială că zahărul — produs care în acea perioadă nu se fabrica în Balcani — ajungea în Țara Românească în urma reexportului din Constantinopol sau alte centre comerciale.

marfa	1834			1840			1850			1858		
	cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.		cant.	val.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8				
bere	—	—	—	—	100 ocale	100	168 ocale	236				
"	—	—	—	—	55 fd.	—	51 but.	4 245				
rachiu	—	—	47 vd.	752	1 138 ocale	3 344	48 ½ ocale	194				
"	—	—	—	—	1 dam.	49	—	—				
" de Hios	—	—	—	—	708 ocale	2 134	730 ocale	1 850				
" de lux	—	—	—	—	649 ocale	3 507	122 ocale	367,20				
" de anason	—	—	—	—	15 ocale	54	40 ocale	160				
" mastil.ă	—	—	—	—	—	—	170 ocale	949				
" saciz	—	—	115 ocale	450	68 ocale	204	106 ocale	566				
" "	—	—	161 vd.	2,415	5 dam.	—	—	—				
" spirt	—	—	214 vd.	5 136	—	—	3 219 vd. 23 but. 51 ocale	—				
" grecesc	—	—	—	—	—	—	838 ocale	2 928				
rom	40 877 ocale	224 823,20	32 697 ocale	179 146	92 797 ocale	226 430	2 227 ½ ocale	6 620				
"	—	—	69 cnt.	15 347	36 but.	—	6 but.	2 661				
" englezesc	—	—	—	—	—	—	688 ocale	2 548				
" "	—	—	—	—	—	—	15 but.	3 796				
votcă	—	—	—	—	85 ocale	510	—	—				
vin	2 802 vd.	30 822	—	—	20 847 ocale	55 622	—	—				

0	1	2	3	4	5	6	7	8
"	54 but.	-	-	-	2 but.	-	-	-
"	-	-	-	-	2 370 care	-	-	-
"	-	-	-	-	3 ld.	-	-	-
" strain	3 110 vd.	-	1 188 ocale	5 016	324 ocale	2 250	542 ocale	1 084
" "	9 208 ocale	18 416	130 butl.	780	123 vd.	165	120 butl.	660
" "	-	-	-	-	63 but. 7 care	-	450 st.	3 389
" Zachinto	-	-	-	-	-	-	5 cond.	1 342
" Bordeaux	428 st.	4 708	-	-	-	-	-	-
" Chipriotic	-	-	26 ocale	39	349 ocale	349	-	-
" Comandarie	1 500 ocale	3 000	-	-	-	-	-	-
" de Adrianopol	-	-	-	-	100 ocale	200	-	-
" de lux	-	-	-	-	413 ocale	413	230 ocale	690
" de Levant	150 ocale	2 250	-	-	-	-	1 320 ocale 3 ld.	1 278,30
" muşatir	-	-	42 vd.	420	-	-	-	-
" Porter	100 st.	300	-	-	2 707 ocale	13 535	-	-
" "	174 but.	-	-	-	-	-	623 vd. 30 ocale	-
" de ţară	-	-	-	-	-	-	-	-
spirit	-	-	36 vd.	648	-	-	-	-
şampanie	-	-	1 000 but.	30 000	840 ocale	6 720	1 008 st.	8 883
"	-	-	-	-	4 771 but.	57 252	-	-
"	-	-	-	-	.76 care	-	-	-
"	-	-	-	-	23 049 st.	344 560	-	-
oţet	4 247 ocale	2 123,20	739 ocale	938,6	734 ocale	629	43 ocale	107,20
"	12 vd.	96	4 vd.	94	3 vd.	18	-	-

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
zahăr	454 335 ocale	271 675	247 945 ocale	1 478 958	772 010 ocale	1 723 546	32 530 ocale	99 830
"	—	—	1 594 clnt.	327 824	472 but.	354 000	5 ld.	1 224
"	—	—	214 ch.	55 120	—	—	10 cond.	137 282
"	—	—	—	—	—	—	177 but.	85 721
" los	—	—	—	—	148 ocale	740	2 464 ocale	9 540
" căpătîni	—	—	—	—	145 ocale	870	488 ocale	1 996
" "	—	—	—	—	—	—	102 clnt.	12 048
" "	—	—	—	—	—	—	2 but.	1 166
" francez	—	—	—	—	—	—	343 but.	261 909
" "	—	—	—	—	—	—	10 341 ocale	26 536
" "	—	—	—	—	—	—	16 589 kg.	41 224
" "	—	—	—	—	—	—	57 care	11 359
" de Anvers	—	—	—	—	—	—	4 cond.	26 321
" "	—	—	—	—	—	—	521 but.	173 533
" "	—	—	—	—	—	—	186 care	33 619
" olandez	—	—	—	—	—	—	126 ocale	567
" "	—	—	—	—	—	—	37 but.	30 034
" praf olandez	—	—	—	—	—	—	459 but.	235 180
" "	—	—	—	—	—	—	10 cond.	103 953
" englez	—	—	—	—	—	—	25 but.	7 861
zaharie	10 ocale	60	—	—	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
anghinerii	—	—	—	—	60 buc.	30	—	—
băcănie	—	—	1 buc.	6	24 ld.	—	4 716 cond.	1 931 122
"	—	—	—	—	—	277 296	—	103 980,28
"	—	—	—	—	—	—	4 ld.	810
"	—	—	—	—	—	—	821 col.	89 800
"	—	—	—	—	—	—	16 saci	1 240
"	—	—	—	—	—	—	8 634 fd.	12 885
"	—	—	—	—	—	—	36 col.	6 121
de Brăila	—	—	—	—	—	—	80 col.	21 208
de Belgrad	—	—	—	—	—	—	22 col. 99 leg.	14 346
" și fler	—	—	—	—	—	—	—	—
băcan	21 231 ocale	45 250	6 759 ocale	35 166	29 398 ocale	33 380	—	—
"	—	—	43 cint.	9 860	222 buc.	—	—	—
ceai	—	—	4 fd.	120	100 fd.	1 000	2 ³ / ₄ care	82,20
"	—	—	—	—	626 ocale	12 520	—	—
"	—	—	—	—	100 dr.	25	—	—
floare de nușoară	5 ocale	125	—	—	—	—	—	—
saciz	75 ½ ocale	2 250	158 ocale	2 300	50 ocale	50	—	—
unt de susan	490 ocale	1 470	—	—	—	—	—	—

De altfel, cea mai mare parte a sa intra în țară prin porturile Brăila și Giurgiu — unde era adus pe vase — și numai în cantități mici intra prin restul schelelor dunărene, venind direct de peste Dunăre.

Zahărul importat intra în general în consumul boierimii și altor pături sociale înstărite (în anul 1834 ocaua de zahăr de diferite calități valora 4 lei și 20 par. — 5—8 lei, iar în anii următori aproximativ 3,20—4,10—5 lei și chiar peste 5 lei), masele populare continuând să folosească, pe măsura posibilităților, tradiționalul produs intern — mierea de albine.

În ceea ce privește zaharia, importul acesteia a fost neînsemnat: numai în anul 1834 s-au importat doar 10 ocale, în valoare de 60 lei.

i) *Mărfuri diverse*. În această categorie este cuprinsă o serie de mărfuri de băcănie pe care nu am putut s-o includem în celelalte categorii. În statistică apar de asemenea unele mărfuri cuprinse sub denumirea generică de băcănie (băcănie de Brăila, de Belgrad) și le menționăm ca atare, deoarece așa sint consemnate în registrele de evidență ale schelelor dunărene. Menționăm mai jos următoarele date statistice (vezi tabelul la pag. 199).

Observăm că „băcănia”, prezentă sporadic și în cantități neînsemnate în anii 1834, 1840 și 1850, apare în cantități mari în anul 1858. Valoarea totală a „băcăniei” importată în acest ultim an depășește 2 milioane lei, cifră foarte mare pentru acea vreme.

Merită menționată „băcănia” de Belgrad importată în anul 1858—80 colete —, în valoare de 21 208 lei.

Băcanul și ceaiul sint de asemenea importate în cantități destul de însemnate. Ceaiul venea desigur în Țara Românească, ca și altele, prin reexport din unele centre comerciale balcanice.

În concluzie, în baza celor prezentate, putem aprecia că mărfurile de băcănie erau cerute în cantități apreciabile pe piața Țării Românești și, în consecință, ele ocupă un loc însemnat — cantitativ și valoric — în comerțul cu regiunile sud-dunărene.

IMPORTUL DE DULCIURI Tabelul statistic de mai jos redă evoluția importului acestor produse (vezi tabelul la pag. 201—202).

Observăm că importul, la acest capitol, a cuprins 22 produse diferite. Totuși, numai 7 dintre ele — cofeturile, dulceața, halvaua, magiunul, pistilul, rahatul și tahinul — au fost importate în toți cei patru ani pentru care a fost întocmită statistica. Se poate trage concluzia că aceste produse au avut ponderea cea mai mare la import și o prezență continuă pe piața

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
baclava	—	—	1 ocale	20	—	—	—	—
candel	1 002 ½ ocale	7 018	1 565 ocale	30 580	361 ocale	1 805	—	—
„ căpățin	4 căp.	72	—	—	—	—	—	—
bragă	—	—	—	—	40 ocale	20	20 ocale	10
cataif	5 ocale	5	—	—	1 ocale	1,10	—	—
ciocolată	389 ocale	1 556	—	—	6 700 ocale	42 000	—	—
„	600 fd.	—	—	—	—	—	—	—
clrniz	120 ocale	15 230	—	—	56 ocale	2 800	—	—
„	1 col.	—	—	—	—	—	—	—
„	2 but.	—	—	—	—	—	—	—
cofeturi	757 ocale	5 677,20	76 ocale	952	50 ocale	400	4 col.	297,20
clrnați sugiuc	—	—	—	—	—	—	5 ocale	11,10
dulceața	29 ocale	—	122 ocale	739	31 ocale	186	15 ocale	115
„	1 borc.	—	—	—	—	—	1 ld.	300
halva	4 036 ocale	11 969	12 029 ocale	37 603	16 179 ½ ocale	43 018	2 778 ocale	16 442
„	—	—	—	—	—	—	1 ld.	360

miere de pepene	—	—	—	—	5 682 ocale	5 262,16	—	—
halviță	40 ocale	120	—	—	25 ocale	107	77 ocale	318
miere	—	—	—	—	1 070 ocale	2 602	—	—
magiun	197 ocale	—	1 242 ocale	2 783,20	5 660 ocale	6 098	5 974 ocale	8 364
nuga	—	—	197 ocale	788	—	—	—	—
pistil	15 216 ocale	15 761	12 742 ocale	21 039	6 192 ocale	5 852	27 314 ocale	5 539
rahat	1 222 ocale	6 502	16 ocale	86	435 ocale	1 400	336 ocale	1 754
„	9 cut.	45	50 cut.	225	50 cut.	112	—	—
„	—	—	—	—	1 but.	—	—	—
sugitucuri	—	—	140 ocale	440	—	—	50 ocale	225
salep	—	—	—	—	71 ocale	471	—	—
tahin	2 367 ocale	—	5 538 ocale	14 450	5 642 ocale	19 826	1 161 ocale	—
„	—	—	29 buc.	2 610	98 cut.	—	—	—
„	—	—	—	—	1 ld.	—	—	—
zardiaci	—	—	88 ocale	528	—	—	—	—
zaharicale	—	—	—	—	6 ocale	36,30	—	—

Țării Românești, pe cînd celelalte 15 produse, cu unele excepții (candelul, halvița etc.) au fost importate ceva mai rar și adesea în cantități neînsemnate.

Aceste mărfuri (cu excepția ciocolatei) erau produse în Peninsula Balcanică, multe dintre ele constituind o specialitate a turcilor (unele erau produse chiar la Constantinopol — rahatul de Constantinopol etc.).

Din categoria mărfurilor cu o pondere mai mare, numai importul sugiucului și pistilului (cu excepția anilor 1840 și 1850) a fost în creștere.

Importul altor produse a fost în creștere pînă în anii 1840 și, uneori, 1850, pentru ca în perioada următoare să scadă. Este cazul importului de halva, candel, tahîn etc.

La importul altor produse se observă o tendință continuă de scădere. Aceasta este situația la cofeturi, rahat etc.

Dintre celelalte produse merită să fie menționate ciocolata și cîrmizul, datorită valorii lor mari.

Fără îndoială că multe dintre aceste produse — ciocolata, candelul, cîrmizul, cofeturile, dulceața, tahînul etc. —, datorită prețului lor ridicat, găseau în Țara Românească o categorie restrînsă de consumatori, ceea ce, într-o oarecare măsură, explică și importul unor cantități relativ reduse.

IMPORTUL DE TEXTILE, (BUMBAC, MĂTASE, ȚESĂTU- RI, HAINE CONFECTIONATE ȘI ÎMPLETITURI DE BUM- BAC, LÎNĂ, MĂTASE, CÎNEPĂ)

Un loc de seamă în importul Țării Românești din Peninsula Balcanică îl ocupau bumbacul, țesăturile de bumbac, mătasea și țesăturile de mătase, țesăturile de lînă, împletiturile de bumbac, de mătase și de cînepă, precum și covoarele și hainele confecționate.

La loc deosebit se menționează întotdeauna bumbacul cîrjaliu (cultivat în regiunea Cîrjali, din sudul Bulgariei). Desigur însă că cea mai mare parte a acestui articol (bumbacul în general) provenea din regiunile extrabalcanice ale Imperiului otoman (Asia Mică, Egipt etc.). Separarea lui este dificilă, pentru că singura mențiune pe care ne-o fac statisticile la import este aceea că provine din Turcia. În importul țării se menționează 5 feluri de bumbac : tors, puf, fitil (pentru feștile), turte și furda, folosite în special în cadrul gospodăriei țărănești și a celor puțin avuți din orașe. Evoluția acestui import în anii de care ne ocupăm se prezintă în felul următor :

	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
m a r f a								
bumbac	178 934 ocale	1 609 622	66 383 ocale	686 185	9 717 ocale	62 528	199 ocale	1 102
"	710 pach.	35 930	6 614 pach.	197 199	3 426 pach.	97 694	2 062 pach.	130 936
"	30 sac.	600	280 lcg.	11 200	83 bal.	125 545	240 bal.	380 936
"	52 top.	1 144	—	—	19 lop.	598	89 tc.	3 784
"	4 061 saci	934 030	—	—	—	—	5 cond.	2 534
"	97 pac.	—	—	—	—	—	—	40 637
"	4 937 ocale	33 547	16 753 ocale	75 002	41 986 ocale	136 705	2 922 ocale	15 217
"	—	—	—	—	16 saci	927	48 saci	16 330
"	461 ocale	4 149	—	—	4 saci	2 855	10 ½ ocale	84
"	442 ocale	—	—	—	—	—	—	—
"	—	—	—	—	—	—	20 ocale	140

Analizînd din punct de vedere valoric importul bumbacului tors se constată o scădere simţitoare. Dacă în 1834 valoarea lui era de circa 2 585 000 lei, în 1840 scădea la 894 584, în 1850 la 286 365 lei, iar în 1858 la 559 969 lei.

Situaţia se explică în mare măsură prin creşterea importului de ţesături de bumbac adus din Austria, fie pe Dunăre, fie prin Transilvania, precum şi al importului de ţesături venite sub numele generic de manufactură şi marchitărie, fie din Turcia, fie din Occident pe Dunăre.

Portul cel mai important pentru importul de bumbac rămîne pe tot intervalul de care ne ocupăm Brăila, urmat de portul Giurgiu.

În ceea ce priveşte importul de aţă şi mătase-fire, situaţia se prezintă după cum se vede în tabelul de mai jos (vezi pag. 206).

Din analiza statistică, rezultă că un loc de seamă în această categorie de mărfuri îl reprezintă aţa de cusut, al cărei import cunoaşte de asemenea o curbă în scădere. Un loc mai important decît aţa îl deţine şi din punct de vedere cantitativ şi din punct de vedere valoric mătasea-fire (circa 6 000 ocale, în valoare de circa 400 000 lei în 1834) şi boran-gicul (circa 900 ocale în valoare de circa 80 000 lei în 1834).

Şi în această ramură importul este în scădere. Dacă în 1834 valoarea mătăsii importate se ridica la peste 460 000 lei, el scade în 1840 sub 200 000 lei, ca în 1850 să se ridice cu puţin peste această sumă, iar în 1858 să fie de 1 600 lei. Portul principal prin care în 1834 s-a importat mătase-fire este portul Turnu, prin care se aduc 2 388 ocale din totalul general de 5 808 ocale intrate în ţară, venind din sudul Dunării, prin toate porturile.

Tot în rîndul textilelor fire menţionăm că în 1840 s-a mai importat o cantitate de 416 ocale cãnuri vopsite, în valoare de 1 031 lei. Foarte probabil că este vorba de cãnuri de lină toarsă şi vopsită.

În afară de textilele menţionate pînă acum, documentele ne semnalează şi un redus import de în şi cînepă. Astfel, în 1840 se importau 620 ocale de în evaluate la 1 722 lei. În 1850 erau aduse prin schela Brăila 685 ocale cîlţi cătrăniţi, care se foloseau la călfătuitul corăbiilor, evaluate la 1 384 lei. Importul acestui articol se ridica în anul 1858 la 507 ocale şi 202 bucăţi (probabil fuioare), valorînd 142 lei, venit prin porturile Calafat, Olteniţa şi Brăila.

Un important capitol în importul balcanic în Ţara Românească îl formau şi ţesăturile de lină, bumbac, mătase etc. (vezi tabelul la pag. 207—210).

Din tabelul respectiv se constată că, în epoca de care ne ocupăm, ţesăturile de lină, bumbac, mătase, veneau în ţară într-un număr de 59 sortimente. Dintre acestea, în 1834 sînt menţionate 37 sortimente, în 1840 numărul lor scade la 21 sortimente, pentru ca în 1858 să ajungă la numai 14 sortimente, după ce în 1850 cunoscuse o uşoară creştere faţă de 1840, la 24 sortimente. În ceea ce priveşte volumul şi valoarea, din compararea cifrelor, în măsura în care le avem, se poate vedea că importul de ţesături este în scădere. Lucrul este explicabil, întrucît din

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ață	10 987 buc.	31 247	20 624 buc.	77 348	348 leg.	576	18 top.	49
(neagră, albă	6 344 tur.	22 108	4 152 tur.	17 002	68 top.	224	1 819 tur	4 768
roșie etc.)	200 tc.	800	8 830 sc.	19 560	17 850 tur.	17 475	4 saci	575
"	4 000 duz.	12 000	30 ocale	30	38 buc.	—	—	—
"	206 top.	804	1 test.	30	391 ocale	—	—	—
"	989 ocale	4 140	618 top.	1 854	—	—	—	—
arnici	—	—	16 ocale	—	1 oca	30	3 ocale	60
ață abagească	3 163 tur.	9 489	—	—	—	—	—	—
"	4 147 buc.	12 441	—	—	—	—	—	—
"	1 ld.	—	—	—	—	—	—	—
ață de cizmărie	—	—	—	—	8 fd.	144	149 fd.	797
bumbăcel	—	—	100 dr.	7	1407 rt.	5 435	1 ½ ocale	30
ață de năvod	—	—	19 top.	76	—	—	—	—
ață de traistă	—	—	600 ocale	750	—	—	—	—
	—	—	—	—	200 buc.	—	—	—

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	1	2	3	4	5	6	7	8
0								
aba	5 016 buc.	105 294	3 149 buc.	87 291	3 655 buc.	59 339	62 buc.	3 300
"	324 cot.	—	148 cot.	160	1 657 cot.	22 340	1 150 cot.	2 150
"	2 380 top.	51 322	—	—	6 ld.	—	9 tc.	8 062
ahartie	19 188 buc.	—	—	—	—	—	—	—
"	9 ld.	1 800	—	—	—	—	—	—
alagea (mătase)	134 buc.	2 165	—	—	—	—	—	—
vărgată (pt. rochii)	17 top.	680	—	—	—	—	—	—
arar	70 buc.	315	—	—	—	—	—	—
astar	1 477 buc.	9 898	100 buc.	3 500	89 buc.	1 958	—	—
"	1 623 top.	5 292	—	—	—	—	—	—
barhet	—	—	—	—	15 cot.	60	—	—
batist	17 cot.	25	—	—	—	—	—	—
bazea	217 buc.	1 085	201 buc.	9 660	—	—	—	—
"	17 top.	—	—	—	—	—	—	—
bogasiu	71 buc.	710	50 buc.	599	—	—	—	—
"	—	—	5 bal.	2 000	—	—	—	—
canava	3 400 cot.	1 800	—	—	—	—	—	—
costambol	418 top.	3 762	—	—	—	—	—	—
chembrică	73 buc.	1 796	178 buc.	11 048	50 ocale	—	25 buc.	—
"	3 top.	81	—	—	208 fd.	—	—	—
"	3 033 cot.	6 034	—	—	—	—	—	—
cit	1 722 buc.	13 772	7 225 buc.	90 984	2 483 buc.	39 150	71 buc.	361
"	5 col.	750	2 bal.	—	—	—	2 ½ buc.	—
"	174 top.	2 088	36 cot.	—	—	—	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
citerie (stofă)	—	—	—	—	15 buc.	1 800	19 buc.	2 148
cofturi (stofe)	200 cot.	—	—	—	—	—	—	—
cutnie	—	—	326 buc.	24 394	19 buc.	1 550	—	—
damasc	—	—	—	—	1 buc.	160	1 buc.	120
demicaton	593 buc.	24 030	1 283 cot.	2 304	333 buc.	1 431	—	—
"	1 044 cot.	2 610	—	—	40 cot.	—	—	—
dimie	239 cot.	478	81 cot.	199	—	—	—	—
"	—	—	7 vig.	363	—	—	—	—
fustanileuri	3 buc.	90	—	—	—	—	—	—
funde de mătase	—	—	—	—	48 buc.	384	—	—
ghermesit	711 buc.	74 655	333 buc.	35 020	46 buc.	161	—	—
ghermesit	1 843 cot.	9 215	—	—	—	—	—	—
grodidam	—	—	—	—	25 ½ cot.	397	—	—
îțari	230 cot.	—	—	—	—	—	—	—
madipolon	1 825 buc.	58 590	2 631 buc.	203 155	590 buc.	20 682	68 buc.	2 380
"	—	—	—	—	—	—	63 tur.	3 060
"	—	—	—	—	—	—	1 bal.	6 328
macaturi de lână	—	—	8 buc.	—	4 buc.	80	—	—
manița (material	452 buc.	4 972	408 buc.	28 560	—	—	—	—
pt. îmbrăcăminte)	235 top.	3 290	—	—	—	—	—	—
materie	175 buc.	4 200	—	—	4 buc.	—	13 cot.	65
mătase	254 buc.	131 000	688 buc.	—	7 buc.	700	1 ld.	363
"	—	—	—	—	2 bal.	—	—	—
muselin	—	—	—	—	1 buc.	62	—	—
pambriu	341 buc.	17 730	1 buc.	120	—	—	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
panglici	6 rt.	45	—	—	—	—	—	—
„	6 rt.	9	—	—	—	—	—	—
„	2 cut.	25	—	—	—	—	—	—
pechire (prosoape, șervete etc.)	1 556 buc.	7 985	336 buc.	2 975	165 buc.	344	1 id.	1 755
pestemane de	538 buc.	3 922	46 buc.	650	—	—	—	—
pîchet	11 cot.	21	17 cot. 2 buc.	21 120	—	—	—	—
plînză	7 625 buc.	—	4 925 buc.	111 555	1 050 buc.	28 378	295 buc.	15 977
„	29 top.	—	1 145 cot.	1 318	3 143 cot.	2 595	96 cot.	146
„	7 272 cot.	—	—	—	31 col.	2 155	3 id.	12 836
plînză de America	13 051 buc.	914 185	4 436 buc.	376 744	439 buc.	8 460	7 buc.	220
plînză de Carlovo	5 buc.	50	—	—	—	—	—	—
„	17 top.	850	1 545 cot.	2 427	1 bal.	1 150	25 bal.	15 645
„	100 cot. 88 buc.	150 3 720	2 top.	90	—	—	—	—
plînză de Anghina	15 cot.	30	—	—	150 cot.	—	—	—
„	—	—	—	—	—	—	—	—
„	—	—	—	—	—	—	—	—
„	7 buc.	175	—	—	—	—	—	—
„	4 buc.	44	—	—	—	—	—	—
„	—	—	—	—	—	—	—	—
pt. saci	—	—	—	—	49 buc.	6 230	2 ½ buc.	848
plînzeturi de masă	—	—	—	—	—	—	—	—
plînzeturi cu fir	—	—	—	—	6 buc.	1 260	65 bal. 150 cot.	4 977 300
pluș	—	—	3 buc.	120	6 buc.	1 260	—	1 176

0	1	2	3	4	5	6	7	8
postav	18 buc.	2 320	8 buc.	1 600	1 buc.	—	154 buc.	1 395
"	2 col.	52 000	562 cot.	9 126	425 cot. 2 ld.	7 099	123 cot.	2 420
"	2 top.	—	—	—	101 rif.	—	1 ld.	4 218
reșea (catifea)	—	—	—	—	50 buc.	4 000	—	—
saci	2 482 buc.	5 335	—	—	1 107 buc.	3 189	281 buc.	—
șiac	115 cot.	230	20 cot.	20	55 cot.	165	—	—
"	5 leg.	50	—	—	—	—	—	—
samalagele	2 133 buc.	—	355 buc.	24 161	94 buc.	—	—	—
"	13 cot.	—	42 cot.	204	—	—	—	—
"	58 top.	2 320	—	—	—	—	—	—
selimiu	—	—	4 buc.	1 000	—	—	—	—
stambă	9 buc.	—	284 buc.	2 107	257 buc.	12 196	7 buc.	—
"	12 tc.	—	285 cot.	600	2 bal.	14 600	1 733 fd.	—
"	1 ld.	—	—	—	400 cot.	5 060	—	—
"	769 cot.	2 307	—	—	—	—	—	—
tasmale	—	—	—	—	—	—	—	—
tafta de căpтуșeală	—	—	—	—	176 buc.	495	—	—
tifon	—	—	—	—	—	—	2 cot.	50
traiste	150 buc.	150	49 buc. 100 per.	56 600	—	220	15 buc.	—
tułpan	1 493 buc.	60 040	—	—	—	—	—	—
turturică (material pt. haine)	34 cot.	68	—	—	—	—	5 grăm.	300
zeghi	—	—	—	—	—	—	23 tc.	3 000

datele generale care există se constată o sporire simțitoare a importului de produse similare austriace și transilvane. Din urmărirea listei de produse se poate vedea că sînt importate din sudul Dunării în special produse care se foloseau de masele largi de consumatori și numai în mică măsură de clasele dominante (boieri și negustori înstăriți).

Un loc de seamă îl ocupă abaua, produs de seamă al industriei casnice și de atelier din Bulgaria. Erau cunoscute încă mai dinaintea centrele de abagii din Tîrnovo, Elena, Sofia etc.², precum și producția gospodăriilor rurale. Negustorii din porturile și satele de pe malul Dunării sînt cei care vin și-și desfac produsele în orașele din nord. De altfel, o serie de surse documentare atestă că mulți dintre abagii care lucrau în Țara Românească sînt originari tot din regiunile Bulgariei³.

Între produsele folosite de categoriile sociale înstărite semnalăm bozeaua, pembriul, mătasea abageaua (stofă de mătase vărgată), samalageaua (mătase de damasc), adusă în cantități destul de mari, madipolonul etc. De asemenea se întîlnesc și țesături care se foloseau de păturile mai puțin avute din orașe, ca citul, stamba, diferite cantități de pînză etc.

Porturile principale prin care se scurg aceste mărfuri sînt Giurgiu, Turnu, Calafat, Brăila.

Alături de importul de țesături intra în țară și o mare cantitate de haine confecționate gata. În cea mai mare măsură sînt articole de îmbrăcăminte care corespundeau modei orientale ca și diferitelor categorii sociale sau haine țărănești. Așa, bunăoară, găsim anterie de șiac și dimicaton (pînză de bumbac lustruită) — în 1850 prin portul Calafat s-au adus din această categorie 1 381 bucăți, evaluate la suma de 9 677 lei, pentru oamenii mai puțin înstăriți, alături de o mai mică cantitate de anterie de cutnic (mătase amestecată cu bumbac). De asemenea, se întîlnesc în anii de care ne ocupăm numeroase anterie mici, pentru copii. Prin portul Calafat, în anul 1840, s-au adus un număr de 75 bucăți, iar în 1850, 771 bucăți, evaluate la 5 641 lei.

În afară de anterie se aduceau în 1834 prin portul Giurgiu 100 caf-tane evaluate la 70 lei bucata, alături de libadele (haine folosite mai mult de țirgoveți, confecționate din postav sau dimicaton). În 1834, un număr de 181 bucăți intrau prin portul Giurgiu, pentru ca în anii 1840, 1850 și 1858 acest articol să nu-l întîlnim decît în portul Calafat. Prețul libadelor era destul de redus (între 10—18 lei bucata, pentru întregul interval). Avînd în vedere portul prin care intră cu precădere acest articol, deducem că libadele se confecționau în special în părțile Macedoniei. Clasa boierească procura de pe piața constantinopolitană șaluri scumpe, din mătase sau lînă. Astfel, în anul 1834 s-au adus prin porturile Giurgiu 107 bucăți, prin Bechet 2 bucăți și prin Zimnicea

² Vezi Ivan Undjiev, *Karloba*, Sofia, 196, p. 48—50; Nicolai Todorov, *La genèse du capitalisme dans les provinces bulgares de l'Empire Ottoman...*, în „Etudes historiques”, I, Sofia, 1960, p. 229—231.

³ Arh. St. Buc., *Catagrafii*: *Catagrafia patentarilor bucureșteni din anul 1831, no...*, *Catagrafia Bucureștilor din anul 1838, nr. 82—87/1838.*

3 bucăți. În acest an, prețurile au variat între 2 000 lei și 11 000 lei bucata. Numai pentru 66 bucăți aduse prin Giurgiu prețul a fost de 75 lei bucata. În 1840, prin Giurgiu s-au adus 4 bucăți, din care 3 au costat câte 3 000 lei și unul singur 1 000 lei. În 1850, prin același port s-au adus 11 șaluri, dintre care unul singur valora 5 000 lei și alte 5 se ridicau la 18 000 lei. Tot pentru categoriile bogate se aduceau batiste confecționate din bumbac sau mătase. După cum se vede din situația statistică, cele mai multe s-au adus în anul 1840, punctul principal de intrare constituindu-l portul Giurgiu. Dacă prețul unei batiste obișnuite era între 1 leu și 2 lei, cele de mătase (gevaele) erau de 4, 8, 16 și chiar 25 lei bucata. Tot pentru categoriile înstărite și mai ales orășenești semnalăm importul unei mari cantități de ciorapi (călțuni), în special pentru anul 1834 (vezi tabelul). Cea mai mare parte a acestui articol o constituiau ciorapii de bumbac, al căror preț varia între 2 și 5 lei perechea. Veneau după aceea ciorapii de lână. Este de semnalat faptul că în anul 1834 prin Erăila au fost aduse și 54 perechi de ciorapi de mătase, costind 25 lei perechea. Prin portul Giurgiu au intrat în țară în acel an 20 950 perechi de ciorapi, urmînd ca importanță, din acest punct de vedere, porturile Brăila și Turnu. În 1840 situația se schimbă, centrul de greutate mutîndu-se la Zimnicea, urmat de Giurgiu, pentru că în 1850 să revină la Giurgiu.

Ponderea cea mai mare însă o are în cadrul hainelor confecționate importul de haine țărănești, atît cele necesare costumului bărbătesc, cît și celui femeiesc.

Se întilnesc în special haine confecționate din aba sau postav, ca și cele din bumbac. Documentar se constată o sporire a mintenelor (confecționate în special din aba, dimie sau postav). Astfel, dacă în 1834 întilnim importîndu-se din orașele balcanice limitrofe ale Dunării 105 mintene, numărul lor în 1858 s-a ridicat la 4 121 bucăți, evaluate la 30 708 lei. Aceeași situație o găsim și în privința ilicelor (haine de aba sau dimicaton, fără mîneci, împodobite cu găitane), al căror import crește de la 101 bucăți în 1834 la 508 bucăți.

În ceea ce privește articolele vestimentare din bumbac, lână sau mătase, cea mai mare cantitate o dădeau basmalele, cimberеле, tulpanele, tistimelurile și zabratcile (basmale mari, albe, din bumbac). Ele se confecționau în majoritatea orașelor balcanice. Centru vestit pentru acest articol era orașul Carlovo ⁴, la sud de Balcani, în Bulgaria. De aici se aduceau în 1834, prin portul Giurgiu, 200 bucăți, la prețul de 10 lei bucata. Cele de calitate superioară, de mătase, costau pînă la 40 lei bucata în 1834 și 100 lei bucata în 1850 sau cele cu fir 50 lei bucata în 1840. Cele mai ieftine erau de bumbac ordinar, costind în jurul a 2 lei bucata.

Tot din domeniul îmbrăcămîntei țărănești semnalăm importul de briie și bete din lână, bumbac sau mătase.

Este de semnalat faptul că se importă și un însemnat număr de fesuri, atît bărbătești, cît și femeiești, al căror import însă scade în mod simțitor.

⁴ Ivan Undjiev. *op. cit.*, p. 52 și urm.

Alături de cele menționate mai sus, se mai întâlnesc o serie de articole vestimentare, care însă reprezintă un import sporadic și de mai mică importanță (vezi tabelul la pag. 214—217).

Tot în cadrul țesăturilor importate mai menționăm o serie de articole de uz casnic. Pe primul loc între acestea se situează covoarele și chilimurile. Dacă pentru anii care ne preocupă volumul acestor articole scade, în schimb crește valoarea lor. Este vorba în general de covoare ieftine, al căror preț în întreaga perioadă era de circa 100 lei bucata. Aceeași situație o găsim și pentru chilimuri.

În această categorie am inclus și o serie de articole casnice care reprezentau, atât ca valoare, cât și ca volum, o parte mică a importului. Situația statistică este următoarea :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cearșafuri	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
chilimuri	60 buc.	—	30 buc.	1 070	50 buc.	790	—	—
covoare	228 buc.	—	7 buc.	1 294	152 buc.	5 730	17 buc. 4 bal.	2 000 18 750
desagi	184 buc.	368	280 buc.	1 505	—	—	—	—
fețe de pernă	17 buc.	—	276 buc.	1 610	13 buc.	90	—	—
fețe de plapumă	63 buc.	532	2 buc.	40	—	—	—	—
fețe de saltea	—	—	2 buc.	30	—	—	—	—
pături	—	—	2 buc.	19	—	—	—	—
plăpumi	49 buc.	—	—	—	100 buc.	3 050	11 buc.	230
plocade	2 buc.	50	—	—	—	—	—	—
preșuri	—	—	—	—	6 buc.	260	—	—
strai	50 buc.	80	1 buc.	30	—	—	—	—
țoluri	—	—	—	—	—	—	24 test.	84

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	1	2	3	4	5	6	7	8
0								
antirie mari și mici, de mătase,	803 buc.	—	645 buc.	8 369	1 381 buc.	9 677	1 409 buc.	10 494
de demicațon etc.	1 953 per.	3 906	662 per.	1 322	600 per.	1 500	72 per. 3 test.	292 45
basmale, teste-	5 950 buc.	49 900	692 buc.	2 171	542 buc.	—	839 buc.	1 806
meluri, zabratci	178 top.	—	66 top.	941	553 duz.	10 674	7 buc.	21
(de bumbac, lână mătase etc.)	103 test.	1 545	90 test.	1 792	3 test.	42	8 grăm.	56
„	190 heș.	2 850	—	—	10 top.	158	—	—
„	6 duz.	108	—	—	—	—	—	—
batiste și gevrele	845 buc.	—	1 723 buc.	2 756	110 buc.	120	—	—
„	4 test.	—	60 per.	480	—	—	—	—
brife, bete etc.	4 338 buc.	63 504	520 buc.	2 176	—	—	4 buc.	—
(de bumbac, lână, pambriu etc.)	200 col.	—	300 col.	100	—	—	—	—
căbănițe, caftane	100 buc.	7 000	2 buc.	300	—	—	—	—
cămăși	107 buc.	—	212 buc.	2 192	4 buc.	59	40 buc.	—
„	—	—	—	—	10 duz.	796	—	—
castință	—	—	3 buc.	150	—	—	—	—
chitabiuri	327 buc.	17 975	—	—	—	—	—	—
cioareci	73 per.	—	16 per.	108	—	—	1 per.	18
ciorapi, colțuni	23 228 per.	—	2 695 per.	7 616	508 per.	—	158 per.	373
„	2 335 test.	—	—	—	177 duz.	2 208	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
cipici de copii, de de damă etc.	—	—	—	—	3 per.	15	1 ld. 308 per.	773
crespan femeiesc	—	—	—	—	—	—	1 buc.	200
cimbire	17 039 buc. 324 ½ top.	129 473 12 980	1 583 buc.	6 288	1 buc.	30	—	—
dulame de postav	21 buc.	—	—	—	—	—	—	—
fermenele	52 buc.	2 320	8 buc.	234	2 buc.	34	1 buc.	63
feși (bete) de femei	—	—	—	—	—	—	1 buc.	25
fesuri (bărbătești)	551 buc.	—	136 buc.	1 331	432 buc.	—	—	—
și femeiești)	183 ¼ test.	—	11 test.	605	18 test. 1 tuș.	—	—	—
„	1 top.	—	—	—	2 col.	3 400	—	—
flanele	—	—	—	—	18 buc.	147	1 bal.	1 130
„	—	—	—	—	24 duz.	1 496	—	—
„	—	—	—	—	1 col.	300	—	—
fote	282 buc.	3 314	—	—	1 buc.	6	—	—
fote (șorțuri)	—	—	44 buc.	158	—	—	—	—
fustanele	—	—	—	—	—	—	1 buc.	60
ghebe	193 buc.	—	21 buc.	863	3 buc.	86	19 buc.	700
gheroc	1 buc.	160	—	—	—	—	—	—
glubele	11 buc.	—	1 buc.	50	—	—	—	—
glugi	—	—	148 buc.	538	—	—	—	—
haine gata	—	—	—	—	3 ld.	—	17 ld.	44 228
(hărbătești și femeiești etc.)	—	—	—	—	1 106 buc.	—	14 buc.	1 161
„	—	—	—	—	11 per.	—	1 cut.	640
„	—	—	—	—	1 rînd.	110	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
hozondroace	—	—	—	—	6 duz.	204	—	—
ilice	101 buc.	—	57 buc.	448	11 buc.	110	508 buc.	—
iminei de postav	—	—	—	—	850 per.	635	—	—
izmene	3 per.	15	31 per.	198	1 per.	7	—	—
„	—	—	—	—	1 duz.	—	—	—
jileici	—	—	3 buc.	135	—	—	—	—
legături de gît	—	—	—	—	25 buc.	146	—	—
legături de picioare	—	—	58 per.	120	—	—	—	—
„	—	—	5 test.	30	—	—	—	—
libadele	181 buc.	2 172	244 buc.	3 862	512 buc.	2 204	78 buc.	417
malotele	—	—	1 buc.	60	—	—	21 ½ duz.	705
mănuși	—	—	10 per.	20	3 per.	—	1 col.	776
mintene	105 buc.	—	18 buc.	246	10 buc.	321	4 121 buc.	30 708
nădragi	9 per.	135	—	—	—	—	—	—
oprege	2 buc.	50	—	—	—	—	—	—
pălării bărbătești	28 buc.	—	50 buc.	1 900	90 buc.	—	2 buc.	202
și de damă	—	—	—	—	1 pach.	—	1 ld.	—
palton (îmblănit și manșon)	—	—	—	—	—	—	1 buc.	1 250
pantaloni	3 per.	—	26 per.	341	—	—	1 sac 9 per.	382 —
pieptărașe de copil	200 buc.	440	287 buc.	861	484 buc.	928	385 buc.	1 707
poturi	76 per.	—	58 per.	2 003	9 per.	260	9 per.	360

0	1	2	3	4	5	6	7	8
rochii (de stambă, samalgea etc.)	—	—	—	—	13 buc.	—	1 buc.	40
șaluri	112 buc.	291 750	4 buc.	10 000	5 buc.	—	—	—
„	19 cot.	114	—	—	6 buc.	23 000	—	—
saele	—	—	102 buc.	2 440	—	—	—	—
sc e	3 buc.	6	—	—	3 duz.	72	5 buc.	10
șepci	—	—	—	—	—	—	—	722
sarici	3 buc.	—	1 buc.	30	—	—	—	—
scurteici (de postav)	1 buc.	60	—	—	—	—	—	—
sîrncuri de pantaloni	—	—	—	—	17 buc.	510	—	—
șube	1 buc.	15	4 buc.	380	—	—	1 buc.	42
taclituri	104 buc.	6 490	21 buc.	716	3 buc.	80	16 buc.	293
sileafuri	51 buc.	897	37 buc. 688 ocale	179 1 376	—	—	—	—
tarabolusuri	2 buc.	100	4 buc.	640	—	—	—	—
tichii	5 497 buc.	—	12 408 buc.	10 131	5 767 buc.	4 143	2 958 buc.	4 159
„	117 direc.	4 212	213 direc.	8 686	22 direc.	413	36 direc.	1 134
„	178 test.	2 330	122 ½ test.	10 131	—	—	28 test.	700
„	41 ½ top.	—	—	—	—	—	—	—
„	1 pach.	—	—	—	—	—	—	—
tirlici	189 per.	—	11 per.	33	—	—	—	—
tusluci	71 per.	823	18 per.	103	—	—	—	—
tuteci	—	—	13 per.	26	—	—	—	—
zăvanele	1 680 buc.	756	529 buc.	88	690 buc.	—	—	—
„	3 test.	—	—	—	—	—	—	—
zîșai	—	—	23 direc.	900	—	—	—	—

Un loc de seamă în cadrul importului de produse textile provenite din Peninsula Balcanică, atât ca volum, cât și ca valoare, îl reprezintă împletiturile de lână, bumbac, mătase și cînepă. În Bulgaria, în special, existau la această dată vestite centre meșteșugărești, care produceau o mare varietate de produse din acest gen. Erau celebre găitanele de Carlovo⁵, Cazanlic, Gabrovo, Skodra etc. Pentru anii de care ne ocupăm, întilnim menționate 18 sortimente de împletituri, dintre care în anul 1834 găsim menționate 13 sortimente, în 1840, 10 sortimente, în 1850, 9 sortimente, iar în 1858 numai 4 sortimente. Locul de frunte, așa cum se vede din tabelul statistic, îl ocupa găitanul. Dacă în 1840 valoarea găitanului importat se ridica la circa 67 000 lei, în 1850 ea era de circa 100 000 lei, pentru ca în 1858 să scadă la circa 35 000 lei.

Găitanele se confecționau din bumbac, lână, mătase. Astfel, în anul 1834, bunăoară, prin portul Turnu s-au importat 4 926 topuri și 5 014 bucăți de găitan de lână, 24 testele, 4 ocale, 400 bucăți și 102 tacimuri de găitan de mătase. Prin Brăila 3 677 topuri, 240 coți și 3 testele de găitan de bumbac, prin Cerneți s-au adus, între altele cantități, 200 topuri găitan de Gabrovo. Prețul varia după calitatea găitanului. Astfel, 1 tacim de găitan de mătase costa 2 lei, o testea de găitan de bumbac costa 30 lei etc. Găitanul de mătase în 1840 îl găsim evaluat la Cerneți la peste 6 lei bucata. În același an, la Calafat, găitanul de Skodra costa între 170 și 260 lei ocaua, găitanul de fir, la Zimnicea, era evaluat la 100 lei bucata. În 1858, la Calafat și Severin, găitanul de mătase se ridica la circa 4 000 lei ocaua. În afară de găitan s-au importat din regiunile sud-dunărene și însemnate cantități de șiret confecționat din bumbac, lână și mătase. Șiretul era mult mai scump decît găitanul. Astfel, în anul 1834, la Calafat, bucata de șiret era socotită la 50 lei, iar topul la 25 lei, în 1840 în același port bucata de șiret se evalua la circa 10 lei. Șiretul de mătase, la Zimnicea, în anul 1850, se socotea la 15 lei.

În afară de găitan și șiret mai menționăm importul unor mici cantități de tiriplic, ibrișim, ceaprazuri, fireturi și beteală.

Dintre împletiturile de cînepă se întilnește un import destul de mare de funii, ștreanguri, căpestre, chingi, toate produse în special ale industriei casnice și de atelier. Urmărită pe categorii situația se prezintă astfel (vezi tabelul la pag. 220).

În cadrul importului de textile menționăm o mare cantitate de mărfuri venite sub numele generic de manufactură, marchitanie sau marfă de Țarigrad. Datele existente nu permit o defalcare a acestor categorii pe mărfuri. Astfel, în 1834 au intrat în țară sub numele de manufactură o cantitate de 19 lăzi, 12 colete, 2 teancuri și 300 topuri. Dintre toate acestea

⁵ Ivan Undjiev, *op. cit.*, p. 55—58.

numai cele 300 topuri au fost evaluate la 1 800 lei. În paralel au mai venit 9 colete și 100 ocale marchitanie și 2 teancuri și 30 bucăți marfă de Țarigrad. Ultima categorie era evaluată la 11 880 lei. În anul 1840, cantitatea de manufactură importată din sudul Dunării s-a ridicat la 269 baloturi, dintre care 71 erau evaluate la 154 250 lei, 4 colete și 198 ocale evaluate la 792 lei. În ceea ce privește marchitania, pentru același an cantitatea a fost de 13 lăzi, dintre care 3 erau evaluate la 9 000 lei. Tot din acest domeniu menționăm că au mai fost importate : 1 oca și 100 dramuri mărgele, 82 cutii cu flori valorind 210 lei și 7 560 nasturi de mătase și bumbac, valorind 377 lei.

În 1850 manufactura s-a ridicat la 1 711 baloturi, 255 colete, 2 case și 2 lăzi, precum și o cantitate nedeterminată în valoare de 119 117 lei.

Marchitania a fost reprezentată printr-o cantitate globală de 1 ladă și 31 colete, precum și o serie de articole specificate, precum : capse 2 duzini, valorind 24 lei, copci 1 ladă, în valoare de 1 050 lei, 8 testele 20 lei, 140 cutii ; 1 cutie cu găтели în valoare de 100 lei ; flori 2 lăzi ; nasturi de mătase, plumb, cositor etc. 2 240 bucăți, valorind 117 lei, și 6 tuțuni (duzini) 24 lei. În ceea ce privește mămulăria, specificată ca atare, valoarea sa s-a ridicat la 570 lei.

În anul 1858, manufactura adusă s-a ridicat la 5 910 funzi în valoare de 90 504 lei, 17 lăzi în valoare de 53 080 lei, 10 colete în valoare de 22 155 lei, 225 condeie în valoare de 133 074 lei, 245 baloturi 490 220 lei și o cantitate nedeterminată în valoare de 7 539 lei.

Din domeniul marchitaniei și mărunțișurilor au fost aduse următoarele cantități : 147 colete în valoare de 80 611 lei, 17 lăzi în valoare de 8 685 lei, 257 condeie în valoare de 14 447 lei și o cantitate nedeterminată în valoare de 9 571 lei. În afară de acestea s-au mai adus 6 cutii cu flori, 76 funzi, precum și 22 ocale nasturi de bumbac valorind 198 lei.

Pentru acest an mai întâlnim mărfuri din domeniul care ne preocupă și sub numele generic de „marșanterie”, cantitatea ei ridicându-se la 5 lăzi în valoare de 6 899 lei.

De asemenea, vin pe drumurile peninsulei o serie de mărfuri denumite : de Belgrad, de Țarigrad, de Triest sau de Ierusalim. În aceste cazuri avem de-a face cu mărfuri reexportate, în cazul celor de Ierusalim. Astfel, prin portul Severin, în anul 1858, marfă de Belgrad în valoare de 13 762 lei, precum și 8 colete cu marfă de Triest, în valoare de 6 959 lei. Prin Brăila s-a adus marfă de Ierusalim în valoare de 23 428 lei.

În afară de cele menționate, au mai fost importate, în special prin porturile Giurgiu și Brăila, sub nume generic marfă sau mărunțișuri, o cantitate a cărei valoare depășea 100 000 lei.

Din cele arătate reiese că importul de textile, marchitanie și mămulărie în epoca 1834—1858 cunoaște o creștere simțitoare, atât din punct de vedere cantitativ, cât și valoric. Aceasta în detrimentul importului de bumbac și haine confecționate, a cărui situație s-a arătat la locul cuvenit.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	1	2	3	4	5	6	7	8
găitan (lână, bumbac,	23 655 buc.	—	—	—	—	—	—	—
mătase fir)	19 667 top.	—	24 439 buc.	44 449	75 927 buc.	86 084	29 834 buc.	25 598
„	1 172 cot.	—	4 312 top.	17 794	1 teanc.	—	292 top.	705
„	102 tac.	204	53 ture	1 590	664 cot.	996	2 loc.	80
„	91 test.	—	15 ocale	3 070	218 ocale	—	4 350 mj.	4 350
„	24 leg.	—	—	—	875 rl.	1 750	195 pungi	390
„	15 1/4 ocale	—	—	—	—	—	200 ocale	720
„	1 cerc	350	—	—	—	—	2 teanc.	1 920
șiret (de lână, bumbac, mătase)	1 123 cot.	—	6 818 cot.	2 719	6 928 cot.	1 197	—	—
„	19 top. 236 buc.	—	76 buc.	1 069	337 ocale 22 buc.	1 225 395	—	—
ceaprazuri de bumbac	—	—	2 test.	50	14 buc.	—	—	—
fireturi	—	—	20 cot.	8	—	—	—	—
beteală proastă	—	—	11 test.	27	—	—	173 fd.	—
tiriplic	2 1/2 ocale	—	—	—	—	—	—	—
lbrîșin	18 ocale	4 400	—	—	—	—	—	—

„	3 col.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
coarde de bumbac	3 140 buc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sfoară	3 pâp.	2,70	213 pâp.	105	885 ocale	2 665	—	—	—	—	—	—
„	—	—	3 400 buc.	801	158 buc.	170	—	—	—	—	—	—
„	—	—	27 rt.	600	40 rt.	800	—	—	—	—	—	—
sfoară de terezii	—	—	125 buc. 111 per.	1 250 1 900	—	—	—	—	—	—	—	—
căpreste de cînepă	49 test.	343	43 test.	251	211 test.	1 446	248 test.	1 717	—	—	—	—
„	63 teanc.	—	—	—	—	—	15 leg.	105	—	—	—	—
„	115 buc.	—	605 buc.	608	96 buc.	—	46 buc.	184	—	—	—	—
chingi	8 buc.	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„	10 test.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ștreanguri de cînepă	210 buc.	—	—	—	1 ld.	—	—	—	—	—	—	—
„	4 top.	40	—	—	18 buc.	20	—	—	—	—	—	—
„	—	—	—	—	10 test.	200	—	—	—	—	—	—
fumii	424 buc.	—	1 582 buc.	365	404 buc.	782	387 buc.	759	—	—	—	—
„	448 test.	—	83 test.	1 245	483 test.	6 623	5 115 test.	59 270	—	—	—	—
„	10 top.	—	—	—	—	—	45 tur.	506	—	—	—	—
„	192 ocale	—	50 ocale	150	1 987 ocale	7 893	3 428 ocale	10 930	—	—	—	—
năvoade și postovoale	5 buc.	50	—	—	4 buc.	2 120	11 buc.	—	—	—	—	—
otgoane	9 buc.	261	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
plasă	—	—	1 buc.	20	1 buc.	12	—	—	—	—	—	—

IMPORTUL DE ANIMALE ȘI DERIVATE (PIEI, ÎNCĂLȚĂMINTE CONFECTIONATĂ, CURELĂRIE, COJOCĂRIE ș.a.)

Avind în vedere legislația cu caracter prohibitiv în ceea ce privește importul de animale în Țara Românească (se putea face numai în cazuri excepționale, în general numai când este vorba de vite de rasă, sau cu aprobări cu totul speciale), această categorie de import reprezintă cifre infime, care pot fi și neglijate în calculele generale. Pentru a ilustra acest lucru, menționăm că în anul 1834 s-au importat doi bivoli, 29 boi și viței, trei cai, 14 catiri și zece oi. Situația nu este cu mult deosebită nici în 1850, când s-au adus în țară, prin schelele Dunării, bivoli, boi, cai, catiri, oi. (Vezi și pag. 44—50.)

Dacă în ceea ce privește importul de vite din Balcani aproape că nici nu se poate vorbi de existența lui, cu totul alta este situația importului de derivate animale, și anume de produsele de pielărie și cojocărie. În acest domeniu se constată o mare varietate de produse, începînd de la cele mai fine și pînă la cele obișnuite. În categoria pieilor tăbăcite întîlnim următoarele sortimente (vezi tabelul la pag. 223—224).

Se importă 13 categorii de piei tăbăcite, care se foloseau mai ales în confecționarea de încălțăminte pentru categoriile sociale bogate și mijlocii. Astfel, se constată un masiv import de saftiane (marochin), din care se confecționase încălțăminte pentru cei bogați. De asemenea, tot în categoria pieilor fine, menționăm pieile de capră și de ied (șevro), al căror import în anul 1840 s-a ridicat la peste 100 000 lei, pentru ca în anii următori să scadă cu mult sub această cifră.

Întîlnim de asemenea piei necesare confecționării de încălțăminte pentru clasele mijlocii, ca piei de bou și vacă, de vițel (box). În anul 1850, importul acestora depășea 56 000 lei.

Un loc de frunte, atît ca volum, cît și ca valoare, îl dețineau meșinile ce se foloseau în special pentru căptușeli de încălțăminte. După cum se poate vedea din tabelul de mai sus, cele mai mari cantități au fost aduse în anul 1850.

Din același tabel se vede o creștere a importului de piei de bivol care se foloseau mai ales pentru confecționarea articolelor de curelărie-hamuri.

Pingelele de asemenea erau de mai multe calități, începînd cu pingeaua groasă pentru cizme și terminînd cu talpa franțuzească, desigur reexport.

În ceea ce privește prețul pieilor, el varia foarte mult, în funcție de calitate și culoare. Saftianele, în general, în anii 1840—1858 se vindeau cu 7 lei bucata, erau însă și cazuri cînd se vindeau și mult mai scump. Bunăoară, în 1858 se importă pe la Giurgiu 60 bucăți, care erau evaluate la 4 800 lei. Pieile de box (bou și vacă), în aceeași epocă, erau evaluate la circa 20 lei bucata.

În ceea ce privește punctele de vamă prin care intrau în țară pieile din categoriile de mai sus, în 1840 cele mai multe veneau prin portul Turnu,

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	1	2	3	4	5	6	7	8
0	—	—	—	—	—	—	—	—
cicintii de meșină și saftian	—	—	—	—	913 tur.	12 637	72 tur.	2 367
meșini	15 630 buc.	90 511	32 413 buc.	111 839	663 buc.	3 901	4 pac.	—
„	3 591 tur.	131 941	649 tur.	19 099	6 362 tur.	213 302	2 588 tur.	132 919
„	43 test.	—	—	—	49 teanc.	1 500	75 ½ teanc.	13 570
„	6 ld.	—	—	—	325 per.	975	2 test. 1 ld.	337
piei de bivol	8 buc.	—	33 buc.	1 590	254 buc.	25 969	1 263 buc.	154 812
„	—	—	—	—	—	—	92 per.	18 144
„	—	—	—	—	—	—	—	7 720
piei de bou și vacă	6 520 buc.	293 400	280 buc.	5 866	1 871 buc.	54 086	296 buc.	2 260
„	—	—	—	—	330 ocale	2 640	—	—
piei de vițel	6 buc.	—	—	—	21 buc.	8 592	2 buc.	—
piei de cal	1 buc.	—	—	—	2 buc.	—	16 buc.	540
piei de capră	2 883 buc.	—	14 894 buc.	98 466	1 741 buc.	5 082	243 buc.	1 458
piei de ied	33 buc.	—	943 buc.	2 712	792 buc.	9 244	200 buc.	685
„	—	—	—	—	—	—	1 per.	10
piei de porc	—	—	39 buc.	468	—	—	—	—
piei (nеспесific.)	—	—	—	—	144 buc.	8 592	153 buc.	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
piei (nespecific.)	-	-	-	-	-	-	1 bal.	-
"	-	-	-	-	-	-	1 leg.	792
"	-	-	-	-	-	-	108 ocale	1 080
"	-	-	-	-	-	-	-	317
safliane	16 547 buc.	164 912	16 413 buc.	75 031	5 732 buc.	13 904	63 ½ buc.	-
"	1 396 ½	116 728	737 tur.	43 391	400 tur.	17 915	102 tur.	18 112
"	-	-	-	-	-	-	170 ocale	126
"	-	-	-	-	-	-	6 leinc.	-
"	-	-	-	-	-	-	4 pac.	-
taipă, pingele	1 753 per.	5 259	406 buc.	506	4 buc.	25	17 buc.	180
"	-	-	2 tur.	260	4 tur.	-	56 leg.	34 083
"	-	-	-	-	20 per.	1 200	1 343 ocale	12 119
"	-	-	-	-	48 bal.	2 206	-	19 084
"	-	-	-	-	13 010 ocale	115 786	1 bal.	-
telet(n	2 buc.	-	-	-	-	-	-	-

urmat de Brăila și celelalte. În 1850, toate pieile de bivol au fost aduse numai pe la Călărași, ceea ce denotă că erau produse în special din regiunea Silistra, cele de capră în special prin Brăila (1 721 bucăți) etc. În 1858, pieile de bivol vin în special pe la Giurgiu și Oltenița, ceea ce ne face să deducem că erau produse în special în regiunea Rusciuc, Turtucaia, Silistra, iar cele de capră vin numai prin portul Călărași (173 bucăți) și Brăila (70 bucăți), produse deci cam în aceeași regiune a Silistrei.

O a doua categorie de produse de pielărie care se constată în importul Țării Românești este aceea a produselor confecționate. Aici se pot distinge două grupe principale.

1. *Articole de cizmărie.* În afara pielăriei nelucrate, se mai aduc în țară și însemnate cantități de încălțăminte confecționată. Și aici găsim o gamă variată de mărfuri, începînd cu cele mai fine și scumpe și terminînd cu cele mai ieftine. Se întîlnesc în total 14 sortimente (vezi tabelul la pag. 226).

Din statistica de mai sus se vede că pe primul loc, și ca volum și ca valoare, în toți cei 4 ani luați în studiu se situează imineii, încălțăminte fină confecționată din marochin, de obicei galben. Erau cunoscuți în epoca de care ne ocupăm imineii de Tîrnovo și Gabrovo. Numai prin portul Turnu, în lunile februarie și martie 1850, s-au adus 2 970 perechi de iminei de Tîrnovo, plătiți cu circa 5 lei perechea. Erau cazuri cînd se făceau iminei și mai fini, căptușiți cu meșină subțire, al căror preț ajungea și la 12 lei perechea. În același an se aduc de la Șistov, tot la Turnu-Măgurele, 10 perechi de asemenea iminei.

De asemenea, vin în țară și importante cantități de iminei de Gabrovo. Aceștia probabil că erau mai fini decît cei de Tîrnovo, prețul lor fiind în 1858 de 8 lei perechea. Prin portul Turnu numai în luna martie 1858 au fost aduse 240 perechi de astfel de iminei. Urmărind evoluția importului acestui articol se constată că este în scădere.

Tot din categoria încălțăminte fine menționăm și meșile, al căror preț varia între 6 și 7 lei perechea și care se lucrau în aceleași regiuni Tîrnovo-Gabrovo. Importul lor este de asemenea în scădere. Se importă și însemnate cantități de papuci, dintre care unii foarte fini, lucrați cu fir. Prețul lor varia între 4 și 7 lei perechea, în întreaga epocă. Din categoria încălțăminte obișnuite semnalăm importul de cizme, care cunoaște o scădere rapidă.

Din analiza statistică reiese încă un fapt demn de semnalat. Pe măsură ce pătrunde mai mult moda occidentală în țările române, scade importul de încălțăminte specific orientală. În locul meșilor și imineilor vin din ce în ce mai mulți pantofi. Întîlnim importîndu-se atît „pantofi femeiești”, al căror preț în 1850 la Calafat era de 6—7 lei perechea, cît și pantofi bărbătești, care costau în genere 7 lei și 60 bani perechea. În unele cazuri însă prețul pantofilor putea să se ridice și la 12 lei perechea.

În afară de pielărie nelucrată și articolele de cizmărie, se mai importau din sudul Dunării și unele sortimente de curelărie (vezi tabelul la pag. 227).

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
căpute de cizme	325 per.	4 225	251 buc.	2 510	—	—	—	—
căpute de iminei	230 per.	475	—	—	—	—	—	—
carlîmbi de cizme	190 per.	—	50 per.	400	—	—	—	—
căvâfice	—	—	—	—	—	—	—	2 260
cipiel	49 tur.	1 960	—	—	3 per.	—	2 ld.	1 633
„	7 test.	—	—	—	—	—	—	—
cizme	5 799 per.	96 744	827 per.	9 847	36 per.	890	—	—
„	—	—	—	—	2 care	—	—	—
cizme de damă	—	—	—	—	—	—	6 per.	144
eroiell de cizmărlie	30 buc.	90	—	—	—	75	—	—
iminei	15 026 per.	102 370	5 421 per.	33 309	5 014 per.	22 370	1 026 per.	7 096
meși	425 per.	2 550	140 per.	653	431 buc.	462	—	—
„	2 tur.	—	80 tur.	2 400	—	—	—	—
opinci	5 585 per.	—	2 145 per.	2 968	2 per.	40	—	—
pantofi	40 p.r.	720	311 per.	2 615	116 per.	812	—	14 059
„	—	—	—	—	2 duz.	—	6 per.	48
papuci	7 561 per.	36 506	1 411 per.	6 433	595 per.	2 921	34 per.	190
cizmărlie	—	—	—	—	2 ld.	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
bice de piele	—	—	36 buc.	—	—	—	45 buc.	45
burdușe de meșină	76 buc.	—	—	—	—	—	—	—
căpestre de cai	2 buc.	16	633 buc.	2 162	1 test.	50	6 buc.	65
"	—	—	—	—	232 buc.	—	—	—
chimire	—	—	5 buc.	45	—	—	—	—
chingi	—	—	7 buc. 1 test.	24 9	—	—	—	—
ciururi de piele	—	—	—	—	3 buc.	114	—	—
curele	20 test.	1 360	77 buc.	38	14 000 buc.	440	—	—
coarde	—	—	6 buc.	18	—	—	—	—
coburi	—	—	3 per.	36	—	—	—	—
desași	—	—	2 per.	55	—	—	—	—
dtrlogi	23 buc.	—	1 buc.	10	1 buc.	5	—	—
foale de suflat	—	—	1 per.	20	—	—	—	—
guri de ham	—	—	—	—	—	—	4 buc.	14
hamuri	—	—	—	—	1 per.	200	19 per. 2 ld.	4 297 1 057
pălești de piele	—	—	—	—	2 buc.	40	—	—
pofile	17 buc.	51	—	—	—	—	—	—
pungi de piele, meșină	319 test.	8 932	280 test.	2 645	63 buc.	31	—	—
ranițe	—	—	—	—	2 buc.	25	—	—
șei	19 buc.	950	34 buc.	2 320	17 buc.	797	6 buc.	442
trăgători de scări	—	—	1 per.	3	1 per.	3	—	—

Sînt cantități mici și de calitate inferioară, așa cum reiese din analiza prețurilor. Singurele obiecte mai scumpe erau hamurile, al căror preț era de circa 200 lei perechea, și șeile. La acestea din urmă găsim întotdeauna menționat atunci cînd aveau ceva deosebit ca lucrătură. Astfel, șeile turcești importate pe la Calafat în 1840 variau ca preț între 60 lei și 120 lei. Tot la un preț ridicat erau evaluate și șeile căzăcești (90 lei bucata), care probabil că erau reexport. De remarcat este faptul că între 1834 și 1858 prețul șeilor de piele nu cunoaște decît fluctuația între circa 50 lei și circa 120 lei.

2. O altă categorie de mărfuri din domeniul pielăriei, care se importă în Țara Românească, în cantități destul de mari, reprezentînd o valoare de asemenea relativ mare, o constituie *articolele de cojocărie*. Sortimentele acestei categorii sînt puțin numeroase.

După cum se vede din tabelul de mai jos, importul de piei de oaie este într-o creștere simțitoare, ajungînd în 1858 la o valoare de peste 200 000 lei. În marea majoritate a cazurilor avem de a face cu piei tăbăcite, cele crude reprezentînd cifre extrem de reduse.

Cantități de valori cu mult mai reduse reprezintă importul de cojocărie lucrată, pe primul loc situîndu-se mesadele de oaie. Cojocăria era una din specialitățile meseriașilor balcanici și importul se face prin toate porturile dunărene, de la Severin și Calafat, pînă la Brăila. Prețurile la care se puteau procura aceste articole erau în general destul de convenabile (o căciulă costînd în jurul a 10 lei, ca și o mesadă de oaie, iar un cojoc era 50 lei în 1834 și circa 30 lei în 1858).

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
blăni de oaie și miel	7 798 buc.	34 809	14 819 buc.	152 723	607 buc.	1 826	27 014 buc.	174 640
„	31 per.	—	111 test.	1 665	212 tur.	—	155 tur.	3 680
„	28 leg.	—	—	—	11 400 tul.	05 212	1 539 tul.	22 362
„	53 top.	795	—	—	—	—	4 tuț.	1 154
„	513 teanc.	—	—	—	—	—	1 ld.	1 546
„	—	—	—	—	—	—	572 per.	1 949
„	—	—	—	—	—	—	—	2 000
„	—	—	—	—	—	—	1 teanc	—
blăni de ied	6 per.	—	—	—	—	—	—	—

căciuli	84 buc.	840	7 buc.	86	3 buc.	20	150 buc.	—
„	—	—	—	—	—	—	17 tuț.	—
cojoace	412 buc.	21 570	1 609 buc.	37 597	1 344 buc.	32 907	1 088 buc.	35 713
mesade de capră	16 buc.	96	1 per.	60	—	—	—	—
mesade de oi, miei	3 179 buc.	38 598	3 buc.	18	953 buc.	9 150	1 175 buc.	11 706
„	—	—	6 270 per.	74 104	554 per.	5 542	17 tul.	388
caplamale de oi și capră	3 056 per.	33 616	—	—	—	—	—	—

Tot din cadrul derivatelor animale semnalăm importul unor produse de mai mică însemnătate; între acestea pe primul loc se situează lina, al cărei import în 1834 s-a ridicat la 15 340 ocale, valorind 45 020 lei, în 1840 la 20 521 ocale, valorind 29 392 lei, în 1850 s-au adus 81 850 ocale, valorind 137 000 lei.

În afară de lină se aduc unele cantități de păr de capră sau de porc. Importul de păr de capră cunoaște în anii care ne preocupă următoarele cifre : în 1834 s-au adus 430 ocale, în 1840 numai 96^{1/2} ocale, evaluate la 179 lei, iar în 1858 numai 56 ocale. Importul de păr de porc cunoaște de asemenea o scădere, de la 252 ocale în 1848 și 819 ocale în 1850, la numai 40 ocale în 1858.

În afară de părul brut se întilnesc în lista importului de produse balcanice și unele obiecte confecționate din păr. Așa, bunăoară, în anul 1840 s-au adus câteva perii, iar în 1858, 78 bidinele. Tot dintre produsele lucrute din păr întilnim și unele țesături, ca : saci (45 în anul 1840 și 120 în anul 1858, evaluați la 760 lei), desagi (20 perechi în 1850 și 25 perechi și 3 traiste în 1858) și turale de păr (598 bucăți în anul 1850). În anul 1858 s-au mai importat și 438 trăiste țesute din păr. S-au adus de asemenea unele cantități de coarne de vită, a căror valoare însă este infimă.

Cantități și valori mai mari reprezintă seul și săpunul importat. Astfel, în 1834 s-au adus în țară 26 499 ocale seu evaluate la 65 988 le și 36 000 ocale săpun ; în 1840 s-au adus următoarele cantități de săpun : 19 028 ocale, 4 kile, 228 cîntare și 57 bucăți, evaluat tot la 178 în 1850 numai 5 659 ocale, 1 ladă și 12 bu căți, pentru ca în 1858 acest import să se ridice la 16 ocale seu și 15 606 ocale săpun, evaluate la 41 180 lei, 2 lăzi și 35 saci. Se importă săpun prost, dar și săpunuri fine, ca cel de Mitilene, săpun de Crit, de iachint etc., aduse în general prin porturile Brăila și Giurgiu.

Întîlnim de asemenea importate și mici cantități de mațe, în special de capră, care se foloseau la prepararea cîrnaților. Uneori se aduceau și mici cantități de luminări de seu. O ultimă categorie de produse animale pe care le întîlnim în situațiile statistice ale importului Țării Românești o constituie produsele alimentare. Dintre acestea întîlnim :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	va.	cant.	val.	cant.	val.
brînză	59 ocale	118	7 975 ocale	8 068	468 ocale	830	1 037 ocale	1 770
„	—	—	—	—	—	—	1 pt.	—
cașcaval	102 ocale	—	—	—	—	—	2 049 ocale	5 118
cîrnați	—	—	—	—	—	—	35 ocale	42
lapte de putină	—	—	—	—	55 ocale	82	192 ocale	—
limbi de vacă	23 buc.	16	—	—	—	—	140 buc.	—
mantecă	—	—	—	—	—	—	59 ocale	—
pastramă și carne sărată	385 ocale	—	2 650 ocale	4 725	—	—	8 262 ocale	—
osînză	—	—	750 ocale	937	—	—	—	—
unt	7 312 ocale	14 624	—	—	1 140 ocale	3 562	1 830 ocale	—
„	—	—	—	—	—	—	115 fd.	—

Din cele de mai sus se vede clar că este vorba de un import cu totul întîmplător și pentru care nu se poate stabili o evoluție. Cifre ceva mai mari reprezintă importul de brînză din 1840 (în acest an prin portul Oltenița au venit în țară întreaga cantitate de brînză, 7 975 ocale) și cel de cașcaval din 1858. Aici, pe lîngă brînză obișnuită, ce o găsim importată prin toate punctele de vamă de la Dunăre, întîlnim în 1858 și un import de 100 ocale de brînză grecească, adusă prin punctul Calafat. Cașcavalul venea în special prin vama de la Brăila. În anul 1858, mai mult de jumătate din cantitatea importată (circa 1 700 ocale) a intrat prin acest port. Este vorba de cașcaval produs în special în regiunile dobrogene. De asemenea se remarcă importul de pastramă și carne sărată din același an (8 262 ocale), precum și cel de unt din anul 1834. Din această ramură se mai întîlnesc importate mici cantități de urdă și slănină.

Din cele arătate mai sus se poate vedea că ponderea cea mai mare în importul de animale și derivate o dădea pielăria tăbăcită și lucrată și cojocăria. Celelalte mărfuri din această ramură reprezintă un import întâmplător, redus ca volum (cu unele mici excepții — grăsimile și săpunul) și ca valoare.

IMPORTUL DE BLĂNURI

Un articol de preț deosebit de important ca valoare în importul balcanic din Țara Românească îl constituie blănurile (vezi tabelul la pag. 232—235).

De o mare varietate, atit prin marele număr de specii animale reprezentate, cât și prin diversitatea calității în cadrul aceleiași specii (spinări, guși, cozi, pachele etc.), blănurile prezintă deosebiri mari de prețuri, după cum se poate vedea mai sus. Cea mai scumpă era blana de *samur*, care costa între 200 și 800 lei buc. Blana de ris apare cu o valoare de circa 500 lei buc., ca și dipul, iar cea de bursuc, mîl și seleviu cu 300 lei buc. (aceste prețuri sînt luate din importul anului 1840). Vulpea, caraculul și znihiul valorează circa 100 lei buc. Blănurile cele mai ieftine sînt : belchița, ceacalul, ciinele, dihorul, iepurele, jderul, lupul, pisica, șoarecele și veverița.

Dacă analizăm acest import din punct de vedere al totalului valoric pe care îl înregistrează fiecare din aceste specii ajungem la următoarea ierarhizare a lor : suma cea mai mare pentru întreaga perioadă o dau blănille de vulpe (47 224 lei), din care suma cea mai mare anuală este în 1840, adică 23 001 lei; urmează samurul, cu valoarea de 46 850 lei numai în 1840, apoi nefelele de blănuri fine și blănăria fină (neprecizată), respectiv 28 017 lei și 21 515 lei în 1840; znihiul, în valoare de 18 680 lei; veverița, în valoare de 17 927 lei (1840); seleviurile (16 680 lei în același an); risul cu 14 630 lei; belhița 8 620 lei (1834) și 7 386 (1840); lupul (6 777 lei în 1834), ceacalul, 7 352 lei în 1840; ursul, 3 320 lei în 1840; jderul, 1 119 lei în 1840 și iepurele, 856 lei în 1840.

După cum am arătat mai sus, se constată diferite calități în cadrul aceleiași specii. La belhiță găsim : blănuri, cozi, lemii și ratale; la dihor : blăni, cozi, guși și spinări; la samur : blană, cozi, gulere și pachele. În afară de aceste categorii, întîlnim picere la veveriță, căpățîni și crocuri la vulpe, nafele la mai multe din speciile importate. Cele mai scumpe sînt bineînțeles blănurile, celelalte fiind părți mai mici din blana animalului. În timp ce o zagarea de vulpi costă 156 lei în 1840, o spinare de vulpe costă în același an 95 lei, o coadă 20 lei, iar o gușă de vulpe 15 lei.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>betchiță</i>								
biănuri	315 buc.	2 620	23 ocale	184				
"	3 sor.	1 800	260 per.	2 600				
"	215 per.	4 300	523 buc.	4 602				
cozi	-	-	-	-	118 buc.	118		
lemii	-	-	-	-	5 ocale			
ratale	-	-	-	-	2 buc.			
<i>bursuc</i>								
biănuri	-	-	3 buc.	900	-			
<i>căprioară</i>					2 buc.			
<i>caracal</i>								
biănuri	-	-	2 per.	440	291 buc.			
<i>ceucături</i>								
biănuri	23 buc. 2 ½tul.	1 205 187	205 buc.	7 352	28 buc.			
biănuri ordinare	-	-	-	-	-		13 tul.	458
nefețe	-	-	-	-	-		10 per.	500
<i>eline</i>							1 ½ buc.	45
<i>dîhor</i>								
biănuri	35 buc.	-	-	-	-			
"	3 "	12	-	-	-			
"	1 taclm	25	-	-	-			
cozi	24 buc.	-	-	-	-			
guși	21 buc.	-	-	-	75 buc.			
spinări	564 buc.	-	-	-	-			
dip	-	-	-	-	1 buc.	500		

0	1	2	3	4	5	6	7	8
iepure	141 buc.	—	107 buc.	856	14 test.	—	54 buc.	54
iezi	—	—	—	—	575 buc. 990 test.	—	—	—
nafele	—	—	—	—	593 buc. 517 buc.	—	—	—
blănuși	26 buc.	—	476 buc.	28 017	15 tul.	1 030	1 tul.	70
mesade	—	—	—	—	5 buc.	—	7 buc.	860
nurci blănuși	—	—	—	—	2 test. 70 per.	—	—	—
tup blănuși	212 buc.	5 931	30 buc.	1 385	3 tul. 60 buc.	—	—	—
mil blănuși	—	—	64 buc.	19 100	—	—	—	—
pacele	1 buc.	—	—	—	14 buc.	—	—	—
pisică blănuși	187 buc.	672	171 buc. 35 tul.	2 775	1 test. 124 buc.	—	12 buc.	207
mesade	11 buc.	174	—	—	—	—	—	—
pisică sălbatică	—	—	—	—	—	—	—	—
pisici negre	—	—	—	—	—	—	40 buc.	200
peșticuri	—	—	—	—	—	—	12 test.	840
profiruri scumpe	—	—	4 buc.	800	—	—	—	—
ratale	—	—	314 buc.	7 638	1 734 buc.	—	—	—
rls blănuși	—	—	28 buc.	14 230	—	—	—	—
pacua	—	—	1 buc.	400	—	—	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>samur</i>								
<i>blană</i>	20 buc.	312	51 buc.	10 800	83 buc.	—	—	—
<i>coadă</i>	—	—	6 buc.	5 000	—	—	—	—
			4 leg.	2 000	6 per.	—	—	—
<i>gutler</i>	—	—	1 buc.	400	26 buc.	—	—	—
<i>mesade</i>	—	—	20 per.	7 800	2 buc.	325	—	—
<i>pacea</i>	—	—	29 buc.	20 850	23 buc.	—	—	—
<i>seleviuri</i>								
<i>blănuri</i>	4 buc.	440	42 buc.	14 980	12 buc.	—	—	—
<i>singeapuri</i>								
<i>blănuri</i>	—	—	—	—	27 tul.	—	—	—
<i>capăliini</i>	—	—	1 per.	150	—	—	—	—
<i>șlorac</i>	—	—	33 buc.	165	—	—	—	—
<i>șoareci</i>								
<i>blănuri</i>	1 buc.	20	25 per.	82	—	—	—	—
<i>mesade</i>	7 buc.	144	47 buc.	564	—	—	—	—
<i>urs</i>								
<i>blăni</i>	5 buc.	280	19 buc.	3 320	1 buc.	—	—	—
<i>veveriță</i>								
<i>blănuri</i>	14 416 buc. 19 tul. 88 test. 150 buc. 100 buc.	1 432 — 616 — 100	8 334 buc. 578 test. 16 per. — 2 960 buc. 13 ocale 100 buc.	9 377 7 550 48 — 784 156 12	142 buc. 9 tul. 12 test. — — 984 test. —	1 452 90 — — — — —	40 test. — — — — — —	320 — — — — — —
<i>coade</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>picere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>vidră</i>								
<i>blănuri</i>	—	—	4 buc.	76	2 buc.	164	—	—

	0	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>viézure</i>									
blănuri	1 buc.	1							
<i>vulpi</i>									
blănuri	1 655 buc.	19 815	205 buc.	2 742	11 ceac.	155			
căpățini	—	—	20 buc.	2 265	1 buc.	12			
cozi	—	—	1 buc.	20	2 000 buc.	—			
„	—	—	—	—	322 buc.	136			
crocui	—	—	—	—	232 buc.	—		78 buc.	810
guși	—	—	81 buc.	1 215	—	—			
mesade	144 buc.	—	83 buc.	580	26 per.	338			
„	16 buc.	112	—	—	199 per.	—			
nafele	—	—	—	—	714 buc.	—		6 per.	480
„	—	—	—	—	45 buc.	675			
„	—	—	—	—	1 188 buc.	—			
<i>vulpe argintie</i>									
	—	—	—	—	—	1 buc.	15		
<i>znih</i>									
blănuri	—	—	140 buc.	18 680	78 buc.	—			
mesade	—	—	7 buc.	2 000	—	—			
<i>blănărie fină</i>									
profiruri	—	—	8 buc.	1 720	—	—			
mesate de în	—	—	—	—	3 col.	—			
blănărie fină	—	—	—	—	85 tc.	—			
„	—	—	—	—	50 test.	—			
„	—	—	—	—	—	—			
„	—	—	—	—	—	—			
ratele	—	—	314 buc.	7 638	1 734 buc.	—			

Importul de blănuri atinge cea mai mare valoare în 1840, cu suma de 249 935, fiind cu mult mai mare decât cel din 1834, de numai 40 822, și decât acel din deceniul al 5-lea, care, cu toate dificultățile de evaluare (în general nu ni se dau prețurile), apare cu un volum mai redus.

Majoritatea blănurilor importate din Balcani intră în Țara Românească prin schelele Giurgiu, Zimnicea și Calafat. Importul de blănuri apare în măsură mai mică și în schelele Cerneți, Călărași, Brăila și Turnul

Spre deosebire de importul de cojocărie, blănurile acestea erau aduse în țară pentru clientela înstărită a boierilor și negustorilor. Stampele și literatura epocii ne-au familiarizat cu costumul împodobit de blănuri al boierilor. Samurul, astrahanul, zniul și celelalte blănuri scumpe constituiau aproape atribute vestimentare ale nobleței. Ele erau însă prea scumpe pentru târgoveții înstăriți, care se mulțumeau cu hainele de vulpi, viezuri, iepure sau pisică, pe care le găsim în cantitate mare în importul din această perioadă.

Dispariția acestui import, după 1858, poate fi explicată, ca și în cazul bijuteriilor, prin dirijarea comerțului nostru exterior cu precădere către Apus. Scăderea izbitoare a importului balcanic în domeniul articolelor de lux reflectă noua stare de lucruri creată de concurența austro-franco-engleză pentru eliminarea Turciei de pe locul întâi în comerțul cu țările române ⁶.

IMPORTUL BIJUTERIILOR ȘI AL OBIECTELOR DE PODOABĂ Importul de bijuterii din țările balcanice, deși reprezintă un capitol secundar în volumul general al comerțului exterior din Țara Românească, constituind un articol de lux, contribuie la clarificarea anumitor direcții pe care le ia viața economică în această perioadă.

De o mare varietate, atât în ce privește diversitatea mărfurilor, cât și valoarea lor, bijuteriile și obiectele de podoabă importate în perioada de care ne ocupăm se pot grupa în câteva categorii mari. Acestea sînt: *ceasornicele, obiectele din metale prețioase, pietrele prețioase și obiectele din materiale de calitate inferioară.*

Un loc important în acest sector îl ocupă ceasornicele și piesele de ceasornicărie.

⁶ *Istoria României*, vol. IV, București, 1964, p. 973—974.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
<i>ceasornice</i> ceasuri de lemn (de perete)	7 buc.	279	—	—	—	—	2 col.	513
ceasuri de masă	—	—	—	—	12 buc.	—	—	—
„ de aur	2 buc.	3 000	—	—	13 buc. 537 buc.	7 410	—	—
„ de argint	3 buc. 1 buc.	700	—	—	122 buc. 627 buc.	43 000	2 buc.	700
„ de apliké	—	—	—	—	252 buc.	—	—	—
„ de plumb	48 buc. 4 buc.	— 124	—	—	2 ld. 1 cut. 2 pach.	—	—	—
„ de plumb (de sin)	9 buc.	50	—	—	—	—	—	—

După cum se poate vedea, ceasurile importate între 1834—1858 prezintă o mare varietate din punct de vedere al materialului folosit, precum și al destinației lor. Astfel găsim un mare număr de ceasuri de argint și de aur, de apliké, plumb și lemn. Ceasurile de metal sînt, în general, ceasuri de buzunar. Dintre cele de plumb, se menționează că unele se poartă în sin. Ceasurile de lemn sînt pendule de perete. Varietatea de materiale determină și o mare varietate de prețuri. Prețul ceasurilor de aur, desigur în funcție de calitatea și dimensiunile lor, oscila între 1 500 lei buc. în 1834 și 570 lei buc. în 1850. Prețul ceasurilor de argint, firește mai redus, prezintă variații mult mai mici. El este de 230 lei buc. în 1834 și de 370—350 lei între 1850 și 1858. În general, ceasurile de apliké, cu siguranță mai ieftine, nu au prețurile menționate. Cele de plumb costă între 24 și 50 lei în 1834 și se vînd cu lada, adică în cantitate mare, în 1850.

Curba exprimată de importul ceasurilor din Peninsula Balcanică în perioada amintită se poate urmări cu ușurință în tabelul de mai sus. Într-adevăr, dacă în 1834 el are un caracter extrem de redus (în general sub 10 buc. din fiecare categorie) și în 1840 este inexistent, devine susținut în 1850, ceasurile de aur, în număr de 550, depășind valoarea de 300 000 lei, iar cele de argint, mai numeroase (747 buc.), fiind în valoare de circa 200 000 lei. Ceasurile de apliké (129 buc.) nu se importă decît în 1850, iar cele de plumb, care în 1834 sînt în număr de numai 61, se vînd cu lada în 1850. Ceasurile de perete sînt importate în cantitate mică în 1834 și nu reapar decît în 1858, cu o valoare aproape dublă față de prima perioadă. Reiese deci cu evidentă că punctul culminant atins de importul de ceasuri din Peninsula Balcanică între 1829—1858 îl constituie anul 1850, urmat însă de un rapid declin, pînă la sfîrșitul deceniului, cînd dispar.

Importul de ceasuri se completează cu acel al unor instrumente și piese de ceasornicărie și giuvaergerie. Astfel, în 1850, găsim un bogat import de chei de ceas din aur (136 buc.), argint (96 buc.), apliké (313 buc.), madem (36 duz.) și aramă (144 buc.). În același an s-au importat 24 duzini cutii de ceas, circa 200 lanțuri de ceas, majoritatea din aur, 244 sticle de ceas, 77 table de ceas și 71 buc. instrumente de ceasornicărie. În 1858 se menționează importarea unor scule de aurărie în valoare de 3 150 lei.

Este evident că sticlele de ceas, cutiile și tablele de ceas, precum și sculele de aurărie și ceasornicărie reprezintă comanda unor ceasornicari și giuvaergii, iar prezența acestui import de piese numai în 1850 și 1858 atestă pentru a doua parte a perioadei de care ne ocupăm existența unor ateliere de ceasornicărie și bijuterie, care se dezvoltă în Țara Românească o dată cu evoluția generală a meșteșugurilor. În București se cunoaște prezența a doi mari giuvaergii nemți⁷, Solich și Rech, la sfârșitul deceniului al 5-lea⁸.

Atît ceasornicele, cît și sculele de ceasornicărie intrau în țară în primul rînd prin Giurgiu și în măsură mai mică prin Severin și Cerneți, fiind aduse în special din Țarigrad, probabil pe drumul Țarigrad—Adriano-pol—Salonic—Ruse—Giurgiu. Un mare număr de ceasuri trebuie să fi fost însă reexportate, avînd o proveniență occidentală.

Din tabelul de mai sus putem deduce în linii mari și categoriile sociale cărora li se adresau aceste mărfuri. Ceasurile de aur, mai puțin numeroase și mai scumpe, erau destinate boierilor și poate negustorilor, care încep să se îmbogățească o dată cu formarea relațiilor capitaliste în economia țării. Ceasurile de argint, de apliké și de plumb, importate în cantitate mare și mai ieftine, erau cu siguranță accesibile tîrgoveților înstăriți, meșteșugarilor, acelei burghezii în formație care caracterizează societatea românească la acea dată.

Metalele prețioase. Ponderea cea mai mare în importul de bijuterii și de obiecte de podoabă, din punct de vedere al volumului, o au metalele prețioase, aurul și argintul, iar, dintre ele, cel mai frecvent întîlnit este argintul. Sub formă brută se importă în cantitate mare în prima parte a perioadei de care ne ocupăm. Prețul unei ocale de argint nelucrat crește de la 600 lei în 1834, la 5 000 lei în 1840 și la 2 000 lei în 1858. În ceea ce privește obiectele confecționate din argint, ele sînt de două feluri (vezi tabelul la pag. 239).

Obiectele de argint din prima categorie apar sub numele generic de *argintărie*, dar, în general, Condica Vistieriei precizează natura acestor obiecte. Ele sînt foarte variate și reflectă rafinamentul anumitor categorii privilegiate, care folosesc servicii (probabil de ceai și de masă), pahare, tacîmuri, sfeșnice, tabachere, țigarete și chiar portmonee, flori și jucării din argint. Găsim și menționarea unor obiecte de cult: odăjdii bisericesti și candelă, dar în cantitate foarte mică.

⁷ Neigebauer, *op. cit.*

⁸ Nu este exclus ca numele de Ruh, pe care îl întîlnim foarte des în Condica Vistieriei pentru importul de bijuterii cu destinația București, să fie în realitate Rech, greșit înțeles de vameșul schelei Giurgiu.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
<i>argint nelucrat</i>	5 486 dr. 270 dr. 3 ocale	9 712 — 1 890	1 660 dr. 1 oca 975 dr.	1 570 500 —	— — —	— — —	1 oca — —	2 000 — —
<i>argint lucrat</i> <i>argintărie</i> (dif. obiecte)	38 buc. 2 ld. 1 tc. —	472 — — —	200 dr. 1 oca — —	100 400 — —	— — — —	1 pach. 1 ld. 3 ocale —	— — 950 310	— — — —
<i>acarnice</i> <i>amilnii</i> <i>brăţări</i>	1 buc. 6 buc. 17 buc. 19 per. 2 000 dr.	— — 234 475 500	— — — — —	— — — — —	— — — — —	10 ocale — 40 per. — —	— — — — —	— — — — —
<i>candelă</i>	—	—	1 buc.	500	—	—	—	—
<i>cercei</i>	8 per. — —	— — —	683 per. — —	9 008 — —	482 per. 2 576 dr. 1 016 per.	6 845 7 752 —	207 dr. 176 per. amenzi	621 3 240 1 089
<i>copci</i> <i>cruciuliţe</i> <i>flori</i> <i>ghîrdane</i> <i>inele</i>	30 dr. 1 buc. 24 buc. — 84 buc.	— — — — 168	— — — 1 buc. 58 buc.	— — — 36 464	— — — — 87 buc.	— — — — 30 dr. 45	— — — — — —	— — — — — —
<i>jucării</i> <i>lanţuri</i> <i>medalioane</i> <i>odăjdii</i> <i>paftale</i>	— — — 1 tac. 150 buc. 38 buc. 54 top.	— — — — — 2 470 2 540	— — — — — 41 buc. 1 oca —	— — — — 540 80 —	— — — — 12 buc. 113 buc. 6 buc. —	— — — — — — — 150	— — — — — — — —	— — — — — — — —
<i>pahare</i> <i>portmonee</i> <i>servicii</i>	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	4 buc. 27 buc. 1 pach. (10 ocale)	— — 4 500 —	— — 1 ld. —	— — 8 100 —
<i>şiruri de arg.</i>	811 per.	16 220	—	—	—	—	1 ld.	800
<i>sfeşnice</i>	1 buc.	80	—	—	—	—	—	—
<i>spelci</i>	—	—	—	—	24 buc.	—	—	—
<i>tabachere</i>	1 buc.	—	—	—	—	—	—	2 696
<i>taclmuri</i>	—	—	—	—	1 buc.	—	2 cut.	1 155
<i>ţigaret</i>	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
<i>urechelniţe</i>	1 170 buc.	—	—	—	—	—	—	—

Bijuteriile și podoabele din argint acoperă o gamă deosebit de largă. Cei mai numeroși sînt cerceii, al căror import atinge cifra de 14 597 lei în 1850. Interesul pentru această bijuterie și marea cantitate în care se importa reiese și din amenzile impuse de vameși, amenzi care trădează repetatele încercări de contrabandă ale negustorilor. Astfel, în 1858, negustorul care a încercat să sustragă de la vamă cercei în valoare de 1 089 lei plătește aceeași sumă ca amendă, conform legii, și probabil este silit să predea toată marfa amendată. Un alt obiect foarte mult importat în prima parte a perioadei studiate sînt *paftalele de argint*. Ele dispar însă după 1850, ca și inelele, șirurile și urechelnițele. În 1858 nu mai găsim decît cîteva obiecte sporadice.

În ce privește prețurile podoabelor de argint, constatăm că în 1834 argintul nelucrat costa 630 lei ocaua, iar în 1848, 500 lei ocaua. Argintul lucrat este prețuit cu 400 lei ocaua în 1840 și cu 310 lei ocaua în 1850. Un sfeșnic costă 80 lei în 1834, iar o candelă poate atinge valoarea de 500 lei în 1840. Podoabele variază ca preț după calitatea lucrului și cantitatea de metal folosită. Prețul cerceilor este de circa 14 lei perechea între 1840 și 1850, iar în 1858 este de 18 lei perechea. Paftalele de argint costă, în general, circa 60 lei buc. în 1834 și 13 lei buc. în 1840. Brățările de argint se vînd în 1834 între 13 lei și 25 lei buc., iar atunci cînd sînt socotite la greutate, cu 0,25 lei dramul. Inelele costă 2 lei buc. în 1834 și 8 lei în 1840.

Cercetînd curba pe care o descrie valoarea importului de argint, remarcăm în 1834 un moment de vîrf, cînd șirurile de argint importate sînt în valoare de 16 220 lei, numărul urechelnițelor trece de 1 000 buc., iar paftalele sînt în valoare de aproape 20 000 lei, în timp ce, în 1840, întregul import de bijuterii și obiecte de argint nu depășește 1 500 lei. În 1850, curba este vizibil ascendentă. Nu se poate face un total valoric, din cauză că nu sînt menționate toate prețurile, dar e suficient să notăm că în acest an găsim cea mai mare varietate în importul argintului. Paharele, serviciile, tacîmurile, lanțurile, jucăriile, medalioanele și portmoneele apar numai în acest an (cu excepția serviciilor, pe care le găsim și în 1858). Numai cerceii sînt în acest an în număr de 1 058 perechi, dintre care 482 perechi în valoare de 6 845 lei, iar 576 pr. în valoare de 7 752 lei. Elemente ale costumului oriental, paftalele, ghiordanele, șirurile de argint dispar la sfîrșitul perioadei și întregul import de argint devine foarte redus în 1858.

Aurul. Ca și argintul, aurul importat în această perioadă apare atît sub forma brută, nelucrată, cît și în obiecte și bijuterii variate ca valoare și destinație, după cum se poate vedea mai jos (vezi tabelul la pag. 241).

Sub formă brută, aurul era importat în cantitate mică, nedepășind valoarea de circa 700 lei pe an, între 1834 și 1850, și lipsind cu totul în 1858. Găsim în schimb, ca și la argint, o bogată varietate de obiecte lucrate, de la acele și agrafele, firul de aur și nasturii care constituiau accesorii ale costumului, la brățările, inelele, cerceii, medalioanele, cruciulițele și lanțurile destinate podoabei feminine și obiectele de uz casnic (tacîmuri, lingurițe, pahare) sau de lux, ca tabacherele, condeiele, portmoneele și chiar jucăriile unor privilegiați.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
aur nelucrat	24 dr.	624	30 dr.	725	20 buc.	—	—	—
fir	22 leg.	—	—	—	—	—	—	—
aur lucrat	—	—	—	—	20 buc.	—	—	—
ace	—	—	—	—	4 buc.	—	—	—
agrafe	—	—	—	—	64 buc.	—	—	—
brățări	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„ cu măr- gean	—	—	—	—	31 buc.	—	2 buc.	1 100
chertițe	—	—	—	—	34 buc.	—	—	—
condeie	—	—	—	—	24 duz.	—	—	—
—	—	—	—	—	4 tac.	—	—	—
—	—	—	—	—	3 buc.	—	—	—
cruciulițe	6 buc.	30	2 851 buc.	1 048	12 buc.	500	—	—
și cruci	—	—	—	—	—	—	—	—
înele	—	—	—	—	13 buc.	—	—	—
lanțuri	1 dr.	31	1 buc.	1 700	36 buc.	—	—	—
„	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
lingurițe	—	—	—	—	12 buc.	—	—	—
jucării	—	—	—	—	6 buc.	—	—	—
lucruri de aur	—	—	—	—	geamantan	—	—	—
medalii	—	—	—	—	6 buc.	—	—	—
nasturi	—	—	—	—	100 buc.	—	—	—
pahare	—	—	—	—	2 buc.	—	—	—
peceți	—	—	—	—	2 buc.	—	—	—
tabachere	—	—	—	—	10 buc.	—	—	—
tacimuri	—	—	—	—	9 buc.	—	—	—
tocuri pt. condeie	—	—	—	—	4 buc.	—	—	—
urechelnite	4 buc.	—	—	—	14 per.	—	—	—
portmonee	—	—	—	—	14 buc.	—	—	—

Prețul aurului nelucrat este de 26 lei dr. în 1834 și de 25 lei dr. în 1840. La bijuterii, ca și în cazul argintului, prețul variază după dimensiunea și calitatea obiectului. Găsim, astfel, cruciulițe cu 5 lei buc. în 1834 și chiar cu 2 lei în 1840, dar și cu 41 lei buc. în 1850. Un lanț de aur putea atinge valoarea de 1700 lei în 1840. Importul aurului, foarte redus în prima perioadă, crește în mod vizibil în 1850, atît ca varietate, căci sînt reprezentate toate articolele menționate mai sus, cît și ca volum. În 1858 nu întîlnim decît cîteva obiecte de aur în importul Țării Românești cu Balcanii. În toată perioada studiată, importul aurului s-a făcut aproape exclusiv prin portul Giurgiu, fiind adus, în general, din Țarigrad.

În ce privește articolele de duble (apliké), ele apar accidental în sectorul bijuteriilor propriu-zise, fiind folosite mai mult, după cum am văzut, în ceasornicărie.

Așadar, dintre metalele prețioase, cel mai frecvent întîlnit în importul Țării Românești este argintul. Aceasta se explică prin puternica răspîndire a meșteșugului argintăriei.

Pietrele prețioase și obiectele din materiale prețioase. În acest capitol vom include în afară de bijuteriile cu pietre prețioase și acele lucrute din materiale de preț, ca : abanosul, chihlimbarul, fildeșul, mărgeanul și sîdfelul.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
<i>abanos</i>								
piepteni	—	—	17 buc.	41	—	—	—	—
<i>brilante</i>								
pietre	—	—	—	—	68 buc.	10 500	—	—
cercei	1 per.	4 000	—	—	—	—	—	—
carfiță	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
inele	—	—	—	—	2 buc.	—	—	—
<i>chihlimbar</i>								
taclmuri	9 buc.	875	368 buc.	9 686	—	—	—	—
canea	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
stichimuri	6 buc.	12	—	—	—	—	—	—
mătânii	—	—	2 per.	100	12 per.	2 880	—	—
țigarete	—	—	—	—	95 buc.	—	—	—
<i>diamante</i>								
pietre	341 buc.	15 000	40 buc.	40 000	3 buc.	9 000	—	—
	1 128 buc.	—	—	—	—	—	—	—
ac	1 buc.	—	—	—	—	—	—	—
cercei	2 per.	5 000	—	—	—	—	—	—
vinareție	—	—	—	—	1 buc.	5 000	—	—
piepteni	1 buc.	6 000	—	—	—	—	—	—
carfițe	6 buc.	1 800	—	—	—	—	—	—
inele	17 buc.	68 000	—	—	—	—	—	—
<i>fildes</i>								
mătânii	13 buc.	156	—	—	—	—	—	—
piepteni	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
	58 buc.	348	—	—	—	—	—	—
	2 test.	—	—	—	—	—	—	—
<i>granat</i>								
cruciulițe	—	—	—	—	—	—	2 buc.	125
<i>mărgărilare</i>								
boabe	34 buc.	5850	4 buc.	16 000	—	—	—	—
legături	22 buc.	38 000	1 „	5 500	—	—	—	—
șiruri	145 buc.	48 950	6 „	24 000	3 buc.	5 000	—	—
<i>mărgean</i>	887 dr.	3 979	1 043 dr.	2 797	99 dr.	—	—	—
					50 dr.	250	—	—
prost cu colți	195 dr.	58	—	—	—	—	—	—
inele	1 tolbă	30	—	—	—	—	—	—
șiruri	—	—	12 buc.	690	—	—	—	—
<i>pietre de peceji</i>								
rubin	—	—	—	—	6 buc.	—	—	—
pietre	—	—	1 buc.	50	1 buc.	—	—	—
<i>selemide și calavaris</i>								
	—	—	—	—	6 „	9 000	—	—
	—	—	—	—	1 „	—	—	—
<i>sidesf</i>								
cruci	—	—	54 „	34	—	—	—	—
cruciulițe	514 buc.	202	—	—	—	—	—	—
mătânii	—	—	10 per.	16	—	—	—	—
	—	—	7 test.	42	—	—	—	—
<i>smaragd</i>								
inele	—	—	16 buc.	20 500	—	—	—	—
<i>mătânii diferite</i>								
	—	—	—	—	141 per.	—	—	—
	—	—	—	—	80 test.	—	—	—

În perioada de care ne ocupăm, găsim printre mărfurile importate din Balcani principalele pietre prețioase, adică briliantele, diamantele, perlele (mărgăritarele), rubinele și smaragdele. Uneori ele sînt nelucrate și înregistrate în Condica Vistieriei sub simpla denumire de pietre. Cînd sînt lucrate, apar sub diferite forme : montate în ace, carfițe, cercei, inele, paruri (vinareții) și piepteni. Pe primul loc în importul de pietre prețioase sînt *mărgăritarele*, pe care le găsim în șiruri, legături sau boabe. Ele totalizează pentru perioada de care ne ocupăm valoarea de 143 300 lei. *Diamantele* ocupă al doilea loc, cu valoarea de circa 130 000 lei. Dimensiunile și calitatea sînt desigur determinante pentru evaluarea pietrelor. Astfel, mărgăritarele se vînd în 1834 cu 1 700 lei legătura, iar în 1840, cu 5 500 lei legătura. Șirul de mărgăritare costă circa 300 lei în 1834, iar în 1850 circa 1 600 lei. Diamantele nemontate prezintă deosebiri mari de prețuri. Cele importate în 1834, de exemplu, se vînd cu circa 50 lei buc., dar găsim în 1840 diamante în valoare de 1 000 lei buc., iar în 1850 cu 3 000 lei buc. Ca varietate de obiecte, pe primul loc sînt diamantele, pe care le întîlnim montate în ace, carfițe, cercei, inele, piepteni și vinareții. În 1834, numai inelele din diamante valorează 68 000 lei. Mărgăritarele, utilizate probabil mai mult pentru ornamentarea costumului sau montate în țară, erau aduse și sub forma de boabe și legături, în afară de șirurile gata lucrate. *Smaragdele* apar numai în 1840, cînd găsim 16 inele în valoare totală de 20 500 lei, cu prețuri unitare extrem de variate, mergînd de la 70 pînă la 5 000 lei.

Dintre materialele prețioase, cel mai utilizat este *chihlimbarul*, mai ales pentru mătânii și țigarete. Importul său atinge în perioada studiată circa 15 000 lei, numai în 1840 fiind în valoare de circa 10 000 lei. Imediat după chihlimbar sînt obiectele de mărgean (șiruri, inele, măргеle, mătânii). *Mărgeanul* se vinde în 1834 cu circa 4 lei dr., în 1840 cu 2 lei dr., iar în 1850 cu 5 lei dr.

Fildeșul, granatul și sîdeful apar sub formă de mătânii, cruciulițe și piepteni. Se poate vedea din tabelul de mai sus cît de mare este numărul mătâniilor, un obiect foarte obișnuit în casele orientale, și cît de variate sînt materialele din care se lucrau. Cele mai valoroase sînt mătâniile de chihlimbar, care în 1850 valorau 240 lei buc. Cele mai ieftine erau mătâniile din sîdef, care prețuiau mai puțin de 1 leu pe buc.

Dacă urmărim evoluția importului de pietre prețioase în perioada 1829—1858, vedem că în 1834 el se cifra la suma de 198 028 lei (în care nu intră 1 128 diamante neevaluate), în 1840 la 119 466, iar în 1850 (cu aceeași rezervă a celor neevaluate, peceți, mărgean, chihlimbar și briliante), importul scade la 42 450 lei. Reiese foarte clar că importul de pietre prețioase din Balcani, foarte dezvoltat în 1834 și în 1840, scade din 1850 și dispare cu totul în 1858.

Ca și importul de aur, importul pietrelor prețioase se făcea mai ales prin schela Giurgiu și erau aduse în cea mai mare parte din Constantinopol.

Bijuterii și podoabe din materiale de calitate inferioară. În afară de bijuteriile de preț, destinate cu siguranță boierilor înstăriți și tinerei burghezii a orașelor Țării Românești din acea vreme, găsim în Condicta Vistieriei menționarea unui bogat import de bijuterii și podoabe de calitate inferioară.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
beteală	99 top. 2 test.	— 4	— —	— —	— —	— —	— —	— —
brățări de alamă	— —	— —	— —	— —	— —	— —	46 per. 25 ocale	110 500
brățări de sticlă	13 014 buc.	1516	93 986 buc	9 768	34020 buc.	2 326	40900 buc.	2 104
brațilete	— —	— —	— —	— —	2 000 6 buc.	1 200 —	— —	— —
cercei cositor	71 per. 5 duz. 17 test.	110 — 187	25 duz. — 6 per.	450 — 30	18 per. 80 per. —	— 100 —	— — —	— — —
colane de aramă	41 buc. 6 buc. (sîrbești)	560 12	— —	— —	— —	— —	— —	— —
cruciulițe (lemn și inorog)	65 buc.	195	266	64	—	—	—	—
inele (sticlă, tinichea, plumb)	61 test. 2 but. 74 buc.	159 — —	39 buc.	351	35 buc.	56	— — —	— — —
mărgele	717 ocale 5 but. 58 test. 19 hirtii 2 ld. 2 450 dr.	2 868 — 222 209 800 4 900	— — — — — —	— — — — — —	100 hirtii	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —
paftale alamă	70 per.	140	—	—	—	—	—	—
urechelnițe de lemn	490 buc.	2 lei	—	—	—	—	—	—

Lucrate din alamă, aramă, cositor, inorog, lemn, plumb, sticlă și tinichea, aceste obiecte erau aduse în cantitate mare și satisfăceau, cu siguranță, nevoia de podoabă a categoriilor modeste, de la țară și de la oraș, pentru care erau accesibile prin ieftinătatea lor. Beteala, brățările de alamă și sticlă, cerceii proști, colanele de aramă (de proveniență sîr-

bească), cruciulițele de lemn și inorog, inelele, mărgelile și paftalele de aramă sînt extrem de căutate în prima parte a perioadei studiate. Cele mai numeroase sînt brățările de sticlă, care în 1840 sînt în număr de 100 000 buc., iar după o scădere către sfîrșitul deceniului cinci reapar în cantitate mare în 1858. Foarte ieftine, ele se vînd cu 20, 50 și 70 lei mia. Cerceii, în general din cositor, se vînd sub 1 leu buc. Colanele de aramă apar numai în 1834. Inelele și mărgelile, care se vînd cu ocaua, lada și butoiul în 1834, dispar în restul perioadei, cu o singură excepție în 1850. De altfel, întregul import de podoabe ieftine urmează această evoluție, căci în timp ce în 1834 el valorează 11 670 lei (numai mărfurile evaluate, plus cele la care nu avem prețuri), în 1840 el este de numai 10 663, iar în 1850 scade la 3 682 lei și în 1858 scade sub 3 000 lei.

Se poate stabili deci că importul bijuteriilor și al podoabelor are o curbă ascendentă pînă în 1850, este foarte redus, în dispariție chiar, după 1858. El reflectă existența unei dezvoltări a meșteșugului bijuteriei și ceasornicăriei în Țara Românească, în special în deceniul al 5-lea. Declinul pe care îl înregistrează către sfîrșitul perioadei 1829—1858 importul unor podoabe caracteristice costumului oriental (fireturi, paftale etc.) se poate explica prin modificarea gustului și occidentalizarea costumului. Scăderea fluxului de bijuterii din Balcani se mai poate explica și prin introducerea legăturilor economice cu Occidentul (cu Austria mai ales), care procura Țării Românești nu numai obiecte de podoabă de factură occidentală, dar și giuvaergii care se stabilesc aci (în București și Craiova în special) și întemeiază cunoscutele ateliere de giuvaergerie de la sfîrșitul deceniului al cincilea.

IMPORTUL DE ZARZAVATURI, FRUCTE ȘI SEMINȚE

Regiunile bulgărești au fost întotdeauna vestite în cultura zarzavaturilor. Natura solului țării a împins poporul bulgar cu precădere la această indeletnicire, stratul de pămînt fiind foarte subțire, la mică adîncime începînd cel de piatră. Or, cultura zarzavaturilor necesitînd o arătură de suprafață, era singura care se putea face cu rezultate satisfăcătoare. Erau vestite, ca regiuni de zarzavagii, în special regiunea Plevna și regiunea Tîrnovo. În secolul al XIX-lea de aici plecau în fiecare an sute de țărani care nu aveau pămînt suficient de muncă acasă să facă grădinărie, atît în regiunile de la nordul Dunării, în Țara Românească, cît și în unele părți ale Imperiului habsburgic. Aceștia fie că se stabileau definitiv în locurile respective, fie că veneau numai ca muncitori sezonieri (de primăvara pînă toamna) și făceau grădinărie în jurul orașelor mai mari, ca București, Ploiești, Tîrgoviște, Craiova etc.

Regiunile bulgărești au fost întotdeauna vestite în cultura zarzavaturilor. Natura solului țării a împins poporul bulgar cu precădere la această

În afară de zarzavaturile produse de acești țărani emigrați, o bună parte din producția similară din Bulgaria era exportată peste Dunăre. Întîlnim în acest domeniu întreaga gamă de produse grădinarești, unele dintre ele în cantități destul de mari (vezi tabelul la pag. 247).

Din lista de mai sus reiese că pe primul loc, atît ca volum cît și ca valoare, se situa arpagicul, care se vindea la un preț de circa 2 lei ocaua în întreg intervalul (1834—1858). Era folosit atît ca aliment, cît și ca sămință pentru ceapă. Pe locul al doilea ca importanță se afla fasolea uscată, care se vindea la circa 2 lei ocaua. Prețul de vînzare al cepei era de circa 3 ocale la leu. Urmau după aceea celelalte zarzavaturi, ca usturoiul, ardeiul (păstăi și pisat), linte etc. După cum se poate vedea din tabelul statistic, cele mai mari cantități de zarzavaturi au fost importate în anul 1840, an de mare secetă pentru unele regiuni din Țara Românească.

În afară de zarzavaturi se importau și unele cantități de fructe ce se căutau în special în regiunile de cîmpie ale Țării Românești. În acea epocă cultura pomilor fructiferi pe malul stîng al Dunării era aproape inexistentă, iar vița de vie se cultiva pe suprafețe destul de restrînse. Întîlnim în listele de import o varietate destul de mare de astfel de produse specifice acestor regiuni (vezi tabelul la pag. 248).

Pe primul loc, atît ca volum cît și ca valoare, se situau strugurii, iar pe locul al doilea nucile (și ca volum și ca valoare), ce se cultivau în special în regiunile cu o climă mai puțin aspră de la poalele Balcanilor, urmate de cireșe, pepeni etc.

Prețurile la care se vindeau în general fructele erau sub un leu ocaua, cu excepția nucilor, care se vindeau în jurul a 3 lei mia.

Vămile prin care intrau cele mai mari cantități de struguri erau în primul rînd Giurgiu, pe unde în anul 1840 au fost importate 5 836 ocale, deci circa o treime din întregul import, în 1850, 265 509 ocale, deci aproape trei sferturi din întreaga cantitate importată, iar în 1858 233 630 ocale ceea ce reprezintă aproximativ tot trei sferturi din import. Aceasta ne face să deducem că strugurii respectivi erau produși în special în regiunea Rusciuc-Tirnovu. Regiunea Rusciuc-Turtucaia-Silistra dădea și cea mai mare cantitate din cireșele importate în anul 1840 (4 606 ocale venite prin vama Giurgiu 8 166 ocale venite prin Oltenița și 2 300 ocale venite prin Călărași; deci 15 022 ocale venite prin aceste trei vămi, din totalul importului de peste 22 000 ocale). O altă regiune în care se cultiva destul de mult cireșul se pare că era și cea a Nicopolului (în același an 1840, prin vama de la Turnu s-au importat 3 271 ocale cireșe). Afirmatia este sprijinită și de faptul că în 1856, din totalul cireșelor importate aproape jumătate (4 446 ocale) au fost aduse prin aceeași vamă, iar peste 1 000 ocale pe la Zimnicea.

În ceea ce privește importul de pepeni, cea mai mare parte veneau din regiunile dobrogene, în anul 1858 importîndu-se prin vama de la Brăila mai mult de jumătate din întreaga cantitate importată (1 746 bucăți), iar prin Călărași 2 750 bucăți.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
ardei (păstăi	558 ocale	—	42 ocale	111	306 ocale	872	1 185 ocale	4 853
și pisat)	2 600 buc.	—	27 700 buc.	55	—	—	—	—
arpagic	10 842 ocale	27 099	45 505 ocale	89 294	25 303 ocale	31 878	50 204 ocale	98 487
bame	76 ocale	228	400 ocale	600	868 ocale	—	—	—
"	—	—	1 000 buc.	—	—	—	—	—
bob	390 ocale	400	72 ocale	144	1 920 ocale	1 920	81 ocale	92
cartofi	—	—	—	—	—	—	580 ocale	160
castraveți	300 buc.	15	620 buc.	33	—	—	—	—
ceapă	39 572 ocale	—	15 444 ocale	4 538	10 250 ocale	1 907	21 839 ocale	5 019
"	—	—	—	—	—	—	—	181
ciuperci	35 ocale	70	10 oca	60	200 ocale	1 200	—	—
fasole	10 026 ocale	4 160	26 574 ocale	13 735	450 ocale	420	445 ocale	283
hrean	20 ocale	—	770 ocale	247	—	—	—	—
linte	480 ocale	—	139 ocale	104	8 060 ocale	5 186	29 ocale	30
mazăre	—	—	67 ocale	134	—	—	—	—
murături	463 ocale	380	500 ocale	400	705 ocale	593	815 ocale	847
"	4 pt.	—	—	—	500 buc.	2 000	72 borc.	—
"	—	—	—	—	91 borc.	406	—	—
praz	—	—	3 100 buc.	59	—	—	—	—
ridichi	—	—	—	—	—	—	20 ocale	10
roși	—	—	—	—	—	—	102 ocale	306
usturoi	112 200 buc.	—	1143 000 buc.	26 650	80 100 buc.	1 655	194 700 buc.	4 500
"	—	—	—	—	312 ocale	4 (9	1 071 ocale	1 126
"	—	—	—	—	—	—	600 leg.	30
varză	—	—	250 buc	37	200 buc.	27	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
caise	—	—	1 126 ocale	4 208	568 ocale	1 704	302 ocale	378
„	—	—	—	—	—	—	1 ld.	640
cireșe	1 702 ocale	560	22 027 ocale	9 550	1 230 ocale	610	10 114 ocale	5 609
„	—	—	6 cnt.	180	—	—	—	—
coarne	—	—	—	—	376 ocale	178	1 645 ocale	495
gutui	—	—	25 ocale	12	46 ocale	51	965 ocale	550
mere	—	—	550 ocale	641	300 ocale	112	1 875 ocale	1 265
nuci, miez de nucă	128 000 buc.	—	3 134 ocale	5 198	640 500 buc.	2 359	340 000 buc.	1 661
„ „ „ „	933 ocale	465	—	—	2 821 ocale	2 844	6 367 buc.	6 279
pepeni	1 800 buc.	90	1 360 buc.	400	286 buc.	96	19 086 buc.	3 610
pere	—	—	834 ocale	310	264 ocale	176	2 972 ocale	1 300
piersici	—	—	—	—	—	—	1 848 ocale	829
poame uscate	810 ocale	—	—	—	—	—	—	—
prune crude și uscate	193 ocale	—	1 371 ocale	1 540	3 547 ocale	2 500	2 352 ocale	1 280
struguri	1 550 ocale	583	64 831 ocale	16 962	342 223 ocale	90 969	287 431 ocale	53 163
trușe de struguri	—	—	—	—	155 ocale	165	80 ocale	160
vișine (crude și uscate)	—	—	23 ocale	10	—	—	1 560 ocale	740
zarzăre	—	—	1 280 ocale	393	175 ocale	87	5 200 ocale	2 104
sîmburi de zarzăre	—	—	20 ocale	50	—	—	627 ocale	1 502

O ultimă categorie de produse grădinărești importate o constituiau semințele de zarzavat. Pe primul loc sînt semințele de ceapă, al căror import între 1834—1858 are o curbă descendentă (1 003 ocale în 1834 ; 1 435 ocale în 1840 ; circa 500 ocale în 1850 și 80 ocale în 1858). Aceeași caracteristică o are și importul semințelor de grădinărie (1 169 ocale în 1834 ; 101 ocale în 1840 ; 913 ocale în 1850 și 243 ocale în 1858).

Aceste semințe de produse grădinărești reprezentau o pondere mică atît ca volum, cît și ca valoare (în total sub 10 000 lei).

Tot aici menționăm pentru anul 1850 și importul a 2 000 butași de vie, evaluați la 80 lei.

Luat în ansamblu, importul de zarzavaturi, fructe și semințe reprezintă în toți cei patru ani discutați o pondere mică în ansamblul importului Țării Românești, valoarea totală pe ani nedepășind 125 000 lei.

**IMPORTUL DE TUTUN,
TABAC ȘI OBIECTE DE
TUTUNGERIE**

Importul de tutun, tabac și țigări. Pe piața Țării Românești era adus tutun de diferite calități : Bohcea, de Bosna, canabit, cîrjaliu, de Enigea, giuma,

nevromat, nevrocop, prost, persicean (sau persechin), românesc, tăiat, turcesc, tumbeci, teregi, de țigări, de Samos etc.

De asemenea, tabacul importat era de mai multe calități, dintre care menționăm tabacul grecesc.

Calitatea țigărilor nu este semnalată de documente.

Statistica de mai jos redă evoluția importului acestor produse :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
tutun	96 015 ocale	665 247	91 684 ½ ocale	559 802	214 327 ½ ocale	1 355 476	98 158 ½ ocale	865 680
„	—	—	—	—	10 fd.	—	—	—
„ bohcea	—	—	530 buc.	112 100	322 bohce. 96 teanc.	—	28 bal. 2 ld. 2 120 buc.	38 768
„ de țigări	25 ocale	—	—	—	—	—	—	—
tabac	7 340 ocale	73 644	3 798 ½ ocale	42 981	5 380 ocale	39 585	721 ocale	8 636
„	—	—	10 chile	250	1 but.	—	—	—
„	1 fd.	—	25 fd.	—	—	—	—	—
țigări	—	—	12 500 buc.	208	150 buc.	169	—	—
„	—	—	—	—	2 000 duz.	2 000	—	—
„	—	—	—	—	2 ld.	—	—	—

Din compararea cifrelor menționate rezultă că în anii 1834—1858 s-au importat cantități mari de tutun, reprezentînd valori apreciabile.

În anii 1834 și 1840 cantitățile importate au fost aproximativ egale. Anul de vîrf, după cum rezultă din statistică, este 1850. În anul 1858 cantitățile importate, deși cu puțin mai mari decît cele din anii 1834 și 1840, sînt cu mult inferioare celor din anul 1850, ceea ce înseamnă că

după anul 1850 importul de tutun începe să scadă. Acest fapt trebuie pus în legătură cu creșterea producției interne de tutun.

În ceea ce privește regiunile sud-dunărene și extraeuropene, de unde provenea tutunul importat, le putem semnala pe următoarele: Macedonia (tutunul giuma), sudul Bulgariei (tutunul cîrjaliu), vestul Peninsulei Balcanice (tutunul de Bosna), unele regiuni anatoliene (tutunul de Samos) etc. Cele mai importante puncte de trecere în Țara Românească a tutunului — care de fapt ne indică și unele direcții din care venea acest produs — erau: Giurgiu, Brăila, Oltenița, Calafat, Zimnicea, Severin etc.

Prețul ocalei de tutun — în funcție de calitatea lui — a variat în această perioadă între 4 lei și 20 par. și 12 lei, uneori depășind chiar 12 lei, ceea ce înseamnă că era suficient de scump pentru a nu fi accesibil, în general, decît claselor avute și mijlocii.

Curba importului tabacului este descendentă. Prețul tabacului, ca și cel al tutunului, era ridicat, el depășind 10 lei ocaua (unele sortimente se vindeau cu 15 lei ocaua).

În sfîrșit, țigările ocupă un loc neînsemnat în importul categoriei de mărfuri de care ne ocupăm. Ele nu constituie o marfă cu o prezență continuă în importul Țării Românești.

Din statistică reiese că în anii 1834 și 1858 din Peninsula Balcanică nu s-au importat țigări. În anul 1840 s-au importat doar 12 500 bucăți în valoare de 208 lei și 20 par. O cantitate mai mare a intrat în țară doar în anul 1850 — în valoare de aproximativ 2 200 lei.

Obiecte de tutungerie. Importul a cuprins aproximativ 22 de produse diferite. Tabelul de mai jos ne dă imaginea evoluției importului acestor mărfuri (vezi tabelul la pag. 251).

Dintre aceste mărfuri, lulelele și ciubucele erau cerute în cantități mai mari pe piața Țării Românești. Astfel, în anul 1834 s-au importat peste 517 000 lulele, iar în anii următori, deși importul manifesta vădite tendințe de scădere, se menține ridicat. În anul 1858 s-au importat peste 379 000 bucăți.

Brăila, Calafat, Zimnicea, Turnu-Severin etc. au fost punctele prin care s-au importat cantități mai mari de lulele.

Importul ciubucelor scade de-a lungul anilor.

Dintre celelalte mărfuri, imamelele importate, mai ales cele de chihlimbar, deși volumul lor este mic, reprezintă valori mari. Curba importului este însă descendentă ca și la celelalte calități de imamele.

Merită, de asemenea, semnalat importul hîrtiei de țigară, care, deși s-a făcut cu intermitențe, a reprezentat, în anumite momente valori mari.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
besactele	2 buc.	60	—	—	—	—	—	—
burdușe de tutun	—	—	28 buc.	219	—	—	—	—
cușite de tăiat tutun	—	—	8 buc.	36	—	—	—	—
cahlibas de țigară	—	—	—	—	1 buc.	—	—	—
ciubuce	1 528 buc.	7 229	1 463 buc.	9 999	1 620 buc.	6 083 20	2 buc.	63
”	28 test.	140	50 verg.	1 000	24 tur.	—	2 verg.	32
”	329 top.	10 857	48 top.	720	1 ld.	—	—	—
” cu tactmul lor	7 buc.	217	—	—	—	—	—	—
chisele de tutun	141 buc.	1 364	35 buc.	210	101 buc.	671	—	—
chilifuri de ciubuce	—	—	20 buc.	140	—	—	—	—
hirtie de țigară	—	—	—	—	4 376 top.	50 708	4 ld.	5 288
” ” ”	—	—	—	—	620 buc.	—	5 top.	11,10
havan de tăiat tutun	2 buc.	100	2 buc.	80	—	—	—	—
havan de tutun cu cușitele lui	—	—	—	—	—	—	2 buc.	450

0	1	2	3	4	5	6	7	8
havane de tutun- gerie	—	—	1 buc.	70	1 buc.	60	—	—
imamele	13 buc.	2 600	—	—	145 buc.	1 573	—	—
” de chih- limbar	804 buc.	224 400	55 buc.	21 000	11 buc.	2 100	—	—
” de os	254 buc.	254	101 buc.	714	—	—	—	—
” proaste	20 buc.	15	—	—	—	—	—	—
” de piatră	—	—	—	—	20 buc.	100	—	—
lulele	517 045 buc.	—	339 862 buc.	45 488	310 740 buc.	15 522,20	379 078 buc.	8 695
”	95 duz.	—	—	—	—	—	—	—
narghilele	14 buc.	350	—	—	60 buc.	600	1 buc.	96
pungi de tutun	24 buc.	96	28 buc.	126	52 buc.	—	—	—
plinii ”	2 buc.	—	—	—	—	—	—	—
sticle ”	—	—	—	—	12 buc.	—	—	—
tabachere	51 buc.	58	31 tuț.	47	16 buc.	—	—	—
”	27 ½ test.	192	—	—	—	—	—	—
tacimuri de ciubuc	80 buc.	320	2 buc.	60	22 buc.	176	—	—
tăviți de ciubuc	34 buc.	119	58 buc.	145	—	—	—	—
țigarete	—	—	—	—	419 buc.	1 187	3 buc.	300
vergele de ”	1 716 buc.	10 555	—	—	—	—	—	—
zevenche de ”	—	—	—	—	150 buc.	18,30	—	—

IMPORTUL DE LEMNĂRIE BRUTĂ ȘI LUCRATĂ

În cadrul importului acestei categorii de mărfuri se disting două grupe principale :

I. *Lemnăria brută*. Ceea ce se remarcă aici este un import redus, atît ca volum, cît și ca valoare. Singurele cifre care se deosebesc ceva mai mult sînt cele ce reprezintă lemnele de foc, importate în anul 1840 și 1858, precum și importul de nuiele, pentru împletituri de garduri, din același an.

Între aceste articole menționăm curpenii, cercurile de lemn, martacii și parii de gard. În această categorie au mai fost incluse și cîteva articole derivate, cum este pluta, al cărei import este în creștere. În aceeași categorie a fost inclus mușchiul și scoarța de copac.

De asemenea se constată o simțitoare creștere și ca volum și ca valoare a importului de cărbuni (cărbuni țigănești, cărbunii mangal și cărbunii de mină).

Situația statistică a acestor mărfuri se prezintă astfel (vezi tabelul la pag. 254—255).

II. *Lemnăria lucrată*, care se poate împărți în mai multe grupe. În prima grupă se pot clasa articolele de uz casnic, gospodăresc (unelte agricole), meșteșugăresc, lemnăria de construcție (cherestea), articole de rotărie etc.

Locul cel mai de seamă, ca valoare, îl ocupă lemnăria de construcție, din care menționăm cosoroabele, furcile de construcții, lemnele de construcție (grinzi, căpriori etc.), tălpile de casă, tălpoaiele etc.

Un loc deosebit îl ocupă în cadrul acestei grupe articolele de rotărie, ca : obezi, spițe, roți, căpățîni de roată etc. Semnalăm de asemenea importul în anul 1850 a 5 mori pentru vînturat griu și a unei mori de cai în 1858, evaluate la 2 000 lei. Situația statistică se prezintă astfel (vezi tabelul la pag. 256—260).

După cum se vede avem menționate, pentru anii care ne preocupă, un număr de 112 articole, cele mai multe de mică valoare, reprezentînd o pondere redusă în valoarea totală a importului.

Tot în categoria lemnăriei lucrate se constată o serie de articole reduse și ca număr (7) și ca volum, dar ridicate ca valoare. Este categoria mijloacelor de transport. Pe primul loc aici se situează ca volum importul de căruțe țărănești și sănii. Numărul căruțelor importate, care în 1834 este de 244 bucăți, în valoare de 14 640 lei, scade în anii următori la 47 bucăți în 1840, 89 bucăți în 1850 și 96 bucăți în 1858. Numărul săniilor, în schimb, este în creștere (80 bucăți în 1840 ; 121 bucăți în 1850 și 332 bucăți în 1858). În afară de acestea întîlnim o serie de mijloace de transport care corespundeau gustului claselor avute, ca droști și calești, al căror preț era între 3 000 și 4 000 lei bucată, pe întreaga perioadă. Importul caleștilor crește de la 5 bucăți în valoare de 17 750 lei în 1834, la 10 bucăți în valoare de 40 000 lei în 1850. S-au importat 9 droști în valoare de 24 900 lei în 1834 ; 4 bucăți în 1850, valorind 14 856 lei și 3 bucăți în 1858, în valoare de 9 875 lei. Găsim și un import redus de poștalioane (1 bucată în 1850 și 5 bucăți în 1858).

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
araci	1 000 buc.	—	—	—	1 500 buc.	—	—	—
bețe	—	—	202 buc.	179	1 buc.	20	—	—
bile	—	—	—	—	—	—	409 buc.	—
birne de brad	—	—	—	—	—	—	440 buc.	6 000
cănuși de lemn	500 buc.	250	—	—	—	—	—	—
căpățini de roată nelucrate	—	—	—	—	—	—	—	—
căpriori	—	—	—	—	—	—	6 buc.	60
curpeni	—	—	2 000 buc.	52	4 600 buc.	142	88 buc.	60
dulapi	—	—	—	—	200 buc.	—	—	—
lațuri	20 buc.	—	595 buc.	82	20 buc.	10	6 172 buc.	—
lemne de foc	—	—	284 stj.	14 855	60 stj.	—	53 ½stj.	30 839
„ „ „	—	—	169 care	835	93 care	697	19 care	190
„ „ „	—	—	32 115 buc.	1 463	—	—	6 grăm.	2 782
lemne de nuc	2 buc.	200	—	—	—	—	—	—
marlaci	680 buc.	—	29 490 buc.	11 882	6 219 buc.	3 567	333 buc.	386
nuiete	100 buc.	—	100 900 buc.	1 668	100 mald.	100	50 buc.	—
„	—	—	270 mald.	67	41 care	397	180 mald.	90
„	—	—	141 care	528	—	—	16 care	255
pari de gard	—	—	—	—	15 450 buc.	2 495	—	—
prăjini de cercuri	11 730 buc.	1 638	—	—	—	—	807 buc.	260

0	1	2	3	4	5	6	7	8
prăjini de lei	—	—	450 buc.	81	4 buc.	4	—	—
țepi	—	—	—	—	—	—	400 leg.	30
tufe subțiri	—	—	—	—	—	—	12 600 buc.	756

★

iască	—	—	4 ocale	24	—	—	—	—
plută	294 ocale	—	130 ocale	130	721 ocale	900	80 ocale	120
„	—	—	100 buc.	50(sic)	201 buc.	198	104 buc. 50 cnt.	10 400 4 388
dopuri de plută	—	—	88 ocale	528	—	—	—	—
mușchi de copac	—	—	17 ocale	12	89 ocale	72	330 ocale	60
„	—	—	—	—	1 car	175	1 car	15
„	—	—	—	—	—	—	—	—
riza (scoarță de copac)	—	—	900 ocale	225	—	—	—	—

★

cărbuni țigănești	140 ocale	72	1 000 ocale	160	2 390 ocale	439	19 357 ocale	3 979
„	—	—	—	—	48 care	596	1 nev.	203
cărbuni mangal	—	—	240 ocale	36	7 057 ocale	1 272	1 370 ocale	337
cărbuni de mine	—	—	—	—	—	—	16 mj 2 500 ocale	108 276

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
albii	154 buc.	439	—	—	170 buc.	680	462 buc.	1 625
"	32 test.	384	—	—	—	—	—	—
aripi de moară	400 buc.	—	—	—	—	—	1 buc.	33
banile, merlice, sinice	1 492 buc.	—	870 buc.	1 246	748 buc.	971	1 814 buc.	2 498
"	425 test.	—	319 test.	1 247	127 test.	704	104 test.	818
bastoane	—	—	10 buc.	40	—	—	—	—
berbințe pentru miere	—	—	7 buc.	105	31 buc.	272	62 buc.	710
bole de apă	3 buc.	—	—	—	—	—	—	—
butii	59 buc.	2 950	—	—	—	—	—	—
butoae	30 buc.	790	—	—	3 buc.	96	136 buc.	2 820
calapoade	11 per.	28	—	—	—	—	3 buc.	30
"	—	—	—	—	—	—	7 col.	3 145
canale pt. buți	40 buc.	30	—	—	—	—	—	—
callfuri pt. fesuri	—	—	—	—	10 buc.	20	—	—
căpățîni de roată	—	—	—	—	204 buc.	808	—	—
căpățîni de tălpi	—	—	16 buc.	216	—	—	—	—
catarguri de corabie	—	—	—	—	—	—	14 buc.	—
caplamale	196 buc.	2 352	—	—	—	—	—	—
caliri	3 206 buc.	21 812	327 per.	1 445	29 per.	116	2 per.	12
cercuri de lemn	6 077 buc.	1 939	42 912 buc.	6 087	220 buc.	115	3 830 buc.	834
ciricuri pentru depănat	—	—	2 buc.	—	—	—	—	—
cozi de sapă	—	—	—	—	72 buc.	8	1 040 buc.	520
cozi de topor	85 buc.	59	110 buc.	27	538 buc.	392	3 375 buc.	1 047
"	—	—	2 ½ test.	2	—	—	—	—
coporți	—	—	—	—	—	—	750 buc.	320
cormane de rariță	—	—	—	—	—	—	50 buc.	720

0	1	2	3	4	5	6	7	8
coturi	5 buc.	5	217 per.	880	1 test	—	—	—
cosoroabe	300 buc.	—	140 buc.	120	—	—	—	—
covașele	3 197 buc.	973	2 076 buc.	1 742	1 332 buc.	357	4 385 buc.	5 540
"	—	—	30 test.	45	—	—	—	—
cuie de corn	—	—	—	—	104 buc.	14	52 ocale	231
"	—	—	—	—	—	—	50 buc.	25
"	—	—	—	—	—	—	27 buc.	—
cumpene de puț	2 buc.	20	—	—	1 151 buc.	—	27 buc.	—
crivace	—	—	—	—	66 buc.	194	27 buc.	57
darace	40 buc.	—	10 per.	28	—	—	—	—
doage	—	—	2 buc.	—	—	—	12 050 buc.	55 000
donțe	890	—	250 buc.	—	34 test.	—	10 buc.	25
dulapi	—	—	—	—	—	—	—	400
fedeleșe	—	—	40 buc.	240	—	—	3 buc.	15
ferestre de lemn	5 per.	57	—	—	—	—	28 buc.	2 649
ferestre cu geam	—	—	23 buc.	313	—	—	—	—
funduri de putrini	—	—	—	—	—	—	—	—
furci pentru construcții	50 buc.	—	—	—	—	—	945 buc.	945
furci de lemn pentru fin	120 buc.	95	620 buc.	718	1 066 buc.	574	718 buc.	706
"	—	—	2 test.	20	—	—	15 test.	—
furci de puț	—	—	—	—	1 buc.	30	—	—
fuse	4 000 buc.	48	—	—	—	—	151 buc.	—
"	7 test.	28	—	—	—	—	—	—
"	—	—	5 buc.	154	—	—	—	—
fusuri de moară	—	—	—	—	—	—	—	—
galenți	92 per.	138	—	—	2 741 buc.	875	3 per.	—
găvane	548 buc.	82	17 buc.	4	814 buc.	362	180 buc.	120
ghizduri de puț	—	—	2 595 buc.	2 595	1 218 buc.	1 218	½ stj.	15
grânzi	1 374 buc.	—	11 100 buc.	12 195	1 651 buc.	3 384	3 997 buc.	—
guri de puț	—	—	—	—	2 buc.	30	—	—
hirdale	60 buc.	—	—	—	10 buc.	80	—	—

0	1	2	3	4	5]	6	7	8
igheaburi	3buc.	150	—	—	8 buc.	570	12 buc.	290
jăguri	—	—	1 buc.	—	—	—	—	—
lăzi	48 buc.	—	206 buc.	—	—	—	12 buc.	—
leagăne	1 buc.	10	—	—	—	—	3 buc.	—
lemne de construcție	—	—	80 922 buc.	4 025	52 826 buc.	3 501	14 168 buc.	3 399
„	—	—	179 care	895	—	—	275 per.	483
„	—	—	284 stj.	10 255	—	—	4 car.	40
„	—	—	—	—	—	—	—	310
lemnărie lucrată	—	—	—	—	—	365	—	18 275
lemne de plûg	4 tac. 44 buc.	—	10 buc.	100	8 leg.	—	—	—
linguri de lemn	1 433 buc.	—	48 buc.	—	174 test.	335	57 test.	73
„	150 duz.	—	86 test.	181	2 id.	—	—	—
lindri	—	—	—	—	2 buc.	170	—	—
lopești de lemn	3 961 buc. 2 871 buc.	792	7 191 buc.	5 209	7 284 buc.	5 862	—	4 806
„	50 test.	300	84 test.	526	245 ½ test.	1 536	4 464 buc.	1 239
luntri și ceamuri	—	—	2 ceam.	1 000	7 buc.	827	3 buc.	840
meremet de luntre	—	—	—	—	1 buc.	100	—	—
moară de vînturat grlu	—	—	—	—	5 buc.	—	—	—
moară de cai	—	—	—	—	—	—	1 buc.	2 000
muste de lemn	—	—	50 buc.	150	—	—	—	—
obezi	1 156 buc.	578	247 buc.	263	272 buc.	151	683 buc.	870
„	4 rt.	—	207 rt.	558	—	—	—	—
osii de lemn	81 buc. 528 buc.	—	377 buc.	706	349 buc.	520	1 202 buc.	2 286
ostrețe	—	241	3 640 buc.	528	1 500 buc.	927	—	—
pari de construcții	—	—	31 594 bu.c.	5 819	715 buc.	1 629	—	—

0	1	2	3	4	5	6	7	8
piepteni de lemn	800 buc.	—	—	—	—	—	—	—
pistornice	10 buc.	—	25 buc.	43	—	—	—	—
piasuri de plug	37 buc.	37	16 buc.	35	—	—	2 buc.	20
piulițe de lemn	—	—	—	—	1 000 buc.	750	—	—
ploști	3 buc.	9	23 buc.	53	—	—	—	—
popi de casă	—	—	136 buc.	190	—	—	—	—
putini	423 buc.	2 473	41 buc.	578	44 buc.	454	490 buc.	1 092
război de pinză	—	—	—	—	5 buc.	178	—	—
rarițe	95 buc.	380	—	—	—	—	—	—
roabe	—	—	—	—	5 buc.	25	6 buc.	54
roți de calești	—	—	6 per.	1 800	—	—	—	—
„ de car	49 buc.	698	103 buc.	4 485	160 buc.	1 800	625 buc.	12 306
„ de plug	—	—	—	—	2 buc.	20	—	—
samare	—	—	28 buc.	581	—	—	—	—
scinduri	71 449 buc.	73 212	7 892 buc.	—	6 587 buc.	5 160	202 471 buc.	—
„	1 732 buc.	—	—	—	—	—	20 611 buc.	36 470
„	—	—	—	—	—	—	8 năv.	26 756
„	—	—	—	—	—	—	1 cală	6 795
„	—	—	—	—	—	—	—	11 563
scoabe de lemn	—	—	44 buc.	4	—	—	—	—
scoarțe de car	232	—	1 850 buc.	3 047	—	—	—	—
scripeți de lemn	—	—	6 buc.	—	—	—	—	—
sfeșnice	2 test.	—	—	—	—	—	—	—
șilci	586 test.	1 758	10 test. 20 buc.	—	338 buc.	88	—	—
solnițe	100 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„	1 test.	—	—	—	—	—	—	—
spețe	79 buc.	164	1 753 buc.	15 445	102 buc.	193	2 310 buc.	5 685
spite	270 buc.	—	2 325 buc.	—	100 buc.	25	148 buc.	—
„	—	—	12 rt.	—	—	—	—	—
spite de moară	—	—	—	—	170 buc.	85.	—	—

9	1	2	3	4	5	6	7	8
stlpi	—	—	101 buc.	150	23 buc.	27	4 000 buc.	—
sacale	164 buc.	—	146 buc.	386	—	—	—	—
talere	20 buc.	—	—	—	—	—	100 buc.	70
tâlpoale	7 504 buc.	75 240	325 buc.	—	—	—	—	—
tarabe	—	—	—	—	—	—	50 buc.	—
tejgele de tim- piarie	—	—	—	—	—	—	2 buc.	224
timplărie	—	—	—	—	—	—	25 col.	2 700
teascuri, tocitoare	3 buc.	555	10 buc.	90	20 buc.	—	—	—
tamburi	—	—	—	—	50 buc.	112	—	—
taraci de masă	—	—	—	—	96 buc.	—	—	—
teci de cuțite	—	—	1 sac	200	—	—	—	—
tocele	—	—	2 buc.	10	—	—	—	—
tronuri	4 buc.	—	—	—	—	—	—	—
urechelnițe	1 660 buc.	—	—	—	—	—	—	—
uiele	50 buc.	50	—	—	63 buc.	94	2 148 buc.	6 522
ulucl	—	—	—	—	700 buc.	240	2 986 buc.	682
uși	2 buc.	30	—	—	—	—	—	—
"	1 ld.	—	—	—	—	—	17 buc.	2 335
văcălii	6 coș. 4 rt.	—	—	—	—	—	—	—
"	14 teanc	—	—	—	—	—	70 buc.	—
"	9 pov.	—	—	—	—	—	—	—
"	1 șoc.	—	—	—	—	—	—	—
"	13 col.	—	—	—	—	—	—	—
vase de lemn	—	—	5 care	1 500	—	—	—	—
virtelnite	27 buc.	135	2 buc.	24	—	—	—	—
visle	—	—	26 buc.	78	—	—	—	—

Ultima grupă de mărfuri din categoria lemnăriei lucrata o constituie mobilierul și aici se constată, pe de o parte, o serie de articole care corespundeau necesităților claselor de jos, iar pe de altă parte obiecte de lux, pentru uzul celor bogați. Dintre cele dintii menționăm mesele și scaunele obișnuite. Astfel întâlnim mese la prețuri modeste de 1 pînă la 5 lei bucata, dar și unele al căror preț ajungea la 250 lei bucata. Scaunele de asemenea sînt și la prețuri de 24 lei duzina, dar și la 30 lei bucata. În 1858 se importau pe la Severin chiar „scaune de damasc”.

În cadrul mobilei de lux menționăm de asemenea canapelele, al căror preț era între 150 și 200 lei bucata. Se întîlnesc de asemenea garde-roburî, al căror preț în 1834 era de circa 80 lei (desigur cele confecționate din lemn prost), pentru ca în 1858 să le întîlnim la prețuri de 160 lei sau chiar de 315 lei, al celor lucrata din lemn de nuc.

Scrinerile de asemenea le găsim la prețuri variind între 150 lei și 320 lei (cele de nuc lustruit).

În rîndul lemnăriei lucrata menționăm importul a 283 achiuri (tacuri de biliard), a căror valoare se ridică la 13 355 lei, precum și al unei cutii cu table de joc la prețul de 167 lei.

Situația statistică a importului de mobilier este următoarea (vezi tabelul la pag. 262).

Din cele arătate mai sus se poate vedea că în general importul de lemnărie este un capitol ce cuprinde în majoritatea lui articole necesare gospodăriei țărănești. Predomină aici valoarea importului de lemnărie necesară construcțiilor și cea a cîtorva articole de lux. În majoritatea lor, articolele menționate la acest capitol sînt rezultatul activității micilor meșteșugari din sate sau, uneori, chiar din orașele de la nordul Balcanilor. Dintre produsele meșteșugărești din orașe menționăm „mesele de Gabrovo”.

Importul lor se face prin toate schelele Dunării, de la Brăila pînă la Severin.

IMPORTUL DE PRODUSE CHIMICE

Produsele chimice ce veneau în Țara Românească din Peninsula Balcanică, în cea mai mare parte mărfuri reexportate, veneau atît pe Dunăre, mai ales prin porturile Brăila și Giurgiu, cît și pe uscat, mai ales prin vămile de la Turnu, Zimnicea și Calafat.

Ponderea cea mai mare în cadrul acestor mărfuri o au cele legate de industria tăbăcăriei și boiangeriei (vezi tabelul la pag. 263).

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
canapele	29 buc.	—	1 buc.	190	12 buc.	—	4 buc.	—
dulapuri	11 buc.	600	—	—	1 buc.	—	—	—
garderoburi	15 buc.	1 215	—	—	1 buc.	—	5 buc.	—
mese	2 982 buc.	—	218 buc.	362	521 buc.	833	3 123 buc.	4 264
paturi	8 buc.	—	—	—	2 buc.	—	5 buc.	498
scaune	539 buc.	—	542 buc.	7 961	6 duz.	—	34 buc.	470
„	—	—	35 duz.	—	—	—	6 duz.	990
scrinuri	12 buc.	1 800	1 buc.	320	—	—	5 buc.	1 063
scritoriu	1 buc.	80	—	—	—	—	—	—
mobile	13 buc.	—	—	—	—	1 012	13 buc.	400
„	6 ld.	—	—	—	—	—	87 col.	25 542
„	—	—	—	—	—	—	—	1 539
„	—	—	—	—	—	—	11 ld.	—
achiuri (tacuri de biliard)	283 buc.	13 355	20 buc.	1 040	—	—	—	—
table de joc	1 cut.	167	—	—	—	—	—	—

După cum se poate vedea întilnim acizi, mai ales acid sulfuric (vitriol) și acid azotic (apă tare), precum și săruri de acizi (calaican, piatră acră și piatră vinătă) folosite în boiangerie. Tot aici menționăm și țipirigul, care se folosea mai mult în tinichigerie. Din cifrele de mai sus se constată o masivă creștere, pentru anul 1850, a importului de piatră acră. Prețul unitar al acestui produs se menține pentru întreaga perioadă în jurul sumei de 1 leu ocaua. Prețul ocalei de piatră vinătă oscila în general, pentru întregul interval (1834—1858), între 2 lei și 6 lei ocaua. Pe locul întâi, ca volum, dintre toate sărurile acide, se situa calaicatul.

Alături de acizi și sărurile lor întilnim importându-se, cel puțin în primii ani după 1834, mari cantități de vopsele (vezi tabelul la pag. 264).

Luată în ansamblu, curba importului este în scădere simțitoare, cu excepția unor vopsele, ca : ratachina, cîrmizul, șofranul și șerlacul. Din lista de mai sus se vede că se importau în primul rînd vopselele pentru textile, și numai pe al doilea plan alte categorii.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
apă tare	1 289 ocale	6 496	820 ocale	3 280	23 ocale	112	90 ocale	402
„	—	—	—	—	24 ld.	—	1 ld.	47
vitriol	11 214 ocale	—	98 ocale	548	16 680 ½ ocale	16 637	295 ocale	—
(chezap)	—	—	—	—	1 200 btl.	30 825	—	—
„	—	—	—	—	12 mj.	648	—	—
„	—	—	—	—	145 case	—	—	—
terebentin	—	—	209 ocale	2 090	—	—	28 fd.	—
calaican	39 068 ocale	—	1 315 ocale	2 767	12 312 ocale	7 462	9 087 ocale	3953
„	—	—	12 ch.	9 840	74 but.	—	18 but.	4616
„	—	—	—	—	—	—	2 000 fd. 59 mj.	— 1888
nişadir	1 040 ocale	—	—	—	850 ocale	4 925	—	—
„	—	—	—	—	1 but.	—	—	—
piatră acrå	4 277 oca	5 415	5 950 ocale	13 326	31 592 ocale	32 774	145 ocale	168
„ „	—	—	37 cnt.	—	72 but.	—	—	—
piatră albă	—	—	—	—	3 000 ocale	300	2 000 buc. 1 000 ocale	55 25
piatră vinălă	250 ocale	780	265 ocale	892	223 ocale	668	2 ocale	9
„ „	—	—	—	—	2 but.	—	—	—
şipirig	1 529 ocale	3 058	1 199 ocale	14 465	900 ocale	5 100	—	—

Alături de substanţele menţionate din domeniul boiangeriei întâlnim unele materiale chimice ce se foloseau în tăbăcărie, alături de acizii şi sărurile menţionate în prima grupă : gogoşile de ristic, piatra de ristic şi scumpia.

Între acestea, pe primul loc se situează scumpia, al cărei import cunoaşte o creştere masivă în anul 1858 (568 670 ocale în valoare de 151 483 lei) faţă de anul 1834 (259 882 ocale şi 4 251 saci). În anii 1834 şi 1840 se aduc şi unele cantităţi de ristic (respectiv 44 ocale şi 60 ocale). Importul de gogoşi de ristic apare tot numai în aceşti ani, şi anume : 650 ocale în 1834 şi 378 ocale în 1840. Sporirea importului de substanţe

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
băcan	21 331 ocale	48 864	220 ocale	275	110 ocale	550	100 ocale	100
boia (roșie, morovilcă, roibă, de pămînt, neagră)	6 193 ocale	19 591	1 000 ½ ocale	801	6 saci	952	890 fd.	—
cîna	160 ocale	636	—	—	1 but.	—	—	—
chinovar	66 ocale	5 874	176 ocale	1 232	33 ocale	1 518	—	—
chinoros	872 ocale	5 232	—	—	—	—	290 ocale	3 394
civit	74 ocale	1 555	3 ½ ocale	185	100 dram.	50	9 ocale	405
cîrmîz	139 ocale	4 245	7 ocale	245	509 ocale	12 365	21 ocale	840
„	1 col	—	—	—	1 sac 2 care	—	580 but.	3 915
„	2 but.	—	—	—	1 ld.	—	412 fd.	—
comandarie	—	—	4 296 ocale	10 580	—	—	—	—
„	—	—	5 but.	—	—	—	—	—
fernebah	184 ocale	920	—	—	1 ld.	—	91 ocale	273
gîrbacie	—	—	—	—	5 ³ / ₄ ocale	136	—	—
lemn galben	—	—	—	—	2 000 ocale	300	—	—
lulachiu	487 ocale	4 870	120 ocale	480	104 ocale	521	—	—
marboia	—	—	—	—	86 ocale	100	—	—
negru de fum	—	—	—	—	47 ocale	282	—	—
pămînt de galben	—	—	—	—	900 ocale	180	—	—
pașachină	100 ocale	—	20 ocale	90	—	—	345 ocale	502
șerlan	2 044 ocale	4 452	220 ocale	880	1 443 ocale	4 476	13 ocale	81
șofran	289 ½ ocale	579	77 ocale	308	1 364 ocale	13 640	—	—
tirighie	—	—	88 ocale. 22 cut.	352 440	232 ½ ocale	1 638	—	—
ultramarin	—	—	—	—	—	—	80 fd.	279
vopsea	1 692 ½ ocale	—	49 ocale	163	3 412 ocale	10 200	—	9 081
vopsea de lemn	—	—	—	—	—	60	—	—

folosite în această ramură industrială corespunde într-o oarecare măsură și sporirii numerice a tăbăcarilor aflați în Țara Românească în această vreme. Scumpia era în general o marfă ieftină, ea producându-se în regiunile munților Balcani.

În afară de substanțele menționate mai sus, întâlnim în listele de import și unele cantități de praf de pușcă sau substanțe ce se foloseau la prepararea lui. Cantitatea cea mai mare de praf de pușcă pe care o găsim importată în acest interval este în 1840 (3 659 ocale în valoare de 23 590 lei și 384 topuri valorind 2 309 lei), pentru ca să scadă la circa o zecime în anul 1850 și să dispară cu totul în 1858. Aceeași situație o găsim și în legătură cu importul de silitră (2 534 ocale în 1834 și numai 1 434 ocale în 1850). Importul de pucioasă atinge un moment de vîrf în 1850 (735 ocale), iar în 1858 dispăre. Atît pucioasa cît și silitra se foloseau la prepararea prafului de pușcă.

Din ramura produselor petrolifere întâlnim importîndu-se următoarele cantități de produse :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
catran	7 818 ocale	7 818	3 866 ocale	3 973	19 414 ocale	21 490	21 792 ocale	22 296
..	—	—	—	—	—	—	2 but.	—
păcură	1 330 vedre	—	382 vedre	1 998	25 vedre	500	57 vedre	1 600
..	—	—	—	—	—	—	4 burd.	—
smoală	5 570 ocale	5 570	19 476 ocale	71 364	14 545 ocale	12 423	2 388 ocale	518
..	—	—	—	—	6 but.	120	43 but.	1 450
..	—	—	—	—	200 fd.	—	—	—

După cum se vede, pe primul loc se situează catranul, al cărui import crește de la 7 298 ocale în 1834, la 19 414 ocale în 1850, ca să ajungă la peste 22 000 ocale în 1858. Se folosea în general la ungerea bărcilor și corăbiilor. Prețul ocalei era între 1 leu și 1 leu și jumătate pentru întreaga epocă. Ca importanță, după catran se situa smoala.

Scăderea importului atît la catran cît și la păcură este explicabilă prin creșterea producției interne de păcură.

Pe lîngă articolele chimice de mai sus se mai importau o serie de produse ce se foloseau mai ales în farmacie sau în cadrul gospodăriei, precum și unele cantități de parafină și luminări (vezi tabelul la pag. 266—267).

Se remarcă din lista de mai sus creșterea în primul rînd a importului de ceară galbenă. În aceeași situație de creștere se mai aflau și alte mărfuri, ca gogoșile de pește, rășina, sacizul, scrobeala, șoricioaica și vacsul. Începînd din anul 1850 apar în listele de import unele mărfuri care pînă acum

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
borax	—	—	—	—	1 but.	1 762	—	—
hoștină	—	—	—	—	200 ocale	200	—	—
camfor	135 ocale	4 050	2 684 ocale	53 240	44 ocale	880	—	—
ceară albă	—	—	—	—	—	—	4 ld. 1 but. 528 fd.	2 850
ceară galbenă	6 904 ocale	75 944	5 944 ocale	77 388	16 361 ocale	175 108	17 515 ocale	223 096
„ „	—	—	—	—	21 249 fd.	—	1 sac	200
luminări de sper- manțet	—	—	—	—	631 fd.	—	660 fd.	3 640
„ „	—	—	—	—	5 ld.	—	7 ld.	3 142
luminări de stea- rină	—	—	—	—	—	—	3 890 fd.	13 290
ciuin	4 881 ocale	9 786	132 ocale	528	630 ocale	1 890	2 ocale	20
„ „	—	—	—	—	3 but.	—	—	—
clei	½ ocale	—	42 ocale	235	30 ocale	120	12 fd.	81
clei de pește	—	—	20 ocale	800	80 ocale	4 000	—	—
„ „ „	—	—	—	—	1 but.	—	—	—
„ „ „	—	—	—	—	1 sac.	—	—	—
gogoși de pește	88 ocale	352	94 ocale	552	—	—	—	—
licsăr	—	—	—	—	170 ocale	1 940	—	—

rășină	12 ocale	—	—	—	90 ocale	135	20 ocale 3 but.	— 195
saciz	280 ocale	756	—	—	2 985 ocale	1 170	—	—
ceam saciz	—	—	—	—	96 ocale	242	280 ocale	420
„	—	—	—	—	—	—	90 fd.	—
șar (arsenic)	—	—	—	—	2 000 ocale	6 000	—	—
scrobeală	21 ocale	84	—	—	1 col.	—	1 but.	229
„	1 but.	—	—	—	2 ld.	—	1 pach.	574
„	25 fd.	25	—	—	—	—	—	—
șorțioaică	10 ½ ocale	—	2 ocale	60	21 ocale	840	—	—
ștubechi	2 933 ocale 146 case	10 429 12 269	—	—	4 340 ocale 20 ld.	9 800	55 ocale 660 case	186 47 045
smalt	—	—	—	—	70 ocale	70	10 cut.	1 260
„	—	—	—	—	40 ld.	—	—	—
vacs	331 ocale	—	50 tin.	15	—	—	30 ocale	108
„	—	—	—	—	—	—	3 532 cut.	—
„	—	—	—	—	—	—	10 ld.	—
„	—	—	—	—	—	—	1 casă	—
zardiceal	234 ocale	—	—	—	—	—	—	—

au lipsit : luminările de stearină, de spermanțet și de ceară albă (parafină), al căror preț în general depășea 10 lei ocaua, alături de borax și boștină.

În afară de aceste produse, al căror import în general este în creștere, se mai întâlnesc alte produse a căror curbă de import este în scădere (ciuinul, camforul și cleiul).

Tot în acest capitol menționăm importul de chibrituri pentru anii 1850 și 1858, care foarte probabil că reprezentau o marfă neexportată din regiunile balcanice. Astfel, pentru anul 1850 s-au adus din sudul Dunării următoarele cantități : 1 colet, 1 ladă, 4 cutii, 781 pocuri (evaluate la 1 562 lei) și 24 de testele (evaluate la 108 lei). În anul 1858 cantitatea a crescut și mai mult, atingând o valoare totală de 23 640 lei.

Privit în ansamblu, importul de produse chimice reprezintă un import minor și ca volum și ca valoare, cu excepția importului de ceară. Din examinarea listei se vede că cea mai mare parte a acestor produse constituiau rezultatul producției industriale occidentale, în cazul de față fiind mărfuri reexportate de pe piața constantinopolitană sau a altor orașe balcanice.

IMPORTUL DE MEDICAMENTE, PLANTE MEDICINALE, ARTICOLE DE DROGHERIE ȘI PARFUMERIE

Alături de importul de produse chimice întâlnim și o serie de medicamente și plante medicinale. Dificultatea cea mare la acest capitol o prezintă faptul că adesea în listele întocmite de vameși se precizează numai că avem un import de medicamente, fără alte detalii. Din lista de mai jos ne putem totuși face o imagine cam ce fel de produse din această categorie se aduceau de la sudul Dunării (vezi tabelul la pag. 269—270).

După cum se vede, pe primul loc se situau produsele vegetale ca rășini, rădăcini, fructe etc. cu proprietăți curative. Așa bunăoară se importă balsam și „singe de nouă frați”, rășină cu proprietăți curative, miambolul (candel negru), care este preparat din sucule de „iarbă dulce” și se folosea ca un calmant în cazuri de tuse. Se importă rădăcini de anghelică și mieșunică, folosite în cazuri de boli de stomac. Nu lipsesc din listă nici stupefiantele, ca afionul și tiriacul, și altele. Se importă totodată și anumite aparate medicale cum sînt „curele de vătămătură” și ochelarii. Un loc important ca valoare îl dețineau produsele de drogherie, ca uleiul de trandafir, produs specific bulgăresc, al regiunii de la poalele de sud ale Balcanilor, unde erau celebre distileriile de la Carlovo și Cazanlic.

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
afion	2 ocale	160	—	—	—	—	—	—
anghinare	—	—	—	—	—	—	30 buc.	53
balsam	92 cut.	—	88 ocale	—	150 st.	—	—	—
„	146 st.	—	—	—	—	—	—	—
„	3 ocale	—	—	—	—	—	—	—
„	1 ld.	—	—	—	—	—	—	—
bulnuri	702 cut.	2 598	—	—	—	—	—	—
buruieni	13 pach.	33	—	—	—	—	—	—
buruieni de rinză	10 ocale	100	—	—	—	—	—	—
cercuri de vătămă- tură	160 buc.	1 250	—	—	—	—	—	—
floare de nucuşoară	5 ocale	125	—	—	—	—	—	—
doctorii	2 st.	8	—	—	27 case	—	—	8 265
„	—	—	—	—	36 cut.	—	107 fd.	—
„	—	—	—	—	—	—	2 but.	—
ienupere	—	—	—	—	—	—	—	—
mană	—	—	98 ocale	1 230	—	—	3 380 ocale	202
iarbă dulce	—	—	—	—	1 014 ocale	464	—	—

miambol	—	—	111 ocale	680	44 ocale	660	—	—
nucșoară	—	—	—	—	25 ocale	400	—	—
ochelari proști	—	—	4 test.	—	—	—	—	—
parfumuri	—	—	—	—	16 st.	—	1 ld.	222
"	—	—	—	—	1 casă	—	—	—
plasturi	2 cut.	50	—	—	48 cut.	—	—	—
rădăcina de anghelică	—	—	—	—	—	—	570 fd.	—
rădăcina de micșunică	—	—	—	—	—	—	639 fd.	—
revent	20 ocale	600	11 ocale	—	—	—	—	1 250
rișină	—	—	—	—	—	—	20 but. 115 ocale	163
sare de mare	—	—	—	—	—	—	5 000 ocale	550
sinamichi	300 chil.	—	191 ocale	3 032	—	—	—	—
singe de 9 frați	—	—	88 ocale	880	88 ocale	800	—	—
tiriac	216 cut.	756	300 cut.	3 720	384 ocale	7 680	—	—
"	—	—	—	—	332 cut.	—	—	—
"	—	—	—	—	1 ld.	—	—	—
tufe de ienuper	—	—	—	—	5 000 buc.	250	—	—
unt de trandafir	222 ocale	5 550	6 ocale	—	—	—	—	—
"	2 ld.	13 000	—	—	—	—	—	—
"	160 musc.	—	—	—	—	—	—	—
"	52 dram.	—	—	—	—	—	—	—

În general, la acest capitol întâlnim un import redus, atît ca volum cît și ca valoare. Totalul, exceptînd importul de ulei de trandafir din anii 1834 și 1840, se ridică pentru toată epoca de care ne ocupăm la circa 10 000 lei.

IMPORTUL DE GEAMURI ȘI STICLĂRIE

Importul de geamuri și sticlărie cuprinde un număr redus de sortimente, care în cea mai mare parte erau produse reexportate din părțile balcanice ale Imperiului otoman. Întîlnim următoarele sortimente de produse de acest gen (vezi tabelul la pag. 272).

Din lista de mai sus reiese că pe primul loc se situau geamurile simple, pentru ferestre. Creșterea acestui import este legată și de creșterea importului de materiale de construcție (vezi capitolele respective). Pe locul al doilea se situează importul de sticle (atît sticle obișnuite, cît și sticle necesare în farmacie). Întîlnim de asemenea import de oglinzi ieftine și de damigene și pahare, toate reprezentînd o pondere mică în cadrul chiar al capitolului respectiv, raportate la importul de geamuri.

Vămile principale prin care veneau aceste produse erau în special Brăila — unde se aduceau produse de pe piața constantinopolitană, în primul rînd cu corăbiile — și vama de la Giurgiu, unde mărfurile veneau atît pe Dunăre dinspre Belgrad, cît și pe uscat din celelalte orașe ale Peninsulei Balcanice.

Luat în ansamblu, importul de sticlărie și geamuri reprezintă o pondere mică în cadrul importului general, valoarea lui maximă fiind în anul 1850 de circa 240 000 lei și de circa 160 000 în anul 1858.

IMPORTUL DE ÎMPLEȚITURI DIN TEI, PAIE ȘI PAPURĂ

În cadrul importului de împletituri de tei, paie și papură se întîlnesc o serie de obiecte de uz gospodăresc (vezi tabelul la pag. 273).

Sînt în general obiecte cu volum mare și valoare mică. În anii de care ne ocupăm variația ca sortimente este mică, pe primul loc situîndu-se și ca volum și ca valoare funiile de tei. Pe locul doi se menține importul de rogojini.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
borcane de sticlă	—	—	—	—	—	—	420 buc.	461
darmigene	—	—	—	—	—	—	143 buc.	1 013
fațari de sticlă	—	—	—	—	—	—	4 000 buc.	600
geamuri	11 șoc.	440	—	—	3 350 case	213 400	2 569 case	76 582
„	203 buc.	203	—	—	8 859 buc.	8 859	84 buc.	62
„	11 test.	—	—	—	3 ld.	198	3 750 ld.	124 237
ogînzii (div. mărimii)	15 test.	—	18 test.	215	4 buc.	—	1 buc.	78
„	13 buc.	—	71 buc.	413	2 col.	—	3 ld.	3 015
„	—	—	—	—	—	—	460 fd.	—
„	—	—	—	—	—	—	—	1 080
„	—	—	—	—	—	—	—	—
pașare	4 buc.	10	90 buc.	360	—	—	—	—
sticle de luminări	455 buc.	910	—	—	—	—	—	—
sticle	5 825 buc.	—	1 339 buc.	2 928	14 105 buc.	14 105	121 buc.	1 418
„	2 șoc.	—	4 șoc.	68	37 șoc.	537	86 șoc.	1 087
„	—	—	—	—	6 case	—	3 case	2 995
„	—	—	—	—	1 col.	—	6 ld.	3 195
„	—	—	—	—	—	—	2 ½ duz.	30
„	—	—	—	—	—	—	4 coș.	—
„	—	—	—	—	—	—	310 fd.	—
„	—	—	—	—	—	—	1 sac.	—

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
coșuri	—	—	50 buc.	50	—	—	—	—
funii de tei	24 925 buc.	24 925	5 454 buc.	1 160	1 582 buc.	1 236	65 buc.	120
„ „ „	12 113 test.	36 300	525 test.	2 154	632 test.	2 524	337 test.	1 186
„ „ „	—	—	—	—	1 888 colac	1 666	506 col.	1 270
mături	731 buc.	350	4 838 buc.	1 789	15 834 buc.	7 968	241 buc.	197
pălării de paie	—	—	—	—	110 buc.	990	—	—
pălăzi de paie	—	—	—	—	22 buc.	220	—	—
rogojini	3 742 buc.	5 685	857 buc.	1 954	5 325 buc.	4 719	3 630 buc.	12 958
scaune de paie	—	—	—	—	19 buc.	88	125 buc.	886
„ „ „	—	—	—	—	—	—	5 tuț.	—
tei topit	100 ocale	6	1 080 ocale	540	30 ocale	15	—	—
zimbiluri	3 959 buc.	1 959	—	—	3 649 buc.	2 175	—	—

Ca valoare și volum aceste două articole sînt urmate de importul de mături, care în anul 1850 este de aproape trei ori și jumătate mai mare decît în anul 1840. După mături ca valoare se situau zimbilurile, al căror import pentru anii 1834 și 1850 se menține la un nivel foarte apropiat.

Porturile prin care intrau în țară cele mai mari cantități din produsele de mai sus erau cele din Oltenia (Severin și Calafat), urmate de Brăila și Turnu.

Luat în ansamblu, acest capitol reprezintă o pondere mică în cadrul general al importului, valoarea cea mai mare fiind atinsă în anul 1834 (circa 70 000 lei), pentru ca să ajungă la circa 20 000 lei, iar în anul 1850 și sub această cifră în 1858. Valoarea cea mai scăzută la aceste articole au dat-o în anul 1840.

IMPORTUL DE CERAMICĂ, PIATRĂ BRUTĂ ȘI LUCRA- TĂ, MATERIALE DE CON- STRUCȚIE

Între mărfurile cu pondere mică în cadrul general al importului balcanic în Țara Românească figurează și o serie de produse ceramice. Sînt articole casnice de două categorii : unele de calitate superioară fabricate din

porțelan în manufacturi sau chiar fabrici, în diverse părți ale Imperiului otoman, sau produse în întreprinderi industriale din țările din apusul Europei, reexportate. Altele sînt de calitate inferioară, din pămînt, produse ale meseriașilor locali, din regiunile de pe malul drept al Dunării (vezi tabelul la pag. 275).

Din tabelul de mai sus se constată că din punct de vedere al volumului predominau articolele de pămînt (oale și străchini) pentru anii 1834, 1840 și 1858. Erau obiecte folosite în special de țărănime sau păturile sărace din orașe. În ceea ce privește însă valoarea predomină produsele de porțelan, în special farfuriile, al căror import în anul 1850 depășea 145 000. În acest an farfuriile de porțelan depășesc și ca volum întregul import de ceramică lucrată. Este de subliniat de asemenea faptul că întîlnim o curbă ascendentă în ceea ce privește importul de „chiupuri” (vase mari de pămînt în care se păstrau fie uleiul sau vinul, fie cerealele). Luat în ansamblu, valoarea importului de articole ceramice, cu excepția anului 1850, era de circa 30 000 lei în anii 1840 și 1858 și a depășit 160 000 lei în anul 1850.

O altă categorie de import o constituie piatra brută și lucrată, ce se folosea în special în cîmpia Dunării, lipsită de acest articol. Întîlnim, după cum se vede în tabelul de mai jos, în primul rînd piatră lucrată și piatră de calitate superioară cum este marmora și piatra de Malta (reexportată) (vezi tabelul la pag. 276).

În cadrul pietrei obișnuite, lucrate, pe primul plan se situau pietrele de moară și de rîșniță produse mai ales în părțile de vest ale Bulgariei. Curba importului la acest articol este ascendentă. În ceea ce privește prețul, el se constată că este în scădere. Dacă în anul 1834 valoarea a două pietre de moară era de 630 lei, în anii 1840, 1850 și 1858 el se menține în jurul sumei de 100 lei bucata. Pe locul doi în aceeași ramură se situa, ca volum, importul de gresii, urmat de cel al crucilor de piatră. Este de subliniat faptul că în anul 1850 s-au importat un mare număr de pietre de tocolă (1 306 bucăți). Din categoria pietrei de calitate superioară se importă și unele cantități de piatră de marmoră și piatră de Malta, a căror valoare la un loc, în anul 1858, depășea restul importului de piatră lucrată.

Tot aici menționăm și unele cantități, destul de mari, de materiale de construcții (vezi tabelul la pag. 277).

În acest domeniu constatăm o curbă ascendentă la toate articolele atît ca volum cît și ca valoare, pe primul loc situîndu-se piatra de construcție, care în 1858, singură, era în valoare de circa 22 000 lei, urmată de olănele pentru învelișuri și var. De remarcat este și faptul că întîlnim pentru prima oară, în 1858, import de ciment și țigle.

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
	borcane de pământ	—	—	—	—	29 buc.	36	200 buc.
cătrănițe	55 buc.	—	350 buc.	82	30 buc.	6	200 buc.	45
chiupuri de pământ	44 buc.	—	—	—	158 buc.	8 884	269 buc.	8 533
„ „ „	—	—	—	—	—	—	—	1 085
cești de porțelan	—	—	10 duz.	400	—	—	—	—
cești cu farfuri de porțelan	—	—	2 ld.	—	—	—	—	—
cratițe de pământ	5 buc.	—	—	—	—	—	—	—
farfuri de porțelan	840 tuț.	13 440	2 695 duz.	27 450	12 374 duz.	144 577	2 322 duz.	16 128
„ „ „	4 top.	48	5 but.	2 200	26 coș.	—	40 coș.	9 097
„ „ „	15 844 buc.	15 844	290 buc.	305	—	—	2 ld.	916
„ „ „	—	—	—	—	—	—	—	469
filigene	962 buc.	—	72 buc.	99	10 buc.	10	—	—
oale și străchini	25 041 buc.	—	9 482 buc.	2 324	3 050 buc.	6 291	16 152 buc.	4 403
„ „ „	—	—	—	—	—	—	—	1 615
sobe de porțelan	—	—	—	—	—	—	13 col.	1 546
solnițe de pământ	—	—	—	—	—	—	980 buc.	212
urcioare	—	—	6 408 buc.	480	391 buc.	158	2 163 buc.	2 571
vase de pământ	1 539 buc.	—	20 650 buc.	3 970	3 110 buc.	—	2 buc.	6
„ „ „	1 leg.	—	—	—	—	—	—	—
pământ porțelan	—	—	—	—	—	—	40 but.	1 350
„ „ „	—	—	—	—	—	—	—	2 165

m a r f a	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
colaci de moară	—	—	8 buc.	40	—	—	—	—
cremeni	25 087 buc.	750	24 200 buc.	—	18 200 buc.	810	—	—
"	2 585 leg.	—	—	—	—	—	—	—
"	20 test.	40	—	—	—	—	—	—
cruci de piatră	301 buc.	—	203 buc.	1 445	411 buc.	1 682	1 049 buc.	5 044
gresii	245 buc. 1 ld.	—	1 325 buc.	—	2 041 buc.	767	2 550 buc.	500
pietre de moară și rișniță	51 buc.	5 250	15 buc.	1 611	295 buc.	16 960	146 buc.	14 818
pietre de mormânt	32 buc.	960	—	—	3 buc.	410	—	—
pietre de tocile	2 buc.	20	25 buc.	304	1 306 buc.	2 860	6 buc.	132
stâlpi de piatră	13 buc.	—	—	—	—	—	5 buc.	—
piulițe de piatră	—	—	—	—	20 buc.	—	—	—
piatră de Malta	—	—	—	—	800 buc.	800	—	11 273
marmoră	198 buc.	—	1 505 buc.	16 100	2 buc.	200	—	18 134
tibișir	40 ocale	400	2 928 ocale	7 314	5 420 ocale	7 990	670 ocale	284
"	—	—	—	—	—	—	119 saci	412
spumă de marc	—	—	44 ocale	484	—	—	—	—

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cărămidă	200 buc.	—	10 000 buc.	293	19 100 buc.	—	65 300 buc.	3 506
olane	6 400 buc.	—	122 900 buc.	4 212	41 050 buc.	1 123	186 458 buc.	9 495
țigle	—	—	—	—	—	—	66 000 buc.	3 078
"	—	—	—	—	—	—	2 năv.	4 400
ciment	—	—	—	—	—	—	18 600 ocale	2 302
"	—	—	—	—	—	—	50 but.	1 265
humă	98 500 ocale	78 800	7 990 ocale	—	5 000 ocale	500	15 040 ocale	625
"	—	—	—	—	1 caic	300	1 caic	400
"	—	—	—	—	—	—	4 but.	—
nisip galben	—	—	—	—	—	—	6 lt.	220
"	—	—	—	—	—	—	3 ceam	290
"	—	—	—	—	—	—	—	21 756
piatră de construcție	412 buc.	—	—	369	—	1 491	—	2 302
var	2 685 ocale	—	606 ocale	963	18 000 ocale	2 069	18 600 ocale	1 265
"	1 car	40	—	—	1 ld.	—	50 but	60
"	—	—	—	—	—	—	6 ch.	—

Fenomenul creșterii continue a importului de materiale de construcții trebuie pus în legătură, pe de o parte, cu dezvoltarea pe care o iau orașele dunărene ale Țării Românești după tratatul de la Adrianopol, cit și cu înmulțirea populației în cîmpia Dunării în această epocă. Sporul acestui import este concomitent și cu sporul importului de lemnărie necesară construcțiilor (vezi capitolul respectiv).

IMPORTUL DE ARTICOLE DE LIBRĂRIE ȘI PAPETĂRIE

Avînd în vedere numărul și producția restrînsă a întreprinderilor industriale din Țara Românească, manufacturi de hîrtie și tipografii, o parte din nevoile interne de hîrtie și cărți erau acoperite și prin importul articolelor respective din Peninsula Balcanică. Astfel întîlnim în acest domeniu importîndu-se o serie de articole (vezi tabelul la pag. 279).

Se importau în primul rînd mari cantități de hîrtie, din care o bună parte era reexport. Pe lingă hîrtia obișnuită (ordinară sau proastă) pentru scris, întîlnim și hîrtie mai fină. Așa, bunăoară, în anul 1850 se importau prin portul Brăila 122 topuri de hîrtie de olanda evaluate la 2 928 lei. De asemenea se importau unele cantități de hîrtie de poștă (foiță). În același an prin portul Turnu-Severin se aduceau 97 baluri din acest sortiment, iar prin portul Brăila 50 topuri (evaluate la 1 200 lei). Din domeniul hîrtiei „ordinare” menționăm „hîrtia vinătă” și „hîrtia turcească”. Se importă de asemenea călimări, obișnuite sau de briu. Numărul lor în anii 1834 și 1850 depășea o mie de bucăți. În ceea ce privește prețul, el varia în funcție de calitate. Astfel, în 1840 erau călimări ce costau între 1 leu și 5 lei bucata. Cele de alamă ajungeau la 9 lei bucata. Aceste prețuri se mențin în general pentru tot intervalul 1834—1848.

De asemenea pentru anii 1834, 1840 și 1850 se constată un import sporit de cerneală.

În ceea ce privește importul de cărți tipărite, din păcate nu dispunem decît de situații cifrice, cu vagi indicații de natura conținutului. Așa, bunăoară, în anul 1834 s-au importat, între altele, 111 cărți grecești, valorind 10 lei volumul, 39 ceasloave prețuite 3 lei volumul și 58 bucoavne. Celelalte volume au numai simpla mențiune „cărți de citit”. În anul 1840, din totalul volumelor importate, 40 purtau mențiunea „cărți ovreiești”. În 1850 se importau prin portul Brăila 2 lăzi și 2 pachete cu „cărți elinești”.

	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	va.l	cant.	val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8
cadre	—	—	—	—	10 buc.	30	36 buc.	247
călimări	1 194 buc.	—	516 buc.	—	111 per.	—	40 per.	120
„	—	—	—	—	1 148 buc.	—	—	—
cărți	279 buc.	—	1 165 buc.	12 669	3 025 buc.	12 991	—	—
„	—	—	—	—	2 pach.	—	—	—
„	—	—	—	—	2 ld.	—	—	—
cerneală	1 906 ocale	7 624	2 569 ocale	11 187	2 376 ocale	5 025	1 ld.	500
„	—	—	—	—	3 but.	—	3 st.	7
„	—	—	—	—	1 casă	—	—	—
condeie de piatră	—	—	—	—	—	—	6 duz.	9
condeie de plumb	—	—	3 duz.	7	—	—	—	—
condici	—	—	—	—	—	—	14 buc.	265
gumi arabicon	320 ocale	2 560	428 ocale	3 800	1 224 ocale	8 736	—	—
hîrtie de diverse calități	6 446 top.	—	413 top.	17 383	—	43 086	1 duz.	7
„	180 test.	—	—	—	2 743 top.	—	22 top.	1 356
„	—	—	4 test.	6	97 bal.	—	5 test.	23
„	—	—	—	—	34 leg.	—	—	—
„	—	—	—	—	1 126 ocale	—	—	—
„	—	—	—	—	4 ld.	1 733	—	—
„	—	—	—	—	36 col.	5 519	—	—
„	—	—	—	—	—	658	—	—
hîrtie de diverse mărimi	—	—	—	—	5 pach	—	—	—
„	—	—	—	—	130 buc.	65	—	—
„	—	—	—	—	12 test.	62	—	—
„	—	—	—	—	3 bal.	—	100 ld.	—
mucava	—	—	—	—	38 buc.	—	22 buc.	—
table de scris	—	—	—	—	4 buc.	—	—	—
tocuri de condeie	—	—	—	—	—	—	—	—
țipe	2 tuț.	30	20 buc.	23	—	—	—	—

Dintre articolele de papetărie semnalăm pentru anii 1834, 1840 și 1850 un import în creștere de „gumi arabicon”.

Privit în ansamblu acest capitol al importului reprezintă o pondere redusă în cadrul general, în anul 1850, ca cel mai ridicat dintre cei 4 ani luați în studiu, valoarea totală fiind de circa 70 000 lei.

D I V E R S E

În afara importului din marile categorii care au fost prezentate, întîlnim în listele vameșilor și o serie de mărfuri a căror pondere era mică din punctul de vedere al volumului și al valorii, în cadrul importului general.

Între acestea menționăm în primul rînd *importul de miere și ceară*.

Deși agricultura era o ramură importantă a economiei românești, totuși unele mici cantități de miere și ceară erau aduse și din regiunile Bulgariei de nord.

Dacă pentru primul deceniu după încheierea tratatului de la Adrianopol importul de ceară se menține relativ la același nivel (29 085 ocale în 1840 și 28 101 ocale în 1850), în anii următori cunoaște o scădere vertiginosă (4 826 ocale în 1850 și inexistent în 1858). Aceeași situație o întîlnim și în ceea ce privește importul de miere, care e de 3 070 ocale în 1834, iar după acest an aproape că dispare, în 1840 reducîndu-se la 14 ocale, pentru ca în 1850 și 1858 să lipsească cu totul. Cele mai mari cantități de ceară, care reprezentau valoarea principală a acestei categorii de mărfuri, veneau prin schelele Zimnicea și Giurgiu.

O altă categorie de mărfuri, de ordin secundar, o reprezintă *importul de semințe de furaje și plante industriale*.

Urmărind evoluția curbei de import se constată o creștere simțitoare a acestor semințe de plante industriale, cum este hameiul, ce se folosea la fabricarea berei (se importă circa 2 000 ocale în 1858, în valoare de circa 5 000 lei) și rapița pentru ulei, al cărei import în 1858 este în valoare de circa 5 000. Se importă de asemenea mari cantități de sămință de borceaș (mazăre sălbatică), care dădea un furaj de calitate superioară, folosit în special pentru hrana vacilor (în 1858 se importă 9 888 ocale borceaș, în valoare de 21 588 lei).

Menționăm de asemenea importul unor cantități destul de mari de *ciris* (pap de cizmărie), din care în 1834 s-au importat 5 352 ocale, în 1840 3 965 ocale (evaluate la 14 099 lei), în 1850, 6 716 ocale (evaluate la 8 322 lei), iar în 1858, 5 186 ocale (evaluate la 8 408 lei).

S-au importat de asemenea mici cantități de *burete*, al cărui preț pentru perioada 1834—1840 era între 6 lei și 7 lei ocaua. În anii 1850 și 1858, prețul s-a ridicat de aproape trei ori față de anii precedenți.

Astfel în 1834 s-au adus 49 ocale și 6 bucăți, în 1840, 44 ocale, în 1850, 394 ocale (evaluate la 8 470 lei), iar în 1858, 124, ocale valorînd 2 500 lei.

În ceea ce privește unele *accesorii de îmbrăcăminte* menționăm pentru anii 1834 și 1840 importul unor umbrele (54 bucăți în 1834, dintre care 25 bucăți costau 21 lei bucata, iar alte 29 costau 30 lei bucata). În 1840 s-au adus 22 de umbrele, dintre care una costa 19 lei, iar restul cîte 33 lei.

În anul 1858 prin vama Giurgiu se aduceau și 88 perechi galoși, 80 perechi valorînd 560 lei.

Se importau de asemenea și *mușamale*, care foarte probabil că erau articol de reexport din orașele balcanice. Din punct de vedere valoric importul de mușamale este în creștere, de la 100 lei în 1834 (10 bucăți) la 885 lei în 1850 (177 bucăți) și 1 485 lei în 1858 (4 bucăți). Nu lipsesc din obiectele importate nici jucăriile de copii, care uneori erau făcute din argint, dar cele mai multe erau jucării obișnuite. Găsim importîndu-se în 1834 o testea de astfel de obiecte, evaluate la 3 lei, însă și 3 bucăți (jucării) confecționate din argint, evaluate la 500 lei. Uneori se specifică și ce fel de jucării sînt. Așa, bunăoară, în același an se aduceau și 6 „clavire mici cu ciocănele” (probabil un gen de xilofoane). Asemenea import este menționat și în anii 1850 și 1858.

Între articolele confecționate în special din lemn se găsesc și unele cantități de instrumente muzicale, ca :

marfa	1834		1840		1850		1858	
	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.	cant.	val.
cavale	18 buc.	—	—	—	—	—	—	—
chitare	—	—	1 buc.	30	—	—	—	—
citire	—	—	238 buc.	16 680	—	—	—	—
coarde de drimb	127 buc.	—	112 buc.	125	—	—	—	—
„ „ „	24 ½ test.	196	1 test.	6	—	—	—	—
drimbe	16 top.	48	—	—	—	—	—	—
„	4 test.	—	—	—	—	—	—	—
fluierc	9 buc.	—	—	—	—	—	—	—
„	75 test.	—	—	—	—	—	55 buc.	60
trîmbițe de lemn	5 test.	—	—	—	—	—	—	—
viori	—	—	54 buc.	—	1 buc.	30	—	—

După cum se vede predominau citerele, cavalele și fluierile, viorile, iar dintre instrumentele metalice întâlnim drimbele, cu accesoriile (coarde de drimbă).

În încheiere semnalăm importul de icoane și unele obiecte de cult (2 epitafe se importau pe la Zimnicea în 1840). Un loc deosebit în acest capitol îl ocupă icoanele, unele dintre ele, puține la număr, erau lucrări scumpe (de sidef sau cu inorog), cele mai multe însă erau icoanele de lemn și de hirtie cu varag și fără varag. În anul 1834 s-au adus 488 icoane și 2 testele, în anul 1840, 2 709 bucăți evaluate la 1 913 lei, în 1850 se aduceau 2 465 icoane, majoritatea din lemn, evaluate la 6 357 lei, iar în 1858 o cantitate de „șase condeie” era evaluată la 1 416 lei, iar 115 bucăți la 2 907 lei. Dintre acestea, un număr de 285 erau icoane de Gabrovo, cu capace.

CONCLUZII

Făcînd o privire de ansamblu asupra evoluției relațiilor comerciale ale Țării Românești cu regiunile de la sudul Dunării, în epoca 1829—1858 se constată următoarele :

Tratatul de la Adrianopol a constituit o etapă nouă în dezvoltarea comerțului românesc. Măsurile de ordin fiscal și administrativ luate prin Regulamentul organic (desființarea vămilor interne, reorganizarea vămilor, îmbunătățirea căilor de comunicație, mărirea porturilor etc.) au dus la o simțitoare lărgire a pieții interne. De asemenea, desființarea monopolului turcesc asupra principalelor articole ale economiei românești (animale, derivate animale și cereale) a dus la o apreciabilă lărgire a comerțului extern. Libertatea navigației pentru vasele comerciale ale tuturor țărilor cu care Imperiul otoman era în relații de pace a făcut ca în porturile românești să sosească un număr din ce în ce mai mare de vase comerciale sub numeroase pavilioane străine. Pe de altă parte a crescut și comerțul cu Transilvania și Europa centrală. În toată perioada de care ne ocupăm balanța comerțului extern al Țării Românești s-a menținut excedentară.

Importul în general cunoaște o creștere simțitoare. Dacă în 1832 valoarea lui se ridica la 27 733 000 lei, în anul 1840 el se ridica la 30 495 635 lei (piaștri). Excedentul comerțului extern în general a fost pentru anul 1832 de 11 646 339 lei, iar pentru anul 1840 de numai 1 961 422⁹. Diferența mare între cele două cifre provine din faptul că în acest din urmă an cantitatea de sare exportată a fost redusă. Ca să se ajungă la nivelul normal de 15 000 000 ocale, a fost nevoie ca în anii următori, așa cum s-a arătat în capitolul respectiv, să se exporte cantități mult mai mari.

Privind exportul spre regiunile sud-dunărene, pe primul loc se situează exportul animalelor vii și al derivatelor animale. Animalele vii pe categorii au înregistrat următoarele cifre (vezi tabelul în pag. 284).

Scăderile pentru unele categorii se explică prin creșterea numărului de zalhanale din țară, în care se tăiau un mare număr de vite a căror carne și grăsime se pregătea pentru export, iar pentru anul 1850 prin faptul că viața economică nu intrase încă în normal după revoluția din 1848. În același timp crește exportul acestor vite spre Transilvania.

⁹ Comerțul extern..., doc. nr. 219 și 537.

animale	1834	1840	1850	1857
boi, vaci	450 capete	107 capete	2 818 capete	2 818 capete
bivoli	2 582 „	1 013 „	824 „	2 506 „
oi, miei	19 995 „	5 245 „	4 894 „	13 994 „
cai	3 726 „	1 494 „	539 „	522 „
catrui	353 „	512 „	330 „	242 „
porci	2 761 „	436 „	166 „	4 141 „

Derivatele animale (principalele categorii) înregistrează următoarele valori ¹⁰ :

categorii de mărfuri	1840	1850	1858
grăsimi	6 000 779 lei	4 545 726 lei	2 745 025 lei
brinzeturi	745 990 „	397 884 „	629 022 „
lină	669 284 „	1 061 607 „	509 018 „
piei brute	323 442 „	76 320 „	237 850 „
„ lucrate	20 537 „	9 102 „	40 870 „
articole cizmărie	5 424 „	4 485 „	8 493 „
piei de oi	21 018 „	30 849 „	22 971 „
total	8 890 683 „	6 383 957 „	4 262 967 „

Scăderile de valori se explică prin faptul că importante cantități de grăsimi se exportă spre Europa centrală, unde se folosesc la fabricarea săpunului, ele exportându-se atit pe Dunăre (în special pe la Giurgiu), cît și prin Transilvania. De asemenea documentele menționează un important export de lină spălată (în special lină țigaie spre Franța). Aceeași destinație încep să aibă unele cantități de produse lactate. Pieile brute se îndreaptă mai mult spre Transilvania de unde erau importate sub forma pieilor prelucrate.

Pe locul doi ca importanță se situează exportul de sare, care în anul 1834 a înregistrat cifra de 38 474 555 ocale evaluate la circa 5 775 000 lei, pentru ca în anii următori să se mențină la o medie de 15 000 000 ocale (1840—1849) și să scadă în 1858 la 12 000 000 ocale.

¹⁰ Nu dăm valorile și pentru anul 1834 intrucit datele de care dispunem sînt incomplete.

Din punct de vedere valoric urmau la export zarzavaturile și fructele, ale căror principale categorii înregistrau în 1840 suma de 445 000 lei, în 1850, 98 500 lei, iar în 1858, 1 633 476 lei, un loc important în această grupă ocupându-l fasolea, care se comercializa în special pe piața constantinopolitană.

Mărfurile de băcănie și băuturi erau formate în special din articole de import care se reexportau. Pe măsură ce în porturile românești vin din ce în ce mai multe vase de comerț din toate părțile Europei și aduc cantități tot mai mari de produse coloniale, crește și reexportul acestora spre regiunile balcanice. Astfel, dacă în 1840 băcănia exportată din Țara Românească înregistra o valoare globală de circa 145 000 lei, în 1850 ea scade la numai 19 000 lei, pentru ca în 1858 să ajungă la circa 678 000 lei.

Între categoriile de mărfuri al căror export înregistrează o curbă în creștere simțitoare menționăm următoarele :

	1840	1850	1858
lemnărie	67 236 lei	203 949 lei	421 421 lei
impleturi de tei, nuiele, etc.	19 000 ..	62 000 ..	112 000 ..
păcură și chimicale	186 000 ..	185 000 ..	245 000 ..
pește	79 872	6 720 ..	188 808 ..
miere, ceară	39 560 ..	147 800	162 800 ..

De remarcat este faptul că se constată un spor simțitor de păcură, pe măsură ce se intensifică extracția în țară.

Creșteri ușoare înregistrează exportul de fier și articole de fierărie (8 866 lei în 1840, 10 695 în 1850 și 11 490 în 1858).

Scăderi valorice la export înregistrează câteva categorii de mărfuri, ca : tutunul (170 000 lei în 1840, 60 000 lei în 1850 și 137 000 lei în 1858), textilele, țesăturile și hainele (105 250 lei în 1840, 41 014 în 1850 și 74 062 lei în 1858) și metalele neferoase (3 536 lei în 1840, 1 814 în 1850 și 2 118 lei în 1858).

Făcînd un calcul global aproximativ pentru exportul principalelor categorii de mărfuri, din punct de vedere valoric situația se prezintă astfel (vezi tabelul în pag. 286).

Din cifrele menționate reiese că valoarea exportului spre regiunile din sudul Dunării după 1840 este în scădere, ajungîndu-se la stabilizare valorică între anii 1850 și 1858, de circa 700 000—800 000 lei.

O încadrare ceva mai exactă a exportului spre sudul Dunării se poate face numai pentru anul 1840, cînd avem o balanță a comerțului extern al Țării Românești, întocmită de visticierie. Valoarea totală a exportului țării în acest an este de 32 457 037 lei. Valoarea părții de export spre Balcani se ridică la 10 950 413 lei (în această cifră nefiînd cuprinsă

valoarea exportului de cereale și de sare). Dacă ținem seama însă de valoarea cerealelor și a sării putem afirma că valoarea totală a exportului în regiunile sud-dunărene se ridica aproximativ la 15 000 lei.

valoarea	exportului (lei)		
categoriile de mărfuri	1840	1850	1858
derivate aniamle	8 890 683	6 383 957	4 262 967
zarzavaturi, fructe	445 000	98 500	1 633 476
tutun	170 000	60 000	137 000
fier brut și lucrat	8 866	1 817	2 118
metale neferoase	971	1 817	2 118
pește	79 872	6 720	188 808
băcănie	145 000	19 000	678 000
textile, țesături, haine	105 250	41 014	74 062
păcură, chimicale	186 000	185 000	245 000
impletitori de lei, nuiele etc.	19 000	62 000	112 000
lemnărie	67 236	203 949	421 421
miere, ceară	39 560	147 800	162 500
total	10 160 003	7 220 449	7 928 842

În ceea ce privește importul, pe primul loc se situează mărfurile de băcănie, a căror curbă este în scădere, pornind de la o valoare globală de circa 4 202 781 lei în 1840, pentru ca în anii 1850 și 1858 să scadă la aproape jumătate (2 274 627 lei și respectiv 2 246 455 lei). În mare măsură, diferența a fost compensată prin importarea unor apreciable cantități de astfel de produse din alte părți ale Europei. În această grupă de mărfuri, din punct de vedere valoric, articolele principale erau :

categoriile de mărfuri	1840	1850	1858
unt de lemn, măslina	1 691 829 lei	1 079 293 lei	716 295 lei
cafea, fructe mediteraneene	1 629 036 ..	514 479 ..	477 815 ..
orz, făină, paste făinoase	412 574 ..	371 761 ..	823 678 ..
condimente, mirodenii	189 342 ..	179 094 ..	28 667 ..
alte articole de băcănie	280 000 ..	600 000 ..	200 000 ..
total	4 202 781 ..	2 744 627 ..	2 246 455 ..

Este de remarcat faptul că în timp ce majoritatea articolelor cunosc o serioasă scădere valorică pentru anii 1850 și 1858, orezul este singurul care înregistrează o creștere masivă pentru anul 1858, valoarea dublându-se față de anul 1840.

O pondere însemnată deținea în cadrul importului din Balcani fierul, articolele de fierărie și metalele neferoase, brute și lucrate :

categoria de mărfuri	1840	1850	1858
fier brut și lucrat	968 567	2 301 403	1 046 549
metale neferoase brute și lucrate	338 854	37 000	30 000

În ceea ce privește prima grupă, valoarea cea mai mare a înregistrat-o în anul 1850, an în care situația politică din Imperiul austriac, furnizor important al acestor produse pentru Țara Românească, încă nu intrase complet în normal în urma revoluției din 1848—1849. În ceea ce privește ceilalți doi ani (1840 și 1858) se mențin relativ la același nivel.

Scăderi serioase se constată însă la grupa metalelor neferoase, cea mai mare parte fiind dată de obiecte de uz casnic confecționate din aramă și alamă. Locul lor în general este luat de obiecte similare confecționate din fier ce veneau din alte părți ale Europei.

Pe locul al treilea se situau textilele (bumbacul, țesăturile și hainele confecționate). Ponderea cea mai mare la această categorie de mărfuri o dădeau șase grupe de articole :

categoria de mărfuri	1840	1850	1858
bumbac	969 586	426 852	591 629
țesături	1 034 851 lei	269 708	118 870 lei
mătase	195 278	208 000	1 600
alță	116 824	21 049	6 279
haine confecționate	97 000	80 000	15 000
impletitori	78 180	154 478	107 844
diverse	194 250	119 117	1 200 000
total	2 685 959	1 282 204	2 141 242

Ponderea cea mai mare în cadrul acestei categorii o ocupă bumbacul, al cărui import cunoaște o curbă în scădere ca de altfel și la alte grupe de textile. Este de remarcat faptul că la cele mai multe dintre acestea

scăderea este legată de schimbarea modei orientale cu cea occidentală. Sporul care se înregistrează la capitolul hainelor confecționate se explică printr-o creștere a importului de haine țărănești, ramură în care industria de atelier și manufactură din Balcani face progrese mari în această epocă. Legat de aceste articole este și importul de împletituri de lână, bumbac și mătase, aduse în țară sub formă de găitane.

Pe locul patru se situau din punct de vedere valoric derivatele animale, pielăria lucrată, cojocăria etc. :

categoriile de mărfuri	1840	1850	1858
derivate animale, pielărie	359 228	486 493	427 990
cojocărie	266 253	154 657	246 432
săpun	178 878	--	45 000
lână	29 392	81 850	137 000
încălțăminte	85 882	27 232	25 430
total	919 633	750 232	881 852

Din tabelul de mai sus reiese o creștere de circa 100 000 lei la grupa de derivate animale și pielărie, ea fiind dată în primul rând de importul de piei tăbăcite. Un spor cam de aceleași proporții se înregistrează și la importul de lână. Dacă pentru articolele de cojocărie valoarea se menține pentru anii 1840 și 1858 relativ la același nivel, scăderi de circa 60 000 lei se înregistrează la importul de încălțăminte, fapt explicabil prin sporirea importului de mărfuri austriace, legată de pătrunderea tot mai mult a modei occidentale în Țara Românească și de înmulțirea cizmarilor care confecționau astfel de încălțăminte în interior. De asemenea o scădere apreciabilă cunoaște importul de săpun, scădere determinată de aceiași factori interni și externi.

Între alte categorii importante de mărfuri menționăm peștele, a cărui valoare înregistrează o creștere simțitoare în 1858 față de 1840 și 1850, ajungând în acest an la 1 542 640 lei (față de 988 418 lei, respectiv 868 659 lei) și tutunul, cu valori de 715 341 lei în 1840, 1 400 000 lei în 1850 și 913 084 lei în 1858.

Zarzavaturile și fructele se mențin relativ la același nivel, valoarea lor variind între 175 655 în 1840, 151 452 în 1850 și 197 428 în 1858.

Importul de dulciuri era grupa cu o pondere relativ mică în cadrul importului general din sudul Dunării, după 1850 cunoscând o scădere simțitoare.

Făcînd un calcul aproximativ al importului principalelor categorii de mărfuri ce se aduceau în Țara Românească din Peninsula Balcanică situația se prezintă astfel :

categorii de mărfuri	1840	1850	1858
derivate animale, pielărie, încălțăminte	919 633	750 232	881 852
zarzavaturi, fructe	175 655	151 452	197 428
tutun	715 341	1 400 000	913 084
fier brut și lucrat	968 567	2 301 403	1 046 549
metale nefieroase	338 859	37 000	3 000
pește	988 418	868 659	1 542 640
băcănie	4 202 781	2 744 627	2 246 455
dulciuri	112 843	131 959	33 735
textile, țesături, haine	2 685 959	1 282 204	2 141 242
chimicale	460 000	552 000	512 000
Impletituri de tei, nuiele etc.	8 687	21 601	16 617
lemnărie	155 848	123 766	528 922
miere, ceară	296 395	48 833	630
total	12 028 986	9 131 532	10 074 154

Urmărind curba totalului se constată o scădere pentru anii 1850 și 1858 față de 1840. Faptul se explică prin lărgirea relațiilor comerciale ale Țării Românești cu celelalte țări ale Europei ¹¹.

Făcînd o comparație între valoarea aproximativă a exportului (vezi totalul de la p. 4—5) la care trebuie adăugată valoarea exportului de sare și de cereale și cea a importului, putem afirma că balanța comercială a Țării Românești cu regiunile sud-dunărene a fost în tot acest răstimp excedentară.

Raportînd valoarea importului de produse din regiunile sud-dunărene din anul 1840, 12 028 986 lei, la valoarea totală a importului dată de balanța vistieriei pentru acest an, 30 495 635 lei, reiese că această regiune dădea în importul general al țării o proporție de peste 38%, din punct de vedere valoric.

¹¹ În acest sens vezi raportul lui Huber către Molé din Iași, 8 septembrie 1838 (*Hurmuzaki*, XXII, p. 715—716) în care atrage atenția asupra intereselor Franței în comerțul cu Principatele: „Am avut mai ales în vedere să atrag atenția negustorilor și armatorilor provensali asupra acestor două puncte, de la Galați și de la Brăila, pentru ca aceste două sechele să nu cadă sub stăpînirea exclusivă a speculatorilor străini... Legăturile Genovei cu Galații cresc în fiecare an; de ce n-ar urma și Marsilia acest exemplu”.

A

acarniță, pl. acarnice = cutiuță de ace folosite ca podoabe
 acană, pl. acanale = o piesă de la clavier
 achiu, pl. achiuri = băț de biliard
 afion = opium
 ahtarie = țesătură veche orientală
 aiân = administrator (guvernator) otoman în ținuturile de la Dunăre
 alagea, pl. alagele = stofă de mătase vărgată
 amllnie = o bijuterie
 anghelică (angelică) = buruiană sălbatică cu flori alb-verzui, folosită la boli de stomac
 anghină = pinză albă de cînepă
 anghiorsal = țesătură de mătase orientală
 antep = varietate de vișin din al cărui lemn se făceau ciubuce și țigarete
 aplikë = metal cu ornamente încrustate din care se făceau ceasuri și lăntișoare de ceasuri
 arâr (harâr, harâl) = sac din păr de capră ; țol gros din păr de capră pentru acope-
 rirea căruței
 arvănțesc (bumbac arvănțesc) = albanez, ar-
 năuțesc
 astar = pinză groasă de căptușit haine

B

bafuri pl. = brturi largi în care se țineau armele
 bagea, pl. bagele = gura coșului pe unde iese
 fumul
 bal (de hirtie) = balot
 balcon (de tuci) = balcon făcut din fier
 combinat cu carbon

baniță = măsură veche de capacitate =
 140 ocale sau 671,93)
 bazea, pl. bazele = materie cu urzeală de ață
 și de bătătură de bumbac
 bêlhiță (bêlchiță, blană de -) = jder
 berchiță (beldiță) = pește lungăreț care
 trăiește în riuri de munte
 beșlic = veche monedă turcească (= 5 parale)
 bilă = 1. trunchi de copac cioplit pentru
 scindură ; 2. globuleț de fildeș spre a servi
 la biliard
 bleah, pl. bleahuri (bleau, pl. bleauri) = tăb-
 liță de fier bătută pe osia carului
 blondă, pl. blonduri = dantelă sau horbote
 de mătase
 bogaserie = marfă de manufactură
 bogasie (bogasiu) = materie (țesătură) colo-
 rată și lustruită
 bohcea (tutun bohcea) = pachet de tutun,
 cuprinzînd mai multe păpuși (de tutun
 legat)
 borax = sare albă, utilizată la fuziunea me-
 talelor
 boștină = rămășiță de sare și de miere în
 faguri
 botuși (botoși, butuși) pl. = un soi de opinci
 (din pislă)
 brașiletă (brașeletă) = brățară mică
 brentan („prentan”) = stofă de lux din
 Franța
 brobință = plantă din care se face vopsea
 galbenă
 bulin, pl. bulinuri = capsulă (farmaceutică)
 bumbac furdă = bumbac prost ; rămășițe de
 bumbac
 buruiană galbenă = plantă medicinală

C

- căbăniță = manta cu ceaprazuri de fir, imblănită cu samur
- cacom (blană de -) = animal asemănător dihorului, avînd blana albă
- cafea neșat = cafea fină
- cahlibar (chehlibar) de țigări (deformat de la chihlibar, chilimbar) = substanță aromatică și rășinoasă din care se fac țigarette
- cajdar = o țesătură orientală
- calaican (călăcan) = sulfat de fier
- calavaris = bijuterii lucrate din materiale prețioase „selemide și calavaris”
- calif, pl. califuri = calapod pentru fes
- camandarie (comandarie) = un soi de vin străin
- canabit = un soi de tutun
- caneă (căneală) = praf de boit părul, boială
- canură = lînă mai proastă, rămasă după scoaterea părului din ea
- cănuș = obiect lucrat din lemn
- căpățîna = aici : blană de pe căpățîna unui animal
- caperă = mugure înflorit al caperului (arbust din țările calde), folosit în bucătărie
- caplamă, pl. caplamale (caplamate) = acope-rămînt
- căpriță = alt nume dat lobodei
- caraculac (carăcal) = soi de pisică sălbatică
- carfiță = ac cu gămălie împodobit cu pietre scumpe
- cărțuție = răvaș de trecere la vamă
- castincă = articol vestimentar
- „catlr” = articol de lemnărie lucrată
- cauc, pl. cauce = căciulă înaltă de boier sau negustor (din piele de oaie)
- căvâfie = cizmărie
- cavurmă = carne murată
- cazazie = un produs chimic
- ceacal, pl. ceacaluri = blană de sacal
- ceafsa = blana animalului cu acest nume
- ceafsa (ceapsă) = scufie
- ceam saclz = rășină de molift ; colofoniu
- cerviș (cereviș, ciriviș) = grăsime topită, scoasă la zalhana din oasele vitelor cornute
- chebă (ghebă) = haină de pislă înflorată cu gaitane, purtată de surugii și haiduci
- chembrică = plinză de bumbac pentru căptușit (plinză de Cambrai)
- chertițe = bijuterie de aur cu creștături
- chezap = acid azotic, apă tare
- chevot (tabac chevot) = tabac produs în țară
- chilă = veche măsură de capacitate pentru cereale (679, 268 l)
- chilif (de ciubuc) = capac folosit la ciubuc
- chimdar = un fel de țesătură
- chinovar = mineral roșu, greci
- chinoros = vopsea neagră
- chiselîă = punguță de dulceață
- chitabiuri = articol vestimentar
- chitră = un fel de portocală sau grepfruit (fruct citric)
- cicintie = piele tăbăcită, de meșină și saftian
- chimbera (chimbir) = maramă de bumbac
- ciocănaș = lucrător la ocna de sare
- ciris = pap (clei) de cizmărie
- citeră (șiteră) = instrument muzical cu coarde de pișcat
- citerie (corect : citareă) = stofă din care se făceau anterie
- ciuien (ciuen) = săpun folosit la facerea halvarei
- civit = albastru închis ; indigo
- cina = vopsea de păr, de fardare, de sulemeneală
- cirbace = vase mici pe Dunăre de 30-100 tone
- cirga (cirgos-bumbac cirgos) = bumbac cirjaliu (din Bulgaria)
- cirmiz = semințe din care se face vopsea roșie, foarte vie
- citățime = cantitate
- clștiu = termen, perioadă
- clistir = medicament
- coconar = pește beldiță, cu corpul lungăreț
- cofeinic (cofeiu) = cofă mică și largă
- cofturi pl. (coftărie) = stofă prețioasă din care se confecționează dulame
- colac (de moară) = roata (de piatră) despărțitoare la o moară
- condei, pl. condeie = listă de monede ; o socoteală bănească

ontracciu = semnatar de contract (de antrepriză)
 oporii pl. = lemne de coasă
 ordeă, pl. cordele = panglică
 ordovan = piele (zisă) de Cordoba
 oriandru = plantă cu semințe aromate din care se fac dulciuri (= buruiana pucioasei)
 oșară, pl. coșare, coșere = casă proastă făcută din nuiele, acoperită cu paie; aici: depozit de sare
 osorobi, cosoroabe pl. = birne late și groase
 ostambol = țesătură de Istanbul
 ovățeă, pl. covățele = castronaș de lemn cu capac care se îmbucă
 ovrag = oceantul firului de porumb
 ozondraci pl. = bretele
 ospan = articol vestimentar de damă
 Crit = insula Creta (Candia, în Mediterana)
 crivac = vîrtej (sul sau roată) de ridicat greutate prin învîrtire; cu ajutorul lui, folosind tracțiune animală, se scotea sarea din ocnă
 croc, pl. crocuri = bucăți mărunte de blană
 frontalier = monedă nemțescă (= 14 lei)
 cumaș, pl. cumașuri = stofă de mătase pentru rochii
 curele de vătămătură = aparat medical
 curpen = curmei de viță sălbatică
 cutnie = plină de mătase cu bumbac
 cusac = stîlp, parmac
 cutrul = blană de un soi de cline

D

dereclie, pl. dereclii (direclie, pl. direclii) = monedă veche de argint (= 12 lei vechi)
 diblă = instrument muzical; cimpoi
 dimicaton (demicatton) = plină de bumbac pentru căptușeală
 dip (blană de-) = blană scumpă din spatele și de la spatele animalului
 dodecar = monedă veche, valorînd 12 lei vechi
 dram = măsură de greutate (a patra sută parte dintr-o oacă), avînd 3,38 gr.
 drîmbă = drăng (instrument muzical)

drot, pl. droturi = sîrmă groasă
 duhoniță (duhaniță) = recipient de lemn pentru păcură
 dulap, pl. dulapi = scîndură lungă și lată

E

eforie = consiliu de administrație; comitet;
Eforia ocnelor = Consiliul de administrație al ocnelor de sare; *Eforia vămilor* = Consiliul de administrație al vămilor țării
 elastincă = o țesătură ieftină de bumbac occidentală
 epitaf, epitrahir (epitrahil) = patrafir; aer de stofă scumpă (obiect de ceremonial religios)

F

fățarie (de sticlă) = mijloace de protejat sticlă (de ex. împletituri)
 fermeneă, pl. fermele = scurteică cusută cu fir, uneori acoperă numai pieptul cu brațele
 fernebah = o vopsea de producție nemțescă
 flișpăpîr = articol de papetărie
 frighenică = o blană scumpă
 flori de podoabă = plante de ornament; flori artificiale
 foaie = foale (de oaie)
 funduc = monedă turcească de aur (= 22 lei)
 furdă = lină proastă cu care se umple saltea, ceea ce se leapădă

G

gațin = o țesătură
 găzdie = administrație (financiară); oficiu
 gergeve, pl. gergevele (gherghef) = cadru tratat de lemn pentru brodat
 gevrea, pl. gevrele = batistă de mătase brodată cu fir

ghermesit (ghermesut) = un fel de atlas cu ape de Alep
 ghiordan (gherdan) = salbă de mărgăritare (purtată altădată de cocoane)
 giglava = o țesătură
 giubea, pl. giubele = haină largă purtată de boieri pe deasupra anterului
 gindăcei pl. = cantaride (gindaci de turbat, servesc ca leac)
 gîrbăcie = vopsele
 gogoși de tufă = excrescență pe ramurile de stejar, din care se face cerneală și negru de sprincene
 grodiberlin = stofă de mătase fabricată la Berlin
 grodidam = stofă de mătase fabricată la Damasc
 grodinap = stofă de mătase fabricată la Neapole (gros de Naples)
 gumi arabicon = gumă arabică
 gușe = blană de vulpe, de pe partea pîn-tecelui

H

hاتیشریف = ordin emanat de la Sultan ; decret
 havaet (avaet) = taxă, venit
 haznatar (haznadar) = vistier ; trezorier
 hel = țipar (pește)
 hîrșie, pl. hîrșii = piele de miel argăsită pentru confecționat căciuli
 huzmet = venit în bugetul țării ; *huzmetul ocnelor* = venitul țării de la ocne

I

iachint = iarbă dulce (plantă din al cărei suc se prepară miambol-miambal, adică suc dulce — candel — pentru tuse
 ibincă (ibîncă), pl. ibinci = așternut ce se pune sub șaua calului
 ichilic = măsură de 50 de dramuri ; monedă cu același nume

icosar = veche monedă turcească de argin (= 20 de lei vechi)
 imamea, pl. imamele = căpătiul de chilim bar al ciubucului de tutun
 iminei pl. = pantofi boierești de marochii galben
 inorog = corn de inorog în care se lucrau uneori icoanele
 iuft = piele groasă (de bou sau de bivoli)

L

lemie = blană de belchiță
 libadea, pl. libadele = haină de țirgoveț manta de dimie
 licsăr (lixăr) = produs de pește folosit în farmacie
 licurin (licorin) = sardea, pește de mare
 livant (livan) = arborele de tămleie
 liver (de vacă) = ficat
 lulachiu = vopsea în nuanță de roșu

M

madem = metal ; aliaj care imită argintul
 madipolon (madepolon) = țesătură de bum-bac alb și negru
 Magistratura București = Administrația capitaliei
 mahmudea, pl. mahmudele = veche monedă turcească de aur (bătută în vremea sultanului Mahmud și de aceea numită „mahmudea”)
 maje = cîntar special pentru sare și fier (= 100 ocale)
 malotea, pl. malotele = manta femeiască îm-blănită
 mamulărie = neguțătorie ambulată
 maltepu (maltef) = mătase malteză
 mană = suc vegetal folosit ca purgativ
 mangal = vas metalic în care se pune jera-tecul

manișcă, pl. maniști (maniști) = ornament de dantelă cu care se termină mlneca de la cămașă

maniță = stofă pentru rochii și antereu

mantecă = drojdie de unt

marabu (marabut) = penele păsării cu același nume (din India) cu care erau ornate pălăriile de damă

marboiă = o boia specială

mariaș = monedă măruntă (= 5 parale)

marșanterie (marșanderie) = articole de modă

martac = par gros; căprar

marțolină (marțelină) = mătase lucioasă (tafta), fină

mătase vargea = stofă de material vârgat

meremet = reparație, îmbunătățire

mercic = baniță mică, de 20 ocale

miambol (miambul) = candel negru pentru tuse

mied = mursă de miere

mil = blană de animalul cu același nume

misază (mesadă), pl. misăzi = blană din mai multe piei, pentru căptușeală

misir = monedă turcească folosită în Egipt

mitilineu = din insula grecească Mitilene

monțolină, vezi *marțolină*

morovilcă = smalt, glazură

mucări pl. = foarfeci cu care se curăță muclele lumnării

muhafiz = comandant de cetate otoman

mușatir (nusatir, nusadir, nisatir) = clorură de amoniu; țipirig

muștea = ciocan de lemn cu care cizmarul netezește pielea și bate talpa

mutmel = un fel de făină nemțească

muzică = armonică în care se suflă din gură (muzicuță pentru copii)

N

nafea (nefea), pl. nafele = blană de la plutecele vulpii, naltep, vezi și: *maltep*

nanghin (corect: nanchin) = țesătură de bumbac colorat (din China)

năprstoc, pl. năprstoace = degetar fără fund

neasmatara = carte bisericească cu tropare pentru înviere, cu melodia notată după o nouă metodă muzicală

= (= Neon anastasimatarion)

nevre = un derivat de pește

nevrocop (tutun nevrocop) = tutun din localitatea Nevrocop (Bulgaria)

nevromat (tutun nevromat) = tutun din localitatea Nevropat

nisoștea, nisaștea (corect: nișeștea) = floare de făină din care se face halva

nușatir (nișadir, mușatir) = vezi: *mușatir*

O

ocă, pl. ocale = măsură veche pentru capacitate și greutate: 1,272 sau 1,291 kilograme

odipolon (odicolon) = apă de Colonia

orceag = mazăre sălbatecă

ostrețe pl. = leasă de pește; balustradă

otcup = arendare, antrepriză; *otcupul ocnelor* = antrepriza salinelor

oșel (de pușcă) = cocoșul cu cremenea și amnarul la pușcă

P

pacea, pl. pacele = blană de picioare de samur

paftă, pl. paftele = agrafă din placă de metal; bete de încins

palazi = o împletitură din paie

pălești (de piele) = geantă pentru gloanțe sau praf de pușcă

pambriu (panbriu, penbriu) = stofă de lână merinos

pâr, pl. paruri = lemn tare întrebuițat pentru sculptură

pațachină = boabe negre de plantă cu același nume, folosită în medicină și în boianerie

peșchir = prosop

peșlic = pulpana hainei

peșteman (peștiman) = șal roșu sau albastru care înfășoară tot corpul

piastru = leu vechi ; monedă de argint
 piatră acră = alaun (sulfat de aluminiu și de potasiu)
 piatră arsă = carbonat de calciu, care prin ardere se transformă în oxid de calciu
 pistil = magiun de prune sau de gutui
 pistornic (pristornic), pl. pistornice = pecete în formă de cruce cu care se întipăresc prescurile
 plaz = partea pe care se tirăște plugul când brăzdează pământul
 plocadă (pocladă) = așternut sub șaua calului
 plehe pl. = vezi : bleah, pl. blehe ; Inseamnă și tinichele
 podgostuce = gușe, blană din partea gâtului
 pofil, pl. pofile = cureauă lungă trecută pe sub coada calului
 poturi pl. = nădrași largi, purtați altădată mai ales de arnăuți și de haiduci
 „prentan” (brentan) = țesătură scumpă din Franța
 procov = preș, scoarță ; hobot de mireasă
 profir, pl. profiruri = bordură, margine de blană

R

rată, pl. ratala = parte din blană de vulpe
 razachie = varietate de struguri (cu boabe mari)
 reiz (reis) = comandant de corabie ; căpetenie, staroste
 reșea = țesătură cu ochiuri, din fire de mătase sau altele
 revent = plantă folosită ca purgativ
 ristic (răstic) = antimoniu de Innegrit sprincenele
 riza = scoarță de copac
 roibă = plantă din care se extrăgea colorant roșu
 rubiă, pl. rubiele = monedă de aur turcească (= 5 lei vechi)

S, Ș

sacig = sulfat de fier ; piatră verde
 saia, pl. saiele (saele) = serjă și rochie făcută din aceasta
 sahan = castron mare de aramă ; tavă
 salep = băutură orientală, preparată din fecula alimentară salep, miere și apă
 șalon = postav fin (stofă) de lână
 samalageă, pl. samalagele = mătase de damasc (din care se făceau anerie boierești)
 săpunașe = desigur săpunul-plantă săpunoasă (Saponaria), ale cărei frunze spumegă ca săpunul
 șar = arsenic
 săricică = șoricioaică (otrăvă)
 schelă = port mic, pe mal de riu sau fluviu ;
 podiș de lemn de trecut apa
 schembeă, pl. schemebele = foale de miel, de oaie ; ambalaj din burta vitelor cornute
 scoabă = daltă ; pila dulgherului
 scoarță (de car) = părți de scinduri (la car), în locul loitrelor
 seleaf (sileaf) = briu (de purtat arme)
 selemide = obiecte din piatră prețioasă (selemide și calavaris)
 seleviuri = un fel de blănuri
 selimin (selimțe) = stofă de mătase din care se făceau anerie
 șemizet (zemizet) = cămășuță, bluză ; dulap de rufe
 serghie (plnză de serghie) = serj (serge)
 șerlan (șerlac) = o plantă din care se extrăgea vopsea
 sfanțih (sfanț) = veche monedă de argint în valoare de 90 parale
 șiac (corect : șăiac) = varietate de aba din lână neagră sau roșcată
 șilcă, pl. șilci = pari ascuțiți ; veriguțe de lemn ascuțite la vîrf
 silmioc = un produs chimic
 siminichie (siminechie) = frunzele unui arbust orientat care se iau ca purgativ
 siminoc = imortelă (nume popular)
 sinamichi, verzi : *siminichie*

singe de nouă frați = produs vegetal rășinos, roșu, cu miros de balsam, folosit în medicina populară
 singeap, pl. singeapuri (singeap) = blană de jder
 sinice = sinie : masă rotundă din lemn, în forma unei farfurii
 sinmanșon = palton îmblănit
 sol = un fel de blană
 spelcă (spilcă) = ac cu gămălie
 spermanșet = alb de balenă, folosit la facerea luminărilor
 spumă = un fel de rachi
 stambol = monedă veche turcească
 stelișoară = specie de mărgărită; tăiței în formă de stele
 stichim, pl. stichimuri = un produs de chilimbar
 stlŋjen = veche măsură de lungime (= 1,97 m)
 storac = blană de soarece
 strai (straiu) = pătură lăptoasă de lână
 struah = un fel de țesătură
 strucuri pl. = bucăți de pînză din păr de capră pentru pantaloni
 suzmeă, pl. suzmele = produs metalic pentru ferestre

T, Ț

taclit = cingătoare de stofă vărgată ce se lega peste mijloc sau la cap
 tac, pl. tacuri = baston de lovit bilele la jocul de billard
 tahln = preparat din semințe de susan, folosit la fabricarea halvalei
 taler = veche monedă de argint (= 52 de bani)
 tambură, pt. tamburi = instrument muzical, gen mandolină
 tarabolusu, pl. tarabolusuri (tarabulus) = legătură de cap orientală; fes tripolitan
 tarac, pl. taraci (de masă) = stilp sprijinitor
 țarama = icre sărate de pește obișnuit
 tasmă, pl. tasmale = panglică, găitan

tei topit = scoarță de tei din care se fac funii
 tel = fir de fier, de oțel
 teletin = iuft (din piele de vițel)
 teregic (terezi) = cîntar mic
 terezie = cumpănă, cîntar mic
 tescherea, pl. tescherele = răvaș de drum (pașaport); certificat; autorizație
 testea, pl. testele = duzină (termen învechit), număr de zece bucăți
 tibet = blană de oaie din Tibet, cu lînă lungă și creată
 tibișir = cretă
 țipirig (țiperig) = sare amoniacală
 țiplă = bășică de bou sau de miel
 tipsie = tavă; vas de copt pe jeratic
 tiriacul = un stupefiant; opium
 tirighie (tireghie, tirigie) = substanță rămasă pe pereții butoaielor după ce s-a scos vinul (folosită în vopselărie)
 tiriplic = bumbăcel de împletit
 țîr = scrumbie sărată și uscată
 tirlici (terlici) = pantofi garnisiți cu postav peste care se puneau papucii
 țop, pl. țopi = coadă de păr
 tradidam (tradidan) = stofă din care se fac macaturi (pături de acoperit patul)
 trusie = tursie
 tuci (balcon de tuci) = fier combinat cu carbon
 tufecciu = armurier, pușcaș; lefegiu în garda domnească
 tulangle = til englezesc (pînză transparentă)
 tulpan = muselină; broboadă din muselină
 tulun (tulum) = un număr hotărît (20, 40) de piei, de burdufuri
 tulumbă = 1. burduf umplut cu seu ori cu cerviș; 2. pompă de incendiu
 tumbac, pl. tumbeci = aramă galbenă
 tură, pl. turale = ghem, legătură, sul
 turturică = material (pînză) pentru haine
 tusluci (tuzluci) = ghetre de aba încheiate pe dinapoi
 tuzluc = monedă turcească
 tutea = oxid de ținc
 tutun bohcă = tutun în pachet, legat „în păpuși”

tutun clrjaliu = tutun bulgăresc
 tutun corzi = probabil tutun netăiat
 tutun giumā = tutun din Macedonia (de la Giūmaia)
 tutun persechin (persicean) = tutun de Iran (Persia)
 tutun teregić = probabil tutun mărunt
 tutun tumbeci = tutun grămadă, în baloturi
 tutun tuce = tutun negru

U

urdinar = ordinar, obișnuit
 urechelniță = plantă întrebuințată contra arsurilor
 urechelnițe pl. = cercei
 urloiu, pl. urloaie = olan (de sobă)
 urmuz (hurmuz) = mărgăritar de sticlă

V

varag (varac) = foiță de aur sau de argint, folosită la icoane
 văcălie = colacul de lemn în jurul ciurelului ; ciupercă din care se face iască

vergea, pl. vergele = vargă de fier mică de umblat la ciubuc
 vinareție = bucată de lemn tare de păr pe care este montat diamant lucrat
 vrtej (de car) = șurup
 voievod (de Sviștov) = intendent, administrator

Z

zăblău = cergă de cal ; țol de cînepă folosit la vînturatul grîului
 zăbranic = crep
 zăbratcă = basma legată sub barbă
 zachinto = vin de Zachint
 zagareă = blană de cline
 zalhană, pl. zalhanale = abator
 zardiceac = un fel de gem (de zarzăre)
 zarf, pl. zarfuri = suport de filigran la o ceașcă
 zăvanele (zevene) = articol vestimentar
 zăvelcă (zevelcă) = fotă dublă
 zeghi (zeghe) = haină de dimie albă
 zimbiluri pl. = împletitură ; coșniță de băcan
 zisai = articol vestimentar
 zniĥ (znic) = un fel de blană scumpă

LES RELATIONS COMMERCIALES DE LA VALACHIE AVEC LA PÉNINSULE BALKANIQUE (1829—1858)

RÉSUMÉ

La période étudiée (qui s'étend entre la Paix d'Andrinople et l'Union des Principautés Roumaines) est particulièrement intéressante, car d'importantes transformations économiques, sociales et politiques y ont eu lieu, préparant la naissance de l'État roumain moderne. Aussi le mérite de cette étude est-il justement de jeter une lumière nouvelle sur certains aspects de l'évolution de la société roumaine à cette époque : développement du commerce et de la bourgeoisie, circulation des marchandises, standard de vie, développement des villes-ports, etc. D'autre part, elle offre un tableau intéressant de la vie économique des Balkans pendant la domination ottomane. Les données précises qu'on y trouve sur les marchandises circulant dans les deux sens, sur les commerçants balkaniques (les Turcs y compris), ainsi que sur les relations constantes des villes de la Péninsule avec notre pays, sont autant d'indices précieux pour l'histoire économique.

Cette recherche est édifiante pour la connaissance des relations commerciales permanentes qui ont toujours rapproché les peuples balkaniques, thème qui n'a pas encore formé l'objet d'une étude spéciale.

Il faut d'ailleurs souligner que de pareils renseignements que renferment les archives roumaines sont inexistantes dans les archives balkaniques (à une exception près, qu'on devrait peut-être faire pour la Grèce). C'est que les Principautés bénéficiaient d'une bureaucratie qui leur a valu des moyens d'évidence régulière, tels les registres douaniers des ports danubiens, qui constituent la principale source de cette enquête.

L'ouvrage repose sur des matériaux inédits, offerts par plusieurs fonds des Archives d'Etat de Bucarest, dont surtout les registres mentionnés, ainsi que ceux de la Trésorerie et de l'Assemblée Générale de la Valachie, du Comité des quarantaines, du Ministère de la Guerre, etc.¹.

En partant du principe que, pour une étude de ce genre, l'essentiel était de pouvoir établir une *courbe du commerce* et non d'additionner les chiffres année par année, on a choisi quelques années caractéristiques du flux commercial au Sud du Danube. Il s'agit des années 1834, 1840, 1850 et 1858 qui, n'ayant été marquées par aucune des conditions défavorables au commerce (épidémies, calamités naturelles, crises poli-

¹ Certes, ces informations ont été complétées et vérifiées à l'aide d'un grand nombre de matériaux publiés, tels que : le Bulletin Officiel de la Valachie, les Règlements Organiques de la Valachie et de la Moldavie, les Annales parlementaires, etc.

tiques) si fréquentes à l'époque, offrent une évolution normale de l'importation et de l'exportation du pays. Il est évident que l'ouvrage ne se propose pas d'épuiser le problème des relations commerciales pour la période étudiée. Il donne des résultats définitifs en ce qui concerne le volume du commerce extérieur pour les années mentionnées et établit la direction dans laquelle il évolue. En même temps, il offre le point de départ pour toute une série d'investigations plus poussées, ainsi que pour des études spéciales destinées à différents aspects du commerce extérieur.

Afin de présenter les conditions générales (politiques, juridiques et administratives) qui ont formé le cadre de ce commerce, les auteurs commencent par une brève analyse du Traité d'Andrinople (1829) et du Règlement Organique (1831).

Le premier, en libérant le commerce du Danube et en limitant — plus que tout autre traité antérieur — l'immixtion de la Sublime Porte dans les affaires intérieures des pays roumains, créait des conditions favorables pour les échanges commerciaux de la Valachie avec les Balkans. En supprimant l'obligation pour les Roumains de fournir aux Turcs le bétail, les grains, le bois et tant d'autres produits qui prenaient depuis des siècles le chemin de Constantinople, les habitants de la Valachie pouvaient disposer de tous leurs produits.

Le second, par les mesures d'ordre administratif et économique qu'il introduisait, facilitait sensiblement la circulation des marchandises. Il s'agit de mesures touchant à la liberté du commerce, à l'entretien des routes, la construction des ponts, la suppression des douanes internes, l'organisation de l'activité des marchands, le développement des ports, etc. Une liste des principaux points douaniers fixés par le Règlement Organique¹ — au nombre de 14 — fait connaître les trois catégories d'« échelles », prévues de quarantaines, qui assuraient le passage des marchandises.

La Valachie, continuant à être vassale de l'Empire ottoman après 1829, ne pouvait pas mener une politique douanière indépendante. La Trésorerie était obligée d'appliquer à toutes les marchandises étrangères qui entraient dans le pays les taxes douanières de l'État suzerain — 3% ad valorem — ainsi que le régime des capitulations conclu par la Porte avec les autres pays. Quant aux marchands roumains achetant en Turquie, on leur appliquait le régime fixé par le firman de 1834, qui les assimilait, « en ce qui concerne les taxes douanières et le commerce par eau, à la nation la plus favorisée »².

Toute une série de mesures administratives visaient à entraver la contrebande, organisaient des foires permettant des transactions simpli-

¹ V. page 14.

² Le traité de Ponsomby — selon lequel les taxes douanières de l'importation s'élevaient à 5% ad valorem et celles de l'exportation à 12% ad valorem — n'a été appliqué que pour une courte période au commerce de la Valachie à cause des complications issues de la manière dont on percevait les taxes.

fiées et surtout « modernisaient » les ports du Danube (Brăila, Giurgiu, Galați, etc.). L'essor pris par ces villes ne manqua pas d'y attirer un grand afflux de population¹. Dès 1831, les documents mentionnent à Giurgiu, Brăila et Călărași de nombreux marchands de Rusciuk, Schumla, Andrinople, Constantinople, Silistra, Schichtow, Vidin et même d'Anatolie et de Trébizonde. En 1832, nous trouvons à la quarantaine de Giurgiu 124 marchands balkaniques et 98 marchands dans les échelles des districts de Mehedinți et de Teleorman.

Tout un chapitre est consacré à la valeur des marchandises et aux problèmes soulevés par la valeur de la monnaie. En effet, la valeur des nombreuses monnaies qui circulaient à cette époque étant peu connue, les calculs des statistiques ont été faits en tenant compte d'une seule unité monétaire, le « leu »². Les valeurs des marchandises indiquées par les tableaux statistiques ne sont donc pas réelles, mais nominales. La valeur réelle des marchandises importées et exportées demanderait à être exprimée en une monnaie sûre (le ducat autrichien, le franc français, etc.), or une telle opération de calcul n'est pas possible pour le moment, le problème de la circulation monétaire n'étant pas résolu.

Les auteurs indiquent l'évolution de la dépréciation du leu, qui est à peu près égale à celle du piastre. Il faut tenir compte du fait que la valeur réelle des marchandises a été inférieure à celle exprimée en « lei » et a évolué proportionnellement à la dépréciation du « leu » — monnaie de calcul.

Une analyse de l'évolution des prix nous montre que, tandis que pour certaines marchandises — laine, tabac, caviar, chevaux, brebis, etc. — ils sont stationnaires pendant toute la période étudiée, pour d'autres articles ils présentent des variations sensibles. Ainsi, le prix des vaches, des bœufs et des buffles variait entre 100 et 140 lei la vache ; 150 à 230 lei le bœuf ; 320 à 400 lei le buffle. D'autre part, les prix sont oscillants pendant la même année et même d'une échelle à l'autre. Le rapport entre les prix de l'importation et ceux de l'exportation indique pour la même marchandise un prix plus élevé pour l'importation.

L'étude de l'exportation forme l'objet de la première partie de l'ouvrage et porte sur 23 catégories de marchandises, dont les plus importantes sont : 1) les animaux vivants et les produits dérivés des animaux ; 2) le sel ; 3) les légumes et les fruits ; 4) le bois ; 5) le mazout ; 6) les objets tressés en jonc et en osier ; 7) le poisson ; 8) le miel et la cire.

Parmi les animaux, les plus recherchés étaient les moutons (19 995 têtes en 1834), les porcs (4 141 têtes en 1858), les chevaux (3 726 en 1834). Les animaux ont d'ailleurs formé de tout temps l'une des plus importantes richesses de la Valachie. C'est de notre pays qu'on acquérait, par exemple, les chevaux pour le corps d'artillerie ottomane et pour la cavalerie de la garde impériale de Constantinople.

¹ En 9 ans seulement, la population de Brăila se tripla.

² Aux XVIIIe et XIXe siècles — jusqu'à la réforme monétaire de 1867 — régnait le « chaos monétaire ». Le « leu » n'était qu'une monnaie de calcul.

Si les buffles et les mulets étaient vendus presque exclusivement au Sud du Danube, les chevaux sont exportés en quantité trois fois plus grande en Autriche. L'exportation de bétail dans la péninsule balkanique se dirigeait surtout vers le territoire de la République Populaire de Bulgarie actuelle et de la République de Macédoine. Rarement on trouve mentionnées quelques villes de Grèce et de Serbie. Les chevaux sont recherchés à Cladova, Vidin, Plevna, Bitolia et Ohrida. Les mulets sont achetés à Ohrida, Clisura, Bitolia, Blata et Razlog. Quant aux moutons, leurs débouchés sont surtout Silistra, Vidin, Nikopole, tandis que les buffles étaient envoyés surtout à Plevna. Pourtant, seule l'exportation des bœufs et des vaches marque une courbe ascendante (de 450 têtes en 1834 à 2 818 têtes en 1858). Les buffles, les moutons, les mulets, les porcs et les chevaux sont exportés de moins en moins à partir de 1834. Cette baisse peut être expliquée par le fait qu'une grande partie des animaux était sacrifiée pour obtenir des dérivés précieux, tels que les graisses, la laine et les peaux, très recherchés par les marchands balkaniques. Les premières — le suif et le « cerviş » surtout, dont l'exportation a eu une valeur de 6 000 779 lei en 1840, constituant la base alimentaire des musulmans, étaient achetées en grandes quantités à Constantinople. D'importantes quantités de graisses commencent à être exportées aussi vers l'Europe centrale, afin d'être utilisées à la fabrication du savon, tandis que la laine est exportée de préférence en France et en Autriche.

Le sel — le second en importance — dont l'exportation (évaluée en 1834 à près de 6 000 000 lei) est affermée, nécessitant tout un appareil bureaucratique, est le mieux connu des articles exportés de Valachie, justement grâce à ces instruments d'évidence. On peut juger de son importance, si l'on pense qu'en 1835, le knez serbe Miloş Obrenovici et le prince roumain Alexandre Ghika menaient des pourparlers en vue de la conclusion d'un nouveau contrat de concession de son exportation et que les plus grands banquiers roumains et serbes participaient à cette affaire avec leurs fonds.

Grâce au développement des forces de production et à l'intensification du commerce, la production du sel et son exportation augmentent au point que, en 1847, il passe pour « le secteur le plus important des revenus de l'Etat ».

En 1833 une quantité de près de 25 000 « ocale » de sel est exportée dans huit villes des Balkans (Vidin, Ruseiuk, Schichtow, Prahovo, Lom, Rahovo, Ţibru, Nikopole). Le rythme de ces exportations est très soutenu pendant toute l'année.

Mais puisqu'il s'agit d'un des produits traditionnels de l'économie roumaine, c'est aussi le cas de noter la survivance d'autres articles exportés depuis longtemps en Valachie : le bois, le poisson, le miel et la cire qui, ainsi que le mazout, marquent durant la période étudiée une courbe ascendante. Par contre, l'exportation du tabac, des tissus et des métaux est en baisse.

Il ne faut pas négliger quelques aspects fournis par certaines branches secondaires du commerce d'exportation qui, même s'ils ne sont pas importants au point de vue strictement financier, ne manquent pas d'intéresser l'histoire des relations culturelles ou sociales des peuples balkaniques. C'est le cas — par exemple — du commerce de livres qui, sans constituer une source de revenu, n'en est pas moins édifiant pour les progrès de la librairie roumaine à cette époque et pour les relations culturelles bulgaro-roumaines, gréco-roumaines et serbo-roumaines qu'il dévoile. Les quelques centaines de livres religieux qu'on exportait en 1834, 1850 et 1858, les plus de deux cents calendriers serbes réexportés et surtout les trois caisses de livres bulgares (reflétant la vive activité typographique des émigrés bulgares en Valachie) sont autant de documents utiles pour l'histoire de la culture.

Pendant les dernières années de cette période (1850—1858), le bilan de l'exportation valaque vers les régions du Sud du Danube enregistre une baisse générale. L'exportation des dérivés d'animaux, qui atteignait la valeur de 8 890 683 lei en 1834, n'est que de 4 262 967 lei en 1858 ; celle des tissus diminue de 105 250 lei en 1834 à 74 062 lei en 1858. Les légumes enregistrent une hausse sensible : de 445 000 lei en 1834 à 1 633 476 en 1858 ; de même l'épicerie (de 145 000 lei à 678 000 lei) et le mazout (de 186 000 lei à 245 000 lei). Pourtant le total de l'exportation indique une baisse de 2 000 000 lei environ. Rapportée à la valeur générale du commerce extérieur de la Valachie, qui était en 1840, par exemple, de 32 457 037 lei, la valeur des exportations vers les Balkans (d'environ 15 000 000 lei) est à peu près égale à la moitié de l'exportation générale. Après 1840, le commerce valaque avec la péninsule balkanique se stabilisant, ne rapportera plus que 700 000 à 800 000 lei.

L'importation des produits balkaniques (au nombre de 18 catégories de marchandises) forme l'objet de la seconde partie de cet ouvrage. La première place est occupée par l'épicerie et les boissons. A côté des condiments balkaniques et des boissons grecques, nous trouvons surtout une réexportation de grandes quantités d'épicerie provenant du commerce anglais, français et autrichien. La courbe du commerce d'épicerie est descendante, car si en 1840 il est évalué à 4 202 781 lei, en 1850 et 1858, il ne remonte qu'à la moitié de cette somme (2 274 627 lei et 2 246 455 lei). Seul le riz a enregistré une grande augmentation, se doublant presque de 1840 jusqu'en 1858.

Le fer (« fer de Bosnie », « fer de Belgrade », « fer turc », ainsi que le « fer anglais » réexporté de Constantinople) occupe une place importante de l'importation valaque. Les outils agricoles (serbes et bulgares surtout), les couteaux de Gabrovo et Tirnovo et les objets en cuivre travaillés surtout à Samokov et à Karlovo sont très nombreux à partir de 1840.

Les textiles (coton, tissus et vêtements confectionnés) occupent la troisième place de l'exportation, mais ils ont une courbe descendante (le coton : 2 585 000 lei en 1834 — 559 969 lei en 1858) à cause de l'augmentation du commerce avec l'Autriche.

Si une législation valaque prohibitive réduit au maximum l'importation des animaux vivants, les peaux et surtout les objets en cuir (chaussures, touloupes) sont importés en grande quantité. Certains souliers fins en maroquin (« iminei »), qu'on produisait à Tîrnovo et à Gabrovo, sont très recherchés en Valachie, puisqu'en deux mois seulement (février et mars 1850), on importait à Turnu 2 970 paires de pareilles chaussures de Tîrnovo, à 5 lei la paire. Plus élégants, les « iminei » de Gabrovo coûtaient 8 lei la paire.

Une hausse sensible est enregistrée par l'importation du poisson, évaluée en 1858 à plus de 1 500 000 lei, et du tabac (1 400 000 lei en 1850).

Le bilan de l'importation indique une courbe descendante (12 028 986 lei en 1834 et 10 074 154 lei en 1858) qui s'explique par l'extension des relations commerciales de la Valachie avec les autres pays d'Europe. Le bilan de cette importation rapporté à la valeur totale de l'importation valaque, indique pour l'année 1840, par exemple, une proportion de plus de 38% au point de vue de la valeur. Donc, plus d'un tiers des produits valaques exportés se dirigeait vers les Balkans. En comparant la valeur de l'exportation à celle de l'importation, on constate que la balance commerciale de la Valachie avec les régions balkaniques a été pendant cette période excédentaire.

L'évolution des différentes branches de l'importation et de l'exportation, ainsi que l'expression en chiffres des courbes qu'elles enregistrent à l'époque étudiée, ne seraient pas intelligibles sans de nombreuses explications données par les auteurs afin d'expliquer ces phénomènes. En les passant en revue, on pourrait réduire à trois les facteurs essentiels de ces changements :

1. Le développement des relations économiques avec l'*Europe centrale* (l'Autriche surtout) explique, par exemple, la diminution de l'exportation des cochons et des graisses au Sud du Danube, celle de l'importation des tissus balkaniques, etc.

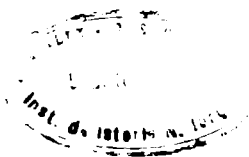
2. La tendance du costume valaque à *s'occidentaliser* explique le remplacement des vêtements et des chaussures orientaux par des habits européens, ainsi que la diminution de l'importation de bijoux et de fourrures qui avaient caractérisé la mode valaque.

3. Le développement des *métiers* et des *manufactures* explique la préférence accordée aux marchandises manufacturées au détriment des matières premières. L'importation du coton baisse en faveur des tissus. Les produits dérivés d'animaux font diminuer l'exportation des animaux vivants.

Le fait que pour tel produit d'artisanat (couteaux de Gabrovo, trèses de Kapanlic et de Skodra, cuivres de Samokov, etc.) on indique d'une part le lieu d'origine de la marchandise et d'autre part les ports roumains par lesquels ils entraient, ou la région dans laquelle on les vendait, permet à l'historien de tracer de véritables cartes des relations économiques que les villes balkaniques entretenaient avec celles de Valachie. De fréquentes

allusions aux voies prises par ces marchandises offrent un complément utile au réseau des voies de communication esquissé dans l'introduction de ce livre.

Il est évident qu'un ouvrage de ce genre est particulièrement intéressant pour connaître le standard de vie de la société. Aussi les auteurs ont-ils souligné, chaque fois que les matériaux le suggéraient, le niveau des consommateurs, en cherchant à déterminer la destination des marchandises vers telle ou telle catégorie sociale ou bien en expliquant l'apparition d'un produit (outils agricoles, bois de construction, etc.) par les transformations économiques qui les rendaient nécessaires.

CUPRINS

	<u>Pag.</u>
<i>Cuvntul înainte</i>	5
<i>Introducere</i>	11

I. EXPORTUL

Vite	27
Derivate animale	56
Pește și derivate, moluște	66
Sarea	68
Mierea și ceara	100
Zarzavaturi, legume și fructe	101
Semințe și altoiuri	105
Tutun, tabac și mărfuri de tutungerie	106
Mărfuri de băcănie și băuturi	109
Dulciuri	117
Textile, haine și împletituri	119
Bogaserie, brașovenie, lipscănie, manufactură și marchitanie	132
Blănuri	136
Bijuterii și podoabe	138
Cărți și mărfuri de papetărie	139
Produse chimice	141
Medicamente și articole de drogherie	145
Metale	145
Lemnărie brută și lucrată	153
Împletituri din nuiele, lei și papură	158
Produse ceramice	159
Sticlărie	161
Diverse	161

II. IMPORTUL

Metale	167
Pește și derivate, moluște și crustacee	180
Mărfuri de băcănie	185
Dulciuri	200
Textile	203
Animale și derivate	222
Blănuri	231
Bijuterii și obiecte de podoabă	236
Zarzavaturi, fructe și semințe	245

	<u>Pag.</u>
Tutun, tabac și obiecte de tutungerie	249
Lemnărie brută și lucrată	253
Produse chimice	261
Medicamente, plante medicinale, articole de drogherie	268
Geamuri și sticlărie	271
Împletituri din tei, paie și papură	271
Ceramică, piatră brută și lucrată, materiale de construcție	274
Articole de librărie și papetărie	278
Diverse	280
Concluzii	283
<i>Glosar</i>	291
<i>Les relations commerciales de la Valachie avec la péninsule Bal-</i> <i>kanique (1829—1858). Résumé</i>	299

Redactor: ALEXANDRU VASILE

Tehnoredactor: MARILENA POPESCU

Bun de tipar 19.03.1970. Hârtie scris I A, format 700×1000 de 80 G/m². Coli de tipar 19,25. C. Z. pentru biblioteci mari 382(498 : 477) « 1829 : 1858 ». C.Z. pentru biblioteci mici 338T9(498 : 497) « 1829 : 1858 ».

Întreprinderea Poligrafică Informația, București, str. Brezoianu nr. 23—25. Republica Socialistă România.

Monografia prezintă un fragment din istoria relațiilor economice milenare ale poporului român cu popoarele din Peninsula Balcanică. Întocmită în cadrul Institutului de studii sud-est europene — pe baza unui vast material documentar inedit, aflat în arhivele românești — lucrarea cuprinde date statistice inedite referitoare la importul și exportul citorva sute de sortimente din domeniul îmbrăcăminte, alimentației, materialelor de construcții etc., urmărindu-se la aceste categorii de mărfuri și evoluția prețurilor pe o perioadă mai îndelungată. Autorii au evidențiat în același timp activitatea porturilor dunărene, punînd-o în corelație cu principalele drumuri comerciale ale Peninsulei Balcanice. La mărfuri ca sarea, exportul de vite vii etc., au fost prezentați și unii negustori care au jucat un rol mai de seamă în ramura respectivă de comerț. Lucrarea depășește cadrul strict al istoriei economice, furnizînd importante date privind viața poporului român și sub aspect social și etnografic. Se pot trage astfel importante concluzii privitoare la ocupațiile și viața cotidiană atît a maselor largi de consumatori, cît și a claselor dominante.

Fiind scrisă într-un stil atrăgător, lucrarea se adresează atît specialiștilor : istorici, istorici ai economiei, sociologi, etnografi, cît și cititorilor dornici să afle cum trăiau și cu ce se ocupau strămoșii la jumătatea veacului trecut.

LEI 11,50